

Opinie i propozycje do projektu
programu regionalnego na lata 2021-2027
Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur

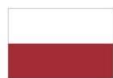
L.p.	Nazwa instytucji / Imię nazwisko	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga (sekcja/strona)	Dotychczasowy zapis	Proponowany zapis	Zwięzłe uzasadnienie uwagi (maks. 500 znaków)	Rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem
1.	Andrukiewicz Tomasz Gmina Miasto Ełk	Cały dokument - Główne grupy docelowe	-	Tam gdzie to zasadne należy dodać grupę docelową „jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia”.	Zapisy dokumentu wskazują na rozbieżne podejście do definiowania głównych grup docelowych. W niektórych priorytetach wskazywany jest szeroki katalog, przypominający katalog potencjalnych beneficjentów z RPO WiM 2014-2020 (w tym JST, ich związki i stowarzyszenia), w innych stosowane jest węższe podejście wskazujące odbiorców efektów i rezultatów projektów. Należy usystematyzować zapisy i przeanalizować możliwość dodania JST, ich związków i stowarzyszeń, które z jednej strony mogą być realizatorami projektów, a z drugiej czerpać korzyści z projektów realizowanych przez siebie i inne podmioty.	Uwaga uwzględniona, katalogi grup docelowych zostaną przeanalizowane i uzupełnione
2.	Andrukiewicz Tomasz Gmina Miasto Ełk	Cały dokument	W rozdziałach 2.2.1. – str. 39 i 2.4.1. – str. 58 znajduje się zapis: „Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych”.	Dodanie tego zapisu w opisie innych obszarów tematycznych, w których przewiduje się stosowanie instrumentu ZIT.	Obecne zapisy FEWiM sugerują, że tylko w dwóch obszarach tematycznych będzie mógł być zastosowany instrument ZIT. Podczas spotkań on-line wytłumaczono, że nie jest to jednak katalog zamknięty. Rodzi to pytanie o cel i zasadność umieszczania w programie takich wybiórczych zapisów. Treść programu FEWiM 2021-2027 powinna być precyzyjna. Dlatego dokument powinien wskazywać wszystkie obszary tematyczne	Uwaga uwzględniona, planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych, w tym zintegrowanych inwestycji terytorialnych zostanie uzupełnione na późniejszym etapie prac nad FEWiM.

					planowane do objęcia ZIT, bądź nie wskazywać ich wcale.	
3.	Szemplińska Maria Ministerstw o Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	Uwaga o charakterze ogólnym	-	<p>Proponuje się włączenie do Programu wsparcia dla inwestycji z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego po 2020 r. komplementarnego względem innych programów pomocowych, w szczególności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakładania przedsiębiorstw na terenach wiejskich, • zielonej i cyfrowej transformacji w MŚP przetwórstwa rolno-spożywczego; • nabywanie nowych umiejętności i podnoszenia kompetencji osób z obszarów wiejskich pozostających poza rynkiem pracy lub odchodzących z rolnictwa (w tym z obszarów PPGR i osób posiadających gospodarstwa rolne pow. 2 ha UR); • modernizacji sieci elektroenergetycznych na obszarach wiejskich (w tym przesyłu i dystrybucji); • budowy potencjału B+R+I (w tym m.in. badania naukowe z obszaru rolnictwa 4.0. i realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu na obszarach wiejskich); 	Odpowiednie zaadresowanie potrzeb mieszkańców obszarów wiejskich.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Mając na uwadze, że FEWIM nie realizuje bezpośrednio celów polityki rolnej, stąd nie zakłada się finansowania działań skierowanych na poprawę gospodarki rolnej, niemniej jednak działania planowane do realizacji w ramach Programu są skierowane zarówno do obszarów miejskich jak i wiejskich. Znacząca część wymienionych w uwadze działań będzie mogła być realizowana na obszarach wiejskich, w tym m.in. przez przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu, jst etc. Jednocześnie w programie zachowana zostanie ostatecznie uzgodniona na poziomie krajowym demarkacja z programami krajowymi finansowanymi z różnych źródeł, w tym EFSI, EFRROW czy środków krajowych.</p>

				<ul style="list-style-type: none"> • modernizacji infrastruktury budynków jednorodzinnych i gospodarczych (w gospodarstwach rolnych) pod kątem oszczędności energii i redukcji ubóstwa energetycznego; • powstawania instalacji oraz systemu odbioru i utylizacji odpadów (w tym m.in. punkty zbierania odpadów rolniczych takich jak np. folia i sznurek, odbiór i utylizacja elementów impregnowanych kreozotem oraz odbiór i utylizacja odpadów budowlanych z azbestem); • infrastruktury węzłów przesiadkowych i niskoemisyjnego transportu na obszarach wiejskich wchodzących w skład miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF); • cyfryzacja usług doradczych i Instytucji Otoczenia Biznesu; • wsparcie inwestycji prywatnych w zakresie GOZ na obszarach wiejskich (w tym m.in. gromadzenie i wykorzystanie powtórne tzw. „szarej wody” oraz zbieranie wody opadowej z powierzchni zasklepionych i dachów).		
4.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg	Cały dokument	1. Wsparcie w formie ZIT ograniczone zostało tylko do 3 priorytetów (2.2.1, 2.4.1 i 2.9.1). Brak zaplanowania ZIT-ów dla	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, Wskazanie konkretnych terytoriów objętych	Jesteśmy przed negocjacjami Kontraktu programowego dla województwa warmińsko-mazurskiego i obszary ZIT nie są ostatecznie uzgodnione. W trakcie prac nad dokumentami i	Uwaga uwzględniona częściowo, Planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych, w tym zintegrowanych inwestycji

	Urząd Miejski w Elblągu		<p>podziałów m.in. 2.3.1 (mobilność miejska), a w szczególności dla 2.10.1 (rewitalizacja), który jako jedyny w ramach FEWiM 2021-2027 realizuje CP 5.</p> <p>2. Ponadto z projektu dokumentu nie wynika, czy konsekwentnie zaplanowano realizację w ZIT projektów miękkich.</p>	<p>wsparciem..., str. 39 proponuje się dodać zapis „Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych.”</p> <p>2.3.1 Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej, Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem..., str. 55 proponuje się zapis „Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych.”</p> <p>2.5.1 Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem..., str. 62 proponuje się zapis „Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych.”</p> <p>2.7.1 Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o</p>	<p>prowadzoną korespondencją z IZ (m.in. w ankiecie informacyjnej dotyczącej Związków ZIT MOF miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze) wskazywano 5 oczekiwanych obszarów wsparcia w ramach ZIT MOF Elbląga.</p>	<p>terytorialnych zostanie uzupełnione na późniejszym etapie prac nad FEWiM.</p>
--	-------------------------	--	--	---	--	--

				<p>niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne, Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem..., str. 86 proponuje się zapis „Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych.”</p> <p>2.7.4 Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej, Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem..., str. 95 proponuje się zapis „Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych.”</p>		
--	--	--	--	--	--	--

				2.10.1 Wsparcie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych.., str. 108 proponuje się dodać zapis „Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych.”		
5.	Głuszak Bartłomiej Rada Działalności Pożytku Publicznego WW-M Olsztyn	Uwaga ogólna dot. programu	-	Należy rozważyć możliwość realizacji oddolnych inicjatyw społecznych, w ramach tzw. małych grantów – np. do 100 tys. zł. Poza udzielaniem grantów/dotacji dla organizujących się społeczności lokalnych czy tworzonych przez mieszkańców organizacji pozarządowych niezbędne jest wsparcie animacyjne i doradcze.	Przy realizacji „małych projektów” będzie możliwe większe wykorzystanie potencjału mieszkańców, większa ich aktywność na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego. Jest to postulat zgłaszany przez organizacje pozarządowe, których potencjał zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków UE najczęściej jest niewielki, natomiast wysokie zaangażowanie, wiedza merytoryczna i znajomość potrzeb lokalnych społeczności.	Uwaga nieuwzględniona Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. przewiduje tzw. fundusz małych projektów wyłącznie w ramach programów Interreg
6.	Smerża Ewa Elbląska Spółdzielnia Mieszaniowa „Sielanka” Elbląg	Inne uwagi	-	-	Ponadto w aspekcie wysokiego wskaźnika senioralnego inwestycjami kluczowymi dla całej społeczności Warmii i Mazur, jest przełamywanie barier architektonicznych poprzez wdrażanie rozwiązań dla osób starszych i niepełnosprawnych (np. dobudowę dźwigów osobowych w istniejących zasobach, modernizację klatek schodowych czy budowę dróg wewnętrznych czy podjazdów).	Uwaga niezasadna W zgodzie z rozporządzeniami europejskimi dla perspektywy finansowej na lata 2021-2027, przy wdrażaniu funduszy państwa członkowskie mają obowiązek przestrzegać zasad horyzontalnych. Jedną z nich (również w programie FEWIM)

					Spółdzielnie i wspólnoty winni mieć zatem możliwość włączenia planowanych przedsięwzięć także do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Elbląga.	jest to, że fundusze FEWIM nie powinny wspierać działań przyczyniających się do jakichkolwiek form segregacji lub wykluczenia, a w przypadku finansowania infrastruktury powinny zapewniać dostępność dla osób z niepełnosprawnościami (uniwersalne projektowanie). Planowane wykorzystanie narzędzi terytorialnych, w tym zintegrowanych inwestycji terytorialnych zostanie uzupełnione na późniejszym etapie prac nad FEWIM.
7.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Inne uwagi	-	-	Warto zaznaczyć, że ze względu na duże znaczenie przedsiębiorców dla rozwoju gospodarki Warmii i Mazur, społeczno-gospodarcze znaczenie realizowanych przez nich projektów oraz bardzo ograniczone możliwości kredytowe potencjalnych beneficjentów do zaciągania zobowiązań dłużnych, wykorzystanie instrumentów finansowych powinno być ponownie zweryfikowane w całym projekcie FWWiM 2021-2027. W szczególności, że przepisy dot. pomocy publicznej na OZE dopuszczają różne formy wsparcia, w tym dotacje dla przedsiębiorców. Można tu jako przykład podać zapisy z projektu programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, gdzie wpkt 2.2.2.6 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych zapisano: „ W odniesieniu do wybranych obszarów w ramach celu szczegółowego rozważa	Uwaga ma charakter komentarza Wyjaśnienie: Propozycje w zakresie IF zostaną przeanalizowane pod kątem możliwości ich wdrożenia oraz wyników <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> (dostępne na stronie : https://strategia.warmia.mazury.pl/badanie-dotyczacego-zasadnosci-uzycia-roznych-form-wsparcia-w-programie-fundusze-europejskie-dla-warmii-i-mazur-na-lata-2021-2027/),

					<p><i>się wsparcie w formie instrumentów finansowych. Ostateczne rozstrzygnięcie o zakresie i formie wsparcia zostanie podjęte po przeprowadzeniu analizy, zgodnie z art. 52.3 Rozporządzenia ogólnego."</i></p> <p>Biorąc zatem pod uwagę, że taka analiza nie została upubliczniona ani na poziomie krajowym, ani regionalnym, to nie należy zamykać drogi do efektywnego i racjonalnego wsparcia przedsiębiorców na Warmii i Mazurach-regionie, który należy do najbiedniejszych w kraju i UE. Tym bardziej, że Komisja Europejska w maju 2021 roku zaakceptowała polski program o wartości 22,5 mld euro (ponad 100 mld złotych) wspierający morskie farmy wiatrowe do 2030r. To dotychczas największa pomoc publiczna w historii Polski i pokazuje, że w realizacji celów Zielonego Ładu KE jest w stanie zaakceptować bezzwrotne formy wsparcia inwestycji w OZE. KE uzasadniła swoją decyzję tym, że „<i>środek ten pomoże Polsce osiągnąć cele w zakresie energii ze źródeł odnawialnych bez nadmiernego zakłócania konkurencji</i>". Dodała, że <i>„pomoc jest konieczna i wywołuje efekt zachęty, ponieważ projekty dotyczące morskiej energii wiatrowej nie zostałyby zrealizowane w przypadku braku wsparcia publicznego. Ponadto środek pomocy jest proporcjonalny i ograniczony do niezbędnego minimum</i>". Komisja stwierdziła także, że <i>„Jego pozytywne skutki, zwłaszcza środowiskowe, przeważają ewentualne negatywne negatywy związane z zakłóceniami</i></p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<i>konkurencji</i> ". Jest to wyraźny sygnał, że właściwe uzasadnienie pomocy i jej planowane skutki, mogą być podstawą do zmiany stanowiska Zarządu Województwa w stosunku do OZE i warmińsko-mazurskich przedsiębiorców.	
8.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Inne uwagi	-	-	Należy też podkreślić, że w całym dokumencie dowolnie stosuje się różne pojęcia związane z formami dofinansowania. Biorąc zatem po uwagę powyższe argumenty, to może też należy uspołnić we wszystkich opisach punkt dot. planowanego wykorzystania instrumentów finansowy, np. zgodnie z treścią w rozdz. 2.1.3 (str. 33) <i>„Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych”</i>	Uwaga nieuwzględniona KE wymaga wskazania w projekcie programu konkretnych obszarów zastosowania wsparcia dotacyjnego, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych, stąd nie jest właściwe „uspołnianie form wsparcia”.
9.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Inne uwagi	-	-	Jeżeli, jak twierdzą autorzy FEWiM 2021-2027, „Podkreślone w diagnozie problemy z pozyskiwaniem kapitału zagranicznego, wciąż niesatysfakcjonującą atrakcyjnością inwestycyjną regionu oraz ujemnym saldem migracji osób w wieku produkcyjnym wymagają interwencji w postaci zadbania o poprawę wizerunku regionu jako miejsca przyjaznego inwestycjom jak i przygotowania atrakcyjnych miejsc pracy wysokiej jakości pozwalających zatrzymać odpływ młodych ludzi z województwa”, to - niestety - zaproponowane działania oraz sposób ich finansowanie, nie dają żadnej gwarancji na zlikwidowanie tych problemów.	Uwaga ma charakter komentarza i nie zawiera propozycji zmian w Programie
10.	Rychcik Mariusz	Inne uwagi	-	-	Brakuje również działań dedykowanych dla klastrów, w szczególności klastrów	Uwaga ma charakter komentarza i nie zawiera propozycji zmian w

	Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn				energetycznych. Jest to jedna z form wpisująca się w tzw. „społeczności energetyczne”, o których mowa w regulacjach KE dot. odnawialnych źródeł energii (dyrektywa 2018/2001/EU (RED II)).	Programie Klasy, podobnie jak inne formy partnerstw mogą być beneficjentami wsparcia różnych działań planowanych w ramach FEWIM. Jednocześnie, z uwagi na szablon programu w FEWIM nie wyodrębniono list beneficjentów
11.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Inne uwagi	-	-	W przypadku wielu działań, zostały przeniesione stare zapisy i uzasadnienia z RPO WiM 2014-2020. Biorąc pod uwagę okres, kiedy te zapisy były tworzone, są one albo już nieaktualne, albo wymagają korekty. W szczególności, warto przeanalizować sposób realizacji, wiele problemów z wydatkowaniem środków na poszczególne działania, a w konsekwencji skuteczność wsparcia i osiągnięcie zaplanowanych w perspektywie 2014-2020 celów tych działań. Powszechnie znane są cele, jakie UE wyznaczyła w nowej perspektywie w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz gospodarki o obiegu zamkniętym. M.in. coraz wyższe poziomy zużycia odnawialnych źródeł energii oraz recyklingu, wymagają już obecnie podjęcia intensywnych działań przygotowawczych do zmodyfikowania systemu naszej gospodarki, co wiąże się z dużymi nakładami na inwestycje. Wskazuje na to sama UE określając ramy programowe nowej perspektywy i wyznaczając m.in. ring financing na Cel 2 Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i	Uwaga ma charakter komentarza. Wymaga podkreślenia, że program tworzony był w oparciu o aktualne analizy i bieżącą diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie a jego cele wynikają wprost z celów zaktualizowanej w lutym 2020 roku strategii rozwoju społeczno-gospodarczego „Warmińsko-Mazurskie 2030”. Wyzwania i potrzeby określone w FEWIM są więc aktualne dla okresu programowania 2021-2027.

					<p>sprawiedliwej transformacji energetycznej... Te cel i wyzwania przekładają się bezpośrednio na koszty prowadzonej działalności gospodarczej, systematyczne zmniejszanie liczby podmiotów prowadzących działalność przy wzroście wymagań i kosztów, a także wzrost kosztów życia dla mieszkańców naszego Regionu. W konsekwencji zmniejsza się konkurencyjność gospodarcza przedsiębiorców Warmii i Mazur i samego Regionu. Dlatego konieczna jest bardzo poważna i odpowiedzialna analiza możliwych działań, jak również form wsparcia, a powielanie starych zapisów z poprzedniego okresu wskazuje, że jest jeszcze obszar do pracy w tym zakresie.</p>	
12.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Warszawa	Tabele wskaźnikowe i tabele dot. podziału zaprogramowanych zasobów	Dla wszystkich celów szczegółowych w całym programie	Tabele wskaźników produktu nie zawierają wartości wskaźników dla celów pośrednich i celów końcowych. Tabele wskaźników rezultatu nie zawierają wartości bazowych wskaźników oraz wartości dla celów na rok 2029. Tabele dot. podziału zaprogramowanych zasobów nie zawierają danych finansowych. Należy uzupełnić dokument w powyższym zakresie.	Brak wartości wskaźników oraz brak istotnych elementów planu finansowego uniemożliwia merytoryczną ocenę proponowanej interwencji. Dokument w dużej mierze jest niekompletny.	Uwaga niezasadna Program przedłożony do konsultacji społecznych zawiera najważniejsze informacje dotyczące planowanej interwencji, w tym podział środków na priorytety. Niemniej jednak w naszej opinii wyniki konsultacji społecznych, (przeprowadzonych nie tylko dla wypełnienia przepisów w tym zakresie, ale w celu faktycznego uzupełnienia i ulepszenia dokumentu) mogą istotnie wpłynąć na jego kształt i dopiero po ich uwzględnieniu możliwe będzie ostateczne sformułowanie budżetu programu a w ślad za nim wartości docelowych wskaźników.
13.	Komisja	1. Strategia	-	Część diagnostyczno-	Stawianych tez nie zilustrowano	Uwaga niezasadna.

	Wspólna Rządu I Samorządu Terytorialnego Warszawa	programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i oraz działania podejmowane w ramach polityki str. 2-12		strategiczna została sformułowana w sposób ogólny. Zasadne jest uzupełnienie treści programu o dane ilościowe / statystyczne dotyczące poruszanych zagadnień, co pozwoli na dookreślenie skali opisanych problemów.	danymi liczbowymi, co uniemożliwia ocenę rzetelności zidentyfikowanych problemów i wyzwań oraz porównanie sytuacji w województwie na tle innych województw w kraju. Sposób sformułowania części strategicznej uniemożliwia merytoryczną ocenę zasadności dobrych obszarów interwencji i logiki proponowanej interwencji	Strategia programu nie jest tożsama z diagnozą. Powinna zawierać podsumowanie najważniejszych wyzwań, na które Zarząd Województwa planuje skierować interwencję w ramach Programu. Z uwagi na ograniczoną liczbę znaków została zawężona do wniosków z przeprowadzonej diagnozy (którą posiadamy). Jednocześnie sama strategia programu jest mocno osadzona w strategii rozwoju społeczno- gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego „Warmińsko-Mazurskie 2030”, która określa cele i kierunki działań uznanych za najistotniejsze dla rozwoju regionu do 2030 r. Jednocześnie każdy wniosek zawarty w Programie jesteśmy gotowi poprzeć stosownymi, aktualnymi danymi na podstawie statystyki publicznej oraz poszerzonych badań wykonanych na potrzeby programowania perspektywy 2021-2027.
14.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 1, sekcja GOSPODARKA 1 CYFRYZACJA -str. 2	Jednocześnie region odnotowuje wysoki stopień zużycia aparatury naukowej, co uzasadnia dalsze inwestycje w infrastrukturę badawczą.	Region potrzebuje nowoczesnej aparatury naukowej, dostosowanej do postępu technicznego i zaawansowanych technologii.	Określenie „stopień zużycia” wskazuje na odtwarzanie aparatury, na co są formalnie środki z amortyzacji tych środków.	Uwaga uwzględniona częściowo W opracowaniach służących bieżącej diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko- mazurskiego w obszarze innowacyjności gospodarki, wykorzystujemy wskaźnik pn. <i>Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej. Wysoka</i>

						wartość procentowa tego wskaźnika uzasadnia dalsze inwestycje w infrastrukturę badawczą w regionie. Niemniej jednak Program zostanie uzupełniony o zaproponowany fragment.
15.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 1, sekcja GOSPODARKA 1 CYFRYZAGA -str. 2	W województwie prawie wszystkie przedsiębiorstwa korzystają z komputerów i Internetu, jednak wyłącznie do podstawowych celów.	do usunięcia	Zdanie / twierdzenie oderwane od rzeczywistości...	Uwaga nieuwzględniona Informacja odzwierciedla wskaźniki wykorzystania internetu przez przedsiębiorstwa: W województwie warmińsko-mazurskim przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery oraz Internet szerokopasmowy stanowiły kolejno: 95,60% (2019 r.) oraz 99,3% (2020 r.). Na tym tle niekorzystnie wyglądają jednak wskaźniki obrazujące wykorzystanie Internetu do rozwoju własnej działalności przedsiębiorstw. Firmy wyposażające swoich pracowników w urządzenia przenośne stanowiły w 2020 r.: 74,20%, tylko 62,60 % firm posiadało własną stronę internetową. Dla 59,20 % firm z regionu strona internetowa pełniła funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników, a ledwie 16,4% firm w 2019 r. otrzymywało zamówienia poprzez sieci komputerowe. Dane GUS.
16.	Cieciuch Zbigniew Departamen	Rozdział 1. Część: Środowisko,	„Powinno to nastąpić przy racjonalnym i efektywnym wykorzystaniu lokalnie	„Powinno to nastąpić przy racjonalnym i efektywnym wykorzystaniu lokalnie	Dokumenty KE w zakresie Europejskiego Zielonego Ładu jednoznacznie wskazują na brak możliwości finansowania	Uwaga uwzględniona, Wskazany fragment zostanie

	t Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	klimat i energia, str. 3	dostępnych surowców OZE oraz odpadów mających wartość energetyczną.”	dostępnych źródeł odnawialnych, w tym bioodpadów, które posiadają wartość energetyczną.”	pozyskiwania energii w wyniku spalania z uwagi na fakt, iż jest to niezgodne z hierarchią postępowania z odpadami. Do celów energetycznych należy wziąć pod uwagę jedynie przetwarzanie bioodpadów, przy jednoczesnym wykorzystaniu powstającego w procesach pofermentu.	przeredagowany
17.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 1. Część: Środowisko, klimat i energia, str. 4	„Interwencja w ramach Programu skoncentruje się na przeciwdziałaniu zmianom klimatu, które stwarzają istotne zagrożenia dla zdrowia ludzi, powodują utrudnienia w rolnictwie, a także stanowią źródło powstawania „wysp ciepła” w miastach.”	„Interwencja w ramach Programu skoncentruje się na przeciwdziałaniu zmianom klimatu (w szczególności przyczynom, jak niewłaściwa gospodarka rolna, czy przestrzenna), które stanowią zagrożenia m.in. dla zdrowia ludzi, bezpieczeństwa produkcji rolnej (żywności), a także jakości życia w miastach (powstawanie „wysp ciepła”).”	Obecny system gospodarki rolnej jest jednym z przyczyn zmian klimatu (emisje gazów cieplarnianych, stosowanie nadwyżek nawozowych, zasiew monokultur). Ponadto, niewłaściwa gospodarka przestrzenna w miastach (która doprowadziła do tzw. „betonozy”), niewłaściwe zarządzanie gospodarką wodną (brak zatrzymywania wód opadowych, minimalizacja zieleni miejskiej, itp.) są głównym czynnikiem powstawiania „wysp ciepła” w miastach. Późniejszy wpływ zmian klimatu na niniejsze obszary jest po prostu sprzężeniem zwrotnym. Zatem, aby przeciwdziałać zmianom klimatu i ich negatywnym skutkom, należy skoncentrować się na przyczynach, a nie skutkach.	Uwaga uwzględniona częściowo Mając na uwadze, że FEWIM nie realizuje bezpośrednio celów polityki rolnej, stąd nie zakłada się finansowania działań skierowanych na poprawę gospodarki rolnej, niemniej jednak dodane zostanie odniesienie do przyczyn zmian klimatu.
18.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalny	Rozdz. 1, sekcja ŚRODOWISKO, KLIMAT 1 ENERGIA - str.4	Stwierdzono także zły stan wód Zalewu Wiślanego, który stwarza zagrożenie powodziowe dla obszarów nadbrzeżnych i Elbląga.	Stwierdzono także zły stan wód Zalewu Wiślanego.	Sformułowanie „zły stan wód...” odnosi się do jakości, a nie zagrożenia powodziowego.	Uwaga uwzględniona

	mi Sp. z o.o. Olsztyn					
19.	Rychcik Mariusz Marek Bryzewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalny mi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 1, sekcja TRANSPORT -str. 5	Jednym z kluczowych jest rozbudowa infrastruktury Portu.	Jednym z kluczowych jest rozbudowa infrastruktury Portu oraz drogi wodnej do Portu.	Bez odpowiedniej drogi wodnej, Port w Elblągu nie będzie miał żadnego znaczenia gospodarczego.	Uwaga nieuwzględniona , zdania poprzedzające cytowane zdanie wskazują, że m.in. rozbudowa infrastruktury portu będzie działaniem komplementarnym właśnie do budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską.
20.	Andrukiewi cz Tomasz Gmina Miasto Etłk	1. Strategia programu Edukacja, str. 6	PWSZ są często jedyną dostępną opcją dla mieszkańców mniejszych miejscowości do zdobycia wykształcenia na dobrym poziomie.	Usunięcie zapisu.	Mieszkańcy mniejszych miejscowości województwa warmińsko-mazurskiego mają również dostęp do innych uczelni wyższych/filii. Dlatego wyróżnianie w treści dokumentu jedynie PWSZ wydaje się nieuzasadnione.	Uwaga uwzględniona
21.	Górska Agnieszka Olsztyńska Szkoła Wyższa Olsztyn	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i oraz działania podejmowan e w ramach polityki Strona 6	(...)Dalszego rozwoju wymaga kształcenie zawodowe w szczególności na rzecz inteligentnych specjalizacji regionu oraz kształtące w zawodach deficytowych.(...) Tu również duży nacisk należy położyć na kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne na rynku pracy oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczości. PWSZ są często jedyną dostępną opcją dla mieszkańców mniejszych miejscowości do zdobycia wykształcenia na dobrym poziomie. Dualny system edukacji zawodowej jest szansą na obniżenie bezrobocia osób	Dalszego rozwoju wymaga kształcenie zawodowe w szczególności na rzecz inteligentnych specjalizacji regionu oraz kształtące w zawodach deficytowych, takich jak pielęgniarstwo i położnictwo. Tu również duży nacisk należy położyć na kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne na rynku pracy oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczości. PWSZ są często jedyną dostępną opcją dla mieszkańców mniejszych miejscowości do zdobycia wykształcenia na dobrym poziomie. Dualny system edukacji zawodowej	Konieczność kształcenia kadr medycznych w wymienionych zawodach deficytowych oraz tworzenia infrastruktury, również obejmującej zawody deficytowe, dotyczącej ochrony zdrowia mieszkańców województwa. Dla tworzenia nowych kierunków struktura ta jest niezbędna do realizacji kształcenia praktycznego. Ta infrastruktura będzie jednocześnie służyć mieszkańcom regionu, istnienie jej pozwoli zapewnić realizację usług o charakterze opiekuńczo-rehabilitacyjnym dla wszystkich grup potrzebujących.	Uwaga nieuwzględniona Wskazanie na zawody z branży medycznej znajduje się w dalszej części Programu (2.5. <i>Fundusze dla edukacji i kompetencji mieszkańców Warmii i Mazur</i>). Należy podkreślić, że katalog wsparcia w Programie jest szerszy niż propozycja zmiany, która zawęży się tylko do pielęgniarstwa i położnictwa.

			młodych.	<p>jest szansą na obniżenie bezrobocia osób młodych.</p> <p>Dalszego rozwoju wymaga kształcenie w zawodach deficytowych. Konieczne jest kształcenie kadr medycznych w zawodach: pielęgniarz/ka, położnik/na. Zostało to uwypuklone poprzez pandemię COVID-19, której skutkiem są braki personelu medycznego. Aby można było stworzyć deficytowe specjalizacje należy umożliwić rozbudowę infrastruktury jednostek naukowych w tym zakresie – stworzyć placówki medyczne z odpowiednim wyposażeniem. Konieczne jest tworzenie Instytucji naukowych, które pozwolą na kształcenie w zarówno w kierunkach ochrony zdrowia jak i leczenia konsekwencji po pandemii COVID-19 zarówno tych na tle psychicznym jak i fizycznym. Tworzenie jednostek rehabilitacyjnych pozwoliłoby na poprawę stanu zdrowia mieszkańców naszego województwa.</p>		
22.	Górska Agnieszka Olsztyńska Szkoła Wyższa Olsztyn	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i oraz działania	PWSZ są często jedyną dostępną opcją dla mieszkańców mniejszych miejscowości do zdobycia wykształcenia na dobrym poziomie.	PWSZ oraz niepubliczne uczelnie zawodowe są często jedyną dostępną opcją dla mieszkańców mniejszych miejscowości do zdobycia wykształcenia na dobrym poziomie.	-	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zdanie zostanie usunięte (uwaga nr 5)</p>

		podejmowane w ramach polityki Strona 6				
23.	Szreder Przemysław Instytut Badań Edukacyjnych - Regionalne Centrum ds. ZSK i LLL Olsztyn	str. 7 przedostatni akapit	Wobec identyfikowanych wyzwań ważnym aspektem jest również wzrost efektywności oraz poprawa działań instytucji rynku pracy poprzez podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwój kompetencji i umiejętności pracowników.	Wobec identyfikowanych wyzwań ważnym aspektem jest również wzrost efektywności oraz poprawa działań instytucji rynku pracy poprzez podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwój kompetencji i kwalifikacji pracowników.	Słownik języka polskiego definiuje pojęcie kompetencja jako zakres czyjejś wiedzy, umiejętności i doświadczenia. Tym samym wskazując, iż umiejętności są jednym z elementów tworzących kompetencje. Mając na względzie zapisy rozdz. 2.6.2 odnoszące się do podnoszenia kwalifikacji przez pracowników instytucji i służb rynku pracy wprowadzenie zmian uspołnieni dokument. Art. 2 pkt 5 ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013.	Uwaga uwzględniona częściowo Z uwagi na przywołaną konkretną treść dokumentu, tj. <i>Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2020 rok</i> , odnoszącą się jedynie do „rozwoju kompetencji pracowników”, po ponownej weryfikacji usunięto sformułowanie „i umiejętności”.
24.	Główczyńska Agata Ministerstwo Zdrowia Warszawa	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i oraz działania podejmowane w ramach polityki Str. 10	Obszarem wymagającym pilnej interwencji jest infrastruktura ochrony zdrowia w szczególności w zakresie psychiatrii, pediatrii, geriatrii, opieki długoterminowej, paliatywnej, rehabilitacyjnej.	Obszarem wymagającym pilnej interwencji jest infrastruktura ochrony zdrowia w szczególności w zakresie psychiatrii, pediatrii, geriatrii, opieki długoterminowej, paliatywnej i hospicyjnej, rehabilitacyjnej.	Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi funkcjonuje termin opieka paliatywna i hospicyjna i takiego terminu należy używać.	Uwaga uwzględniona
25.	Główczyńska Agata Ministerstwo Zdrowia Warszawa	Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i oraz działania podejmowane	Inwestycje w kształcenie kadr medycznych i okołomedycznych są istotnym wyzwaniem dla województwa warmińsko-mazurskiego.	Sugerujemy usunięcie tego zapisu	Te grupy zawodowe będą wspierane z poziomu krajowego, a przytaczanie tej informacji nie jest uzasadnione	Uwaga nieuwzględniona Województwo warmińsko-mazurskie znajduje się w szczególnie niekorzystnym położeniu jeśli chodzi o deficyt kadry ochrony zdrowia. W tej sytuacji konieczne będzie

		w ramach polityki Str. 10				zastosowanie nadzwyczajnych środków, zależy nam również na dopuszczeniu wsparcia z poziomu programu regionalnego.
26.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 1. Część: Kultura i turystyka, str. 11	„m.in. rozwiązania systemowe gospodarki odpadami”	Należy usunąć zapis.	Zapis jest niespójny z typami przedsięwzięć określonymi na str. 103. Gospodarka odpadami powinna być w: Środowisko, klimat i energia (str. 3).	Uwaga nieuwzględniona Strategia Programu dotyczy wielu aspektów przekrojowo, nie jest zaś opisem konkretnych Priorytetów, stąd informacja o wpływie działań dotyczących gospodarki odpadami na turystykę nie musi oznaczać, że będą one realizowane w Priorytecie dot. turystyki.
27.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 1. Część: Rewitalizacja obszarów miejskich, str. 11	„Dlatego też prowadzone będą działania mające na celu kontynuację rewitalizacji obszarów zdegradowanych, w szczególności w małych i średnich miastach (przede wszystkim OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, OSI Obszary marginalizacji oraz OSI Miasta CITTASLOW) prowadzonej w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania w celu przywrócenia lub nadawania zdegradowanym obszarom miejskim nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub	„Dlatego też prowadzone będą działania mające na celu kontynuację rewitalizacji obszarów zdegradowanych, wskazanych w GPR jako obszary rewitalizacji, rozumianą jako wsparcie procesu wyprowadzania ww. obszarów ze stanu kryzysowego, w szczególności w małych i średnich miastach (przede wszystkim OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, OSI Obszary marginalizacji oraz OSI Miasta CITTASLOW) prowadzonej w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania, w celu przeciwdziałania negatywnym	Definicja rewitalizacji została określona w ustawie o rewitalizacji (art. 2). Dodatkowo ustawa określa w art. 9 jakie negatywne zjawiska wpływają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji, jako obszaru koncentrującego wskazane negatywne zjawiska. Wskazane w RPO działania mające na celu przywrócenia lub nadawania zdegradowanym obszarom miejskim nowych funkcji jest niezgodne z duchem ustawy, ponieważ proces rewitalizacji nie jest nastawiony na przywracanie lub nadawanie funkcji obszarom – te są jasno określone – ale skupia się na działaniach przeciwdziałających negatywnym zjawiskom, jakie zostały zidentyfikowane w diagnozie, dokumencie określającym	Uwaga uwzględniona, Wskazany fragment zostanie odpowiednio przeredagowany

			rekreacyjnych.”	zjawiskom społecznym i gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym.”	obszar zdegradowany, a następnie w Gminnym Programie Rewitalizacji.	
28.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 1, sekcja REWITALIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH -str. 11	Formy wsparcia poszczególnych typów projektów dostosowane zostaną zarówno do poziomu ryzyka związanego z zainwestowaniem w dane przedsięwzięcie, jego komercyjnym charakterem, w tym możliwością wygenerowania zysku bądź oszczędności kosztów a także możliwościami finansowymi potencjalnych beneficjentów. Szczególne znaczenie przy doborze formy wsparcia będzie miał cel interwencji i jego społeczne oddziaływanie.	-	Zdanie, które powinno być użyte we wszystkich Priorytetach w odniesieniu do decyzji o użyciu instrumentów zwrotnych.	Uwaga niezasadna Przytoczony fragment FEWIM dotyczy wszystkich obszarów (a nie tylko rewitalizacji obszarów miejskich). Jest zasadą horyzontalną.
29.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 1, Tabela 1 kol. Uzasadnienie (podsumowanie) - str. 15	konieczność zakończenia prac przewidzianych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków	konieczność realizacji prac zgodnie z wyznaczonymi aglomeracjami	Punktem odniesienia powinna być aglomeracja. Tym bardziej, że zgodnie z danymi Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej w Ministerstwie Infrastruktury, tylko 22% aglomeracji w kraju spełnia wszystkie warunki dyrektywy. Do dnia dzisiejszego nie ma aktualizacji KPOŚK, co może skutecznie ograniczyć pozyskiwanie środków.	Uwaga nieuwzględniona Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest jednym z horyzontalnych warunków podstawowych o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., stąd jej przeprowadzenie jest niezbędne do pozyskania środków na ten cel KE. Mając na uwadze powyższe w projekcie Umowy Partnerstwa (wersja z lipca 2021 r.) przyjęto, że w ramach CP2 finansowany będzie rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz

						oczyszczania ścieków komunalnych, w tym budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków zgodnie z priorytetami KPOŚK.
30.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 1, Tabela 1 kol. Uzasadnienie (podsumowanie) - str. 15	konieczność zakończenia prac przewidzianych Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami	do usunięcia	Zgodnie z ustawą o odpadach nie ma już konieczności zgodności finansowania zadań, które są ujęte w Planie inwestycyjnym, do WPGO. Poza tym, w uzasadnieniu podaną najważniejszą zasadę: - konieczność gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Uwaga uwzględniona
31.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 1, Tabela 1 kol. Uzasadnienie (podsumowanie) - str. 15	konieczność ochrony walorów środowiska przyrodniczego województwa	konieczność ochrony środowiska przyrodniczego województwa	Celem nie jest ochrona walorów, a samego środowiska	Uwaga uwzględniona
32.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Rozdział 1, Tabela 1, (vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, str. 15	-	Proponuje się dodanie kolejnego myślnika: „- konieczność ograniczania powstawania odpadów (w tym ekoprojektowanie, mając na uwadze ocenę cyklu życia produktów i opakowań)”.	Zgodnie z zakresem wsparcia odnoszącym się do: „wspierania zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny” proponuje się dodanie wskazanego zapisu. Właściwe projektowanie produktów i opakowań ułatwi selektywną zbiórkę i odzysk odpadów.	Uwaga nieuwzględniona Kwestie ekoprojektowania stanowią jeden z elementów zmiany procesów w firmie, stąd również będą mogły zostać objęte projektami w ramach CP2. Jednocześnie wszelkie usługi doradcze czy szkoleniowe związane z GOZ będą również finansowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych (CP4)

	w Olsztynie					
33.	Makuchowska Miroslawa Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych s. 17	(v) EFRR Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej;	(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym grup szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność; także uwzględnianie szczególnych potrzeb w zakresie wsparcia psychologicznego oraz wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotna jest - oprócz troski o brak wykluczenia – sama świadomość obecności osób nieheteronormatywnych i transpłciowych w grupie pacjentów (i np. stosowanie w związku z tym uwzględniających je form gramatycznych, uwzględnianie relacji jedнопłciowych). Wspomniane działania na rzecz równości, integracji i niedyskryminacji do uzupełnienia na dalszym etapie prac powinny być potraktowane jako jeden z istotniejszych punktów, przede wszystkim poprzez edukację antydyskryminacyjną personelu, uwzględniającą osoby LGBT+.	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.
34.	Makuchowska Miroslawa Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym oraz innowacjach społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób narażonych na wykluczenie i dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja	Należy przede wszystkim, poprzez działania edukacyjne, zidentyfikować bariery, istniejące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, czy osób LGBT+ w kulturze, turystyce, etc., (należą do nich, m.in. brak odpowiedniej infrastruktury, brak dedykowanych, zróżnicowanych programów i projektów kulturalnych) oraz sformułować konkretne kryteria, stosowane przy ich planowaniu, które będą uwzględniały potrzeby tych osób i pozwolą na ich stałą partycypację w powyższych dziedzinach. W celu	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.

		s. 17		psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność oraz uwzględnienie m.in. osób nieheteronormatywnych, transpłciowych i z niepełnosprawnościami w każdym z adresowanych obszarów.	wspierania roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju społeczno-gospodarczym szczególnie istotne jest tworzenie miejsc i platform, z których osoby narażone na wykluczenie mogą korzystać czując się bezpiecznie i być istotnym elementem przedsięwzięć w ww. dziedzinach. W celu należytej i bezpośredniej realizacji postanowień KPP, a w szczególności jej art 21, widoczność każdej kategorii osób wykluczonych powinna być czynnikiem obecnym w planowaniu wszelkich działań programowych, projektów i wydarzeń turystycznych i kulturalnych.	
35.	Makuchowska Miroslawa Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych s. 19	(e) Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia	(e) Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym uwzględnienie potrzeb osób szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność oraz przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w	Działania mające na celu promowanie środków do przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu i przede wszystkim te zaczynające się już na etapie nabywania umiejętności zawodowych i Przygotowania zawodowego mają ogromny wpływ na kształtowanie się rynku pracy. Osoby o innej niż heteroseksualna orientacji seksualnej doświadczają przemocy, także fizycznej, w miejscu pracy. Odmawia się im awansu, stykają się z nadmierną kontrolą ich pracy w porównaniu do innych pracowników. Prześladowanie w pracy może prowadzić do pogorszenia jakości pracy, a co dalej idzie – do zwolnienia. Dlatego też edukacja antydyskryminacyjna powinna odbywać się już na etapie szkolenia i przygotowania zawodowego i być realizowana we współpracy z pracodawcami lub ich organizacjami.	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.

				zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia		
36.	Makuchowska Miroslawa Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych s. 20	(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność oraz aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	Wskażanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Aktywne włączanie społeczne dyskryminowanych osób wymaga uwzględnienia wprost między innymi osób nieheteronormatywnych i transpłciowych, w tym wśród seniorów, poprzez np. zapewnienie wsparcia, w tym psychologicznego, możliwość rozwoju edukacyjnego czy stażu zawodowego. Powyższe natomiast wiąże się przede wszystkim z zapewnieniem edukacji antydyskryminacyjnej, w tym dotyczącej osób LGBT+, dla personelu zajmującego się aktywnym włączaniem społecznym.	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.
37.	Makuchowska Miroslawa Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych s. 21	(l) Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym dzieci oraz osób najbardziej potrzebujących, tj. w szczególności ze względu na takie cechy jak orientacja seksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność	Wskażanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby. Niezwykle istotne jest wdrożenie konkretnych, sprecyzowanych działań, służących podnoszeniu wiedzy i świadomości mieszkańców województwa w obszarze aktywności społecznej i równego traktowania, także osób LGBT+; Osoby LGBT+ mogą unikać pełnego partycypowania w aktywnościach społecznych ze względu na obawę przed	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.

					dyskryminacją i wykluczeniem.	
38.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 1, Tabela 1, str. 22	„konieczność wspierania działań mających na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w miastach regionu (w szczególności w miastach małych i średnich) poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych”	„konieczność wspierania działań mających na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w miastach regionu (w szczególności w miastach małych i średnich) w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym, środowiskowym, przestrzennie-funkcjonalnym i technicznym”	Definicja rewitalizacji została określona w ustawie o rewitalizacji (art. 2). Dodatkowo ustawa określa w art. 9 jakie negatywne zjawiska wpływają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji, jako obszaru koncentrującego wskazane negatywne zjawiska. Wskazane w RPO działania mające na celu przywrócenia lub nadawania zdegradowanym obszarom miejskim nowych funkcji jest niezgodne z duchem ustawy, ponieważ proces rewitalizacji nie jest nastawiony na przywracanie lub nadawanie funkcji obszarom – te są jasno określone – ale skupia się na działaniach przeciwdziałających negatywnym zjawiskom, jakie zostały zidentyfikowane w diagnozie, dokumencie określającym obszar zdegradowany, a następnie w Gminnym Programie Rewitalizacji.	Uwaga uwzględniona, Wskazany fragment zostanie przeredagowany
39.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.1.1. Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii, str. 23	„Cel ten zostanie osiągnięty poprzez interwencję skoncentrowaną na rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego oraz tzw. obszarów horyzontalnych”	-	Należy rozważyć doprecyzowanie pojęcia „obszarów horyzontalnych”, a także wskazanie, w jaki sposób wsparcie będzie prowadziło do rozwoju tzw. obszarów horyzontalnych.	Uwaga uwzględniona Obszary horyzontalne, zostały wskazane w strategii <i>Warmińsko-Mazurskie 2030</i> , jako pięć obszarów, których rozwój determinuje rozwój podmiotów gospodarczych funkcjonujących w zidentyfikowanych regionalnych inteligentnych specjalizacjach. Są to: technologie informacyjno-komunikacyjne, finansowanie, logistyka, targi i promocja, bezpieczeństwo. W programie dodany zostanie stosowny przypis.

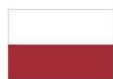
40.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii/str.23	Wsparcie obejmie zarówno niezbędną nowoczesną infrastrukturę publiczną i prywatną na potrzeby badań jak i działalność badawczo-rozwojową prowadzoną przez przedsiębiorstwa oraz ich konsorcja z organizacjami badawczymi i partnerstwa.	Wsparcie obejmie zarówno niezbędną nowoczesną infrastrukturę publiczną i prywatną na potrzeby badań jak i działalność badawczo-rozwojową prowadzoną przez przedsiębiorstwa oraz ich konsorcja z organizacjami badawczymi oraz ośrodkami innowacji i partnerstwa.	Możliwość skorzystania z programu przez ośrodki innowacji posiadające własną infrastrukturę badawczą/laboratoryjną. Brak proponowanej zmiany zapisu skutkuje wykluczeniem Ośrodków Innowacji/Instytucji Otoczenia Biznesu z działania.	Uwaga nieuwzględniona Dofinansowanie infrastruktury ośrodków innowacji zaplanowano w ramach CS(iv) <i>Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości</i> jako „budowanie potencjału, profesjonalizacja IOB i zaawansowane usługi dla firm”. Jednocześnie ośrodki innowacji jako podmioty świadczące usługi badawczo-rozwojowe będą mogły występować jako usługodawca w projektach przedsiębiorstw.
41.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii/str. 23	W kontekście niskiej aktywności badawczo-rozwojowej firm z Warmii i Mazur, w szczególności wśród MŚP, przewidziano również zakup usług badawczo-rozwojowych od jednostek naukowych, (np. opracowanie innowacyjnych rozwiązań w celu ulepszenia technologii, wyrobu, świadczonych usług, itp.)	W kontekście niskiej aktywności badawczo-rozwojowej firm z Warmii i Mazur, w szczególności wśród MŚP, przewidziano również zakup usług badawczo-rozwojowych od jednostek naukowych, ośrodków innowacji które posiadają własne zaplecze infrastruktury badawczej/laboratoryjnej (np. opracowanie innowacyjnych rozwiązań w celu ulepszenia technologii, wyrobu, świadczonych usług, itp.)	Możliwość skorzystania z programu przez ośrodki innowacji posiadające własną infrastrukturę badawczą/laboratoryjną. Brak proponowanej zmiany zapisu skutkuje wykluczeniem Ośrodków Innowacji/Instytucji Otoczenia Biznesu z działania.	Uwaga uwzględniona częściowo Usługi badawczo-rozwojowe będą mogły zostać zakupione od każdej jednostki świadczącej takie usługi. Program, zostanie doprecyzowany w tym zakresie.
42.	Adamus Małgorzata Stowarzyszenie Wzornictwo Przemysłowe	1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i	W kontekście niskiej aktywności badawczo-rozwojowej firm z Warmii i Mazur, w szczególności wśród MŚP, przewidziano również zakup usług badawczo-	W kontekście niskiej aktywności badawczo-rozwojowej firm z Warmii i Mazur, w szczególności wśród MŚP, przewidziano również zakup usług badawczo-rozwojowych od jednostek	Podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wdrażanie innowacyjnych produktów i usług jest bardzo istotnym elementem podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw z naszego regionu i bardzo potrzebnym	Uwaga uwzględniona częściowo Usługi badawczo-rozwojowe będą mogły zostać zakupione od każdej jednostki świadczącej takie usługi. Program, zostanie doprecyzowany

	<p>e Warmii i Mazur Olsztyn</p>	<p>inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej (CP1) (i) Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (ii) Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (iii) Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje</p>	<p>rozwojowych od jednostek naukowych, (np. opracowanie innowacyjnych rozwiązań w celu ulepszenia technologii, wyrobu, świadczonych usług, itp.)</p>	<p>naukowych, (np. opracowanie innowacyjnych rozwiązań w celu ulepszenia technologii, wyrobu, świadczonych usług, itp.) oraz zakup usług rozwojowych od podmiotów specjalizujących się i mających doświadczenie we wdrażaniu innowacji na podstawie procesów wzorniczych w przedsiębiorstwach.</p>	<p>działaniem. Oparcie ich o zakup usług rozwojowych jedynie od jednostek badawczo -rozwojowych, jak założono to w konsultowanym dokumencie bardzo ograniczy wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwach z naszego regionu i wpłynie niekorzystnie na rozwój innowacyjności w naszym województwie. Ograniczy też wykorzystanie w naszym województwie doświadczenia i kompetencji oraz kwalifikacji podmiotów, które mają ogromną wiedzę i doświadczenie we wdrażaniu procesów wzorniczych oraz sukcesy w wprowadzaniu innowacyjnych produktów i usług na rynek. Ograniczenie to wiąże się ze stratą potencjału do wykorzystania zarówno w przedsiębiorstwach jak i ze szkodą dla naszego regionu.</p> <p>W związku z tym, że wdrażanie innowacji nie wymaga założenia , że jedynie jednostki badawczo- rozwojowe i naukowe mają największe doświadczenie do wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach a wręcz przeciwnie często brakuje im doświadczenia w pracy w realnym środowisku rynkowym i gospodarczym proponuje się dodanie założenia, że zakup usług rozwojowych może być realizowany również od podmiotów które mają duże doświadczenie we wdrażaniu innowacji na rynek.</p>	<p>w tym zakresie.</p>
--	---------------------------------	---	--	--	--	------------------------

		produkcyjne (iv) Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości Str 23				
43.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii/ str. 24	Zakres wsparcia: – dofinansowanie infrastruktury badawczo-rozwojowej (w tym centrów badawczo-rozwojowych) aktywów własności intelektualnej oraz działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw (oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi lub ośrodkami innowacji które posiadają własne zaplecze infrastruktury badawczej/laboratoryjnej), z dopuszczalnym komponentem wdrożeniowym, w tym również usług B+R dla firm oraz ochrona własności intelektualnej,	Zakres wsparcia: – dofinansowanie infrastruktury badawczo-rozwojowej (w tym centrów badawczo-rozwojowych) aktywów własności intelektualnej oraz działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw (oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi lub ośrodkami innowacji które posiadają własne zaplecze infrastruktury badawczej/laboratoryjnej), z dopuszczalnym komponentem wdrożeniowym, w tym również usług B+R dla firm oraz ochrona własności intelektualnej,	Możliwość skorzystania z programu przez ośrodki innowacji posiadające własną infrastrukturę badawczą/laboratoryjną. Brak proponowanej zmiany zapisu skutkuje wykluczeniem Ośrodków Innowacji/Instytucji Otoczenia Biznesu z działania	Uwaga nieuwzględniona Dofinansowanie infrastruktury ośrodków innowacji zaplanowano w ramach CS(iv) <i>Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości</i> jako „budowanie potencjału, profesjonalizacja IOB i zaawansowane usługi dla firm”. Jednocześnie ośrodki innowacji jako podmioty świadczące usługi badawczo-rozwojowe będą mogły występować jako usługodawca w projektach przedsiębiorstw.
44.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w	2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz	– inwestycje w publiczną infrastrukturę naukowo-badawczą i aktywa własności intelektualnej organizacji badawczych	– inwestycje w publiczną infrastrukturę naukowo-badawczą i aktywa własności intelektualnej organizacji badawczych oraz ośrodki innowacji które posiadają własne zaplecze infrastruktury	Możliwość skorzystania z programu przez ośrodki innowacji posiadające własną infrastrukturę badawczą/laboratoryjną. Brak proponowanej zmiany zapisu skutkuje wykluczeniem Ośrodków Innowacji/Instytucji Otoczenia Biznesu z działania.	Uwaga nieuwzględniona Dofinansowanie infrastruktury ośrodków innowacji zaplanowano w ramach CS(iv) <i>Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji,</i>

	Elblągu	wykorzystywane nie zaawansowanych technologii/ str. 24		badawczej/laboratoryjnej).		<i>transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości jako „budowanie potencjału, profesjonalizacja IOB i zaawansowane usługi dla firm”.</i>
45.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie nie zaawansowanych technologii/ str. 24	– działalność badawczo-rozwojowa w obszarach zielonej gospodarki, w tym gospodarki o obiegu zamkniętym,	– działalność badawczo-rozwojowa w obszarach zielonej gospodarki, w tym gospodarki o obiegu zamkniętym, z uwzględnieniem ośrodków innowacji które posiadają własne zaplecze infrastruktury badawczej/laboratoryjnej).	Możliwość skorzystania z programu przez ośrodki innowacji posiadające własną infrastrukturę badawczą/laboratoryjną. Brak proponowanej zmiany zapisu skutkuje wykluczeniem Ośrodków Innowacji/Instytucji Otoczenia Biznesu z działania.	Uwaga nieuwzględniona Dofinansowanie dotyczy działalności badawczo-rozwojowej bez wskazania beneficjentów tego wsparcia. Szablon programu wynikający z Rozporządzenia Ogólnego nr 2021/1060 z dn. 24 czerwca 2021r. nie przewiduje możliwości wskazania katalogu beneficjentów wsparcia. Zostanie on wskazany na etapie SzOP.
46.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie nie zaawansowanych technologii/ str. 24	– wzmocnienie kanałów współpracy nauki z biznesem (w tym centrów transferu technologii). Wszystkie typy projektów będą mogły zostać uzupełnione działaniami w obszarze podnoszenia kompetencji kadr zarówno w przedsiębiorstwach i jednostkach naukowych realizujących przedsięwzięcia w obszarze B+R.	– wzmocnienie kanałów współpracy nauki z biznesem (w tym centrów transferu technologii). Wszystkie typy projektów będą mogły zostać uzupełnione działaniami w obszarze podnoszenia kompetencji kadr zarówno w przedsiębiorstwach i jednostkach naukowych oraz ośrodkach innowacji realizujących przedsięwzięcia w obszarze B+R.	Możliwość skorzystania z programu przez ośrodki innowacji posiadające własną infrastrukturę badawczą/laboratoryjną. Brak proponowanej zmiany zapisu skutkuje wykluczeniem Ośrodków Innowacji/Instytucji Otoczenia Biznesu z działania.	Uwaga nieuwzględniona Dofinansowanie kompetencji ośrodków innowacji zaplanowano w ramach CS(iv) <i>Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości jako „Podnoszenie kompetencji i umiejętności w instytucjach otoczenia biznesu w celu podniesienia jakości świadczonych usług, budowanie potencjału, profesjonalizacja IOB i zaawansowane usługi dla firm”.</i> Jednocześnie ośrodki innowacji jako podmioty świadczące usługi badawczo-rozwojowe będą mogły występować jako usługodawca w

						projektach przedsiębiorstw.
47.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie nie zaawansowanych technologii, sekcja Zakres wsparcia: - str. 24	dofinansowanie infrastruktury badawczo- rozwojowej (w tym centrów badawczo- rozwojowych) aktywów własności intelektualnej oraz działalności badawczo- rozwojowej przedsiębiorstw (oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi), z dopuszczalnym komponentem wdrożeńowym, w tym również usług B+R dla firm oraz ochrona własności intelektualnej,	-	Biorąc pod uwagę zakres oraz wielkość wsparcia, pojawiają się pytania: 1) o skuteczność wsparcia w poprzedniej perspektywie, w szczególności tworzenia centrów badawczo-rozwojowych i 2) zasadność wspierania infrastruktury badawczo-rozwojowej	Uwaga ma charakter pytania i nie zawiera propozycji zmian w Programie Wymaga podkreślenia, że zaplanowany zakres wsparcia oparty jest zarówno na rzetelnej diagnozie potrzeb jak i dotychczasowych doświadczeniach regionu we wdrażaniu środków unijnych. Wynika również z celów polityki społeczno-gospodarczej Województwa określonych w zaktualizowanej w lutym 2020 r. strategii „Warmińsko-Mazurskie 2030”
48.	Wasilewska Ewa Park Naukowo- Technologiczny w Ełku	2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie nie zaawansowanych technologii	Zakres wsparcia: – dofinansowanie infrastruktury badawczo- rozwojowej (w tym centrów badawczo-rozwojowych) aktywów własności intelektualnej oraz działalności badawczo- rozwojowej przedsiębiorstw (oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi), z dopuszczalnym komponentem wdrożeńowym, w tym również usług B+R dla firm oraz ochrona własności intelektualnej, – inwestycje w publiczną infrastrukturę naukowo-	Zakres wsparcia: – dofinansowanie infrastruktury badawczo-rozwojowej (w tym centrów badawczo- rozwojowych) aktywów własności intelektualnej oraz działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw (oraz konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi), z dopuszczalnym komponentem wdrożeńowym, w tym również usług B+R dla firm oraz ochrona własności intelektualnej, – inwestycje w publiczną infrastrukturę naukowo- badawczą i aktywa własności intelektualnej organizacji badawczych,	Rozszerzenie kategorii wsparcia i beneficjenta w celu skrócenia relacji pomiędzy przedsiębiorcami a dostawcami usług B+R ze strony nauki.	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zakres wsparcia, tj. brokering usług B+R zawiera się w obszarze „wzmocnienie kanałów współpracy nauki z biznesem”. Jednocześnie nie każda instytucja otoczenia biznesu posiada adekwatny potencjał do świadczenia tego rodzaju usług, są to ośrodki innowacji wskazane już w grupie docelowej.

			<p>badawczą i aktywa własności intelektualnej organizacji badawczych, – działalność badawczo-rozwojowa w obszarach zielonej gospodarki, w tym gospodarki o obiegu zamkniętym, – małe bony badawcze na innowacje dla MŚP, – wzmocnienie kanałów współpracy nauki z biznesem (w tym centrów transferu technologii).</p> <p>Główne grupy docelowe: - przedsiębiorstwa (małe, średnie i duże) i ich pracownicy, - jednostki naukowe i ich pracownicy, - uczelnie i ich pracownicy, - ośrodki innowacji i ich pracownicy.</p>	<p>– działalność badawczo-rozwojowa w obszarach zielonej gospodarki, w tym gospodarki o obiegu zamkniętym, – małe bony badawcze na innowacje dla MŚP, – wzmocnienie kanałów współpracy nauki z biznesem (w tym centrów transferu technologii) - brokering usług B+R pomiędzy przedsiębiorcami a dostawcami usług B+R</p> <p>Główne grupy docelowe: - przedsiębiorstwa (małe, średnie i duże) i ich pracownicy, - jednostki naukowe i ich pracownicy, - uczelnie i ich pracownicy, - ośrodki innowacji i ich pracownicy. - instytucje otoczenia biznesu</p>		
49.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.1./str. 25, 29, 33, 36 (dla wszystkich celów szczegółowych Priorytetu 1. Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur)	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Możliwość premiowania przedsięwzięć na obszarach wskazanych w strategii rozwoju województwa jako Obszary Strategicznej Interwencji.	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Możliwość premiowania przedsięwzięć na obszarach wskazanych w strategii rozwoju województwa jako Obszary Strategicznej (w tym MOF Olsztyna).	Wykorzystanie tego potencjału ma znaczenie dla rozwoju całego regionu, dlatego preferencje dla tych działań powinny być wskazane już na poziomie FEWiM.	Uwaga nieuwzględniona MOF Olsztyna jest jednym z OSI, stąd nie ma uzasadnienia do wpisywania go oddzielnie.
50.	Trybus Magdalena COMARCH S.A. Kraków	FUNDUSZE DLA GOSPODARKI WARMII I MAZUR	Skuteczna transformacja cyfrowa biznesu wymaga więc wsparcia jej kolejnych etapów począwszy od cyfryzacji procesów ręcznych przez	Skuteczna transformacja cyfrowa biznesu wymaga więc wsparcia jej kolejnych etapów począwszy od cyfryzacji procesów ręcznych przez	Koszt zakupu licencji stanowi część kompletnej inwestycji IT, zdarza się, że mniejszą niż koszt usługi wdrożeniowej, która obejmuje: •analiza przedwdrożeniowa,	Uwaga nieuwzględniona Wsparciem w ramach przywołanego CS(ii) planuje się objąć szeroki zakres projektów

		<p>Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</p> <p>Str. 27</p>	<p>integrację inteligentnych technologii po zarządzanie zmianami kulturowymi, aby w pełni wykorzystać potencjał wprowadzanych udogodnień.</p>	<p>integrację inteligentnych technologii po zarządzanie zmianami kulturowymi, aby w pełni wykorzystać potencjał wprowadzanych udogodnień. Wsparcie obejmuje kompletną inwestycję IT w firmie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • instalacja systemu, • konfiguracja, • migracja danych, • szkolenia pracowników, • asysta, • implementacje. <p>Alternatywą dla oprogramowania stacjonarnego jest oprogramowanie w modelu chmurowym (SaaS) wymagające mniejszych nakładów na wdrożenie.</p>	<p>przedsiębiorstw mających na celu transformację cyfrową – zgodnie z potrzebami beneficjenta. Uszczegółowienie zakresu wsparcia a tym samym określenie możliwych wydatków kwalifikowalnych nastąpi na etapie opracowania szczegółowego opisu priorytetu.</p>
51.	<p>Trybus Magdalena COMARCH S.A. Kraków</p>	<p>FUNDUSZE DLA GOSPODARKI WARMII I MAZUR</p> <p>Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</p> <p>Str. 27</p>	<p>Dostosowanie firm do działania w warunkach szybko postępujących zmian określanych mianem czwartej rewolucji przemysłowej (Gospodarka 4.0) wymaga pilnej interwencji, która obejmuje zarówno wsparcie inwestycyjne i zabezpieczenie niezbędnej infrastruktury jak i dofinansowanie usług pozwalających zwiększyć cyfryzację, automatyzację i robotyzację procesów, personalizację usług, zwiększenie zakresu wykorzystania tzw. Internetu Rzeczy, sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego czy zaawansowanych analiz przy jednoczesnym podnoszeniu umiejętności i wprowadzanie niezbędnych zmian organizacyjnych.</p>	<p>Dostosowanie firm do działania w warunkach szybko postępujących zmian określanych mianem czwartej rewolucji przemysłowej (Gospodarka 4.0) wymaga pilnej interwencji, która obejmuje zarówno wsparcie inwestycyjne (w tym na zakup licencji oprogramowania i systemów informatycznych w modelu SaaS) i zabezpieczenie niezbędnej infrastruktury jak i dofinansowanie usług pozwalających zwiększyć cyfryzację, automatyzację i robotyzację procesów, personalizację usług, zwiększenie zakresu wykorzystania tzw. Internetu Rzeczy, sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego czy zaawansowanych analiz przy jednoczesnym podnoszeniu umiejętności i wprowadzanie niezbędnych zmian organizacyjnych.</p>	<p>Systemy ERP to cyfrowy rdzeń przedsiębiorstw ery Przemysłu 4.0. Najlepszym rozwiązaniem są obecnie lekkie i elastyczne aplikacje ERP w modelu (SaaS), budowane z myślą o wymogach nowoczesnej produkcji i współpracy z infrastrukturą IoT. (tworzone na otwartych architekturach, oparte o nowoczesne metody komunikacyjne szybko absorbują innowacje, takie jak rozwiązania mobilne, media społecznościowe, zaawansowana analityka danych, IoT, bezpieczeństwo nowej generacji, sztuczna inteligencja (AI) czy druk 3D.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wsparciem w ramach przywołanego CS(ii) planuje się objąć szeroki zakres projektów przedsiębiorstw mających na celu transformację cyfrową – zgodnie z potrzebami beneficjenta. Uszczegółowienie zakresu wsparcia a tym samym określenie możliwych wydatków kwalifikowalnych nastąpi na etapie opracowania szczegółowego opisu priorytetu.</p>

52.	Grzędziński Szymon Agencja TLM Szymon Grzędziński Olsztyn	Sekcja 2.1.2 s.27	Zakres wsparcia: – Wsparcie przedsiębiorstw na drodze transformacji cyfrowej oraz cyberbezpieczeństwa, – Wsparcie cyfryzacji firm skierowanej na redukcję gazów cieplarnianych lub efektywność energetyczną, – Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie produkcji i usług opartych na technologiach cyfrowych, – Cyfryzacja instytucji otoczenia biznesu oraz e-usługi dla firm (w tym centra innowacji cyfrowych, centra kompetencji cyfrowych, nowych technologii), – Podniesienie kompetencji cyfrowych w firmach.	Zakres wsparcia: – Wsparcie przedsiębiorstw na drodze transformacji cyfrowej oraz cyberbezpieczeństwa, – Wsparcie cyfryzacji firm skierowanej na redukcję gazów cieplarnianych lub efektywność energetyczną, – Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie produkcji i usług opartych na technologiach cyfrowych, – Cyfryzacja instytucji otoczenia biznesu oraz e-usługi dla firm (w tym centra innowacji cyfrowych, centra kompetencji cyfrowych, nowych technologii), – Podniesienie kompetencji cyfrowych w firmach, - Opracowanie tzw. map drogowych – planów transformacji w kierunku Gospodarki 4.0 - Zwiększanie odporności psychicznej pracowników w związku ze zmianą wynikającą z czwartej rewolucji przemysłowej (Gospodarka 4.0)	Jedną z konsekwencji transformacji w kierunku Gospodarki 4.0 będzie konieczność przekwalifikowania się pracowników oraz wsparcie ich w procesie zmiany. Ponadto obecne działania związane z cyfryzacją czy to przedsiębiorstw czy to jednostek publicznych miały charakter działań ad-hoc. Opracowanie planów transformacji poszczególnych podmiotów pomogłoby w sposób usystematyzowany podejść do rozwiązywania problemów za pomocą rozwiązań cyfrowych.	Uwaga uwzględniona częściowo Mając na uwadze, że mapa drogowa transformacji cyfrowej zawiera plan zmian, które należy wdrożyć w przedsiębiorstwie dla osiągnięcia dojrzałości cyfrowej oraz uzyskania zaawansowanych metod produkcji a kwestie odporności psychicznej pracowników na zmiany zawierają się w komponencie dot. kompetencji propozycje zawarte w uwadze zostaną rozważone na etapie opracowania szczegółowego opisu priorytetów jako możliwe wydatki kwalifikowalne projektów.
53.	Wasilewska Ewa Park Naukowo-Technologiczny w Ełku	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych /str. 27-28	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa, - instytucje kultury, - podmioty lecznicze, - JST, - przedsiębiorcy, - organizacje pozarządowe, - podmioty branży turystycznej - podmioty rynku pracy,	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa, - przedsiębiorcy (MŚP, średnie, duże, konsorcja), - instytucje otoczenia biznesu, - stowarzyszenia, - organizacje pozarządowe - JST, - podmioty branży turystycznej - instytucje kultury,	Rozszerzenie zapisu głównych grup docelowych wynika z nazwy priorytetu i oferowanego wsparcia.	Uwaga uwzględniona

			- osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy	- podmioty lecznicze, - podmioty rynku pracy, - osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy		
54.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2 2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, sekcja Cyfryzacja Gospodarki - Zakres wsparcia: -str. 27	Wsparcie cyfryzacji firm skierowanej na redukcję gazów cieplarnianych lub efektywność energetyczną,	Wsparcie cyfryzacji firm skierowanej na osiągnięcie neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla, w szczególności poprzez wykorzystanie OZE, elektromobilność, gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz ograniczenie zużycia wody.	Celami KE są osiągnięcie neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla oraz GOZ, dlatego cyfryzacja przedsiębiorstw powinna być rozumiana szeroko. Jest to również ściśle związane z Przemysłem 4.0.	Uwaga uwzględniona
55.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2 2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, sekcja Cyfryzacja Gospodarki - Zakres wsparcia: -str. 27	Cyfryzacja instytucji otoczenia biznesu oraz e-usługi dla firm (w tym centra innowacji cyfrowych, centra kompetencji cyfrowych, nowych technologii).	Cyfryzacja instytucji otoczenia biznesu oraz e-usługi dla firm	Budowa nowych centrów powszechnych już usług jest nieuzasadniona.	Uwaga nieuwzględniona. Centra Innowacji Cyfrowych to nowa koncepcja współpracy międzysektorowej umożliwiająca wymianę wiedzy, doświadczeń i technologii, szczególnie pożądana w naszym regionie. Centra nowych technologii, innowacji i kompetencji cyfrowych nie świadczą usług powszechnych.
56.	Rychcik	Rozdz. 2 2.1.2.	Rozwój infrastruktury danych	Rozwój infrastruktury danych	Należy zweryfikować, czy taki zakres jest	Uwaga nieuwzględniona

	Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, sekcja Cyfryzacja usług publicznych - Zakres wsparcia: - str. 28	przestrzennych (w przypadku powiatowego lub wojewódzkiego zasobu geodezyjnego, wyłącznie przy pozytywnej opinii Głównego Geodety Kraju),	przestrzennych	niezbędny, ponieważ - zgodnie z zapisami ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne - zadania z zakresu systemu teleinformatycznego danych przestrzennych, są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.	Zgodnie z projektem linii demarkacyjnej rozwój infrastruktury danych przestrzennych w programach regionalnych dopuszcza się realizację projektów z zakresu cyfryzacji powiatowego i wojewódzkiego zasobu geodezji. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie w tym obszarze będzie pozytywna opinia Głównego Geodety Kraju (GGK). Projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej leżącej w zakresie kompetencji JST będą mogły być realizowane bez potrzeby uzyskania opinii GGK.
57.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2 2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, sekcja Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych -str. 28	Wykorzystanie instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych możliwe będzie w odniesieniu do przedsięwzięć komercyjnych, tj. w projektach polegających na cyfryzacji przedsiębiorstw i instytucji otoczenia biznesu oraz organizacji pozarządowych.	Formy wsparcia poszczególnych typów projektów dostosowane zostaną zarówno do poziomu ryzyka związanego z zainwestowaniem w dane przedsięwzięcie, jego komercyjnym charakterem, w tym możliwością wygenerowania zysku bądź oszczędności kosztów a także możliwościami finansowymi potencjalnych beneficjentów. Szczególne znaczenie przy doborze formy wsparcia będzie miał cel interwencji i jego społeczne oddziaływanie.	Konieczna jest ponowna analiza wykorzystania instrumentów zwrotnych we wszystkich Priorytetach i działaniach.	Uwaga uwzględniona częściowo Zaproponowany zapis stanowi fragment z projektu FEWiM (Rozdział 1). Nie jest zasadne powielanie treści. Niemniej Rozdział 2.1.2. w części dotyczącej IF zostanie doprecyzowany o niektóre elementy. Ponadto w treści dokumentu, zgodnie z wynikami <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027</i> w przypadku projektów instytucji otoczenia biznesu (działających non – profit) oraz organizacji pozarządowych dookreślona

						zostanie informacja, że przewidywane jest wsparcie dotacyjne - o ile nie będą one miały charakteru komercyjnego. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
58.	Szemplińska Maria Ministerstw o Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	2.1.2 Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych str.28	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa, - instytucje kultury, - podmioty lecznicze, - JST, - przedsiębiorcy, - organizacje pozarządowe, - podmioty branży turystycznej - podmioty rynku pracy, - osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy	Uzupełnienie pogrubioną czcionką Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa, - instytucje kultury, - podmioty lecznicze, - JST, - przedsiębiorcy, - organizacje pozarządowe, - podmioty branży turystycznej - podmioty rynku pracy, - osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy; - jednostki doradztwa rolniczego."	W grupie docelowej należy ująć państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, które działają na terenie województwa. Chodzi o uwzględnienie wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, które są jednostkami sektora finansów publicznych działającymi na obszarze poszczególnych województw, jednak posiadają status państwowej jednostki organizacyjnej posiadającej osobowość prawną. W związku z potrzebą dotarcia z usługami elektronicznymi do szerokiego grona rolników niezbędne jest wsparcie: rozwoju kolejnych e-usług doradczych wspierających rolników w prowadzeniu gospodarstw rolnych jak również doposażenie jednostek doradztwa w sprzęt umożliwiający wdrożenie kolejnych usług i następnie ich świadczenie.	Uwaga nieuwzględniona! Jednostki doradztwa rolniczego mieszczą się w grupie „osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy”.
59.	Szemplińska Maria Ministerstw o Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	2.1.2 Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych str.28	Zakres wsparcia	Proponujemy uzupełnić o e-usługi dotyczące przeciwdziałaniu marnotrawieniu żywności (np.: aplikacje do współdzielenia się żywnością)	Przeciwdziałanie marnowaniu żywności może przynieść korzyści zarówno o charakterze społecznym (jeśli preferencję będą mieć osoby defaworyzowane) jak i środowiskowym klimatycznym (mniejsze zużycie środków produkcji oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń wód).	Uwaga nieuwzględniona! Proponowany zakres wpisuje się w działania polegające na wsparciu przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (sekcja 2.2.5 FWIM) i będzie mógł stanowić element uzupełniający projektów.

60.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, Główne grupy docelowe, str. 28	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa, - instytucje kultury, - podmioty lecznicze, - JST, - przedsiębiorcy, - organizacje pozarządowe, - podmioty branży turystycznej - podmioty rynku pracy, - osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa, - instytucje kultury, - podmioty lecznicze, - JST, - przedsiębiorcy, - instytucje otoczenia biznesu - organizacje pozarządowe, - podmioty branży turystycznej - podmioty rynku pracy, - osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu oraz ich pracownicy	Należy rozważyć ujęcie instytucji otoczenia biznesu w głównych grupach docelowych wsparcia, w szczególności, iż zakres wsparcia wskazany w działaniu Cyfryzacja Gospodarki obejmuje cyfryzację instytucji otoczenia biznesu oraz e-usługi dla firm (w tym centra innowacji cyfrowych, centra kompetencji cyfrowych, nowych technologii).	Uwaga uwzględniona.
61.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, str. 28	-	-	- Jakie zadania mieszczą się pod pojęciem e-edukacja wskazanym w typie projektu E-usługi publiczne? - Wskazany typ projektu E-kompetencje aktywizacja osób wykluczonych może sugerować dużo szerszy zakres grup/osób, które mogłyby z niego skorzystać. W związku z tym, że szkolenia są stricte działaniami miękkimi przypisanymi do EFS, wsparcie szkoleniowe w zakresie rozwoju usług opartych o TIK powinno ewentualnie stanowić element uzupełniający projektów (z cross-finansingu).	Uwaga ma charakter pytania. Uszczegółowienie zakresu e-usług nastąpi na dalszym etapie prac przy sporządzaniu Szczegółowych Opisów Priorytetów. Zakres interwencji ujęty w sekcji 2.1.2 FEWIM dotyczy inwestycji, szczegółowe działania w tym obszarze zostaną ujęte w Szczegółowym Opisie Priorytetu, a ewentualne działania szkoleniowe będą mogły stanowić element uzupełniający projektów. Projekty „miękkie” stricte dotyczące szkoleń/ kursów z zakresu rozwijania kompetencji podstawowych, zwłaszcza cyfrowych dla osób wykluczonych cyfrowo realizowane będą w ramach interwencji opisanej w

						sekcji 2.5.4 FEWM.
62.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.1.2./str. 28	- Cyberbezpieczeństwo e-usług (...) oraz podniesienie kompetencji w zakresie bezpieczeństwa,	- Cyberbezpieczeństwo e-usług (...) oraz podniesienie kompetencji w zakresie bezpieczeństwa i wydajności, w tym poprzez rozwój zaplecza administracyjnego.	Na obecnym stanie zaawansowania liczby e-usług dostępnych w jst potrzebny jest przede wszystkim rozwój backoffice, szczególnie pod kątem wydajności i cyberbezpieczeństwa. Dlatego też ważne jest, by wartość projektu nie była wyliczana tylko w oparciu o algorytm ilości e-usług.	Uwaga niezasadna, Propozycja mieści się w zakresie wsparcia e-usługi publiczne (e-administracja) proponowanym w Priorytecie 1 FEWM. Zgodnie z klasyfikacją wg grupy docelowej do e-usług zalicza się usługi A2A (Administration to Administration) – E-usługi publiczne świadczone na rzecz administracji. Uszczegółowienie nastąpi na etapie tworzenia Szczegółowego Opisu Priorytetu. Przy czym zakłada się, że warunkiem uznania za koszty kwalifikowalne kosztów inwestycji w środki trwałe, zakup sprzętu i wyposażenia będzie wykazanie, że są one niezbędne do budowy/rozbudowy systemów świadczących e-usługi.
63.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych/ str. 28	Cyberbezpieczeństwo e-usług - projekty wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów o zasięgu regionalnym lub lokalnym oraz podniesienie kompetencji w zakresie cyberbezpieczeństwa	Cyberbezpieczeństwo - projekty wzmacniające bezpieczeństwo systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów o zasięgu regionalnym lub lokalnym oraz podniesienie kompetencji w zakresie cyberbezpieczeństwa	Tak zmodyfikowany zapis pozwoli w szerszym zakresie jednostkom publicznym wzmocnienie potencjału w zakresie bezpieczeństwa, cyberbezpieczeństwa. Cyberbezpieczeństwo bez e-usług dotyczyłoby również ochrony infrastruktury tj. sieci miejskie czy lokalne	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis zostanie zmodyfikowany poprzez usunięcie „e-usług” po słowie „cyberbezpieczeństwo”.

64.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych/ str. 28	Nowe technologie w budowaniu oferty turystycznej i kulturowej	Nowe technologie w budowaniu oferty turystycznej, kulturowej i gospodarczej	Tak zmodyfikowany zapis pozwoli jednostkom publicznym na wzmocnienie potencjału dodatkowo w zakresie oferty gospodarczej, inwestycyjnej w szerszym zakresie.	Uwaga niezasadna. Proponowane wsparcie w zakresie budowania i promocji oferty gospodarczej będzie możliwe w ramach CS(iii) 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne gdzie wykorzystanie nowych technologii będzie elementem projektu. Promocja gospodarcza rozumiana jest jako przyciąganie inwestorów zewnętrznych oraz promowanie oferty gospodarczej regionu na zewnątrz.
65.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych/ str. 28	-	Proponowany dodatkowy zakres wsparcia: Rozwój istniejącej infrastruktury sieci szerokopasmowych jednostek publicznych wspierającej funkcjonowanie i tworzenie e-usług publicznych, służących zdalnej nauce, zdalnej pracy, telemedycynie oraz realizacji ustawowych zadań przez te jednostki w tym bezpieczeństwo publiczne (monitoring wizyjny miasta, system syren alarmowych), bezpieczeństwo i optymalizacja ruchu drogowego („zielona fala” czy wręcz inteligentne sterowanie ruchem, stacje pogodowe w miejscach szczególnego zagrożenia dróg oblodzeniem), informacja o obciążeniu publicznie	Rozwój istniejącej infrastruktury w zakresie sieci szerokopasmowych pozwoli jednostkom administracji publicznej zwiększenie potencjału w zakresie świadczenia e-usług publicznych. Umożliwi także wdrażanie nowych rozwiązań informatycznych pozwalających na zdalną naukę, zdalną pracę czy telemedycynę. Pozwoli na poszerzenie możliwości świadczenia usług „na odległość” w zakresie zadań świadczonych przez te jednostki.	Uwaga nieuwzględniona. Działania dotyczące udoskonalenia sieci połączeń cyfrowych (budowa i modernizacja sieci szerokopasmowych) będą realizowane wyłącznie na poziomie krajowym, w ramach programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy. Natomiast, wdrażanie rozwiązań cyfrowych z zakresu e-usług czy telemedycyny zaplanowano w ramach Priorytetu 1; systemy informacji drogowej proponuje w ramach Priorytetu 4, działania poprawiające przepływy pasażerów (w tym systemy ITS) w ramach Priorytetu 3, inwestycje dotyczące systemów poprawy

				dostępnych parkingów.		bezpieczeństwa publicznego (np. monitoring miejski) zaplanowano, jako niedominujący element projektów w ramach Priorytetu 10 FEWIM.
66.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych/ str. 28	-	Proponowany dodatkowy zakres wsparcia: Budowa i rozwój zintegrowanych systemów wspomagania pracy jednostek publicznych w obszarach związanych z ich działalnością powodujących poprawę jakości, efektywności i automatyzację procesów.	Poprawa jakości świadczenia usług w jednostkach administracji publicznych nie może odbywać się bez budowy i rozwoju zintegrowanych systemów wspomagania pracy tych jednostek. Budowa i rozwój takich systemów na pewno poprawi efektywność, jakość i skróci czas świadczenia usług w jednostkach administracji publicznej.	Uwaga niezasadna, Propozycja mieści się w zakresie wsparcia e-usługi publiczne (e-administracja) proponowanym w Priorytecie 1 FEWIM. Zgodnie z klasyfikacją wg grupy docelowej do e-usług zalicza się usługi A2A (Administration to Administration) – E-usługi publiczne świadczone na rzecz administracji. Uszczegółowienie nastąpi na etapie tworzenia Szczegółowego Opisu Priorytetu. Przy czym zakłada się, że warunkiem uznania za koszty kwalifikowalne kosztów inwestycji w środki trwałe, zakup sprzętu i wyposażenia będzie wykazanie, że są one niezbędne do budowy/rozbudowy systemów świadczących e-usługi.
67.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych/	-	Budowa „inteligentnej gminy”, „inteligentnego miasta” poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii w różnych obszarach np. monitoring wizyjny miasta z inteligentnym sterowaniem ruchem, monitoringiem wypełnienia koszy na śmieci czy monitoringiem	Możliwość budowy inteligentnych gmin czy miast jest już procesem, który następuje i niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania społeczności lokalnych. Zastosowanie nowych technologii w życiu miast i gmin spowoduje poprawę jakości życia, optymalizację kosztów działania samorządu, poprawę powietrza, klimatu, zmniejszenie korków czy poprawę komunikacji. Inteligentne miasto czy	Uwaga niezasadna, propozycja mieści się w zakresie wsparcia e-usługi publiczne (e-administracja) proponowanym w Priorytecie 1 FEWIM. Zgodnie z klasyfikacją wg grupy docelowej do e-usług zalicza się usługi A2A (Administration to

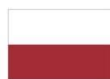
		str. 28		wolnych/zajętych miejsc parkingowych czy monitoring stanu wód i odsnieżania dróg, inteligentne oświetlenie.	gmina stanie się przyjaznym i wygodnym miejscem życia.	Administration) – E-usługi publiczne świadczone na rzecz administracji. Uszczegółowienie nastąpi na etapie tworzenia Szczegółowego Opisu Priorytetu.
68.	Wasilewska Ewa Park Naukowo-Technologiczny w Ełku	2.1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych /str. 29	Wykorzystanie instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych możliwe będzie w odniesieniu do przedsięwzięć komercyjnych, tj. w projektach polegających na cyfryzacji przedsiębiorstw i instytucji otoczenia biznesu oraz organizacji pozarządowych.	Wykorzystanie instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych możliwe będzie w odniesieniu do przedsięwzięć komercyjnych, np. w projektach polegających na cyfryzacji przedsiębiorstw.	Instytucje otoczenia biznesu takie jak parki naukowo-technologiczne w województwie są jednostkami budżetowymi w strukturach urzędów i realizują zadania mające na celu zaspokojenie potrzeb publicznych nałożone im przez Gminy w ramach działań własnych Gminy. Nie można zatem traktować parków naukowo-technologicznych tylko i wyłącznie jako instytucje w odniesieniu do przedsięwzięć komercyjnych.	Uwaga uwzględniona częściowo Wykorzystanie instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych możliwe będzie w odniesieniu do przedsięwzięć komercyjnych. W treści całego dokumentu, zgodnie z wynikami <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 w przypadku Instytucji otoczenia biznesu (działających non – profit) oraz organizacji pozarządowych</i> doprecyzowana zostanie informacja, że przewidywana jest dotacja - o ile inwestycje nie będą miały charakteru komercyjnego. Ostateczna forma finansowania uzależniona jest od wyników negocjacji z KE i strona rządową.
69.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.1.2	E-usługi publiczne – platformy e-usług, dofinansowanie niezbędnej infrastruktury, usług, podnoszenia kompetencji w instytucjach publicznych oraz organizacjach pozarządowych (tzw. instytucjach trzeciego sektora) w celu zwiększenia jakości i dostępności usług publicznych oraz	E-usługi publiczne – platformy e-usług, dofinansowanie niezbędnej infrastruktury, usług, podnoszenia kompetencji w instytucjach publicznych oraz organizacjach pozarządowych (tzw. podmioty z trzeciego sektora lub podmioty ekonomii społecznej) w celu zwiększenia jakości i dostępności usług publicznych oraz	Nie stosuje się zwrotu instytucje trzeciego sektora. Bardziej adekwatnym określeniem są podmioty z trzeciego sektora lub podmioty ekonomii społecznej.	Uwaga uwzględniona

			upowszechnienia ich wykorzystania (w tym usług e-edukacji, e-administracji, e-kultury)	upowszechnienia ich wykorzystania (w tym usług e-edukacji, e-administracji, e-kultury)		
70.	Borowska Sylwia Tymbark – MWS Sp. z o.o. Olsztynek	2.1 FUNDUSZE DLA GOSPODARKI WARMII I MAZUR 2.1.2 Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych 2.1.3 Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	W grupach docelowych poddziałań 2.1.2 i 2.1.3 brak wprost wskazania dużych przedsiębiorstw	Dodanie w działania 2.1.2 i 2.1.3 dużych przedsiębiorstw jako beneficjentów i grup docelowych	Ograniczenie lub wykluczenie dużych przedsiębiorców jako potencjalnych Beneficjentów dotacji bezzwrotnych na działalność innowacyjną czy rozwój w zakresie cyfryzacji może nie tylko spowodować znaczne wyhamowanie rozwoju działalności innowacyjnej w polskiej gospodarce, ale także zaprzepaścić wypracowane dotychczas osiągnięcia w tej dziedzinie. Bez zewnętrznego wsparcia duże przedsiębiorstwa będą musiały skupić się na problemach wewnętrznych i dokonać selekcji dotychczasowych priorytetów. Możliwość włączenia dużych przedsiębiorstw w jasny schemat podziału środków – uwzględnienie jasnych reguł przyznawania środków, konkretne kwoty alokacji pozwolą dużym firmom na włączanie działań innowacyjnych w swoje strategie rozwojowe.	Uwaga nieuwzględniona Wykluczenie dużych przedsiębiorstw jako potencjalnych beneficjentów wsparcia w zakresie CS(ii) wynika z <i>Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dn. 24 czerwca 2021r.</i> - Art.5, pkt.2
71.	Majerska-Sawko Jolanta Tymbark – MWS Sp. z o.o.	2.1 FUNDUSZE DLA GOSPODARKI WARMII I MAZUR 2.1.2	W grupach docelowych poddziałań 2.1.2 i 2.1.3 brak wprost wskazania dużych przedsiębiorstw	Dodanie w działania 2.1.2 i 2.1.3 dużych przedsiębiorstw jako beneficjentów i grup docelowych	Ograniczenie lub wykluczenie dużych przedsiębiorców jako potencjalnych Beneficjentów dotacji bezzwrotnych na działalność innowacyjną czy rozwój w zakresie cyfryzacji spowoduje znaczne wyhamowanie rozwoju działalności	Uwaga nieuwzględniona Wykluczenie dużych przedsiębiorstw jako potencjalnych beneficjentów wsparcia w zakresie CS(ii) wynika z

		<p>Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</p> <p>2.1.3 Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>			<p>innowacyjnej w polskiej gospodarce, to duże przedsiębiorstwa stanowią „siłę napędową” dla rozwoju cyfryzacji i innowacyjności.. Możliwość włączenia dużych przedsiębiorstw w jasny schemat podziału środków pozwoli dużym firmom na zaplanowanie w budżetach działań innowacyjnych w swoje strategię rozwojowe, co w sposób bezpośredni wpłynie zarówno na unowocześnianie gospodarki Warmii i Mazur, jak również firm z sektora MŚ.</p>	<p><i>Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dn. 24 czerwca 2021r.</i> - Art.5, pkt.2</p>
72.	<p>Borzym Maria Olsztyński Park Naukowo – Technologiczny w Olsztynie</p>	2.1.3. / 31	-	<p>Dodanie w pierwszym akapicie zapisu: „Wsparcie trafi również do istniejących na terenie województwa parków naukowo-technologicznych działających na rzecz tworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości.”</p>	<p>Zasadnym jest objęcie wsparciem istniejących parków naukowo-technologicznych, które od lat realizują działania mające na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W ramach CS (iii) wsparcie kierowane jest głównie do przedsiębiorstw. Wsparcie ośrodków innowacji (do których należą parki naukowo-technologiczne) zaplanowano w ramach CS (ii) i (iv). Niemniej jednak ośrodki innowacji będą mogły realizować projekty mające na celu wsparcie przedsiębiorstw (np. w zakresie ich inkubowania) z tym, że w takiej sytuacji odbiorcą wsparcia jest nadal firma. Jednocześnie z uwagą na fakt, iż</p>

						szablon programu regionalnego na lata 2021-2027 nie zawiera sekcji dotyczącej beneficjentów, ich katalog zostanie określony na etapie szczegółowego opisu priorytetu.
73.	Wasilewska Ewa Park Naukowo-Technologiczny w Ełku	2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Zakres wsparcia: 1. Innowacyjność firm – Innowacje w przedsiębiorstwach (procesowe, produktowe, technologiczne, marketingowe i organizacyjne) – Wdrażanie wyników prac B+R – Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu 2. Konkurencyjność firm – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) 3. Otoczenie biznesowe – Bony na usługi IOB i klastrów dla firm 4. Internacjonalizacja i	Zakres wsparcia: 1. Innowacyjność firm – Innowacje w przedsiębiorstwach (procesowe, produktowe, technologiczne, marketingowe i organizacyjne) – Wdrażanie wyników prac B+R – Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu 2. Konkurencyjność firm – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) 3. Otoczenie biznesowe – Bony na usługi IOB i klastrów dla firm - Brokering usług B+R 4. Internacjonalizacja i ekspansja – Umiędzynarodowienie przedsiębiorstw – Promocja gospodarcza	Rozszerzenie kategorii wsparcia i beneficjenta w celu skrócenia relacji pomiędzy przedsiębiorcami a dostawcami usług B+R ze strony nauki.	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zakres wsparcia, tj. brokering usług B+R zawiera się w obszarze „wzmocnienie kanałów współpracy nauki z biznesem” zaplanowanym w ramach CS (i).

			ekspansja – Umiejdzynarodowienie przedsiębiorstw – Promocja gospodarcza – Tereny inwestycyjne i infrastruktura biznesowa	– Tereny inwestycyjne i infrastruktura biznesowa		
74.	Janicki Marian Warmińsko-Mazurski Fundusz „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. w Działdowie	Str. 33	Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych.	Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych – zarówno dla działalności inwestycyjnej, jak i działalności bieżącej.	Zarówno działalność inwestycyjna, jak i bieżąca (obrotowa) przedsiębiorstwa wpływa na jego wyniki – obroty i zyski. Finansowanie działalności bieżącej pozwala firmom na ich rozwój, przyczyniając się do tworzenia nowych, bądź ochronę już istniejących miejsc pracy, zwiększania konkurencyjności oraz podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej całego regionu.	Uwaga uwzględniona częściowo W ramach FEWiM przewiduje się finansowanie działalności bieżącej (obrotowej) jedynie w przypadku wsparcia firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania), gdzie planuje się zastosowanie zarówno IF jak i dotacji (w zależności od poziomu ryzyka i skali projektu). Zgodnie z zasadami polityki regionalnej Unii Europejskiej, tj. zasadą dodatkowości, fundusze europejskie uzupełniają środki finansowe, a nie je zastępują. Trzeba także pamiętać, iż są to środki publiczne i ich „zainwestowanie” powinno skutkować maksymalnie największą efektywnością. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
75.	Janicki Marian Warmińsko-Mazurski	Str. 33	Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiejdzynarodowienia firm zarówno na projekty	Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiejdzynarodowienia firm zarówno na projekty	Dzięki poręczeniom zapłaty wadium oraz należytego wykonania umowy i/lub rękojmi za wady i/lub gwarancji jakości firmy będą mogły działać na większą skalę,	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na komplikacje we wdrażaniu poręczeń i

	Fundusz „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. w Działdowie		przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Wśród instrumentów finansowych wyróżnić będzie można także poręczenia zapłaty wadium oraz należytego wykonania umowy i/lub rękojmi za wady i/lub gwarancji jakości na rzecz podmiotów biorących udział w postępowaniach przetargowych.	nie blokując swojej gotówki, którą będą mogły przeznaczyć na coś innego. To wpłynie na ich rozwój, pozwoli osiągać większe zyski, przyczyniając się do tworzenia nowych, bądź ochronę już istniejących miejsc pracy, zwiększania konkurencyjności oraz podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej całego regionu.	zidentyfikowane poważne ryzyka związane z wykorzystaniem zaplanowanych środków finansowych w ramach RPO WiM 2014 – 2020 oraz konieczność przeniesienia zasobów na pożyczki (zgodnie z rekomendacją z badania <i>Ocena instrumentów finansowych wdrażanych w ramach RPO WiM 2014-2020, W-wa 2019 r.</i>) zapisy FEWiM nie zostaną uzupełnione o poręczenia. Zakłada się, iż w ramach rewolwingu RPO 2007 -2013 oraz 2014 – 2020 zabezpieczone zostaną w przyszłości środki finansowe na ten cel.
76.	Grzędziński Szymon Agencja TLM Szymon Grzędziński Olsztyn	Sekcja 2.1.3 s.33	Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju.	Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji wspierane będą instrumentami finansowymi.	Zysk jest konsekwencją wzrostu przychodów lub/i oszczędności kosztów, dlatego proponuję usunięcie zapisu dot. „inwestycji o pewnym zwrocie w postaci zysku lub oszczędności kosztów”. Inwestycje przedsiębiorców w tereny inwestycyjne generują wyłącznie koszty (nakłady inwestycyjne, koszty operacyjne na utrzymanie powstałej infrastruktury), nie charakteryzują się pewnym zwrotem z inwestycji, ani dużym zyskiem. Jeżeli pisząc o firmach w początkowej fazie rozwoju autorzy mają na myśli również podmioty zaawansowane technologicznie typu start-up, wówczas nie możemy charakteryzować ich jako podmiotów o niskim poziomie ryzyka.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. Stąd w przypadku m.in. projektów polegających na uzbrajaniu terenów inwestycyjnych, tworzeniu infrastruktury biznesowej czy też przedsięwzięć firm w początkowej fazie rozwoju, przewiduje się w projekcie FEWiM zastosowanie instrumentów finansowych, co też wynika z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form</i>

						<p>wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027.</p> <p>W przypadku firm w początkowej fazie rozwoju zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie).</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
77.	Wiśniewski Wiktor Zakład Usługowo Handlowy Instalatorstwo i Artykuły Elektryczne Wiśniewski Nidzica Sp. z o. o. Ożarów Mazowiecki	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> wskazują, iż w przypadku m.in. projektów w zakresie uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą</p>

			<p>firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zmieniony. W przypadku firm w początkowej fazie rozwoju zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Wyjaśnienie: Jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Stąd zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Definicje umieszczone zostaną na</p>
--	--	--	--	--	--	---

						kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).
78.	Kacprowicz Krzysztof Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Macrosat” Barczewo	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych	1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.	Uwaga uwzględniona częściowo Zasady, warunki wsparcia w formie instrumentu mieszanego określone zostaną na późniejszym etapie prac – tj. w dokumentacji wdrożeniowej. Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> wskazują, iż w przypadku m.in. projektów w zakresie projektów przedsiębiorców w zakresie uzbrajania terenów inwestycyjnych firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze

			<p>strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie).</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac.</p>
79.	Kacprowicz Krzysztof Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Macrosat” Barczewo	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	<p>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i</p>	<p>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> wskazują, iż w przypadku m.in. projektów</p>

			<p>infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>przedsiębiorców w zakresie uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie).</p> <p>Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Stąd zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
80.	Rzychoń Tomasz MASTERS Sp. z o.o. Katowice	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy,	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i></p>

			<p>utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Stąd zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac</p>
--	--	--	--	---	--	--

						(przygotowania dokumentów wdrożeniowych).
81.	Rzychoń Tomasz MASTERS Sp. z o.o. Katowice	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębior., wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów	Uwaga uwzględniona częściowo Zasady, warunki wsparcia w formie instrumentu mieszanego określone zostaną na późniejszym etapie prac – tj. w dokumentacji wdrożeniowej. Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Zaproponowane zostanie jedynie w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze</i>

			<p>mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie).</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac.</p>
82.	<p>Trybus Magdalena COMARCH S.A. Kraków</p>	<p>FUNDUSZE DLA GOSPODARKI WARMII I MAZUR</p> <p>Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p> <p>Str. 32</p>	<p>Zakres wsparcia: – Wdrażanie wyników prac B+R</p>	<p>Zakres wsparcia: – Wdrażanie wyników prac B+R, również w oparciu o nowoczesne systemy IT</p>	<p>Wdrożenie wyników prac B+R, wprowadzenie innowacyjnych produktów/usług na rynek wymaga, nakładów inwestycyjnych, takich jak zakup sprzętu IT i oprogramowania, w szczególności w firmach produkcyjnych. Bez wsparcia tego ostatniego etapu, działalność badawczo-rozwojowa nie przekłada się na ekonomiczny rozwój firmy.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Typ wsparcia: <i>Wsparcie przedsiębiorstw na drodze transformacji cyfrowej oraz cyberbezpieczeństwa</i>, proponowany w CS(ii) pn. <i>Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</i> (dział 2.1.2) odpowiada na wskazane potrzeby firm.</p> <p>Ponadto, szczegółowy zakres wydatków kwalifikowalnych możliwych do sfinansowania na potrzeby wdrażania wyników prac badawczo-rozwojowych zostanie określony na etapie szczegółowego</p>

						opisu priorytetu.
83.	Trybus Magdalena COMARCH S.A. Kraków	FUNDUSZE DLA GOSPODARKI WARMII I MAZUR Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne Str. 32	Zakres wsparcia: – Innowacje w przedsiębiorstwach (procesowe, produktowe, technologiczne, marketingowe i organizacyjne)	Zakres wsparcia: – Innowacje w przedsiębiorstwach (procesowe, produktowe, technologiczne, marketingowe i organizacyjne), w tym oparte o dostępne na rynku rozwiązania IT	Podniesienie innowacyjności firm może się opierać na już dostępnych rozwiązaniach o wysokim poziomie innowacyjności. Dla sektora mikro i małych przedsiębiorstw o niskim potencjale innowacyjnym i ograniczonych zasobach pozwalających na prowadzenie własnej działalności B+R, skorzystanie z dostępnych rozwiązań IT najnowszej generacji, zawierających elementy sztucznej inteligencji (AI), Internetu rzeczy (IoT) czy Business Intelligence (BI), to szansa na wprowadzenie innowacji w przedsiębiorstwie i wykorzystanie jej w procesach gospodarczych.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja mieści się w zakresie wsparcia – <i>Innowacje w przedsiębiorstwach (procesowe, produktowe, technologiczne, marketingowe i organizacyjne)</i> w szeroko rozumianych innowacjach technologicznych w przedsiębiorstwach. Uszczegółowienie nastąpi na etapie tworzenia Szczegółowego Opisu Priorytetu.
84.	Solarz-Taciak Sonia, Warmińsko- Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie	2.1.3 strona 32	Zakres wsparcia: 1. Innowacyjność firm – Innowacje w przedsiębiorstwach (procesowe, produktowe, technologiczne, marketingowe i organizacyjne) – Wdrażanie wyników prac B+R – Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu	Zakres wsparcia: 1. Innowacyjność firm – Innowacje w przedsiębiorstwach (procesowe, produktowe, technologiczne, marketingowe i organizacyjne) – Wdrażanie wyników prac badawczo-rozwojowych (B+P) – Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu	Rozwinięto skrót B+R, ponieważ w projekcie brakuje wyjaśnień do zastosowanego skrótu.	Uwaga uwzględniona.
85.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie	Interwencja na obszarze województwa warmińsko- mazurskiego. Możliwość premiowania przedsięwzięć na obszarach wskazanych w strategii rozwoju województwa jako	Propozycja doprecyzowania preferencji do OSI Tygrys warmińsko-mazurski.	OSI Tygrys warmińsko-mazurski został wyznaczony w celu dynamizacji procesów rozwojowych oraz wzmocnienia konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu. Z tego względu powinien mieć znaczące preferencje w priorytecie 1.3 FEWiM.	Uwaga nieuwzględniona Zasady premiowania przedsięwzięć na obszarach wskazanych w strategii rozwoju województwa jako Obszary Strategicznej Interwencji zostaną zawarte w

		<p>miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p> <p>Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych, Str. 33</p>	Obszary Strategicznej Interwencji.			kryteriach wyboru projektów na etapie uszczegółowienia programu (Szczegółowy Opis Priorytetu).
86.	Lendo Elżbieta Willa Port Sp. z o.o. Olsztyn	<p>Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>Zakres wsparcia: 2.Konkurencyjność firm</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) 	<p>Zakres wsparcia: 2.Konkurencyjność firm</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) - Pakietowanie produktów i usług 	<p>Należy kontynuować wsparcie dla przedsiębiorców w zakresie pakietowania produktów i usług. Wprowadzony model zarządzania ofertą firmy poprzez pakietowanie produktów i usług i oferowanie ich klientom w formie połączonej przyniósł znaczące zmiany w działalności firm. Dotychczasowi Beneficjenci „pakietowania” chcą kontynuować zapoczątkowane działania. Oferty pakietowe są bardzo dobrze postrzegane przez Beneficjentów ostatecznych. Wsparcie winno być kierowane w firmie dotacji.</p>	Uwaga uwzględniona.
87.	Lendo	Rozdział 2.	Zakres wsparcia:	Zakres wsparcia:	Należy kontynuować wsparcie dla	Uwaga uwzględniona.

	Elżbieta Termy Warmińskie Spółka Z Ograniczoną Odpowiedzialnością Lidzbark Warmiński	Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	2. Konkurencyjność firm – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania)	2. Konkurencyjność firm – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) - Pakietowanie produktów i usług	przedsiębiorców w zakresie pakietowania produktów i usług. Wprowadzony model zarządzania ofertą firmy poprzez pakietowanie produktów i usług i oferowanie ich klientom w formie połączonej przyniósł znaczące zmiany w działalności firm. Dotychczasowi Beneficjenci „pakietowania” chcą kontynuować zapoczątkowane działania. Oferty pakietowe są bardzo dobrze postrzegane przez Beneficjentów ostatecznych. Wsparcie winno być kierowane w firmie dotacji.	
88.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.1.3	2. Konkurencyjność firm – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania)	2. Konkurencyjność firm – Inwestycje rozwojowe w przedsiębiorstwach – Inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju (do 3 lat od dnia rejestracji) – Zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania)	Warto doprecyzować definicję form w początkowej fazie rozwoju bo obecnie niespójność tej definicji wpływa na ofertę wsparcia dla takich firm. Powinny być to firmy, którym przyznano wsparcie przez upływem 3 lat ich rejestracji, natomiast wsparcie to może być kontynuowane w momencie kiedy firma ma 3 lata do momentu zanim nie minie 4 rok od rejestracji	Uwaga nieuwzględniona Doprecyzowanie nastąpi w Szczegółowym Opisie Priorytetu.
89.	Janicki Marian Warmińsko-	Str. 31	Interwencja w ramach celu szczegółowego skupi się na wsparciu powyższych	Interwencja w ramach celu szczegółowego skupi się na wsparciu powyższych aspektów	Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe, aby skutecznie uczestniczyć w przetargach na dystrybucję środków IF w perspektywie	Uwaga nieuwzględniona Propozycja przeznaczenia środków

	<p>Mazurski Fundusz „Poręczenia Kredytowe” Sp. z o.o. w Działdowie</p>		<p>aspektów w celu podniesienia innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Warmii i Mazur. Wsparcie uzyskają m.in. MŚP w początkowej fazie rozwoju. Przedsiębiorstwa uzyskają również dofinansowanie na swoją działalność innowacyjną, polegającą m.in. na wdrażaniu wyników działalności badawczo-rozwojowej, wprowadzanie innowacji procesowych, produktowych, marketingowych i organizacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem „zielonych innowacji”. Kontynuowane będzie również wsparcie odtwarzania gospodarczego dziedzictwa regionu poprzez dofinansowanie tworzenia nowej oferty produktowo-usługowej polegającej na odtwarzaniu historycznego krajobrazu gospodarczego regionu (przywrócenie tradycyjnych produktów, usług i zawodów). Rozwój konkurencyjnych firm wymaga również przygotowania im właściwej przestrzeni, dlatego interwencja skierowana zostanie również na przygotowanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych,</p>	<p>w celu podniesienia innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Warmii i Mazur. Wsparcie uzyskają m.in. MŚP w początkowej fazie rozwoju. Przedsiębiorstwa uzyskają również dofinansowanie na swoją działalność innowacyjną, polegającą m.in. na wdrażaniu wyników działalności badawczo-rozwojowej, wprowadzanie innowacji procesowych, produktowych, marketingowych i organizacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem „zielonych innowacji”. Kontynuowane będzie również wsparcie odtwarzania gospodarczego dziedzictwa regionu poprzez dofinansowanie tworzenia nowej oferty produktowo-usługowej polegającej na odtwarzaniu historycznego krajobrazu gospodarczego regionu (przywrócenie tradycyjnych produktów, usług i zawodów). Rozwój konkurencyjnych firm wymaga również przygotowania im właściwej przestrzeni, dlatego interwencja skierowana zostanie również na przygotowanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych, tworzenie przestrzeni kreatywnych oraz stref co-workingowych, cyfrowych</p>	<p>2021-2027 muszą zostać dokapitalizowane ,ponieważ obecnie Instytucje te w ramach dotychczasowych działań wspierających działalność inwestycyjną i bieżącą firm zaangażowały praktycznie w całości kapitały własne</p>	<p>na wkład własny nie może zostać ujęta w FEWiM ze względu na przesądzenia zakresu wsparcia określone w dokumentach unijnych /krajowych. Ponadto należy pamiętać, iż nie można łączyć środków polityki spójności tej samej perspektywy finansowej w ramach jednej operacji.</p>
--	--	--	---	--	--	--

			tworzenie przestrzeni kreatywnych oraz stref co-workingowych, cyfrowych przestrzeni biznesowych, stref przedsiębiorczości i stref produkcyjnych).	przeźreni biznesowych, stref przedsiębiorczości i stref produkcyjnych). Dokapitalizowania wymagają również Fundusze Poręczeniowe i Pożyczkowe w zakresie zabezpieczenia udziałów własnych wymaganych w przetargach na dystrybucje środków w zakresie IF.		
90.	Komisja Wspólna Rządu I Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne str. 32	-	Należy uzgodnić z MFIPR (IZ programu FE dla Polski Wschodniej), czy zakres planowanych działań dla przedsiębiorstw na wczesnym etapie rozwoju, w tym inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja i rozwój po okresie inkubacji – Wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju, nie pokrywa się ze wsparciem oferowanym w ramach FEPW przez platformy startowe i stanowi komplementarną ofertę dla przedsiębiorstw na kolejnych etapach rozwoju.	Zgodnie z założeniami linii demarkacyjnej w zakresie wsparcia dla nowopowstałych firm (bazując także na ustaleniach z obecnej perspektywy) na poziomie regionalnym będzie oferowane wsparcie uzupełniające wobec do oferty platform startowych wspieranych z poziomu krajowego.	Uwaga niezasadna Zarówno w projekcie FEPW jak i FEWIM założono kontynuację wsparcia na rzecz firm w początkowej fazie rozwoju analogicznego jak w latach 2014-2020. Wymaga podkreślenia, że w mijającej perspektywie finansowej RPO WiM był bardzo dobrze zdemarkowany z PO PW. W kolejnej perspektywie zamierzamy zachować tę dobrą praktykę i utrzymać dotychczasową komplementarność wsparcia młodych firm. Niemniej jednak stosowne zapisy w FEWIM zostaną wprowadzone po uzgodnieniu demarkacji pomiędzy programami. Należy podkreślić, że w ramach Priorytetu 1. nie są planowane inwestycje w tworzenie przedsiębiorstw, a wsparcie uzyskują firmy już utworzone i faktycznie działające.
91.	Rychcik	Rozdz. 2.1.3.	Zabezpieczenie	Do usunięcia	W pierwszym przypadku, zaproponowane	Uwaga nieuwzględniona

	Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne, sekcja Zakres wsparcia - str. 32	pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) Bony na usługi IOB i klastrów dla firm		działania mają charakter doraźnej pomocy i trudno tu mówić o wzroście konkurencyjności. W drugim przypadku są to nieefektywne działania, które słabo wiążą się ze wzrostem konkurencyjności.	Wymaga podkreślenia, że zaplanowany zakres wsparcia oparty jest zarówno na rzetelnej diagnozie potrzeb jak i dotychczasowych doświadczeniach regionu we wdrażaniu środków unijnych. Wynika również z celów polityki społeczno-gospodarczej Województwa określonych w zaktualizowanej w lutym 2020 r. strategii „Warmińsko-Mazurskie 2030”. Jednocześnie każdy wniosek zawarty w Programie jesteśmy gotowi poprzeć stosownymi, aktualnymi danymi na podstawie statystyki publicznej oraz poszerzonych badań wykonanych na potrzeby programowania perspektywy 2021-2027.
92.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MSP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne, sekcja Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych - str. 33	Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju.	Formy wsparcia poszczególnych typów projektów dostosowane zostaną zarówno do poziomu ryzyka związanego z zainwestowaniem w dane przedsięwzięcie, jego komercyjnym charakterem, w tym możliwością wygenerowania zysku bądź oszczędności kosztów a także możliwościami finansowymi potencjalnych beneficjentów. Szczególne znaczenie przy doborze formy wsparcia będzie miał cel interwencji i jego społeczne oddziaływanie.	Dlaczego założono, że samo uzbrajanie terenów inwestycyjnych będzie generowało zyski? Także błędne jest założenie, że wsparcie firm w początkowej fazie rozwoju jest obciążone niskim ryzykiem i będą one gwarantowały pewny zwrot z inwestycji. Stąd błędne jest przyjęcie finansowania w formie instrumentów finansowych. Konieczna jest ponowna analiza wykorzystania instrumentów zwrotnych we wszystkich Priorytetach i działaniach.	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zapis stanowi fragment z projektu FEWiM (Rozdział 1). Nie jest zasadne powielanie zapisów. Treść rozdziału 2.1.3. w części dotyczącej IF oddaje, co do zasady, warunki wsparcia IF, instrumentami mieszanymi lub dotacją. Wyjaśnienie tereny inwestycyjne /firmy w początkowej fazie rozwoju: Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na

						<p>przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> wskazują także, iż w przypadku projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zostanie jedynie doprecyzowane, iż instrument dotacyjny będzie miał zastosowanie w firmach w początkowej fazie rozwoju ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej - ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie).</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Ponadto jeśli zakłada się, że inwestycja biznesowa nie będzie dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi i ich inwestowanie winno przyczyniać</p>
--	--	--	--	--	--	--

						się do rozwoju gospodarczego województwa
93.	Halbersztadt Władysław B20 Spółka z ograniczoną Odpowiedzia Inością Grudziądz	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i> Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa

			<p>strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)</p>
94.	Halbersztadt Władysław B20 Spółka z ograniczoną Odpowiedzia Inością Grudziądz	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach</p>

		<p>konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie</p>	<p>poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty</p>	<p>pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.</p>	<p>unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczące zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i> Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają</p>
--	--	---	---	--	---	---

			projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac
95.	Stachowicz Mariusz QUERCUS Sp. z o.o. Pasy	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy,	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w</i>

			<p>tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych</p>	<p>utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p><i>przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też</i></p>
--	--	--	---	---	--	---

			podmiotów (np. jst).			<p>zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
96.	Grzegorz Brenk APRS spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Kurzętnik	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsięwzięć, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i></p> <p>Zaproponowane zostanie jedynie</p>

			<p>finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie</p>
--	--	--	---	--	---

						prac
97.	Grzegorz Brenk APRS spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Kurzętnik	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszane zakłada się dla	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszane zakłada się dla	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy</i>

			<p>projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>publicznych . Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
98.	Prusinowski Tomasz Ater Logic Prusinowski Tomporowski i S.J. Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów</p>

		<p>miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w</p>	<p>kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w</p>	<p>wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.</p>	<p>finansowych. Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w</i></p>
--	--	---	--	--	--	---

			obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
99.	Prusinowski Tomasz Ater Logic Prusinowski Tomporowski i S.J. Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju</i></p>

			<p>zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania</p>
--	--	--	---	--	--	--

						uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac.
100.	Nadolski Henryk Schodex Ostróda	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne na skali co najmniej regionalnej (ze</i>

			<p>bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmuje projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmuje projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogli korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)</p>
101.	Nadolski Henryk Schodex Ostróda	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji,	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia</p>

		<p>trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm</p>	<p>wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.</p>	<p>generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczące zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i></p> <p>Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie).</p> <p>Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki</p>
--	--	--	---	--	---

			<p>inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac.</p>
102.	Wojciechowski Bogusław Hurtowania Elektryk Sp. z o.o. sp.k Ełk	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsięwzięcia, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>. Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata</i></p>

			<p>inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty</p>	<p>(zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą</p>		<p><i>2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni</i></p>
--	--	--	---	--	--	--

			przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	udzielane dotacje.		przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac.
103.	Alchimowicz Magdalena Chris turystyka i rekreacja Magdalena Alchimowicz Piaseczno	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy,	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i>

			<p>utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Definicje określone zostaną w</p>
--	--	--	--	---	---

						dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac
104.	Czeszejko-Sochacki Mariusz Całoroczny Ośrodek Wypoczynko wo-Szkoleniowy Zalesie s.c. Małgorzata Czeszejko-Sochacka Mariusz Czeszejko-Sochacki Barczewo	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia	1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsięw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna</i>

			<p>mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>być realizowana z funduszy publicznych . Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p> <p>Poziomy finansowania określone zostaną w dokumentach wdrożeniowych na dalszym etapie prac.</p>
105.	Czeszejko-Sochacki Mariusz Całoroczny Ośrodek Wypoczynkowy-Szkoleniowy Zalesie s.c.	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za</p>

	<p>Małgorzata Czeszejko-Sochacka Mariusz Czeszejko-Sochacki Barczewo</p>	<p>tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające</p>	<p>zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy</p>	<p>3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.</p>	<p>pośrednictwem instrumentów finansowych. Wyniki <i>Badania dotyczące zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone</i></p>
--	--	---	---	---	---	---

			znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
106.	Stadnicka Dorota VID I S.C. Dorota Stadnicka Piotr Stadnicki Ława	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi. 	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju</i>

			<p>zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania</p>
--	--	--	---	--	--	--

						uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
107.	Opala Marcin POLCRUX – BIS Łódź	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy	1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w</i>

			<p>projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na</p>	<p>skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogli korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p> <p>Poziomy finansowania określone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
108.	Opala Marcin POLCRUX – BIS	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3.	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane		<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede</p>

	Łódź	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości,	w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze	nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczące zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości</i>
--	------	---	---	---	---	---

			realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		<p>ekonomicznych dla gospodarki regionu.</p> <p>Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Definicje określone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)</p>
109.	Woźniak Marcin Woźniak i syn S.J. Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata</i></p>

			<p>inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą</p>	<p>(zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą</p>	<p>2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni</p>
--	--	--	---	--	---

			przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	udzielane dotacje.		przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
110.	Woźniak Marcin Woźniak i syn S.J. Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument</i>

			<p>działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)</p>
--	--	--	--	---	--

111.	Kamiński Janusz HENGL POLSKA Sp. z o.o. Barczewo	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyj- ności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące	1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsięwzięć, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są</i>
------	---	---	--	--	--	--

			<p>strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)</p>
112.	Kamiński Janusz HENGL POLSKA Sp. z o.o. Barczewo	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego</i></p>

		poprzez inwestycje produkcyjne	instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej.	przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz	które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	<i>zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą</i>
--	--	--------------------------------	---	---	---	---

			Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).
113.	Żeleźnik Włodzimierz Mikronatura Środowisko sp. z o.o. Poznań	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie	1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębior., wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą</i>

			<p>zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
--	--	--	--	---	--

						Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
114.	Żeleźnik Włodzimierz Mikronatura Środowisko sp. z o.o. Poznań	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyj- ności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie).</i>

			<p>ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmuje projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogli korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
115.	Rudnicki Janusz HMT - MATERIAŁY ŚCIERNE s.c. Czerwiński Rudnicki	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach</p>

	Mrągowo	konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie	poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych	źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów.	unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. Wyniki <i>Badania dotyczące zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają</i>
--	---------	--	--	--	---	--

			projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
116.	Rudnicki Janusz HMT - MATERIAŁY ŚCIERNE s.c. Czerwiński Rudnicki Mrągowo	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot.</i>

			<p>infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
117.	Kunicki Robert AUTO-TECHNIKA KUNICKI Sp.j. Nidzica	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i></p> <p>Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w</p>

			<p>dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)</p>
118.	Kunicki Robert	Rozdział 2. Punkt 2.1	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych:	1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego.	Uwaga uwzględniona częściowo

	AUTO-TECHNIKA KUNICKI Sp.j. Niedzica	Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszane zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na	Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszane zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje	2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębior., wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów	Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczące zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i> Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno
--	--	--	--	---	--	---

			wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
119.	Babula Mariusz ZORTRAX S.A. Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi.	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju 	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form</i>

		inwestycje produkcyjne	<p>Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej</p>	pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej	przedsięb., wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów	<p><i>wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele</i></p>
--	--	------------------------	--	--	--	--

			również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).	fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.		(wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych)
120.	Babula Mariusz ZORTRAX S.A. Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio	1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. <i>Wyniki Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych.</i>

			<p>zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>	<p>Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
--	--	--	--	---	--

						Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).
121.	Woźniak Ewelina Indywidualna Praktyka Lekarska Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów. 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych.</p> <p>Wyniki <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany.</i></p> <p>Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne na skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę</p>

			<p>przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu. Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogli korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p> <p>Struktura finansowania określona zostanie na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
122.	Woźniak Ewelina Indywidualna Praktyka Lekarska Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów	Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. Brak definicji niskiego/wysokiego	Uwaga uwzględniona częściowo Wsparcie w ramach CS iii ukierunkowane jest przede wszystkim na przedsięwzięcia generujące dochód. Z uwagi na

		<p>wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p>	<p>oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji.</p>	<p>mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty</p>	<p>poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.</p>	<p>przesądzenia w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych. Wyniki <i>Badania dotyczące zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 wskazują, iż w przypadku m.in. projektów dot. uzbrajania terenów inwestycyjnych MŚP, firm w początkowej fazie rozwoju rekomendowane jest ich finansowanie za pomocą instrumentów finansowych. Stąd zapis nie zostanie zweryfikowany. Zaproponowane zostanie jedynie doprecyzowanie, iż instrument dotacyjny (w przypadku firm w początkowej fazie rozwoju) będzie miał zastosowanie ale wyłącznie na przedsięwzięcia innowacyjne w skali co najmniej regionalnej (ze względu m.in. na ryzyko, potrzebę rozwoju innowacji w regionie). Ponadto jeśli inwestycja biznesowa nie jest dochodowa nie powinna być realizowana z funduszy publicznych. Fundusze unijne są środkami publicznymi, których zainwestowanie powinno przyczynić się do osiągnięcia maksymalnie najwyższych wartości ekonomicznych dla gospodarki regionu.</i></p>
--	--	---	--	--	--	---

			<p>Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		<p>Instrumenty finansowe mają ogromne znaczenie dla Województwa, ponieważ zwrócone przez sektor MSP pozostają nadal w dyspozycji Samorządu Województwa i ponownie mogą być przeznaczone na te same cele (wsparcie biznesu), powiększając jego budżet, z którego będą mogły korzystać w przyszłości kolejni przedsiębiorcy. Dlatego też zastosowanie dotacji powinno mieć miejsce w wyjątkowych sytuacjach.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Definicje umieszczone zostaną na kolejnym etapie prac (przygotowania dokumentów wdrożeniowych).</p>
123.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.1.3./str. 34, tabela 3. Wskaźniki rezultatu	<p>- Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)</p>	<p>- Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) Proponujemy rozważenie celowości zastosowania tego wskaźnika.</p>	<p>Problem z projektami dotyczącymi terenów inwestycyjnych jest na poziomie wykonania wskaźnika rezultatu. Tereny muszą być „zainwestowane”, na co jst nie ma bezpośredniego wpływu. Ponadto aplikowanie o środki, realizacja robót budowlanych, następnie sprzedaż działek i lokowanie inwestycji jest rozciągnięte w czasie. Natomiast inwestorzy często potrzebują terenów tu i teraz, więc szukają już gotowych terenów. Problem ten był również badany przez NIK w perspektywie finansowej 2014-2020. W przypadku Olsztyna tereny inwestycyjne np. w obszarze dzielnicy przemysłowej, tylko w części są w posiadaniu jst. Równie ważny jak zbrojenie, jest aspekt wykonania w ramach kosztów</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Dlatego Komisja Europejska wymaga, aby te wskaźniki w pierwszej kolejności wykorzystywać w dokumentach programu operacyjnego.</p>

					<p>kwalfikowalnych układu drogowego.</p>	<p>Dobierane powinny być wskaźniki w największym stopniu mierzące cele Programu. W przypadku przedmiotowego celu szczegółowego takim wskaźnikiem jest wskaźnik „Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)”. Zgodnie z definicją wskaźnika dotyczy on jedynie przedsiębiorstw. Inwestycje prywatne stanowią całkowity wkład prywatny (przedsiębiorstw) współfinansujący wspierane projekty. W przypadku przedsiębiorstw państwowych wskaźnik obejmuje wkłady na współfinansowanie z ich własnego budżetu. Źródłem danych wskaźnika jest podpisana umowa o dofinansowanie projektu (wartość prywatnego współfinansowania przewidzianego w umowie o dofinansowanie). W jego ramach nie są zatem uwzględniane koszty późniejszych prac, np. sprzedaży działek i lokowania inwestycji.</p>
124.	Borzym Maria Olsztyński Park Naukowo – Technologiczny w Olsztynie	2.1.4. / 35	Proces ten będzie realizowany przez Samorząd Województwa przy zaangażowaniu interesariuszy z całego regionu.	Proces ten będzie realizowany przez Samorząd Województwa przy zaangażowaniu istniejących parków naukowo-technologicznych oraz interesariuszy z całego regionu.	Zasadnym jest szerokie wykorzystanie zasobów i doświadczenia trzech istniejących na terenie województwa parków naukowo-technologicznych. Realizują one od lat działania mające na celu wspieranie inkubacji i akceleracji nowych pomysłów i przedsięwzięć, w szczególności związanych z koncepcją inteligentnych	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Komentowany fragment nie wyklucza aktywnych i zaangażowanych w rozwój regionu interesariuszy jakimi są niewątpliwie Parki Naukowo-Technologiczne. PNT</p>

					specjalizacji.	
125.	Wasilewska Ewa Park Naukowo- Technologicz ny w Ełku	2.1.4. Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości / str. 36	Główne grupy docelowe: - przedsiębiorstwa (małe, średnie i duże) - pracownicy przedsiębiorstw - instytucje otoczenia biznesu - jednostki samorządu terytorialnego - jednostki naukowe - uczelnie Zakres wsparcia: - Wsparcie systemu zarządzania regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami, w tym procesu przedsiębiorczego odkrywania - Podnoszenie wiedzy w zakresie zmian przemysłowych i innowacji, w tym: ▪ upowszechnianie wiedzy i działania uświadamiające w zakresie Gospodarki 4.0, zielonej gospodarki, ▪ upowszechnienie wiedzy nt. innowacyjności, inteligentnych specjalizacji, przedsiębiorczości, transferu wiedzy i technologii - Podnoszenie kompetencji i umiejętności w instytucjach otoczenia biznesu w celu podniesienia jakości świadczonych usług, oraz budowanie potencjału, profesjonalizacja IOB i zaawansowane usługi dla firm - Projekty współpracy międzyregionalnej i	Główne grupy docelowe: - przedsiębiorstwa (małe, średnie i duże) - pracownicy przedsiębiorstw - instytucje otoczenia biznesu - pracownicy instytucji otoczenia biznesu - jednostki samorządu terytorialnego i ich pracownicy - jednostki naukowe i ich pracownicy - uczelnie i ich pracownicy Zakres wsparcia: - Wsparcie systemu zarządzania regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami, w tym procesu przedsiębiorczego odkrywania - Podnoszenie wiedzy w zakresie zmian przemysłowych i innowacji, w tym: ▪ upowszechnianie wiedzy i działania uświadamiające w zakresie Gospodarki 4.0, zielonej gospodarki, ▪ upowszechnienie wiedzy nt. innowacyjności, inteligentnych specjalizacji, przedsiębiorczości, transferu wiedzy i technologii - Podnoszenie kompetencji i umiejętności w instytucjach otoczenia biznesu w celu podniesienia jakości świadczonych usług, oraz budowanie potencjału, profesjonalizacja IOB i zaawansowane usługi dla firm - Inwestycje w instytucjach	Rozszerzenie zapisu głównych grup docelowych i zakresu oferowanego wsparcia w celu wzmocnienia kompetencji i roli ośrodków innowacji.	Uwaga uwzględniona częściowo Zapis zostanie przeredagowany w sposób doprecyzowujący możliwość realizacji inwestycji w IOB. Wyjazdy studyjne pracowników są natomiast jedną z form podnoszenia kompetencji pracowników i tym samym mieszczą się w zakresie wsparcia określonym jako „ Podnoszenie kompetencji i umiejętności w instytucjach otoczenia biznesu w celu podniesienia jakości świadczonych usług”.

			międzynarodowej służące rozwojowi umiejętności instytucji działających na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego – Staże naukowców i studentów w firmach.	otoczenia biznesu w celu podniesienia jakości świadczonych usług, oraz budowanie potencjału, profesjonalizacja IOB i zaawansowane usługi dla firm – Projekty współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej służące rozwojowi umiejętności instytucji działających na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego – Staże naukowców i studentów w firmach. - wyjazdy studyjne krajowe i zagraniczne pracowników ośrodków innowacji		
126.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.1.4. Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości - str. 35	-	Do usunięcia całe działanie 2.1.4.	Ponieważ - zgodnie z zapisami rozdz. 2.1.4 - działanie ma charakter wsparcia podmiotów działających na rzecz podnoszenia wiedzy w obszarach inteligentnych specjalizacji w społeczeństwie oraz na zapewnieniu podaży wysokojakościowych i dostępnych usług instytucji otoczenia biznesu, to nie wspiera przedsiębiorców, tylko tworzy / finansuje nowe struktury administracyjne.	Uwaga nieuwzględniona. Działanie nie ma na celu tworzenia nowych struktur administracyjnych, a wzmocnienie potencjału istniejących podmiotów działających na rzecz wsparcia przedsiębiorstw i tworzących ich otoczenie.
127.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu	Sekcja 2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów	„W celu poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i przedsiębiorstw wspierana	W celu poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych i przedsiębiorstw wspierane będą działania	Opis rodzajów działań nie wskazywał na wszystkie elementy działań termomodernizacyjnych. Oczywistym jest, że szczegółowy zakres wsparcia zostanie określony w SZOOP, jednak brak jasnego wskazania, że wspierane będą wszystkie	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowy zakres wsparcia określony zostanie w szczegółowym opisie priorytetu. Przypisanie inwestycji w

	Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	cieplarnianych , str. 38	będzie wymiana/modernizacja nieefektywnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe, budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła oraz inne inicjatywy mające na celu energooszczędność i efektywność energetyczną, w tym np. ograniczenie energochłonności, wymiana oświetlenia, minimalizacja strat ciepła, obiegi zamknięte, instalacja OZE.”	termomodernizacyjne, takie jak redukcja strat ciepła przez przegrody, wymiana/modernizacja nieefektywnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe wraz z instalacjami, budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła. Wsparciu polegać będą inicjatywy mające na celu energooszczędność i efektywność energetyczną, w tym np. ograniczenie energochłonności, wymiana oświetlenia na terenie funkcjonalnym przynależnym do budynku podlegającego modernizacji energetycznej jako element uzupełniający projektu, minimalizacja strat ciepła, obiegi zamknięte, instalacja OZE.”	elementy kompleksowej termomodernizacji, może rodzić wątpliwości, co do rodzajów przedsięwzięć jakie będą wspierane. Ponadto zakres wsparcia jest również ogólny. Dodatkowo niejasne są sformułowania odnoszące się do ograniczenia energochłonności, minimalizacji strat ciepła obiegu zamkniętego i OZE. Jakich typów przedsięwzięć należy tu oczekiwać? Czy są one powiązane wyłącznie z budynkami, czy też także z oświetleniem ulicznym? Dodatkowo typ projektu dotyczący oświetlenia ulicznego powinien zostać umiejscowiony w innym miejscu FEWiM – 2.3 lub 2.4. Nie jest to typ projektu, który pasuje do pozostałych określonych w Sekcji 2.2.1. Proponuje się, aby wsparcie w 2.2.1 zostało przeznaczone na wymianę oświetlenia na terenie funkcjonalnym przynależnym do budynku podlegającego modernizacji energetycznej jako element uzupełniający projektu.	modernizację oświetlenia ulicznego na energooszczędne do celu szczegółowego 2i jest zgodne z projektem Linii demarkacyjnej.
128.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Sekcja 2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych , str. 39	„Zakres wsparcia: – poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem); – inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynami ciepła; – modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; – rozwój inteligentnych	„Zakres wsparcia: – poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach); – inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynami ciepła; - wymiana oświetlenia na terenie funkcjonalnym przynależnym do budynku podlegającego modernizacji energetycznej jako element uzupełniający projektu;	Wykreślono typ projektu oświetlenie uliczne - nie dotyczy on budynków, generuje zupełnie inne oszczędności. Widoczne jest to na poziomie wskaźników produktu i rezultatu - żaden z nich nie dotyczy oświetlenia ulicznego, co oznacza, że środki przekazywane na ten cel będą nieefektywne z punktu widzenia realizacji wskaźników programowych. Proponuje się, aby wsparcie w 2.2.1 zostało przeznaczone na wymianę oświetlenia na terenie funkcjonalnym przynależnym do budynku podlegającego modernizacji energetycznej jako element uzupełniający projektu.	Uwaga uwzględniona częściowo Szczegółowy zakres wsparcia określony zostanie w szczegółowym opisie priorytetu. Przepisanie inwestycji w modernizację oświetlenia ulicznego na energooszczędne do celu szczegółowego 2i jest zgodne z projektem Linii demarkacyjnej. Możliwość modernizacji oświetlenia przynależnego do budynku podlegającego modernizacji zostanie wskazane jako jeden z możliwych kosztów

	w Olsztynie		systemów zarządzania energią wyłącznie jako element uzupełniający powyższych przedsięwzięć”	– rozwój inteligentnych systemów zarządzania energią wyłącznie jako element uzupełniający powyższych przedsięwzięć. Powyższe przedsięwzięcia powinny zostać poprzedzone audytem.”	Wskazano audyt jako właściwy dla wszystkich zakresów wsparcia, a nie tylko dla poprawy efektywności energetycznej budynków.	kwifikowalnych w projektach dotyczących modernizacji budynków na poziomie szczegółowego opisu priorytetów. W programie dodane zostanie zdanie dotyczące audytów do wszystkich typów projektów.
129.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.2.1	poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem)	poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności, publicznej i mieszkalnych, infrastruktury społecznej oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem)	Ze względu na duże potrzeby inwestycji w infrastrukturę społeczną należy dodać tę kategorię by umożliwić termomodernizację istniejących budynków infrastruktury społecznej	Uwaga nieuwzględniona Infrastruktura społeczna należy do kategorii budynków użyteczności publicznej
130.	Dąbkowski Radosław „Dąbkowski” Instalacje Sanitarne Nowe Miasto Lubawskie	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych Str. 39	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Społeczna odpowiedzialność biznesu, której częścią są działania z zakresu poprawy stanu środowiska ma ogromne znaczenie dla konsumentów. Już dziś przedsiębiorstwa, wychodząc naprzeciw społecznym oczekiwaniom, rezygnują z plastiku, segregują odpady i informują, jak wdrożone procedury pozwolą zredukować emisję dwutlenku węgla. W związku z ostatnimi wydarzeniami dotyczącymi zahamowania całej gospodarki związanej z pandemią, firmy ostrożnie planują swoje budżety inwestycyjne na kolejne lata. Perspektywa niemożliwości otrzymania dotacji bezzwrotnej na działania inwestycyjne takie jak termomodernizacja spowodują, iż przedsiębiorcy nie będą w stanie realizować takich przedsięwzięć. Przy tak ogromnym wzroście cen za materiały i usługi budowlane, termomodernizacja budynków to duże	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i

					<p>koszty. Stopa zwrotu może przekroczyć nawet 20 lat. Bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych projekty z tego zakresu nie będą realizowane. Pożyczka nie będzie opłacalna.</p>	<p>krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p> <p>Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
131.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych Zakres wsparcia, str. 39	-	<p> Dodanie typu projektów zwiększającego zdolności gmin do zarządzania ochroną powietrza (w zakresie planowania, monitorowania za pomocą systemów informatycznych, kontroli i egzekucji, komunikacji i współpracy z mieszkańcami oraz innymi interesariuszami, doradztwa i innego rodzaju wsparcia dla gospodarstw indywidualnych w celu pomocy w uzyskaniu dostępu do ekologicznych nośników energii, wsparcia gospodarstw dotkniętych ubóstwem energetycznym). Proponowane działania są wzorowane na propozycji ujętej w programie regionalnym dla Mazowsza 2021-2027 – projekt strategiczny „Wsparcie mazowieckich gmin w realizacji programu ochrony powietrza dla stref w województwie</p>	<p>Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie warmińsko-mazurskim jest sektor komunalno-bytowy. Odpowiedzialny jest za prawie 90% emisji BaP, 80% PM2,5, około 70% SO2 oraz 60% PM10 (Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim, raport 2020). W głównej mierze związane jest to z procesami spalania w indywidualnych systemach grzewczych. Gminy województwa warmińsko-mazurskiego powinny być wyposażone w pakiet narzędzi umożliwiających kompleksowe zarządzanie czystością powietrza na swoim terenie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z projektem Linii demarkacyjnej, promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE wspierane będą na poziomie krajowym</p>

				mazowieckim”.		
132.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych, str. 39	Cały obszar województwa warmińsko-mazurskiego. Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych, a także przedsięwzięć zawartych w programie rozwoju Miast CITTASLOW.	Preferencje dla projektów zlokalizowanych na obszarach, na których występują przekroczenia zanieczyszczeń powietrza zgodnie z obowiązującym Programem ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej.	Większe ukierunkowanie wsparcia na obszary o szczególnie niekorzystnych parametrach czystości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim.	Uwaga nieuwzględniona Kwestie preferencji dla konkretnych obszarów pod kątem ich parametrów dot. m.in. czystości powietrza mogą znaleźć się w szczegółowym opisie priorytetu lub na poziomie kryteriów wyboru projektów.
133.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych Główne grupy, str. 39	- mieszkańcy; - przedsiębiorcy; - turyści.	Dodanie: - jednostki samorządu terytorialnego	Działania z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, modernizacji oświetlenia ulicznego czy rozwoju inteligentnych systemów zarządzania energią przyczynią się do zmniejszenia obciążeń finansowych i kadrowych jst.	Uwaga uwzględniona
134.	Szemplińska Maria Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	W priorytecie rozdziale 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych , strona 39, po	Zakres wsparcia: – poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem); – inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynami	(pogrubieniem dodany tekst) Zakres wsparcia: – poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem); – inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci)	Wykonanie audytu energetycznego pomoże lepiej zaprojektować planowaną inwestycję.	Uwaga uwzględniona

		zakresie wsparcia lub w innym stosownym miejscu	ciepła; – modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; – rozwój inteligentnych systemów zarządzania energią wyłącznie jako element uzupełniający powyższych przedsięwzięć.	wraz z magazynami ciepła; – modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; – rozwój inteligentnych systemów zarządzania energią wyłącznie jako element uzupełniający powyższych przedsięwzięć. Zakres działań poprawy efektywności energetycznej budynków powinien wynikać z audytów energetycznych.”		
135.	Mironowicz Mirosław ENERGA SA Gdańsk	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	(...) Zakres wsparcia: - (...) - modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne;	(...) Zakres wsparcia: - (...) - modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne poprzez wymianę opraw sodowych lub rtęciowych na oprawy LED.	Proponujemy doprecyzować zapis dotyczący zakresu modernizacji oświetlenia. Modernizacja całości infrastruktury oświetleniowej: wymiana przewodów oświetleniowych oraz słupów oświetleniowych, itp. nie będzie działaniem zgodnym z celem programu, czyli wspieraniem efektywności energetycznej oraz redukcji emisji, gdyż nie przyniesie poprawy efektywności energetycznej przy zachowaniu racjonalności kosztowej.	Uwaga nieuwzględniona Szczegóły dotyczące zakresu wsparcia zostaną określone w szczegółowym opisie priorytetu.
136.	Bielski Wojciech „Cascada” Elżbieta i Wojciech Bielscy S.C. Mrągowo	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Czas po pandemii wirusa SARS COV-2 zmusił wielu przedsiębiorców do szukania oszczędności w każdej możliwej dziedzinie swojej działalności. Zmniejszenie zapotrzebowania na energię czyli podstawowy cel termomodernizacji jest niezwykle ważne i potrzebne w sytuacji, kiedy ceny paliwa gazowego wzrastają. Wzrost efektywności energetycznej pozwoli również na zmniejszenie CO2 do atmosfery. W dobie globalnego ocieplenia, każda forma dbania o środowisko jest niezbędna. Bez wsparcia w formie bezzwrotnej dotacji inwestycja	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in.</i>

					ta jest nieopłacalna dla wielu przedsiębiorców wręcz nieosiągalna ponieważ na dzień dzisiejszy stopa zwrotu kosztów przekracza 20 lat.	zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
137.	Milewski Bartosz „Róża Wiatrów” Biuro Turystyki Żeglarskiej Łódź	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Czystsze powietrze, niższe koszty utrzymania budynków to główne korzyści projektów termomodernizacyjnych. By wciągnąć w cały proces sektor przedsiębiorców muszą istnieć zachęty, bo termomodernizacja budynków to duże koszty. Stopa zwrotu może przekroczyć nawet 20 lat i bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych projekty z tego zakresu nie będą realizowane. Pożyczka nie będzie opłacalna.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów Zgodnie z przyjętymi założeniami

						<p>w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p> <p>Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
138.	Bielski Wojciech, Bielski Karol „PANORAMI C – OSCAR” A.D. W. E. K. Bielscy s.c. Mrągowo	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Wzrost efektywności energetycznej w budynkach przedsiębiorstw jest bardzo ważny w kontekście funkcjonowania firmy. Pozwala na zmniejszenie kosztów utrzymania biurowców m.in. poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię. Pozwoli również na zmniejszenie emisji CO2 do atmosfery. Na dzień dzisiejszy stopa zwrotu kosztów przekracza 20 lat. Bez wsparcia w formie dotacji inwestycja ta jest nieopłacalna i dla wielu przedsiębiorców nieosiągalna.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty</p>

						<p>mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
139.	<p>Szreder Maciej „ABL” sp. z o.o. Morąg</p>	<p>2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych</p>	<p>Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.</p>	<p>Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.</p>	<p>Inwestycje w efektywność energetyczną dla budynków przedsiębiorstw są niezmiernie na niskim poziomie i stanowią niewiele ponad 4% wszystkich inwestycji w efektywność energetyczną budynków. Najbardziej wspierany w tym zakresie jest sektor publiczny, bo aż 62% środków zostało przeznaczone na ten cel. Brak bezzwrotnych dofinansowań na ten cel dla przedsiębiorstw spowoduje brak realizacji działań w tym zakresie. Stopa zwrotu inwestycji wynosi nawet 20 lat. Przedsiębiorcy nie posiadają wystarczających środków finansowych by móc zrealizować takie przedsięwzięcia. Pandemia w znaczącym stopniu osłabiła ich sytuację finansową. Wzrost cen za materiały i usługi budowlane powodują iż termomodernizacja budynków bez bezzwrotnego wsparcia jest nieopłacalna biznesowo.</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p>

						Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
140.	Kisielewski Jan PHU Milan Piecki	2.2.1 Wsparanie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Najważniejszym zadaniem stojącym przed społeczeństwem jest ochrona środowiska poprzez zmniejszenie emisji CO2 do atmosfery. Termomodernizacja budynku zmniejsza zapotrzebowanie na energię. Koszty związane z termomodernizacją są bardzo wysokie, zwłaszcza że ceny za materiały budowlane cały czas rosną. Stopa zwrotu zatem może przekroczyć nawet 20 lat. Bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych projekty z tego zakresu nie będą realizowane. Pożyczka nie będzie opłacalna.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
141.	Zielonka Zbigniew Biodragon	2.2.1 Wsparanie efektywności	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla	Ze względu na wzrost cen materiałów u usług termomodernizacja budynków, zwłaszcza starych i zabytkowych staje się	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM

	Sp. z o.o. Purda	energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	inwestycją niemożliwą do wykonania bez udziału bezzwrotnych dotacji. Czas po pandemii nie daje możliwości zaciągania kolejnych zobowiązań. Obecny stan budynków generuje niepotrzebne koszty, w związku z tym, że np. okna i drzwi są nieszczelne wymagają zużycia większej ilości energii. Budynki, które nie poddadzą się termomodernizacji będą nadal emitować ogromne ilości CO2 do atmosfery. Podsumowując bez wsparcia bezzwrotnego budynku nie będą poddawane termomodernizacji, a przedsiębiorcy, którzy nie mogą sobie pozwolić na zaciągnięcie zobowiązań zostaną pozostawieni bez jakiegokolwiek wsparcia.	doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
142.	Rogucki Robert Przedsiębiorstwo Transportowe Mazury w Ełku	2.2.1 Wsparcie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Inwestycja w efektywność energetyczną cechuje bardzo różnorodną stopą zwrotu. Czas zwrotu nakładów inwestycyjnych uwarunkowany jest od wielu czynników m.in. od cen materiałów budowlanych, które ówczesnie są bardzo wysokie. Wzrost nakładów automatycznie wydłuża czas zwrotu opłacalności przedsięwzięcia. Inwestorzy uzależniają swoje dalsze	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia</i>

		instrumentów finansowych			decyzje od rodzajów wsparcia ponieważ nie są w stanie przy obecnej sytuacji gospodarczej, zaplanować inwestycji przy zaciąganiu zobowiązań finansowych na długie lata.	<i>różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów</i> Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorstw wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
143.	Urbański Krzysztof Oriental sp. z o.o. Warszawa	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Przy wzroście cen za materiały i usługi budowlane, termomodernizacja budynków to duże koszty. Stopa zwrotu przekracza nawet 20 lat. Bez wsparcia bezzwrotnego projekty z tego zakresu nie będą realizowane. Pożyczka nie będzie opłacalna.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku</i>

						<p>projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p> <p>Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
144.	Gawdziński Marek Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „Himerinho” Pasy	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Projekty z zakresu efektywności energetycznej cechują się różną stopą zwrotu. W praktyce oznacza to starsze nieruchomości wymagają większych nakładów, co znacząco wydłuża zwrot inwestycji. W tym przypadku pożyczki nie są atrakcyjne ekonomicznie.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty</p>

						<p>powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p> <p>Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
145.	Bera Sebastian SBBUDOWL ANI Olsztyn	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Czystsze powietrze, niższe koszty utrzymania budynków, a w efekcie również lepsze warunki pracy i życia mieszkańców to główne korzyści projektów termomodernizacyjnych. Takie działania jednocześnie sprawiają, że poprawia się wygląd obiektów i całych przestrzeni publicznych. I w tym zakresie powinny pomagać fundusze Unii Europejskiej. By wciągnąć w cały proces sektor przedsiębiorców muszą istnieć zachęty, bo termomodernizacja budynków to duże koszty. Stopa zwrotu może przekroczyć nawet 20 lat. Bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych projekty z tego zakresu nie będą realizowane. Pożyczka nie będzie opłacalna.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów . Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p> <p>Stąd nie przewiduje się</p>

						finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
146.	Karasek Janina Tagomago Life Piecki	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Pożyczki nie będą interesowały Przedsiębiorców z uwagi na długi okres stopy zwrotu. Pandemia COVID-19 w ogromnym stopniu wpłynęła na sytuację w przedsiębiorstwach, nie każda firma będzie w stanie zaciągnąć pożyczkę na realizację przedsięwzięcia, mimo chęci i potrzeby realizacji. A konieczność zaciągania kolejnych zadłużeń w tak trudnym czasie, jakim jest pandemia, jest ruchem ryzykownym.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów . Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową

147.	Filipczak Kamil Sanit-Plast Sp. J. Szczytno	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	W kontekście projektów dotyczących efektywności energetycznej ciężko jest ocenić wspólną stopę zwrotu. W niektórych przypadkach, gdzie budynki są stare może ona przekroczyć nawet 20 lat., gdyż inwestycja taka wymagać będzie większych nakładów inwestycyjnych. Bez dotacji bezzwrotnych przedsiębiorcy nie będą mieli ani środków ani chęci realizacji takich przedsięwzięć.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
148.	Dragański Daniel Inkspot Olsztyn	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w	Inwestycje dotyczące termomodernizacji charakteryzują się dużymi nakładami inwestycyjnymi. Często czynnikiem decydującym o rozpoczęciu przedsięwzięcia jest właśnie możliwość uzyskania bezzwrotnej dotacji. Uważam,	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma

		cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych		przedsiębiorstwach.	że bez wsparcia samorządów przedsiębiorcy nie będą decydować się na poprawę efektywności energetycznej budynków.	wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
149.	Gudan Cezary Zakład Produkcyjno - Handlowo- Usługowy Gietrzwałd	2.2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Termomodernizacja to nie tylko korzyści dla przedsiębiorców ale również korzyści dla całego regionu i kraju poprzez efekt ekologiczny, czyli zmniejszenia emisji CO2. Koszty ogrzewania są bardzo dużym obciążeniem budżetów firmowych. Rosnące ceny energii sprawiają, że wizja przyszłych rachunków nie napawa optymizmem. Jednak dostępne technologie pozwalają tworzyć budowle tanie w użytkowaniu, wygodne dla użytkowników i przyjazne dla środowiska.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko –</i>

					<p>Priorytetem jest ograniczenie zużycia energii, a dzięki temu emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń. Przedsiębiorcy nie mają wystarczających wolnych środków finansowych by realizować bez wsparcia takie przedsięwzięcia. Pandemia w znaczącym stopniu osłabia ich sytuację finansową. Bez otrzymania dotacji bezzwrotnej na działania inwestycyjne takie jak termomodernizacja spowodują, iż przedsiębiorcy nie będą w stanie realizować takich przedsięwzięć. Duży wzrost cen za materiały i usługi budowlane powodują iż termomodernizacja budynków to duże koszty. Stopa zwrotu może przekroczyć nawet 20 lat.</p>	<p><i>mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</i></p>
150.	Wasilewski Rafał „EKOENERGI A MAZURY RANTY” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Etk	Rozdział 2. Punkt 2.2 Podpunkt 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: W związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji dla wszystkich wnioskodawców przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Bez względu na rodzaj wnioskodawcy nadrzędnym celem inwestycji jest osiągnięcie efektu ekologicznego, a nie zysk z inwestycji. Realizacja projektów w tym działaniu związana jest ze spełnieniem przez Polskę określonego udziału OZE w bilansie energetycznym kraju, który jest wymogiem zapisanym w odpowiedniej dyrektywie UE. Inwestycje w OZE charakteryzują się długą stopą zwrotu, zatem bez wsparcia zewnętrznego są nieopłacalne. Zatem również dla przedsiębiorców wsparcie winno być udzielone w formie dotacji.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania</i></p>

			zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).			dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorstw wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
151.	Wasilewski Rafał „EKOENERGI A MAZURY SZELIGI BUCZKI” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Etk	Rozdział 2. Punkt 2.2 Podpunkt 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. Z uwagi na długi okres zwrotu inwestycji planowane jest zastosowanie premii w postaci umorzenia części udzielonej pożyczki w wysokości 40-60% kosztów kwalifikowalnych. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem	Inwestycje w OZE charakter. się długą stopą zwrotu. Bez wsparcia zewn. są nieopłacalne. Niezbędne jest w przypadku instrum. zwrotnych zastos. premii w postaci umorzenia części pożyczki w wys.40-60% kosztów kwalifik. Nadrzędnym celem inwestycji jest osiągnięcie efektu ekologicznego, a nie zysk z inwestycji. Realiz. proj. związana jest ze spełnieniem przez Polskę określonego udziału OZE w bilansie energet. kraju, zgodnie z wymogiem dyrektywy UE. Umarzanie pożyczek ma być zachętą do realiz. inwestycji w OZE	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty

			bezwrotnej (dotacja).	zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).		powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Szczegółowe informacje nt. zasad, warunków finansowania uwzględnione zostaną na dalszym etapie prac – w dokumentacji wdrożeniowej
152.	Szyc Teresa TSM Energy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Olsztyn	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach.	Inwestycje związane z termomodernizacją są zazwyczaj przedsięwzięciami stosunkowo drogimi. Dodatkowo, mając do czynienia z budynkiem będącym pod opieką konserwatora zabytków koszt wzrasta jeszcze bardziej. Mając na uwadze aktualną sytuację, jaka panuje na świecie, przedsiębiorcy prawdopodobnie będą obawiać się zaciągać pożyczki na takie przedsięwzięcia. Dodatkowo, pandemia covid-19 przyczyniła się w ogromny sposób do pogorszenia sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a co za tym idzie istnieje ryzyko, że zdolność finansowa przedsiębiorstw będzie niewystarczająca aby otrzymać pożyczkę na działania związane z termomodernizacją.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i

						<p>krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p> <p>Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
153.	Stachowicz Mariusz QUERCUS Sp. z o.o. Pasy	Rozdział 2. Punkt 2.2 Podpunkt 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. Z uwagi na długi okres zwrotu inwestycji planowane jest zastosowanie premii w postaci umorzenia części udzielonej pożyczki w wysokości 40-60% kosztów kwalifikowalnych. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie	Inwestycje w OZE a w szczególności w wysoko sprawną kogenerację charakter. Są to wysokim kosztem inwestycyjnym i długą stopą zwrotu. Bez wsparcia zewnętrznego są to działania nieopłacalne. Niezbędne jest w przypadku instrumentów zwrotnych zastosowanie premii w postaci umorzenia części pożyczki w wys. 40-60 % kosztów kwalifikowanych. Nadrzędnym celem inwestycji jest osiągnięcie efektu ekologicznego a nie zysk z inwestycji. Realizacja projektu związana jest ze spełnieniem przez Polskę określonego udziału OZE w bilansie energetycznym kraju zgodnie z wymogiem dyrektywy UE. Umarzanie pożyczek ma być zachętą do realizacji inwestycji w OZE	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p>

				wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).		Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową. Szczegółowe informacje nt. zasad, warunków finansowania uwzględnione zostaną na dalszym etapie prac – w dokumentacji wdrożeniowej.
154.	Grabowski Ryszard Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Gracja Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.2 Podpunkt 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: W związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji dla wszystkich wnioskodawców przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Bez względu na rodzaj wnioskodawcy nadrzędnym celem inwestycji jest osiągnięcie efektu ekologicznego, a nie zysk z inwestycji. Realizacja projektów w tym działaniu związana jest ze spełnieniem przez Polskę określonego udziału OZE w bilansie energetycznym kraju, który jest wymogiem zapisanym w odpowiedniej dyrektywie UE. Inwestycje w OZE charakteryzują się długą stopą zwrotu, zatem bez wsparcia zewnętrznego są nieopłacalne. Zatem również dla przedsiębiorców wsparcie winno być udzielone w formie dotacji.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.

						<p>Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
155.	Mroczek Monika CDK Consulting Sp. z o.o. Elbląg	2.2. FUNDUSZE DLA ŚRODOWISKA WARMII I MAZUR, 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych Strona 39 i 40	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach (dużych). W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, publicznych i przedsiębiorstw sektora MŚP z m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Zastosowanie instrumentów finansowych dla wszystkich przedsiębiorców dużych i sektora MŚP nie będzie powodowało efektu zachęty dla realizacji tych zadań inwestycyjnych, przedsiębiorcy nie będą zainteresowani wzięciem kredytów i pożyczek na te cele, nawet jak będą one na preferencyjnych warunkach. Ponadto na Polskę nałożona jest dyrektywa unijna o Odnawialnych Źródłach Energii i efektywności energetycznej, która nakłada redukcję CO2 oraz wzrostu udziału OZE, a pozostawienie tego zapisu w niezmiennym kształcie spowoduje iż wypełnienie tych założeń będzie niemożliwie gdyż przedsiębiorcy nie będą realizować tych inwestycji bez udziału dotacji bezzwrotnych. Takie głosy mamy od swoich Klientów przedsiębiorców sektora MŚP, jeśli nie będzie dotacji to nie będą realizować działań termomodernizacyjnych. Proponujemy aby zapisy takie wprowadzić, tak jak to było w poprzedniej perspektywie unijnej 2014-2020. Tym bardziej że województwo warmińsko-mazurskie aby dorównać rozwojem do innych województw w Polsce powoduje, że przedsiębiorcy realizować będą swoje inwestycje związane bezpośrednio z produkcją i usługami, czyli gałęziami	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego dla wszystkich przedsiębiorstw (w tym dużych). Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane.</p> <p>Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji.</p>

					przynoszącymi dochodowość w przedsiębiorstwa, a inwestycje w obniżenie efektywności energetycznej nie mają znamion inwestycyjnych przynoszącym dochód firmom i będą na ostatnim etapie planów ich realizacji w przedsiębiorstwach.	Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
156.	Wojciechowski Bogusław BOB ENERGETYK SP. Z O.O. Warszawa	Rozdział 2. Punkt 2.2 Podpunkt 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: W związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji dla wszystkich wnioskodawców przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	Bez względu na rodzaj wnioskodawcy nadrzędnym celem inwestycji jest osiągnięcie efektu ekologicznego, a nie zysk z inwestycji. Realizacja projektów w tym działaniu związana jest ze spełnieniem przez Polskę określonego udziału OZE w bilansie energetycznym kraju, który jest wymogiem zapisanym w odpowiedniej dyrektywie UE. Inwestycje w OZE charakteryzują się długą stopą zwrotu, zatem bez wsparcia zewnętrznego są nieopłacalne. Zatem również dla przedsiębiorców wsparcie winno być udzielone w formie dotacji.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego dla wszystkich przedsiębiorstw. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania

						uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
157.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.2.1./str. 39	- poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem);	- poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem), w tym dostosowanie obiektów do wymagań ppoż.;	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej – w ramach okresu programowania 2014-2020 premiowane były projekty niskie kosztowo z najwyższą redukcją energii pierwotnej. Olsztyn, w ramach swoich budynków takich jak szkoły, przedszkola, bursy, ma projekty drogie – ze względu na wielkość obiektów. To stawiało Olsztyn zawsze w gorszej pozycji startowej. Ponadto kwalifikowalność kosztów w tych działaniach jest ograniczona do tych, które wynikają z audytu. Natomiast przy takich realizacjach dużą częścią kosztów są te związane z dostosowaniem obiektu do warunków ppoż.	Uwaga nieuwzględniona Dostosowanie obiektów do wymagań ppoż nie wpisuje się w realizację celu szczegółowego 2(i) <i>wspieranie efektywności energetycznej i reedukacji emisji gazów cieplarnianych</i>
158.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.2.1./str. 39	Zakres wsparcia: - poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem); - inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynowaniem; - (...)	Zakres wsparcia: - wymiana /modernizacja nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe; - poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach (wraz z audytem); - poprawa efektywności energetycznej budynków zabytkowych (wraz z audytem); - inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynowaniem; - (...)	Proponujemy dodanie dwóch dodatkowych zakresów wsparcia, aby umożliwić realizację dwóch szczególnych typów projektów, które przy obecnych zapisach mogą wypaść z katalogu działań wspieranych w ramach FEWiM, co utrudniłoby realizację celów programu. Pierwszym proponowanym dodatkowym zakresem jest wymiana nieefektywnych źródeł ciepła. Działanie to znalazło się w opisie celu szczegółowego, jednak zabrakło go na liście opisującej zakres działań. Tymczasem Samorząd Województwa proceduje obecnie uchwałę antysmogową, której wdrażanie będzie wymagało w najbliższych latach znaczących nakładów na wymianę właśnie źródeł ciepła. Nie będzie to jednak realne bez wsparcia zewnętrznego. Kolejną osobną kategorią są budynki zabytkowe administrowane przez	Uwaga uwzględniona częściowo Do zakresu wsparcia dodany zostanie typ „wymiana/modernizacja nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe”. Odnosnie poprawy efektywności energetycznej budynków zabytkowych – projekty związane z efektywnością energetyczną w tych budynkach będą mogły być finansowe w ramach typu projektów „poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach” niemniej jednak należy mieć na uwadze, że zgodnie z wymogami KE w FEWiM określony zostanie minimalny

					wspólnoty mieszkaniowe, które są liczną grupą projektów w Olsztynie. Niestety projekty te mogą być realizowane tylko w ramach rewitalizacji, ponieważ nie osiągają wymaganego minimum redukcji energii pierwotnej. Natomiast w ramach rewitalizacji na podstawie przepisów ustawy o rewitalizacji nie ma możliwości objęcia obszarem wszystkich zainteresowanych wspólnot.	poziom oszczędności energii do osiągnięcia w ramach projektów.
159.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.2.1./str. 39	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy;	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy (w tym mieszkańcy budynków komunalnych);	Oddzielną kategorią projektów jest termomodernizacja budynków mieszkalnych. Ważnym jest, by przy tym działaniu „nie zniknęły” z katalogu beneficjentów jednostki samorządu terytorialnego, które są w posiadaniu budynków z mieszkaniami komunalnymi.	Uwaga nieuwzględniona Mieszkańcy budynków komunalnych znajdują się w ogólnie określonej grupie „mieszkańcy”. Nie jest to jednoznaczne z wykluczeniem jakiegokolwiek grupy potencjalnych beneficjentów (którzy zostaną określone na poziomie szczegółowych opisów priorytetów).
160.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, sekcja Zakres wsparcia - str. 39	inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynami ciepła	inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynami energii	Ponieważ mowa jest o systemach ciepłowniczych oraz chłodniczych, a magazynowanie dotyczy energii.	Uwaga uwzględniona
161.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami	Rozdz. 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne;	Do usunięcia	Zadanie o szybkiej stopie zwrotu, posiadające alternatywne formy finansowania na rynku.	Uwaga nieuwzględniona Decyzja o finansowaniu modernizacji oświetlenia ulicznego na energooszczędna związana jest z korzyściami jakie niosą za sobą tego typu projekty z punktu widzenia

	Komunalny mi Sp. z o.o. Olsztyn	, sekcja Zakres wsparcia - str. 39				ograniczenia zużycia energii elektrycznej a tym samym ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
162.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalny mi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych , sekcja Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych - str. 39	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach.	Formy wsparcia poszczególnych typów projektów dostosowane zostaną zarówno do poziomu ryzyka związanego z zainwestowaniem w dane przedsięwzięcie, jego komercyjnym charakterem, w tym możliwością wygenerowania zysku bądź oszczędności kosztów a także możliwościami finansowymi potencjalnych beneficjentów. Szczególne znaczenie przy doborze formy wsparcia będzie miał cel interwencji i jego społeczne oddziaływanie.	Dlaczego założono, że poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach wiąże się z krótkim okresem zwrotu lub dlaczego przyjęto, że wszystkie przedsiębiorstwa posiadają możliwość do zadłużenia ? Stąd błędne jest przyjęcie finansowania w formie instrumentów finansowych. Konieczna jest ponowna analiza wykorzystania instrumentów zwrotnych we wszystkich priorytetach i działaniach.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Zaproponowany zapis stanowi fragment z projektu FEWiM (Rozdział 1). Nie jest zasadne powielanie treści. Niemniej Rozdział 2.2.1. w części dotyczącej IF zostanie doprecyzowany o niektóre elementy oraz formy finansowania tj. instrument mieszany.</p> <p>Wyjaśnienie:</p> <p>Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów</p>

						przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
163.	Fadrowski Saturnin Przedsiębiorstwo Techniczno-Usługowe „Techmar” Olsztyn	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Efektywność energetyczna i redukcja emisji gazów cieplarnianych to ówczesne wyzwanie naszego kraju. Przedsiębiorstwa , które osiągnęły wskaźnik oszczędności CO2 powinny być doceniane w postaci wypłaty premii. Przy różnych wysokościach zwrotu inwestycji powinny być dobierane różne formy wsparcia.	Uwaga uwzględniona W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego dla wszystkich przedsiębiorstw. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorstw możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
164.	Olender Daniel AMPER Sp. z	2.2.1. Wspieranie efektywności	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla	Przedsiębiorcy wskazują na brak planów inwestycyjnych związanych z ekologią, argumentują to niewystarczającą ilością	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM

	o.o. Szczytno	energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	wolnych środków finansowych. Pandemia w znaczącym stopniu osłabiła ich sytuację finansową. Duża ilość firm zaciągnęła kredyt by móc funkcjonować na rynku i opłacić swoich pracowników. Bez otrzymania dotacji bezzwrotnej na działania inwestycyjne takie jak termomodernizacja spowodują, że przedsiębiorcy nie będą w stanie realizować takich przedsięwzięć. Duży wzrost cen za materiały i usługi budowlane powodują iż termomodernizacja budynków to duże koszty. Stopa zwrotu może przekroczyć nawet 20 lat.	doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego dla wszystkich przedsiębiorstw . Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
165.	Rudnicki Janusz HMT - MATERIAŁY ŚCIERNE s.c. Czerwiński Rudnicki Mrągowo	Rozdział 2. Punkt 2.2 Podpunkt 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: W związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji dla wszystkich wnioskodawców	Bez względu na rodzaj wnioskodawcy nadrzędnym celem inwestycji jest osiągnięcie efektu ekologicznego, a nie zysk z inwestycji . Realiz. projektów w tym działaniu związana jest ze spełnieniem przez Polskę określonego udziału OZE w bilansie energetycznym kraju, który jest wymogiem zapisanym w odpowiedniej	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego dla wszystkich przedsiębiorstw. Forma wsparcia wynika z

		emisji gazów cieplarnianych	działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).	dyrektywie UE. Inwestycje w OZE charakteryzują się długą stopą zwrotu, zatem bez wsparcia zewnętrznego są nieopłacalne. Zatem również dla przedsiębiorców wsparcie winno być udzielone w formie dotacji.	przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
166.	Grzędziński Szymon Agencja TLM Szymon Grzędziński Olsztyn	Sekcja 2.2.1, str. 39-40	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. W działaniach na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych m.in. w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest	Planuje się zastosowanie instrumentów finansowych, oraz wsparcia dotacyjnego.	Argumentacja dotycząca planowanego wykorzystania instrumentów finansowych wyłącznie w przedsiębiorstwach nie jest przekonująca. Na przykład dla priorytetu „Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych” instrumenty finansowe planuje się wykorzystać wyłącznie w przedsiębiorstwach natomiast dla inwestycji w sektorze publicznym i mieszkaniowym dotacje, „w związku z nadrzędnym celem inwestycji, którym jest	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko –</i>

			<p>bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się przewiduje się udzielanie wsparcia w postaci bezzwrotnej (dotacja).</p>		<p>bardziej ekologiczna produkcja energii a jednocześnie długim okresem zwrotu z inwestycji oraz brakiem możliwości jednostek zarządzających do zadłużenia się ...". Po analizie tego akapitu warto postawić pytanie, dlaczego inwestycja w sektorze publicznym jest „bardziej ekologiczna” i co ten termin oznacza. Przyklejenie 10 cm styropianu przynosi taki sam efekt zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym. Okres zwrotu jest taki sam w obydwu sektorach, ponieważ oszczędność kosztów zużytej energii jest taka sama. Nieprawdą jest też, że jednostki zarządzające nie mają możliwości zadłużania się. Tak więc cała argumentacja jest bezpodstawna i nieprawidłowa.</p>	<p><i>mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</i></p> <p>Wyjaśnienie: W przeciwieństwie do instytucji publicznych nadrzędnym celem prowadzenia działalności przedsiębiorstw jest osiągnięcie zysku. Realizacja celu ekologicznego powinna być tak samo ważna dla wszystkich grup interesu. Brak możliwości generowania przychodu, negatywny wpływ pandemii na budżet jednostek publicznych, ograniczone możliwości do zaciągania zobowiązań dłużnych oraz znaczna niechęć ze strony sektora publicznego do wykorzystania środków zwrotnych</p>
--	--	--	--	--	---	--

						determinują zastosowanie dotacji dla tej grupy.
167.	Krzysztonek Rafał Zieleń Serwis Rafał Krzysztonek Szczytno	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Termomodernizacja jest przedsięwzięciem kosztownym, jedna niesie za sobą dużo ważnych korzyści. Dla większości inwestorów najważniejszą korzyścią z termomodernizacji są długofalowe oszczędności na kosztach utrzymania obiektu oraz redukcja emisji CO2. Termomodernizacja budynków pełni kluczową rolę nie tylko w zmniejszaniu emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, ale może być także ważnym bodźcem pobudzającym odbudowę europejskich gospodarek po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19. Przedsiębiorcy nie posiadają wystarczających środków finansowych aby móc zrealizować takie przedsięwzięcia. Pandemia w znaczącym stopniu osłabiła ich sytuację finansową. Bez otrzymania dotacji bezzwrotnej na takie działania inwestycyjne, przedsiębiorcy nie będą w stanie zrealizować takich przedsięwzięć. Stopa zwrotu może przekroczyć nawet 20 lat. Duży wzrost cen za materiały i usługi budowlane powodują iż termomodernizacja budynków to duże koszty.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
168.	Olender Sylwester	2.2.1. Wspieranie	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i	Termomodernizacja budynku zmniejsza zapotrzebowanie budynku na energię. W	Uwaga uwzględniona częściowo

	Gospodarstwo Rolne Sylwester Olender Świątajno	efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Polsce aż 50% uzyskiwanej energii zużywa się na ogrzewanie budynków. W niektórych przedsiębiorstwach zapotrzebowanie na energię do ogrzania pomieszczeń sięga 80%. Dobrze wykonana termoizolacja budynku pozwoli zmniejszyć zapotrzebowanie budynku na energię. Nakłady inwestycyjne na tego typu działania są bardzo wysokie. Im starszy budynek, tym większe koszty w tym zakresie będzie generował. Stopa zwrotu zatem może przekroczyć nawet 20 lat. Ze względu na ciągły wzrost cen materiałów budowlanych, w tym również usług budowlanych, nie spowoduje, bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych, zainteresowania przedsiębiorców do realizacji w tym zakresie projektów. Pożyczka nie będzie opłacalna. Przedsiębiorcy ponieśli duże straty przez pandemię.	W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
169.	Słomiński Miłosz MIR-WIT Sp. z o.o. Olsztyn	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Polska jest niechlubnym liderem w Europie wzrostu emisji CO2. Kwestia ograniczenia emisji CO2 w Polsce jest priorytetowa i wymaga zastosowania form wsparcia w postaci dotacji bezzwrotnych. Termomodernizacja budynków to duże	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma

		cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych			koszty. Stopa zwrotu może przekroczyć nawet 20 lat i bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych projekty z tego zakresu nie będą realizowane. Pożyczka nie będzie opłacalna.	wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
170.	Kalinowski Jacek Usługi Leśne- Handel Jacek Kalinowski Świątajno	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Poprawiając w skali kraju efektywność energetyczną można osiągnąć znaczące korzyści zarówno ekonomiczne jak i środowiskowe. Mniejsze zużycie ciepła to przede wszystkim mniejsze zapotrzebowanie na paliwa, w szczególności węgiel kamienny i gaz ziemny. Całkowite koszty termomodernizacji są wysokie. Dlatego konieczne jest znalezienie optimum pomiędzy nakładami a uzyskiwanymi	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym</i>

					<p>efektami środowiskowymi, finansowymi i gospodarczymi. Pobudzenie działań modernizacyjnych w sektorze budownictwa to z jednej strony wydatek inwestycyjny, z drugiej – zwiększony krajowy obrót wewnętrzny, rozwój małych przedsiębiorstw sektora budowlanego oraz nowe miejsca pracy. Dlatego powinniśmy postrzegać termomodernizację także w kategorii szansy gospodarczej. Rynek budowlany rozwija się bardzo dynamicznie. Ciągły wzrost cen i usług materiałów budowlanych oraz negatywne skutki pandemii – spadki przychodów przedsiębiorstw, uniemożliwiają realizację przedsięwzięć polegających na termomodernizacji budynków bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnej.</p>	<p><i>województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</i></p>
171.	Olender Daniel DANIEL OLENDER USŁUGI Świętajno	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych . Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	<p>Oszczędność energii od lat jest tematem, którym zajmują się specjaliści z wielu dziedzin nauki. Zagadnienie to nierozdzielnie związane jest ze wzrostem cen nośników energii oraz kurczeniem się zasobów surowców naturalnych. Najważniejszym zadaniem stojącym przed społeczeństwem jest ochrona środowiska poprzez zmniejszenie emisji CO2 do atmosfery. Ograniczenie transmisji spalin, zgodnie z postanowieniami konferencji na temat ochrony środowiska i ograniczeniem efektu cieplarnianego zawartymi w Kyoto, dotyczy każdego z nas. Termomodernizacja budynku zmniejsza zapotrzebowanie budynku na</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM doprecyzowana zostanie także możliwość stosowania instrumentu mieszanego. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców</i></p>

					<p>energię. W Polsce aż 50% uzyskiwanej energii zużywa się na ogrzewanie budynków. W niektórych przedsiębiorstwach zapotrzebowanie na energię do ogrzania pomieszczeń sięga 80%. Koszty związane z termomodernizacją są bardzo wysokie, zwłaszcza że ceny za materiał i usługi budowlane cały czas rosną. Stopa zwrotu może zatem przekroczyć nawet 20 lat. Bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych projekty z tego zakresu nie będą realizowane. Pożyczka nie będzie opłacalna.</p>	<p>możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Stąd nie przewiduje się finansowania projektów przedsiębiorców wyłącznie w formie dotacji. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
172.	<p>Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie</p>	<p>Sekcja 2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju, Zakres wsparcia, str. 41-42</p>	<p>brak zapisu</p>	<p>- audyt energetyczny/ efektywności energetycznej (jako kompleksowy, obowiązkowy element wszystkich typów projektów)</p>	<p>Działania w zakresie OZE powinny być przygotowane w oparciu o stosowne audyty. Pozwoli to właściwie dobrać zakres prac niezbędnych do osiągnięcia założonych celów projektów, a także określić miarodajne wartości założonych wskaźników.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
173.	<p>Borowska Sylwia Tymbark – MWS Sp. z o.o.</p>	<p>2.2. FUNDUSZE DLA ŚRODOWISKA WARMII I</p>	<p>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych</p>	<p>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych oraz dotacji: Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach</p>	<p>Istnieje konieczność rozdzielania projektów OZE w zależności od produkcji energii na cele komercyjne a produkcją energii na cele własne, zwłaszcza dla Zakładów charakteryzujących się wysokim</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie także instrument mieszany.</p>

	Olsztynek	MAZUR Sekcje 2.2.1 oraz 2.2.2 str. 38- 42	przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	realizowanych przez przedsiębiorców produkujących energię wyłączenie na cele sprzedażowe, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku przedsiębiorców produkujących energię na potrzeby własne zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	zapotrzebowaniem na energię. Wprowadzenie OZE jako źródła energii nie wynika z chęci generowania oszczędności a jest koniecznością związaną z wyzwaniami środowiskowymi.	Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Co do zasady KE oczekuje , iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów , dla których istnieją obiektywne , odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
174.	Majerska- Sawko Jolanta Tymbark –	2.2. FUNDUSZE DLA ŚRODOWISKA	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych oraz dotacji: Planowane jest wykorzystanie instrumentów	Projekty związane z wprowadzaniem OZE powinny zostać podzielone w następujący sposób: związane z działalnością komercyjną i dla tej grupy mogłyby zostać	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie także instrument

	MWS Sp. z o.o.	WARMII I MAZUR Sekcje 2.2.1 oraz 2.2.2 str. 38- 42	projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców produkujących energię wyłączenie na cele sprzedażowe, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku przedsiębiorców produkujących energię na potrzeby własne zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	zastosowane instrumenty finansowe i takie, które związane są z produkcją energii na cele własne przedsiębiorstw, charakteryzujących się wysokim zapotrzebowaniem na energię które powinny otrzymywać dotacje. Wprowadzenie OZE jako źródła energii dla przedsiębiorstw nie wynika z chęci generowania oszczędności a z konieczności zachowania bezpieczeństwa energetycznego firm oraz zobowiązań, jakie ciążyą na naszym Państwie w związku z łagodzeniem zmian klimatu .	mieszany. Forma wsparcia wynika z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> , w ramach którego m.in. zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także dopuszcza się instrumenty mieszane. Co do zasady KE oczekuje , iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów , dla których istnieją obiektywne , odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
175.	Szemplińska Maria Ministerstw	W rozdziale 2.2.2. „Wspieranie	Zakres wsparcia: – inwestycje w odnawialne źródła energii w zakresie	proponujemy uzupełnić o obszar związany z instalacjami służącymi do produkcji paliw	Wsparcie wskazanych instalacji wraz z przyłączeniami ich do sieci gazowych pozwoli na wykorzystanie biogazu,	Uwaga niezasadna Inwestycje w odnawialne źródła

	o Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju” w części „Powiązane rodzaje działań” oraz „Zakres wsparcia” (s. 41 - 42)	wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej w tym z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE wraz z przyłączeniem źródeł OZE do sieci energetycznych lub ciepłowniczych; – rozwój inteligentnych systemów zarządzania energią wyłącznie jako element uzupełniający powyższych przedsięwzięć.	gazowych z instalacji OZE (biogaz, w tym biometan z biogazu) oraz przyłączeniami ich do sieci gazowych.	biometanu produkowanych w biogazowniach, jako instalacjach stanowiących stabilne źródło energii odnawialnej, pełniących równocześnie funkcje utylizacji produktów ubocznych, pozostałości i odpadów oraz produkcji paliwa gazowego.	energii z OZE nie wykluczają żadnej formy OZE, dotyczą zatem również biometanu i biopaliw.
176.	Szemplińska Maria Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	W rozdziale 2.2.2. „Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju” w części „Powiązane rodzaje działań” oraz „Zakres	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy; - przedsiębiorcy; - turyści.	„Główne grupy docelowe: - mieszkańcy; - przedsiębiorcy; - turyści; - spółdzielnie energetyczne.”	Spółdzielnie energetyczne jako lokalne inicjatywy na obszarach wiejskich, których celem jest wytwarzanie energii elektrycznej ciepła lub biogazu, pozwalają zapewnić swoim członkom samowystarczalność energetyczną.	Uwaga nieuwzględniona Członkowie spółdzielni korzystający z efektów projektów należą do grupy „mieszkańcy”.

		wsparcia” (s. 41 - 42)				
177.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju, sekcja Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych - str. 42	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	Formy wsparcia poszczególnych typów projektów dostosowane zostaną zarówno do poziomu ryzyka związanego z zainwestowaniem w dane przedsięwzięcie, jego komercyjnym charakterem, w tym możliwością wygenerowania zysku bądź oszczędności kosztów a także możliwościami finansowymi potencjalnych beneficjentów. Szczególne znaczenie przy doborze formy wsparcia będzie miał cel interwencji i jego społeczne oddziaływanie.	Pierwsze zdanie, mówiące o szybkim zwrocie z inwestycji w OZE dotyczy wszystkich podmiotów - bez względu na formę prawną, a szybki zwrot wiąże się zawsze z osiągnięciem większych korzyści niż kosztów.	Uwaga uwzględniona częściowo Zaproponowany zapis stanowi fragment z projektu FEWiM (Rozdział 1). Nie jest zasadne powielanie treści. Niemniej Rozdział 2.2.2.. w części dotyczącej IF zostanie doprecyzowany o niektóre elementy.
178.	Gawdziński Marek Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „Himerinho” Pasy	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Na rynku funkcjonują różne technologie OZE, różnego zastosowania o różnej stopie zwrotu i nie można traktować ich jednakowo pod względem wsparcia. Poza tym przy ówczesnych pracach legislacyjnych prognozują się, że zwrot z projektów energii odnawialnej znacznie się wydłuży i instrumenty finansowe nie będą interesowały Wnioskodawców.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany. Wskazane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 .</i> W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość

						<p>uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
179.	Karasek Janina Tagomago Life Piecki	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	W związku z planowanym wprowadzeniem zmian w unijnej dyrektywie w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej przedsiębiorcy będą zmuszeni do zastosowania urządzeń magazynujących energię. Koszt takich magazynów często przewyższa koszt samej elektrowni. Duże nakłady inwestycyjne powodują ze stopa wzrostu wzrasta, a dodatkowo okres pandemii sprawia, że przedsiębiorcy boją się zaciągać kredyty lub nie mają zdolności kredytowej. Brak dofinansowania bezzwrotnego spowoduje, że przedsiębiorcy niechętnie będą podejmowali takie wyzwania.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027.</i></p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p>

						<p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
180.	Bera Sebastian SBBUDOWL ANI Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Zakup, instalacja infrastruktury OZE pozwoli przyczynić się w bezpośredni sposób do ograniczenia negatywnego wpływu działalności przedsiębiorców na środowisko. Przedsiębiorcy nie są w stanie zakupić instalacji OZE bez bezzwrotnego wparcia w postaci dotacji. Realizacja inwestycji w OZE bez dofinansowania bezzwrotnego jest nieopłacalna biznesowo, okres zwrotu inwestycji przekracza 20 lat. Ze względu na zmiany w przepisach prawa dotyczących energetyki wprowadzona zostanie potrzeba zastosowania urządzeń magazynujących energię, które w porównaniu do całej inwestycji są bardzo wysokim kosztem. Ponadto, nowe przepisy spowodują, iż okres zwrotu inwestycji wydłuży się o 30-40% a przy konieczności instalacji magazynów energii stopa zwrotu zwiększy się nawet o ok. 270%. Farmy fotowoltaiczne nie wymagają wsparcia bezzwrotnego ponieważ osiągają wysoką	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027.</i></p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być</p>

					rentowność.	wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych. W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
181.	Filipczak Kamil Sanit-Plast Sp. J. Szczytno	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Zakres przedsięwzięć dotyczący fotowoltaiki jest bardzo rozbudowany. O ile rentowność w przypadku farm fotowoltaicznych jest wysoka, i faktycznie mogą one wymagać wsparcia bezzwrotnego, o tyle mniejsze elektrownie fotowoltaiczne i mikroinstalacje teraz wyjątkowo będą potrzebowały bezzwrotnej dotacji, ze względu na zmiany w unijnej dyrektywie w sprawie zasad rynku wewnętrznego energii, jakie od nowego roku będą miały zastosowanie oraz wymuszać będą o wiele większe nakłady inwestycyjne ze względu na konieczność zakupu magazynów energii.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> . W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.

						<p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
182.	<p>Dragański Daniel Inkspot Olsztyn</p>	<p>2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju</p>	<p>Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.</p>	<p>Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.</p>	<p>Nowa propozycja finansowania projektów związanych z OZE jest obecnie niesprzyjająca ze względu na nowe przepisy związane z energetyką, które mają wejść w życie od 2022 r. Po niniejszych zmianach Przedsiębiorcy będą zmuszeni sami magazynować energię, gdyż nie będzie już takiej możliwości u operatora. Taka sytuacja wymusza na Wnioskodawcach zakup magazynów energii a to w ogromnym stopniu wpływa na wzrost kosztów inwestycji. Wysokie koszty inwestycji oraz brak wsparcia bezzwrotnego spowoduje, że przedsiębiorcy nie będą tak chętnie jak dotychczas brać udziału w konkursach związanych z odnawialnymi źródłami energii.</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia. Wskazane formy wsparcia wynikają z przeprowadzonego Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i</p>

						<p>krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
183.	Gudan Cezary Zakład Produkcyjno - Handlowo- Usługowy Gietrzwałd	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Z roku na rok umacnia się świadomość ekologiczna społeczeństwa. Nowelizacja prawa w zakresie zmiany systemu rozliczeń wydłuży okres zwrotu o 30-40%. Przy konieczności instalacji magazynów energii zwiększy się nawet o ok. 250 %. Magazyny energii generują bardzo duże koszty inwestycyjne. Przedsiębiorcy nie będą zatem w stanie zrealizować takich przedsięwzięć bez bezzwrotnego wsparcia w postaci dotacji.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje , iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów , dla których istnieją obiektywne , odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia.</p> <p>Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 .</i></p>

						<p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
184.	Bielski Wojciech, Bielski Karol „PANORAMI C – OSCAR” A.D. W. E. K. Bielscy s.c. Mrągowo	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Mając na uwadze konieczność wdrożenia w Polsce unijnej Dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej musimy brać pod uwagę sytuację jaka będzie panowała po zmianach. W związku z tym, że pozbawieni zostaniemy możliwości magazynowania nadwyżki wyprodukowanego prądu i wykorzystania go w okresie zimowym, gdzie produkcja będzie mniejsza nieopłacalne będzie instalowanie pomp ciepła. Otrzymanie zapłaty w wysokości średniej ceny URE za poprzedni kwartał lub otrzymanie zapłaty w wysokości ceny zgodnej z taryfą w momencie	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio</p>

					<p>wyprodukowania energii elektrycznej w znacznej mierze wydłużą czas zwrotu inwestycji w OZE. Konieczność posiadania własnego magazynu energii zwiększy koszt całej inwestycji.</p>	<p>uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia.</p> <p>Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> .</p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
185.	Szreder Maciej „ABL” sp. z o.o. Morąg	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez	Istotna zmiana struktury finansowania inwestycji w OZE w naszym województwie nastąpiła na przełomie 2017/2020 roku wraz z wprowadzeniem dotacji bezzwrotnych dzięki czemu udział finansowania uległ znacznemu wzrostowi.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument</p>

		(UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	W związku z wprowadzeniem nowelizacji prawa w zakresie zmiany systemu rozliczeń okres zwrotu inwestycji wydłuży się o 30-40% a przy konieczności instalacji magazynów energii stopa zwrotu zwiększy się nawet o ok 270%. Zastosowanie magazynu energii podwoi koszt samej inwestycji co spowoduje brak możliwości finansowych przedsiębiorcy bez bezzwrotnego wsparcia.	mieszany. Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia. Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> . W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych. W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.
--	--	--	---	---	---	--

						Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
186.	Kisielewski Jan PHU Milan Piecki	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Ze względu na zmiany w przepisach prawa dotyczących energetyki wprowadzona zostanie potrzeba zastosowania urządzeń magazynujących energię, które w porównaniu do całej inwestycji są bardzo wysokim kosztem. Bez wsparcia w postaci bezzwrotnych dotacji przedsiębiorcy nie będzie stać zrealizować takiego przedsięwzięcia. Okres zwrotu wydłuży się o 30-40 %. Przy konieczności instalacji magazynów energii stopa zwrotu zwiększy się nawet o ok. 250 %. Farmy fotowoltaiczne nie wymagają wsparcia bezzwrotnego ponieważ osiągają wysoką rentowność.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia.</p> <p>Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>.</p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być</p>

						<p>wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
187.	Zielonka Zbigniew Biodragon Sp. z o.o. Purda	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	O ile w farmach fotowoltaicznych gdzie pojawia się element dochodowy okres zwrotu jest stosunkowo krótki, to po wdrożeniu zasad unijnej Dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, w przypadku instalacji prosumenckich, zmiana systemu rozliczeń spowoduje, że okres zwrotu wydłuży się o 30-40%. Natomiast problemy z przeciążeniem sieci elektroenergetycznych oraz przewidywana konieczność instalacji magazynu energii okres zwrotu wydłuży się około 250-270%. Dodatkowo zakup własnego magazynu energii znacznie zwiększy koszty inwestycji, która bez dotacji bezzwrotnych będzie nieopłacalna. Proponowana w programie pomoc nie jest dobrym rozwiązaniem problemu związanego z brakiem możliwości finansowych przedsiębiorców w tym zakresie. Czas po pandemii wirusa Sars-Cov-2 uniemożliwia zaciąganie kolejnych zobowiązań.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje , iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów , dla których istnieją obiektywne , odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia.</p> <p>Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 .</i></p>

						<p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
188.	Rogucki Robert Przedsiębiorstwo Transportowe Mazury w Ełku	2.2.2. Wsparcie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Rynek energetyki odnawialnej charakteryzuje się szerokim zakresem dofinansowania projektów. Przykładowo projekt obejmujący budowę farmy fotowoltaicznej cechuje się wysoką stopą zwrotu. Panele zaś wymagają dłuższego czasu zwrotu inwestycji. Ponadto inwestycje te wymagają urządzeń magazynujących, co znacząco zwiększa koszty i dotacje bezzwrotne są tu jedynym rozwiązaniem.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio</p>

						<p>uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia.</p> <p>Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>.</p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
189.	Milewski Bartosz „Róża Wiatrów” Biuro Turystyki	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez	Przedsiębiorcy nie są w stanie zakupić instalacji OZE bez bezzwrotnego wsparcia w postaci dotacji. Ze względu na zmiany w przepisach prawa dotyczących energetyki wprowadzona zostanie potrzeba zastosowania urządzeń magazynujących	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie także instrument mieszany.

	<p>Żeglarskiej Łódź</p>	<p>(UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju</p>	<p>stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.</p>	<p>komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.</p>	<p>energii, które w porównaniu do całej inwestycji są bardzo wysokim kosztem. Ponadto nowe przepisy spowodują, iż okres zwrotu inwestycji wydłuży się o 30-40% a przy konieczności instalacji magazynów energii stopa zwrotu zwiększy się o 270%. Farmy fotowoltaiczne nie wymagają wsparcia bezzwrotnego ponieważ osiągają wysoką rentowność.</p>	<p>Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia. Wskazane formy wsparcia wynikają z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników</p>
--	-------------------------	---	--	--	--	--

190.	Dąbkowski Radosław „Dąbkowski” Instalacje Sanitarne Nowe Miasto Lubawskie	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	W związku z wprowadzeniem nowelizacji prawa w zakresie zmiany systemu rozliczeń okres zwrotu inwestycji wydłuży się o 30-40%. Przy konieczności instalacji magazynów energii stopa zwrotu zwiększy się nawet o ok. 250%. Magazyny energii często podwajają koszt samej inwestycji. Przedsiębiorcy nie będą zatem w stanie zrealizować takich przedsięwzięć bez bezzwrotnego wsparcia w postaci dotacji. Realizacja inwestycji w OZE bez dofinansowania bezzwrotnego jest nieopłacalna biznesowo.	negocjacji z KE i stroną rządową. Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie także instrument mieszany. Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia. Wskazane formy wsparcia wynikają z przeprowadzonego Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027, w ramach którego zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/ oszczędności kosztów Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.
------	---	--	---	--	--	---

						<p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
191.	Bielski Wojciech „Cascada” Elżbieta i Wojciech Bielscy S.C. Mrągowo	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Nowy system rozliczeń, który zostanie zastosowany po wdrożeniu w Polsce unijnej Dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej sprawi, że inwestowanie w OZE stanie się nieopłacalne. Co w obecnym systemie jest bardzo dobrym rozwiązaniem? Magazynowanie w sieci nadwyżki wyprodukowanej energii i możliwość wykorzystania jej w okresie, gdzie produkcja jest mniejsza (w okresie jesień-zima). Jest to rozstrzygający argument opłacalności instalowania OZE. Proponowana w Dyrektywie zmiana wymusi na przedsiębiorcach zakup magazynu energii co bardzo zwiększy koszt instalacji. Ponadto brak możliwości magazynowania nadwyżki energii w sieci wydłuży stopę zwrotu i przekroczy ona 10 lat.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia.</p> <p>Wskazane formy wsparcia wynikają z przeprowadzonego <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>, w ramach którego zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów.</p>

						<p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
192.	Urbański Krzysztof Oriental sp. z o.o. Warszawa	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prokonsumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prokonsumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Na rynku istnieją różne źródła energii odnawialnej, które będą mieć inną stopę zwrotu. Polskie sieci elektroenergetycznych uległy pogorszeniu co spowoduje iż stopa zwrotu z inwestycji znacząco się wydłuży. Zmiana sposobu rozliczeń dla prosumentów nie będzie atrakcyjna. Nowe przepisy będą powodowały wymóg zakupu magazynów energii co będzie wiązało o się z ogromnym kosztem. Przedsiębiorcy nie są w stanie zakupić instalacji OZE bez bezzwrotnego wsparcia w postaci dotacji. Realizacja inwestycji w OZE bez dofinansowania bezzwrotnego jest nieopłacalna biznesowo.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie także instrument mieszany.</p> <p>Co do zasady KE oczekuje, iż IF będą podstawową formą finansowania projektów, natomiast dotacje powinny mieć zastosowanie tylko w przypadku takich projektów, dla których istnieją obiektywne, odpowiednio uzasadnione przesłanki wskazujące na brak możliwości zastosowania zwrotnych form wsparcia.</p> <p>Wskazane formy wsparcia wynikają z przeprowadzonego Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym</p>

						<p>województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 , w ramach którego zidentyfikowano w przypadku projektów przedsiębiorców możliwość uzyskania dochodu/oszczędności kosztów.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych tego typu projekty powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
193.	Burza Marcin Stowarzyszenie Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju, Planowane	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów	W odniesieniu do wybranych obszarów w ramach celu szczegółowego rozważa się wsparcie w formie instrumentów finansowych, instrumentów mieszanych oraz dotacji bezzwrotnych. Ostatecznie rozstrzygnięcie co do formy wsparcia zapadne w dalszych pracach i będzie uzależnione od zakresu rzeczowego projektu, jego opłacalności oraz typu Beneficjenta.	W przypadku małych OZE, a w szczególności mikroinstalacji do 50 kW, wytwarzających energię elektryczną obecny system rozliczeń jest korzystny dla prosumentów, czyli podmiotów wytwarzających energię elektryczną na własne potrzeby. W wyniku konieczności wdrożenia w Polsce postanowień unijnej Dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (tzw. Dyrektywa rynkowa) oraz problemów technicznych sieci elektroenergetycznych, które są przeciążone nadmiarem produkowanej	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany. Wskazane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027.</i> W w/w badaniu zidentyfikowano</p>

		wykorzystanie instrumentów finansowych, str. 42	zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.		energii, prowadzone są w Sejmie prace nad nowelizacją ustawy o odnawialnych źródłach energii. Procedowane zmiany spowodują: <ul style="list-style-type: none"> • znaczne wydłużenie zwrotu inwestycji w OZE, • konieczność zastosowania akumulacji energii we własnych magazynach, co z kolei prawie dwukrotnie zwiększa koszt inwestycji. 	<p>w odniesieniu do tego typu projektu m.in. możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Propozycja uzupełnienia zapisu o „ostateczne rozstrzygnięcia ... „ zostanie rozważona na dalszym etapie prac nad projektem Programu lub w dokumentach wdrożeniowych. Jej ewentualne uwzględnienie zależeć będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową . Przy czym należy zwrócić uwagę, iż uzasadnienie każdej formy wsparcia wymagane jest w Programie (art. 22 ust.3 lit.b rozporządzenia 2021/1060)</p>
194.	Szyc Teresa TSM Energy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE)	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania	W przypadku przedsięwzięć związanych z OZE argument jest dokładnie ten sam, który wskazano wyżej. W obecnych czasach bardzo ważne jest, aby inwestować w przedsięwzięcia związane z odnawialnymi źródłami energii. Świadomość człowieka pod względem	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany. Zaproponowane formy</p>

		2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	konieczności ochrony planety przed jej dewastacją systematycznie rośnie. Brak finansowania bezzwrotnego sprawi, że Wnioskodawcy nie będą tak chętnie jak dotychczas sięgać po rozwiązania sprzyjające środowisku. Oraz tak jak w kontekście termomodernizacji – wielu przedsiębiorców nie będzie na to zwyczajnie stać.	wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 .</i> W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych. W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
195.	Mroczek Monika CDK Consulting Sp. z o.o. Elbląg	2.2. FUNDUSZE DLA ŚRODOWISKA WARMII I MAZUR, 2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców (dużych), ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują	Zastosowanie instrumentów finansowych dla wszystkich przedsiębiorców dużych i sektora MŚP nie będzie powodowało efektu zachęty dla realizacji tych zadań inwestycyjnych, przedsiębiorcy nie będą zainteresowani wzięciem kredytów i pożyczek na te cele, nawet jak będą one na preferencyjnych warunkach. Ponadto na Polskę nałożona jest dyrektywa unijna o Odnawialnych Źródłach Energii i	Uwaga uwzględniona częściowo. W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany) . Wskazane formy wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym</i>

		zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju Strona 41 i 42	oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów w tym przedsiębiorców sektora MŚP zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych oraz wykorzystywania OZE na potrzeby własne.	efektywności energetycznej, która nakłada redukcję CO2 oraz wzrostu udziału OZE, a pozostawienie tego zapisu w niezmiennym kształcie spowoduje iż wypełnienie tych założeń będzie niemożliwie gdyż przedsiębiorcy nie będą realizować tych inwestycji bez udziału dotacji bezzwrotnych. Takie głosy mamy od swoich Klientów przedsiębiorców sektora MŚP, jeśli nie będzie dotacji to nie będą realizować projektów OZE. Proponujemy aby zapisy takie wprowadzić, tak jak to było w poprzedniej perspektywie unijnej 2014-2020. Tym bardziej że województwo warmińsko-mazurskie aby dorównać rozwojem do innych województw w Polsce powoduje, że przedsiębiorcy realizować będą swoje inwestycje związane bezpośrednio z produkcją i usługami, czyli gałęziami przynoszącymi dochodowość w przedsiębiorstwa, a inwestycje w zakresie OZE nie mają znamion inwestycyjnych przynoszącym dochód firmom i będą na ostatnim etapie planów ich realizacji w przedsiębiorstwach.	<i>województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 .</i> W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych. W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
196.	Fadrowski Saturnin Przedsiębiorstwo Techniczno-Usługowe „Techmar” Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważon	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się	Energia odnawialna działa na szerokim polu zastosowania. Wymaga to doboru odpowiedniego instrumentu do odpowiedniego projektu. Poza tym wymaga to urządzeń magazynujących , które wydłużają stopę zwrotu i dlatego też jedynie dotację bezzwrotną gwarantując opłacalność przedsięwzięcia.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany. Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko –</i>

		ego rozwoju.	dochodowy.	wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.		<p><i>mazurskiego na lata 2021-2027 .</i></p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
197.	Olender Daniel AMPER Sp. z o.o. Szczytno	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Przedsiębiorcy dostrzegają znaczenie ekologii w biznesie. Inwestycjom jednak nie sprzyja zła koniunktura w polskiej gospodarce, która przełożyła się na gorsze wyniki finansowe firm. Konsumenci w coraz większym stopniu oceniają wizerunek przedsiębiorstw na podstawie ich polityki ekologicznej, co wymusza na zarządzających zmiany w modelu prowadzenia biznesu. Jednak w związku z wprowadzeniem nowelizacji prawa w zakresie zmiany systemu rozliczeń, okres zwrotu inwestycji wydłuży się o 30-40%. Przy konieczności instalacji magazynów energii, stopa zwrotu zwiększy się nawet o	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 .</i></p> <p>W świetle wyników w/w badania</p>

					ok. 250%. Magazyny energii często podwajają koszt samej inwestycji. Przedsiębiorcy nie będą zatem w stanie zrealizować takich przedsięwzięć bez bezzwrotnego wsparcia w postaci dotacji.	<p>zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
198.	Bal Magdalena Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie	2.2.2 str. 42	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, z wyłączeniem przedsiębiorców wykonujących zadania o charakterze użyteczności publicznej, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów, w tym	Zapis uniemożliwia ubieganie się o dotację przedsiębiorcom wykonującym zadania o charakterze użyteczności publicznej. Przedsiębiorstwa wod-kan prowadzące działalność w zakresie dostawy wody i odprowadzania ścieków są podmiotami, realizującymi usługi publiczne. Zakres tych usług obejmuje zadania własne gminy opisane w art. 3 ust 1 ustawy o samorządzie gminnym. Budowa instalacji OZE w przypadku takich podmiotów nie ma na celu generowania dochodu, a zapewnienie samowystarczalności energetycznej obiektów, urządzeń i procesów technologicznych. Zasadne byłoby premiowanie projektów realizowanych przez podmioty wykonujące zadania	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zapis zostanie doprecyzowany. W projekcie FEWiM zgodnie z wynikami <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> m.in. dla jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego przewiduje się zastosowanie formy dotacyjnej.</p>

			ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	przedsiębiorców realizujących zadania własne jednostki samorządu terytorialnego, zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	publiczne, w których energia wytwarzana w instalacjach OZE wykorzystywana będzie na potrzeby własne. Realizacja inwestycji w OZE, przy dofinansowaniu bezzwrotnym, powoduje obniżenie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa i wpływa na wysokość opłat ustalanych w taryfach.	
199.	Grzędziński Szymon Agencja TLM Szymon Grzędziński Olsztyn	Sekcja 2.2.2, str. 42	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy. W przypadku pozostałych beneficjentów zastosowane zostanie wsparcie dotacyjne, głównie ze względu na ich ograniczone możliwości generowania przychodu i zaciągania zobowiązań dłużnych.	Planuje się zastosowanie instrumentów finansowych dla przedsięwzięć, których celem jest wyłącznie sprzedaż energii, w pozostałych przypadkach planowane jest wykorzystanie wsparcia dotacyjnego.	Argumentacja dotycząca planowanego wykorzystania instrumentów finansowych wyłącznie w przedsiębiorstwach nie jest przekonująca. Inwestycje w OZE generują oszczędności w takim samym stopniu niezależnie od sektora. Ponadto nieprawdą jest iż tylko beneficjenci spoza sektora prywatnego mają ograniczone możliwości zaciągania zobowiązań dłużnych. Ograniczenia dotyczą każdego podmiotu.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Wskazane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> . W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych. W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów

						<p>prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
200.	Krzysztońek Rafał Zieleń Serwis Rafał Krzysztońek Szczytno	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Dla niemalże każdej grupy inwestorów, dominująca rolę w finansowaniu niskoemisyjnych przedsięwzięć w budynkach miał kapitał pochodzący z funduszy unijnych. Odpowiadał on łącznie za ok. 75% wszystkich funduszy publicznych. Powszechna fala instalacji OZE to nie tylko efekty związane z uniezależnieniem się od odbiorców energii ale też poprawą jakości powietrza. To również ekonomicznie uzasadnione możliwości lepszego i efektywniejszego wykorzystania OZE w budownictwie, a co za tym idzie, rozwój innowacyjnych rozwiązań w polskich firmach. W związku z wprowadzeniem nowelizacji prawa w zakresie zmiany systemu rozliczeń okres zwrotu inwestycji wydłuży się o 30-40%, a przy konieczności instalacji magazynów energii stopa zwrotu zwiększy się nawet o ok. 270%. Zastosowanie magazynu energii podwoi koszt samej inwestycji co spowoduje brak możliwości finansowych przedsiębiorcy bez bezzwrotnego wsparcia.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Wskazane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>.</p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu.</p> <p>Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p>

						Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.
201.	Olender Sylwester Gospodarstwo Rolne Sylwester Olender Świątajno	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystanie dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Z uwagi na dążenie UE do obniżenia emisji substancji szkodliwych dla naszego zdrowia i środowiska coraz większą popularnością cieszą się instalacje OZE. Koszt związany z zakupem energii elektrycznej przez firmę jest wyższy niż w przypadku gospodarstwa domowego. Dlatego też skala oszczędności płynących z inwestycji w OZE jest większa. Zasilanie maszyn i urządzeń np. produkcyjnych z własnej elektrowni słonecznej pozwala oszczędzić do 100% kosztów energii elektrycznej. Nowe przepisy dot. energetyki wprowadzą potrzebę zastosowania urządzeń magazynujących energię, które w porównaniu do całej inwestycji są bardzo wysokim kosztem. Bez wsparcia w postaci bezzwrotnych dotacji przedsiębiorcy nie będą realizować projektów dotyczących inwestycji w OZE. Farmy fotowoltaiczne wymagają wsparcia bezzwrotnego ponieważ osiągają wysoką rentowność.	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Wskazane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińskiego – mazurskiego na lata 2021-2027</i> . W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych. W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.

202.	Słomiński Miłosz MIR-WIT Sp. z o.o. Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Priorytetem jest wspomaganie polskiego społeczeństwa w tych działaniach poprzez różnorodność form wsparcia. Przedsiębiorcy nie są w stanie zakupić instalacji OZE bez bezzwrotnego wsparcia w postaci dotacji. Ze względu na zmiany w przepisach prawa dot. energetyki, wprowadzona zostanie potrzeba zastosowania urządzeń magazynujących energię, które w porównaniu do całej inwestycji są bardzo wysokim kosztem. Ponadto nowe przepisy spowodują, iż okres zwrotu inwestycji wydłuży się o 30-40%, a przy konieczności instalacji magazynów energii, stopa zwrotu zwiększy się nawet o ok. 270%	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców, także instrument mieszany. Zaproponowane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i>.</p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową.</p>
203.	Kalinowski Jacek Usługi Leśne-	2.2.2. Wspieranie energii	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki	Ograniczanie poprzez wykorzystanie OZE kosztów energii w przedsiębiorstwach jest bardzo istotnym aspektem ekonomicznym	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>W projekcie FEWiM uwzględniony</p>

	Handel Jacek Kalinowski Świątajno	odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	dla przedsiębiorców, gdyż ponoszą oni relatywnie najwyższe koszty zaopatrzenia w energię. Wykorzystanie energii z instalacji OZE w firmach pozwala na zmniejszenie zależności kosztów ich działalności od rosnących kosztów zakupu energii z sieci, które mają wysoki udział w koszcie produkcji czy wykonywania usług. Poprzez wprowadzenie nowych przepisów przedsiębiorcy będą zmuszeni zastosować urządzenia magazynujące energię, które w porównaniu do całej inwestycji są bardzo wysokim kosztem. Bez wsparcia w postaci bezzwrotnych dotacji przedsiębiorcy nie będą realizować projektów dot. inwestycji w OZE. Będzie to bowiem dla nich nieopłacalne.	zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument mieszany. Wskazane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027 .</i> W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych. W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii. Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową
204.	Olender Daniel DANIEL OLENDER USŁUGI Świątajno	2.2.2. Wsparcie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez	Zakup i montaż kompletnej instalacji OZE w firmie wiąże się z dużymi nakładami finansowymi. Wynika to bezpośrednio z wielkości instalacji. Skala oszczędności płynących z inwestycji w OZE jest duża. Ze względu na zmiany w przepisach prawa	Uwaga uwzględniona częściowo W projekcie FEWiM uwzględniony zostanie - w przypadku projektów realizowanych przez przedsiębiorców , także instrument

		(UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	dot. energetyki wprowadzona zostanie potrzeba zastosowania urządzeń magazynujących energię, które w porównaniu do całej inwestycji są bardzo wysokim kosztem. Bez wsparcia w postaci bezzwrotnych dotacji przedsiębiorcy nie będzie stać zrealizować takiego przedsięwzięcia. Farmy fotowoltaiczne nie wymagają wsparcia bezzwrotnego ponieważ osiągają wysoką rentowność.	<p>mieszany. Wskazane formy wsparcia wynikają z <i>Badania dotyczącego zasadności użycia różnych form wsparcia w programie regionalnym województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2021-2027</i> .</p> <p>W świetle wyników w/w badania zidentyfikowano w przypadku tego typu projektów możliwość uzyskania dochodu, oszczędności kosztów i wysokie zainteresowanie po stronie biznesu. Zgodnie z przyjętymi założeniami w dokumentach unijnych i krajowych projekty tego rodzaju powinny być wspierane za pośrednictwem instrumentów finansowych, w tym także mieszanych.</p> <p>W projekcie programu uwzględniony zostanie instrument dotacyjny dla projektów prosumenckich w obszarze magazynowania energii.</p> <p>Ostateczna forma finansowania uzależniona będzie od wyników negocjacji z KE i stroną rządową</p>
205.	Kanownik Grażyna Departament Europejskiego Funduszu Regionalnego	CS 2.2.3 (str. 44)	Realizowane działania przyczynią się także do poprawy środowiska miejskiego poprzez wzrost zielonej i błękitnej infrastruktury czy likwidacji miejskich wysp ciepła.	Proponuję dodanie definicji zielonej i błękitnej infrastruktury oraz miejskich wysp ciepła lub wskazanie odniesienia do dokumentu, w którym zostały one zamieszczone.	Definicje zielonej i błękitnej infrastruktury oraz miejskich wysp ciepła przyczynią się do lepszego zrozumienia przez Wnioskodawców zapisów występujących w przedmiotowym dokumencie oraz proponowanych do osiągnięcia wskaźników produktu ujętych na str.45 (Zielona infrastruktura wybudowana lub	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Szablon programu nie przewiduje sekcji przeznaczonych na definicje zastosowanych w nim pojęć, niemniej jednak o ile zajdzie taka potrzeba, definicje zielonej, błękitnej infrastruktury oraz</p>

	o Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie				zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu [ha]) i str. 52 (Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu [ha]).	miejskich wysp ciepła mogą zostać doprecyzowane w szczegółowym opisie priorytetu.
206.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.2.3. Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu (...) Zakres wsparcia, str. 44	rozwój zielonej i/lub błękitnej infrastruktury, w tym z wykorzystaniem inteligentnych systemów zarządzania wodami opadowymi i likwidacją miejskich wysp ciepła;	Wskazanie przykładowego katalogu projektów: „np. zbiorniki infiltracyjno-retencyjne, parki miejskie, ogrody deszczowe, powierzchnie przepuszczalne, rekultywacja cieków wodnych, powierzchniowe i podziemne zbiorniki szczelne”.	Termin zielonej i błękitnej infrastruktury jest stosunkowo nowy, dlatego podanie przykładów mogłoby pomóc w jego lepszym zrozumieniu. Ponadto byłoby wyrazem inspirowania/kierunkowania projektów na takie, które są szczególnie potrzebne z punktu widzenia do osiągnięcia założonych efektów środowiskowych.	Uwaga uwzględniona
207.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.2. Fundusze dla środowiska Warmii i Mazur 2.2.3. Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia	-	W ramach CP 2 CS (iv) FEWiM 2021-2027 przewiduje wsparcie m.in. następujących typów inwestycji: - rozwój zielonej i/lub błękitnej infrastruktury, w tym z wykorzystaniem inteligentnych systemów zarządzania wodami opadowymi i likwidacją miejskich wysp ciepła; - dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogody, - inwestycje w urządzenia wodne i infrastrukturę towarzyszącą służącą zmniejszeniu skutków powodzi i/lub suszy; - wspieranie retencjonowania wody.	FEPW przewiduje wsparcie analogicznych inwestycji skierowane do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz pozostałych miast subregionalnych z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych – w obu przypadkach z przedziału 20-100 tys. mieszkańców, z makroregionu Polski Wschodniej. Lista (potencjalnych) beneficjentów FEPW regionu warmińsko-mazurskiego to: - Elbląg, Ełk, Iława, Ostróda, Giżycko, Kętrzyn, Bartoszyce, Szczytno, Mrągowo, Działdowo. Dodatkowo interwencja FEPW w CP 2 CS (iv) będzie skierowana do miejscowości o statusie uzdrowisk lub obszaru ochrony uzdrowiskowej, w związku z powyższym możliwe będzie	Uwaga uwzględniona częściowo Stosowne zapisy w FEWiM zostaną wprowadzone po uzgodnieniu z Departamentem Programów Ponadregionalnych MFIPR w sprawie demarkacji pomiędzy programami.

		ekosystemowego str. 44-45		Interwencję w tym zakresie przewidziano dla całego obszaru województwa warmińsko-mazurskiego. Konieczne doprecyzowanie zapisów FEWiM, aby zapewnić demarkację wsparcia z FEPW np. przez dodanie informacji o wyłączeniu z ww. wsparcia tych ośrodków miejskich, do których adresowana jest interwencja FEPW.	współfinansowanie z FEPW inwestycji w powyższym zakresie realizowanych przez: - Frombork, Lidzbark Warmiński, Miłomłyn, Gołdap oraz Górowo Iławeckie.	
208.	Szemplińska Maria Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	W priorytecie/rozdziale 2.2.3. Wsparcie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, Str. 44 w sekcji Zakres Wsparcia	Zakres wsparcia – dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogody; – rozwój zielonej i/lub błękitnej infrastruktury, w tym z wykorzystaniem inteligentnych systemów zarządzania wodami opadowymi i likwidacją miejskich wysp ciepła; – inwestycje w urządzenia wodne i infrastrukturę towarzyszącą służącą zmniejszeniu skutków powodzi i/lub suszy; – rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego; – wyposażenie i wzmocnienie służb ratowniczych; – wspieranie retencjonowania wody; – prace udrożnieniowe, regulacyjne i remontowe na szlakach wodnych	– inwestycje w urządzenia wodne i infrastrukturę towarzyszącą służącą zapobieganiu występowaniu oraz zmniejszeniu skutków powodzi i/lub suszy; w tym modernizacji/ odbudowy urządzeń hydrotechnicznych w celu zwiększenia retencji korytowej oraz gruntowo-glebowej”	Inwestycje, o których mowa w ww. bulecie powinny w pierwszej kolejności zapobiegać występowaniu niekorzystnych skutków zjawisk pogodowych poprzez wdrożenie działań ograniczających zbyt szybki odpływ wód ze zlewni w postaci ochrony i odtwarzania naturalnych ekosystemów retencjonujących wodę (np. torfowiska, bagna, tereny podmokłe, stawy, starorzecza i oczka wodne, trwałe użytki zielone, intercepcja szaty roślinnej), a także wspierających inwestycje, dzięki którym możliwe będzie zwiększanie zasobów wód w zlewniach w obrębie kanałów i rowów melioracyjnych, a także wód podziemnych. Na terenach zurbanizowanych można by realizować działania adaptacyjne polegające na rozszczelnieniu powierzchni w wyniku m.in. wprowadzenia zieleni w zwartej zabudowę w postaci ekoparków, ogrodów botanicznych, a także tworzenia ogrodów deszczowych, stawów retencyjnych, niecek i rowów bioretencyjnych. Na obszarach o ograniczonych możliwościach zagospodarowania wód opadowych,	Uwaga uwzględniona

			<p>województwa warmińsko mazurskiego;</p> <p>– edukacja w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych jako element uzupełniający powyższych przedsięwzięć.</p>		<p>należy zapewniać właściwą retencję wodną przez stosowanie takich rozwiązań jak np. wzrost udziału powierzchni przepuszczalnych, wprowadzanie zielonych terenów, fasad i dachów budynków czy zielonych przystanków.</p>	
209.	<p>Cieciuch Zbigniew</p> <p>Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie</p>	<p>Sekcja 2.2.3</p> <p>Wskaźniki a zakres wsparcia, str. 45</p>	<p>„- Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu</p> <p>- Pojemność obiektów małej retencji”</p>		<p>Wskazano dwa wskaźniki produktu. Żaden ze wskaźników nie dotyczy rozwijania systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego oraz wyposażenia i wzmocnienia służb ratowniczych. Środki wydane na realizację ww. działań będą nieefektywne z punktu widzenia realizacji programu. Jednocześnie użyto wskaźnika rezultatu, który odnosi się wyłącznie do niewielkiej części typów wsparcia. Do rozważenia dodanie wskaźnika produktu i rezultatu adekwatnego dla ww. typów działań.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Mając na uwadze doświadczenia z programowania na okres 2014-2020, w dokumencie programowym FEWIM 2021-2027 uwzględnione zostały jedynie wskaźniki w największym stopniu odzwierciedlające zakres wsparcia przewidziany w danym celu szczegółowym. Praktyką jest, że nie dla każdego typu projektu, w dokumencie programowym musi znajdować się mierzący go wskaźnik. Szerszy zestaw przedstawiony zostanie w uszczegółowieniu Programu. Instytucja organizująca konkurs, w dokumentacji konkursowej zobowiąże beneficjentów do pomiaru wszystkich wskaźników znajdujących się na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych 2021-2027, adekwatnych dla tego celu szczegółowego.</p> <p>Zaproponowane wskaźniki</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu

						przystosowania się do zmian klimatu – Pojemność obiektów małej retencji oraz wskaźniki rezultatu w największym stopniu mierzą przedmiotowy cel szczegółowy. Wskaźniki dla zaproponowanych w uwadze typów projektu wskazane zostaną w uszczegółowieniu programu lub dokumentacji konkursowej.
210.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.3. Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, sekcja Zakres wsparcia -str. 45	-rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego; -wyposażenie i wzmocnienie służb ratowniczych	Do usunięcia	Zadania realizowane i finansowane przez administrację rządową.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektem linii demarkacyjnej na poziomie regionalnym finansowane będą projekty dotyczące systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego – w obrębie jednego województwa oraz projekty dotyczące służb ratowniczych za wyjątkiem projektów Państwowej Straży Pożarnej w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
211.	Solarz-Taciak Sonia, Warmińsko-	2.2.4 (str. 44)	Zakres wsparcia... Uzupełnienie wymienionych działań	Dodanie do działań zapisanych w dokumencie: - modernizacja infrastruktury	Rosnąca popularność turystyczna regionu przekłada się na coraz bardziej rosnący problem zanieczyszczenia wód	Uwaga uwzględniona częściowo W FEWIM znajdą się zapisy

	Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie			wodnej (eko-mariny) - rozwijanie systemów ochrony przed zanieczyszczeniami zbiorników wodnych	nieczystościami generowanymi przez turystów (np. z jachtów). Problem stanowią zarówno zanieczyszczenia stałe jak również i biologiczne, które powodują silną eutrofizację wód powierzchniowych jezior. Istotnym czynnikiem presji na wody powierzchniowe są także punktowe źródła zanieczyszczeń tj. oczyszczalnie ścieków.	dotyczące infrastruktury wodnej, natomiast ochrona zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniami ujęta jest jako sanitacja jezior.
212.	Kanownik Grażyna Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	CS 2.2.4 (str.48)	Tabela 3. Wskaźnik rezultatu „Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby]”.	Proponuję następującą nazwę wskaźnika: „Ludność dotychczas korzystająca oraz nowo przyłączona w wyniku realizacji projektu do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby]”.	Ze względu na to, iż wskaźnik odnosi się do istniejących i podlegających udoskoleniu zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, zasadnym byłoby uwzględnienie jako rezultatu realizacji projektu również osób dotychczas podłączonych do systemów zaopatrzenia w wodę. Definicja wskaźnika RCR41 określona w projekcie WLWK 2021-2027 wskazuje, iż wskaźnik dotyczy również dotychczasowych użytkowników korzystających z systemów zaopatrzenia w wodę.	Uwaga nieuwzględniona Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jego nazwy. Z definicji wskaźnika wynika, że dotyczy on zarówno nowych użytkowników jak i dotychczas korzystających z systemów zaopatrzenia w wodę.
213.	Kanownik Grażyna Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski	CS 2.2.4 (str.48)	Tabela 3. Wskaźnik rezultatu „Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia [osoby]”	Proponuję uściślenie nazwy wskaźnika: „Ludność dodatkowa podłączona w wyniku realizacji projektu do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia [osoby]”.	Ze względu na to, iż wskaźnik odnosi się do inwestycji w oczyszczalnie ścieków, które będą zapewne polegały nie tylko na budowie, ale również na modernizacji/rozbudowie zbiorowych systemów oczyszczania ścieków, zasadnym jest uściślenie, że chodzi o dodatkowe osoby przyłączone w wyniku realizacji projektu, z wyłączeniem osób dotychczas podłączonych do systemów oczyszczania ścieków co najmniej II	Uwaga nieuwzględniona Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana

	Województwo Warmińsko-Mazurskie w Olsztynie				stopnia. Będzie to zgodne z definicją wskaźnika RCR42 określoną w projekcie WLWK 2021-2027.	we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jego nazwy. Z definicji wskaźnika wynika, że dotyczy on jedynie dodatkowych osób przyłączonych do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia.
214.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.2.4 Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, Tabela 3, str. 48	Wskaźnik rezultatu „Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby]”.	Wskaźnik rezultatu „Ludność dotychczas korzystająca oraz nowo przyłączona w wyniku realizacji projektu do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [osoby]”.	Ze względu na to, iż wskaźnik odnosi się do istniejących i podlegających udoskoleniu zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, zasadnym byłoby uwzględnienie jako rezultatu realizacji projektu również osób dotychczas podłączonych do systemów zaopatrzenia w wodę. Definicja wskaźnika RCR41 określona w projekcie WLWK 2021-2027 wskazuje, iż wskaźnik dotyczy również dotychczasowych użytkowników korzystających z systemów zaopatrzenia w wodę.	Uwaga nieuwzględniona Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jego nazwy. Z definicji wskaźnika wynika, że dotyczy on zarówno nowych użytkowników jak i dotychczas korzystających z systemów zaopatrzenia w wodę.
215.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd	Sekcja 2.2.4 Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, Tabela 3, str. 48	Wskaźnik rezultatu „Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia [osoby]”	Wskaźnik rezultatu „Ludność dodatkowa podłączona w wyniku realizacji projektu do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia [osoby]”.	Ze względu na to, iż wskaźnik odnosi się do inwestycji w oczyszczalnie ścieków, które będą zapewne polegały nie tylko na budowie, ale również na modernizacji/rozbudowie zbiorowych systemów oczyszczania ścieków, zasadnym jest uściślenie, że chodzi o dodatkowe osoby przyłączone w wyniku realizacji projektu,	Uwaga nieuwzględniona Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego

	Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie				z wyłączeniem osób dotychczas podłączonych do systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia. Będzie to zgodne z definicją wskaźnika RCR42, określoną w projekcie WLWK 2021-2027.	wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jego nazwy. Z definicji wskaźnika wynika, że dotyczy on jedynie dodatkowych osób przyłączonych do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia.
216.	Bal Magdalena Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie	2.2.4 str. 46-47	Zakres wsparcia	Ujęcie jako projekt kluczowy zadania pn.: - Osady ściekowe w gospodarce obiegu zamkniętego - Instalacja hydrolizy termicznej osadów ściekowych w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna”; Ochrona zasobów wód podziemnych oraz poprawa dostępności wody poprzez wykonanie odwiertów zastępczych i modernizację studni głębinowych.	1. PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie, jako największy w regionie podmiot gospodarki ściekowej, planuje we współpracy z sąsiadującymi gminami wdrożyć innowacyjną technologię do przetwarzania osadów ściekowych. Głównym celem podejmowanych działań jest stworzenie warunków i wykreowanie mechanizmów sprzyjających rozwiązaniu narastającego problemu zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych. Zastosowanie termicznej hydrolizy i dezintegracji osadów ściekowych pozwoli na powstanie wysokosprawnej zintegrowanej instalacji przeróbki osadów ściekowych, będących odpadem powstającym w procesie oczyszczania ścieków. 2. Ponadto PWiK Sp. z o.o. w związku z wieloletnią eksploatacją studni głębinowych, z których czerpana jest woda do picia oraz sukcesywnym pogarszaniem ich stanu technicznego zaplanowała wykonanie odwiertów zastępczych i modernizację studni. Z uwagi na dostarczanie wody do	Uwaga niezasadna Procedura wyboru projektów strategicznych do FEWIM została określona w „ <i>Ramach identyfikacji i funkcjonowania projektów strategicznych w perspektywie finansowej UE 2021-2027</i> ”

					mieszkańców Gminy Olsztyn oraz gmin ościennych, zadanie ma charakter ponadlokalny i priorytetowy. PWiK Sp. z o.o. opracowała i przekazała za pośrednictwem Gminy Olsztyn stosowne fiszki projektowe dla projektów strategicznych 2021-2027.	
217.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.4. Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, sekcja Zakres wsparcia -str. 47	Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów z zakresu gospodarki ściekowej będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)...	Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów z zakresu gospodarki ściekowej będą wyznaczone aglomeracje.	Punktem odniesienia powinna być aglomeracja. Tym bardziej, że zgodnie z danymi Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej w Ministerstwie Infrastruktury, tylko 22% aglomeracji w kraju spełnia wszystkie warunki dyrektywy. Do dnia dzisiejszego nie ma aktualizacji KPOŚK, co może skutecznie ograniczyć pozyskiwanie środków.	Uwaga nieuwzględniona Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest jednym z horyzontalnych warunków podstawowych o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., stąd jej przeprowadzenie jest niezbędne do pozyskania środków na ten cel KE. Mając na uwadze powyższe w projekcie Umowy Partnerstwa (wersja z lipca 2021 r.) przyjęto, że w ramach CP2 finansowany będzie rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych, w tym budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków zgodnie z priorytetami KPOŚK.
218.	Cymerys Marek Elbląskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Elbląg	2.2.5. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej/ Zakres	- rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów	- rozwój systemów selektywnego zbierania i odbioru odpadów	Jako Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej wykonujemy zadania własne gminy w zakresie zbierania i odbioru odpadów, nie przetwarzamy ich, jednakże musimy zapewnić odpowiednie pojemniki do ich segregacji czyli zbierania a następnie za pomocą selektywnej segregacji musimy je odbierać i przewozić do punktów zbiorczych. Wskazane jest zatem doprecyzowanie tego zapisu.	Uwaga uwzględniona

		wsparcia/ strona 49				
219.	Cymerys Marek Elbląskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Elbląg	2.2.5. Wsparcie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej/ Zakres wsparcia/ strona 49	- brak zapisu	- budowa i rozbudowa zakładów selektywnego zbierania i odbioru odpadów	Jako Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej wykonujemy zadania własne gminy w zakresie zbierania i odbioru odpadów, z uwagi na zwiększającą się liczbę pojemników do segregacji a co za tym idzie konieczność powiększenia bazy samochodów niskoemisyjnych, koniecznym staje się budowa lub rozbudowa istniejących baz na bardziej efektywne i ekologiczne, wyposażone w stanowiska do ładowania elektrycznych samochodów (wymóg ustawy min. 10% samochodów wykorzystywanych przez przedsiębiorstwa musi być niskoemisyjnych – np. elektrycznych). Obecne bazy zbierania i odbioru odpadów komunalnych w województwie warmińsko – mazurskim są nieekonomiczne, nie przystosowane do obowiązujących wymogów, a liczba powiększających się z roku na rok odpadów powoduje konieczność zabezpieczenia odpowiedniej ilości samochodów specjalistycznych wyposażonych w różnego rodzaju kontenery. W związku z faktem iż w większości to spółki gminne wykonują tego typu zadania, zapewnienie odpowiedniego miejsca do przechowywania kontenerów na odpady czy samochodów jest dziś koniecznością. Wskazane jest zatem dodanie tego zapisu.	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie zakładów selektywnego zbierania i odbioru odpadów mieści się w zakresie rozwoju systemów selektywnego zbierania odpadów
220.	Cymerys Marek Elbląskie Przedsiębiorstwo Gospodarki	2.2.5. Wsparcie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu	- projekty z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne (np. przemysłowe, azbest);	- projekty z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne (np. przemysłowe, azbest, drogowe) poprzez budowę i rozbudowę zakładów wraz zakupem środków	Jako Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej wykonujemy zadania własne gminy w zakresie zbierania i odbioru odpadów, a także wykonujemy roboty budowlane w zakresie budowy dróg i autostrad gdzie przetwarzamy odpad	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowy zakres wsparcia w tym katalogu kosztów kwalifikowalnych do dofinansowania znajdzie się w szczegółowym opisie priorytetu.

	Komunalnej Sp. z o.o. Elbląg	zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej/ Zakres wsparcia/ strona 49		trwałych w tym m.in. utylizacja, przetwarzanie w kruszywo drogowe do ponownego wykorzystania.	budowlany (ze starych dróg) i przetwarzamy na kruszywo pod nowe drogi. Nie trzeba wówczas składować odpadów drogowych, budowlanych tylko po przetworzeniu są one ponownie wykorzystywane. W związku z rozwojem i budową nowych dróg w Polsce zakłady Gospodarki Komunalnej w naszym województwie posiadając odpowiednią bazę i sprzęt mogłyby świadczyć tego typu usługi nie tylko na użytek gminy (własny) ale również innych podmiotów. Z jednej strony mamy tu ochronę środowiska poprzez ponowne wykorzystanie odpadów, a z drugiej oszczędności z uwagi na brak konieczności ich segregacji i utylizacji, a także wprowadzenie na stałe dodatkowej usługi w tego typu jednostkach. Takie usługi wprowadzane przez spółki gminne miałyby również efekt proekologiczny i edukacyjny gdyż przedstawiałoby województwo warmińskie – mazurskie jako przyjazne mieszkańcom i inwestorom dające przykład z góry. Wskazane jest zatem doprecyzowanie tego zapisu.	
221.	Kanownik Grażyna Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa	CS 2.2.5 (str.50)	Tabela 2. Wskaźnik produktu „Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów [tony/rok]”.	Proponuję uściślenie nazwy wskaźnika: „Dodatkowe zdolności przerobowe w zakresie recyklingu odpadów [tony/rok]”.	Celem uzyskania jasności proponuję uściślenie nazwy wskaźnika.	Uwaga nieuwzględniona Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach

	wa Warmińsko- Mazurskiego w Olsztynie					<p>członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jego nazwy.</p> <p>Z definicji wskaźnika wynika, że dotyczy on zdolności przerobowych do rocznego recyklingu odpadów.</p>
222.	Kanownik Grażyna Departamen t Europejskieg o Funduszu Rozwoju Regionalneg o Urząd Marszałkows ki Województ wa Warmińsko- Mazurskiego w Olsztynie	CS 2.2.5 (str.50)	Tabela 2. Wskaźnik produktu „Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów”-jednostka miary [EUR]”.	Tabela 2. Wskaźnik produktu „Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów”-jednostka miary [PLN]”.	Proponuję zmianę jednostki na zgodną z określoną przy wskaźniku produktu RCO 107 w projekcie WLWK 2021-2027 tj. na PLN.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Jednostki miary wszystkich wskaźników mierzących nakłady środków finansowych w dokumencie programu operacyjnego powinny być mierzone w walucie EUR. Ich wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jednostki miary.</p> <p>Wzorem poprzedniej perspektywy finansowej, Instytucje ogłaszające konkursy w dokumentacji konkursowej zobowiążą beneficjentów do monitorowania wskaźników w PLN (zgodnie ze Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych). Zadaniem Instytucji Zarządzającej będzie przeliczanie wartości wskaźników z realizowanych projektów na walutę EUR, w celach sprawozdawczych do Komisji Europejskiej.</p>
223.	Cieciuch Zbigniew Departamen t	Sekcja 2.2.5. Wspieranie transformacji w kierunku	Wskaźnik produktu „Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów [tony/rok]”.	Wskaźnik produktu „Dodatkowe zdolności przerobowe w zakresie recyklingu odpadów	Celem uzyskania jasności proponuje się uściślenie nazwy wskaźnika.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych</p>

	Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, Tabela 2, str. 50		[tony/rok]”.		przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jego nazwy. Z definicji wskaźnika wynika, że dotyczy on zdolności przerobowych do rocznego recyklingu odpadów.
224.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.2.5. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, Tabela 2, str. 50	Wskaźnik produktu „Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów” - jednostka miary [EUR]”.	Wskaźnik produktu „Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów” - jednostka miary [PLN]”.	Proponuje się zmianę jednostki na zgodną z określoną przy wskaźniku produktu RCO 107 w projekcie WLWK 2021-2027, tj. na PLN.	Uwaga nieuwzględniona Jednostki miary wszystkich wskaźników mierzących nakłady środków finansowych w dokumencie programu operacyjnego powinny być mierzone w walucie EUR. Ich wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Wobec czego nie ma możliwości zmiany jednostki miary. Wzorem poprzedniej perspektywy finansowej, Instytucje ogłaszające konkursy w dokumentacji konkursowej zobowiążą beneficjentów do monitorowania wskaźników w PLN (zgodnie ze Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych). Zadaniem Instytucji Zarządzającej będzie przeliczanie wartości wskaźników z realizowanych projektów na

						walutę EUR, w celach sprawozdawczych do Komisji Europejskiej
225.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.5. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, sekcja Zakres wsparcia - str. 49	wspieranie zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny;	Do usunięcia	Proponowany zakres działań jest bardzo szeroki i może wiązać się z bardzo dużymi nakładami, przekraczającymi możliwości FEWiM.	Uwaga nieuwzględniona Zmiany w przedsiębiorstwach stanowią bardzo istotny aspekt przechodzenia do modelu gospodarki o obiegu zamkniętym, stąd dofinansowanie ich projektów w tym zakresie jest jednym z kluczowych celów interwencji związanej z GOZ.
226.	Szemplińska Maria Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	Priorytet Rozdział 2.2.6. Cel szczegółowy "Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia", podrozdział "Powiązane rodzaje	-	W rozdziale 2.2.6. Cel szczegółowy "Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia", podrozdział "Powiązane rodzaje działań" (s. 51), założenia w zakresie przedsięwzięć, tj. zachowanie lub przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków, mogą być zbieżne z instrumentami WPR (Pakiet 4 i 5 Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego) i z przyszłymi interwencjami rolno-środowiskowo-klimatycznymi w ramach Planu Strategicznego 2023-2027	Z uwagi na brak szczegółowych informacji dot. charakteru podejmowanych działań z zakresu ochrony czynnej w ramach Programu, trudno jest się wypowiedzieć w zakresie ryzyka nakładania się i podwójnego finansowania działań z instrumentami WPR.	Uwaga nie zawiera propozycji zmian FEWiM i ma charakter komentarza

		działań" (s. 51),		związanymi z ochroną na obszarach Natura 2000 i poza nimi.		
227.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.2.6./str. 52	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Cały obszar województwa warmińsko-mazurskiego	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Cały obszar województwa warmińsko-mazurskiego. Możliwość premiowania przedsięwzięć na obszarach miejskich.	W działaniu tym prawdopodobnie będzie można realizować projekty w zakresie tworzenia nowych parków, skwerów lub odtwarzania alejowego charakteru ulic. Ważne, by kryteria wyboru projektów nie premiowały – tak jak w ostatnim okresie programowania – wielkości powierzchni objętej wsparciem czy występowania gatunków chronionych. W ten sposób eliminuje się bowiem projekty, które mają na celu wprowadzenie zieleni, a nie zagospodarowywanie istniejącej. Na obszarach miejskich jest niewiele obszarów chronionych, a realizowane projekty dotyczą niewielkich powierzchni, które mają jednak duże oddziaływanie na środowisko miejskie. Dlatego też w tym celu szczegółowym niezbędne są preferencje dla tego typu projektów lub nawet oddzielny schemat finansowania.	Uwaga nieuwzględniona Preferencje określone zostaną na etapie przygotowania szczegółowego opisu priorytetów lub kryteriów wyboru projektów
228.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.2.6./str. 53, tabela 3. Wskaźniki rezultatów	Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	Proponujemy rozważenie doboru innego wskaźnika, który będzie możliwy do mierzenia bez inwestycji mających na celu wyłącznie jego mierzenie.	Dotychczasowe doświadczenia z realizacją projektów przewidzianych w tym celu szczegółowym dowodzą, że monitoring tego typu wskaźników wymaga inwestowania w infrastrukturę przeznaczoną wyłącznie do tego celu (np. instalacja kamer do liczenia użytkowników parku). Nie wydaje się racjonalnym sposobem wykorzystywania środków publicznych.	Uwaga nieuwzględniona Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Dlatego Komisja Europejska wymaga, aby te wskaźniki w

						<p>pierwszej kolejności wykorzystywać w dokumentach programu operacyjnego. Dobierane powinny być wskaźniki w największym stopniu mierzące cele Programu. W przypadku przedmiotowego celu szczegółowego takim wskaźnikiem jest wskaźnik „Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury”.</p> <p>Według definicji wskaźnika jego wartość stanowi szacunkowa liczba ludności mieszkającej w promieniu 2 km od nowo wybudowanej lub znacznie zmodernizowanej publicznej zielonej infrastruktury. Obliczenie wartości wskaźnika nie wymaga zatem inwestowania w instalacje do pomiaru ruchu i nie powinno stanowić trudności dla beneficjenta.</p>
229.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.6. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich	tworzenie miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich oraz pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime (np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki);	-	Brak definicji ekoparków.	<p>Uwaga nie ma charakteru propozycji, niemniej jednak wymaga podkreślenia, że szablon programu nie przewiduje sekcji przeznaczonej na definicje zastosowanych w nim pojęć, niemniej jednak o ile zajdzie taka potrzeba, definicje mogą zostać doprecyzowane w szczegółowym opisie priorytetu.</p>

		rodzajów zanieczyszczenia, sekcja Zakres wsparcia -str. 51				
230.	Rychcik Mariusz Marek Bryszewski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. Olsztyn	Rozdz. 2.2.6. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia, sekcja Zakres wsparcia – str. 52	zazielenianie przestrzeni miejskiej oraz inwentaryzacja zieleni w miastach;	Do usunięcia	Działanie w zakresie zazieleniania przestrzeni miejskich wpisuje się we wcześniejsze działanie związane z tworzeniem miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich oraz pozamiejskich. Natomiast inwentaryzacja zieleni nie wnosi żadnej wartości.	Uwaga nieuwzględniona Zazielenianie przestrzeni miejskiej nie zawsze będzie wpisywało się w działania związane z zachowaniem bioróżnorodności (może natomiast wpisywać się w drugi komponent celu szczegółowego 2(vii) tj. ochrona zielonej infrastruktury miejskiej. Temu celowi służyć też będzie inwentaryzacja zieleni miejskiej
231.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.3.1. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej (...) Zakres wsparcia, str. 54	rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego	Dodanie w przykładowym katalogu działań: „przebudowa dróg i zmiana organizacji ruchu na ulicach”	Aby zmniejszyć ruch samochodowy mogą być konieczne działania na infrastrukturze drogowej np. ograniczanie przekroju jezdni na rzecz zieleni lub małej infrastruktury. Przy licznych ograniczeniach dot. finansowania infrastruktury drogowej warto wyraźnie zaznaczyć, że w takim przypadku będzie można realizować inwestycje na drogach.	Uwaga nieuwzględniona, Uszczegółowienia zakresu wsparcia, w tym możliwych wydatków kwalifikowalnych nastąpi na etapie tworzenia Szczegółowych Opisków Priorytetów.
232.	Nowak Janusz Wiceprezyde	2.3 Fundusze dla zrównoważon	Interwencja obejmuje systemy publicznego transportu zbiorowego w	Interwencja obejmuje systemy publicznego transportu zbiorowego w miastach i ich	Pominięto tabor szynowy, który jest również objęty zakresem wsparcia. Pozostałe zaproponowane zapisy są	Uwaga uwzględniona częściowo We wskazanym miejscu dodany

	nt Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	ej mobilności miejskiej na Warmii i Mazurach/str. 54	miastach i ich obszarach funkcjonalnych, w tym inwestycje w infrastrukturę oraz nisko i zeroemisyjny tabor kołowy	obszarach funkcjonalnych, w tym inwestycje w infrastrukturę oraz zakup/modernizacja nisko i zeroemisyjnego taboru kołowego i szynowego na potrzeby transportu zbiorowego	konsekwencją uwagi nr 14	zostanie tabor szynowy, natomiast szczegółowy zakres inwestycji (w tym np. modernizacja) dookreślony zostanie na poziomie szczegółowe opisu priorytetu.
233.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.3 Fundusze dla zrównoważonej mobilności miejskiej na Warmii i Mazurach/str. 54	Zakres wsparcia: - inwestycje w infrastrukturę oraz nisko i zeroemisyjny tabor kołowy i szynowy na potrzeby transportu zbiorowego	Zakres wsparcia: - inwestycje w infrastrukturę oraz zakup/modernizacja nisko i zeroemisyjnego taboru kołowego i szynowego na potrzeby transportu zbiorowego	Tabor zakupiony w poprzednich perspektywach UE będzie wymagał większych nakładów odtworzeniowych	Uwaga nieuwzględniona szczegółowy zakres inwestycji (w tym np. modernizacja) dookreślony zostanie na poziomie szczegółowego opisu priorytetu.
234.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.3. Fundusze dla zrównoważonej mobilności miejskiej na Warmii i Mazurach 2.3.1. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej str. 54-56	-	Zakres planowanej interwencji może potencjalnie pokrywać się z zaprojektowanym wsparciem w priorytecie 3. FEPW. Należy doprecyzować zapisy FEWIM aby zapewnić demarkację wsparcia z FEPW.	FEPW planowane jest wsparcie kompleksowych inwestycji obejmujących: zakup bezemisyjnego i niskoemisyjnego taboru, budowę, przebudowę i modernizację infrastruktury na potrzeby transportu zbiorowego, digitalizację systemu mobilności. Zakres terytorialny to miasta wraz z MOF: miasta wojewódzkie PW, MŚTFSG, inne ośrodki subregionalne z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych i ich obszarów funkcjonalnych, powyżej 50 tys. mieszkańców (organizatorzy transportu miejskiego). Lista (potencjalnych) beneficjentów FEPW z województwa warmińsko-mazurskiego to: - Olsztyn - Ełk, Elbląg. W FEWIM w ww. miastach powinna istnieć możliwość realizacji inwestycji komplementarnych do projektów FEPW.	Uwaga uwzględniona częściowo Stosowne zapisy w FEWIM zostaną wprowadzone po uzgodnieniu z Departamentem Programów Ponadregionalnych MFIPR demarkacji pomiędzy programami.

					Demarkacja na poziomie listy projektów - projekty ujęte w instrumentach terytorialnych: strategia ZIT lub strategia rozwoju ponadlokalnego, o ile zawiera ona elementy strategii ZIT (m.in. listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami, źródła finansowania strategii).	
235.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.3.1./str. 55, tabela 3. Wskaźniki rezultatów	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Cały obszar województwa warmińsko-mazurskiego	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Cały obszar województwa warmińsko-mazurskiego. Możliwość premiowania przedsięwzięć z zakresu zrównoważonej mobilności na obszarze MOF Olsztyna wskazanych w Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania.	Związek ZIT Olsztyna proponuje w ramach instrumentu ZIT działania w zakresie zrównoważonego transportu, zakupu taboru elektrycznego, stacji ładowania (wiązka projektów do realizacji z alokacji ZIT: Ekomobilny MOF). Wskazanie obszaru MOF Olsztyna jako obszaru preferencji pozwoli na kontynuację działań w tym zakresie podjętych w perspektywie 2014-2020. Ważnym jest też w związku z tym, by w późniejszym katalogu beneficjentów znalazły się również spółki miejskie/gminne będące operatorem transportu publicznego.	Uwaga nieuwzględniona Preferencje określone zostaną na etapie przygotowania szczegółowego opisu priorytetów lub kryteriów wyboru projektów. Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>
236.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.3 Fundusze dla zrównoważonej mobilności miejskiej na Warmii i Mazurach/str. 55	Preferowane będą ośrodki miejskie, w których stosowane będzie zintegrowane podejście do działań związanych z kształtowaniem systemu transportowego poprzez tworzenie i realizację planów zrównoważonej mobilności (SUMP)	Proponuję usunięcie zapisu	Na spotkaniach z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej przedstawiana była informacja, że obowiązek posiadania SUMP to był ważny element negocjacji z KE, ostatecznie wymóg ten będzie dotyczył jedynie miast wojewódzkich.	Uwaga nieuwzględniona Obecny zapis jest zgodny z projektem Umowy Partnerstwa, w której wskazano, że „Dla osiągnięcia jak najlepszego efektu prowadzonej interwencji na poziomie poszczególnych programów preferencje w dostępie do finansowania otrzymają ośrodki miejskie, w których stosowane będzie zintegrowane podejście do działań związanych z

						<p>kształtowaniem systemu transportowego poprzez tworzenie i realizację dokumentów spełniających ideę planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP). Dla dużych miast wojewódzkich posiadanie SUMP będzie warunkiem w dostępie do środków, dla pozostałych miast niezbędne będzie wykazanie się dokumentem z zakresu planowania transportu".</p> <p>Ostateczny zapis w FEWIM uzależniony będzie od finalnej treści UP w tym zakresie.</p>
237.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.3.1./str. 56, tabela 3. Wskaźniki rezultatu	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	Proponujemy rozważenie doboru innego wskaźnika, który będzie możliwy do mierzenia bez inwestycji mających na celu wyłącznie jego mierzenie.	Dobrze wiemy, że trudno wiarygodnie zliczyć liczbę użytkowników infrastruktury rowerowej bez instalowania liczników lub innych systemów liczenia. A inwestowanie w takie systemy tylko po to, aby liczyć użytkowników na użytek poszczególnych projektów nie wydaje się racjonalnym sposobem wykorzystywania środków publicznych. Dodatkowo problemem jest definicja tego wskaźnika. Dziś tego nie wiemy, a jest to kluczowe dla planowania działań. W dotychczasowej WLWK nie było takiego wskaźnika i nie wiadomo, na czym się oprzeć.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Dlatego Komisja Europejska wymaga, aby te wskaźniki w pierwszej kolejności wykorzystywać w dokumentach programu operacyjnego. Dobierane powinny być wskaźniki w największym stopniu mierzące cele Programu. W przypadku przedmiotowego celu szczegółowego takim wskaźnikiem jest wskaźnik</p>

						<p>„Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej”.</p> <p>Do wyliczenia wartości wskaźnika nie ma określonej jednej metodyki. Poprawna będzie każda, która jest w stanie dostarczyć bezstronnych szacunków rocznych użytkowników. Komisja Europejska przedstawiła wskazówki do jej wyliczania w dokumencie pt. „Wsparcie metodologiczne wskaźników rezultatu EFRR i Funduszu Spójności w obszarze transportu po 2020 r.” JASPERS (2021) (https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/evaluation/s/guidance/2021/transport-indicators/methods/support_indicators_post_2020_en.pdf).</p> <p>Proponowane przez KE metody szacowania nie wymagają inwestowania w stałe systemy liczenia użytkowników.</p>
238.	Pytliński Artur Stowarzyszenie Instytut Młodzieżowy Elbląg	2.4 - FUNDUSZE DLA TRANSPORTU NA WARMII I MAZURACH	-	Zwrócenie szczególnej uwagi na reaktywację transportu kolejowego jako kluczowego elementu w zwalczaniu wykluczania komunikacyjnego i dążenia do neutralności klimatycznej	Jeśli chodzi o kolej, w strategii województwa 2030 możemy przeczytać, że "Warmińsko-mazurskie odnotowuje spadek gęstości linii kolejowych w stopniu zbliżonym do średniej krajowej". Analiza SWOT wskazuje na problemy komunikacyjne - "słaba spójność komunikacyjna województwa i niedostatecznie rozwinięty transport zbiorowy, brak skomunikowania portu lotniczego w Szymanach z siecią dróg klasy S, słaba jakość infrastruktury kolejowej". Dodatkowo w strategii w punkcie 5.6.2.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z podziałem interwencji polityki spójności na lata 2021-2027 pomiędzy programy krajowe i regionalne infrastruktura kolejowa zarządzana przez PKP PLK S.A. będzie wspierana na poziomie krajowym. Ponadto, program regionalny FEWIM współfinansowany środkami Unii Europejskiej nie jest jedynym narzędziem realizacji</p>

					<p>Optymalna infrastruktura rozwoju zaznaczone są inwestycje kolejowe w linii kolejowe nr 35, 223, 221, 220, 204, 254. We współczesnym świecie inwestycje w transport kolejowy w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej są bardzo ważne.</p>	<p>strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, w której zwrócono uwagę na rolę kolei w naszym regionie. To oznacza, że istnieją jeszcze inne źródła finansowania tego obszaru np. Krajowy Program Kolejowy, Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2028 roku.</p>
239.	<p>Pytliński Artur Stowarzyszenie Instytut Młodzieżowy Elbląg</p>	<p>2.4 - FUNDUSZE DLA TRANSPORTU NA WARMII I MAZURACH</p>	-	<p>Zwrócenie uwagi na międzygminne ciągi pieszo rowerowe</p>	<p>Jeśli chodzi o transport rowerowy rozwój ścieżek rowerowych zarówno w miastach jak i międzygminnie jest bardzo istotny. W regionie popularne są wycieczki rowerowe jednak często mierzą się one z kiepskim stanem technicznym DDR.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>W ramach Priorytetu 4 w przypadku inwestycji drogowych dopuszcza się możliwość realizacji dróg rowerowych, jako element projektu – infrastruktura towarzysząca. Dopuszcza się również przedsięwzięcia służące integracji różnych form transportu (m.in. ciągi pieszo rowerowe). Należy przy tym zwrócić uwagę, że nadrzędnym celem interwencji w tym priorytecie jest poprawa dostępności, w tym bezpieczny transport niezmotoryzowany o charakterze komunikacyjnym, a nie wymiana nawierzchni.</p>
240.	<p>Andrukiewicz Tomasz Gmina Miasto Ełk</p>	<p>2.4.1. Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej (...) Powiązane rodzaje działań, str. 57</p>	<p>(...) terenami inwestycyjnymi (w tym ze strefą rozwojową Integrator Mazurski), (...)</p>	<p>(...) terenami inwestycyjnymi (w tym ze strefą rozwojową Integrator Mazurski, terenami planowanymi pod inwestycje przy S61), (...)</p>	<p>Budowa drogi ekspresowej S61 (sieć TEN-T) w MOF Ełk zwiększy atrakcyjność inwestycyjną obszaru. Specyfiką województwa warmińsko-mazurskiego jest deficyt dróg ekspresowych, dlatego istotne jest podkreślenie faktu budowy nowej drogi ekspresowej w regionie w kontekście jej potencjału do przyciągania inwestorów.</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p> <p>Zapis zostanie preredagowany</p>
241.	<p>Grzymowicz Piotr Urząd</p>	<p>2.4.1./str. 57</p>	<p>(...) zakłada się, że wszystkie inwestycje planowane do</p>	<p>(...) zakłada się, że wszystkie inwestycje planowane do</p>	<p>Z zapisów Programu wynika, że każda inwestycji realizowana w ramach tego</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo.</p>

	Miasta Olsztyna		objęcia wsparciem w obszarze transportu wynikać będą z Regionalnego Planu Transportowego (...).	objęcia wsparciem w obszarze transportu będą zgodne z Regionalnym Planem Transportowym (...).	działania powinna wynikać z RPT. Zakładamy, że określenie wynikać nie oznacza, że jest to jest rozumiane jako literalne wpisanie działania/projektu w RPT (tak jak w Planie Transportowym dla Polski Wschodniej 2014-2020 wpisanie do planu konkretnej inwestycji determinowało otrzymanie wsparcia). W związku z tym proponujemy zapis mówiący o tym, że inwestycje te są zgodne z RPT, co daje większą elastyczność temu zapisowi.	Zapis zostanie przeredagowany
242.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.5 Fundusze dla transportu na Warmii i Mazurach/ str. 57	Wszystkie inwestycje będą wspierać jedynie budowę, rozbudowę lub przebudowę istniejących dróg	Wszystkie inwestycje będą wspierać budowę nowych połączeń drogowych, rozbudowę lub przebudowę istniejących dróg.	Budowa nowych połączeń drogowych poprawi dostępność do sieci TEN-T, z węzłami transportowymi, z przejściami granicznymi, z terenami inwestycyjnymi, z portem lotniczym w Szymanach, z portem morskim w Elblągu, a także wpłynie korzystnie na poprawę warunków ruchu oraz zmniejszy obciążenie istniejących węzłów drogowych. Ponadto przyniesie poprawę zmniejszenia emisji spalin.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapis zostanie przeredagowany
243.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.4.1./58	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego. Możliwość premiowania przedsięwzięć wskazanych w strategii rozwoju województwa jako Obszary Strategicznej Interwencji (ze szczególnym uwzględnieniem OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, OSI Obszary marginalizacji). Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego. Możliwość premiowania przedsięwzięć wskazanych w strategii rozwoju województwa jako Obszary Strategicznej Interwencji (ze szczególnym uwzględnieniem OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, OSI Obszary marginalizacji, OSI MOF Olsztyna). Możliwe wsparcie w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych	W projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania jedną z wiązek projektów do realizacji na terenie MOF Olsztyna z alokacji ZIT jest Mobilny MOF. Dla realizacji priorytetowych przedsięwzięć z tego obszaru niezbędne są preferencje dla działań MOF Olsztyna w tym obszarze.	Uwaga uwzględniona częściowo Przywołany zapis koreluje z zakresem wsparcia wskazanym w Priorytecie 4 oraz z podejściem terytorialnym wskazanym dla Celu Polityki 3 w Umowie Partnerstwa. Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>

244.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.4 Fundusze dla transportu na Warmii i Mazurach/Tabela 3: Wskaźniki rezultatu/ str. 59	Wskaźnik: Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg/ Jednostka miary: pasażerokilometr/rok	Proponuję usunięcie tego wskaźnika	Brak możliwości pomiaru wskaźnika	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 w sprawie EFRR i Funduszu Spójności. Jego wartość będzie monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Dlatego Komisja Europejska wymaga, aby te wskaźniki w pierwszej kolejności wykorzystywać w dokumentach programu operacyjnego. Dobierane powinny być wskaźniki w największym stopniu mierzące cele Programu. W przypadku przedmiotowego celu szczegółowego takim wskaźnikiem jest wskaźnik „Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg”.</p> <p>Do wyliczenia wartości wskaźnika nie ma określonej jednej metodyki. Poprawna będzie każda, która jest w stanie dostarczyć bezstronnych szacunków rocznych użytkowników. Komisja Europejska przedstawiła wskazówki do jej wyliczenia w dokumencie pt. „Wsparcie</p>
------	--	--	---	------------------------------------	-----------------------------------	---

						<p>metodologiczne wskaźników rezultatu EFRR i Funduszu Spójności w obszarze transportu po 2020 r.” JASPERS (2021) (https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/evaluation_s/guidance/2021/transport-indicators/methodl_support_indicators_post_2020_en.pdf).</p> <p>Proponowane przez KE metody szacowania nie wymagają inwestowania w stałe systemy liczenia użytkowników.</p>
245.	Komisja Wspólna Rządu I Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.4.1. Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności Transgranicznej Str. 57-58	-	W opisie interwencji brak działań inwestycyjnych wzdłuż linii kolejowej 219, która powstała w celu rozwijania i tworzenia miejsc pracy tej części województwa. Brak wskazania i planów budowy platformy intermodalnej przy Ełku, co mogłoby również zwiększyć znaczenie lk 219.	Realizacja działań inwestycyjnych wzdłuż linii kolejowej 219 pozwoli wykorzystać jej potencjał do pobudzenia rozwoju gospodarczego województwa.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z projektem linii demarkacyjnej wsparcie transportu intermodalnego zarówno w sieci TEN-T jak i poza siecią TEN-T planowane jest na poziomie krajowym. Województwo wynegocjowało lokalizację w Ełku do sieci TEN-T, niemniej jednak tego rodzaju projekt musi być realizowany przez przedsiębiorcę. W tej lokalizacji pierwszy przedsiębiorca dokonał już inwestycji, która mogłaby być początkiem budowania platformy. Projekt FEWIM jest wynikiem zidentyfikowanych w regionie potrzeb, a decyzja o kształcie i ostatecznym zakresie wsparcia programu należy do Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.</p>
246.	Pytliński	2.5.	-	Zwracamy uwagę na	Nauka poprzez eksperyment w szkole XXI	Uwaga niezasadna

	Artur Stowarzyszenie Instytut Młodzieżowy Elbląg	FUNDUSZE DLA EDUKACJI I KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW W WARMII I MAZUR		konieczność modernizacji sal przyrodniczych (tworzenie modernizacje laboratoriów, pomoce dydaktyczne)	wieku jest bardzo istotna. Możliwość poznania przyswajanej wiedzy w praktyce pomaga w nauce i inspiruje dzieci i młodzież.	Zapisy Programu nie wykluczają metody eksperymentu w edukacji.
247.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.5.1 Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, str.60	„Zakres wsparcia: – tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i/lub infrastruktury sportowej, – tworzenie szkół referencyjnych, – tworzenie nowej oraz modernizacja istniejącej infrastruktury w zakresie kierunków wskazanych jako kluczowe z punktu widzenia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego.”	-	W związku z przedstawionym zakresem wsparcia sfery edukacyjnej na każdym poziomie edukacji od przedszkola, poprzez szkolnictwo ogólnokształcące, szkolnictwo zawodowe oraz szkolnictwo wyższe, m.in. tworzenie nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury, należy mieć na uwadze, iż działania takie wymagają nakładów finansowych. W związku z tym postuluje się, aby środki finansowe na tak szeroki zakres wsparcia były zabezpieczone w adekwatnej wysokości (zalecanym byłoby, aby środki finansowe nie były mniejsze niż w obecnej perspektywie) lub zmniejszenie zakresu przedmiotowego sekcji).	Uwaga uwzględniona częściowo Limity kontraktacji określone w pakiecie legislacyjnym Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) regulującym wdrażanie Funduszy Strukturalnych w latach 2021-2027, narzucające przeznaczenie określonych części alokacji EFRR i EFS+ na konkretne cele polityki oraz tzw. markery klimatyczne, mocno ograniczają możliwości skonstruowania budżetu programu w sposób pozwalający zaspokoić potrzeby w innych obszarach. Mając na uwadze powyższe niezbędne będzie podjęcie trudnych wyborów strategicznych odnośnie sposobu zagospodarowania wolnej od limitów alokacji. Te decyzje zostaną podjęte przez Zarząd Województwa na dalszym etapie prac równoległe z decyzją o liście projektów strategicznych planowanych do realizacji w ramach poszczególnych CP oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych.
248.	Kossakowska	Strona 60	2.5.1. Poprawa równego	2.5.1. Poprawa równego	Brak w dokumencie odniesienia do	Uwaga nieuwzględniona

	Violetta Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy Pisz		dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń, prowadzenie zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	publicznych placówek wychowania pozaszkolnego działającą na rzecz dzieci i młodzieży oraz do zajęć wspierających rozwój sportowy dzieci i młodzieży co w dobie COVID-u i szerzącej się otyłości wśród dzieci i młodzieży jest bardzo istotne i odpowiada na aktualne potrzeby.	Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.
249.	Makuchowska Mirosława Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	2.5. FUNDUSZE DLA EDUKACJI I KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR s. 60	2.5.1. Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online	2.5.1. Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, uwzględniając w szczególności grupy szczególnie narażone na wykluczenie i dyskryminację, w tym ze względu na cechy takie jak orientacja seksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność	Niezwykle istotna jest współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami lub organizacjami pracodawców i/lub organizacjami pozarządowymi i/lub instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, uwzględniająca konieczność edukacji antydyskryminacyjnej i wdrożenia działań na rzecz równego traktowania, w tym równego traktowania osób LGBT+. Ukierunkowanie na aktywizację osób biernych zawodowo/długotrwale bezrobotnych powinno także uwzględniać osoby LGBT+. Niemniej istotne od konkretnej wiedzy jest nabywanie i	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.

					rozwijanie także umiejętności miękkich, zwłaszcza podczas szkoleń antydyskryminacyjnych lub/i warsztatów z psychologiem.	
250.	Opieczynski Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.1 str. 60-61	Powiązane rodzaje działań: Wsparcie obejmie dostosowanie infrastruktury do potrzeb edukacji włączającej pod kątem umożliwienia dzieciom z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego nauki w placówkach ogólnodostępnych obejmujące wychowanie przedszkolne, kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne oraz uzupełnienie przyszkolonej infrastruktury sportowej. Ponadto planuje się tworzenie szkół referencyjnych na bazie istniejących placówek tj. pracujących modelowo na wszystkich poziomach (uczeń, nauczyciel, program nauczania wraz z formą nauczania oraz obiekt, sprzęt i wyposażenie) poprzez dostosowanie istniejących szkół lub stworzenie nowej szkoły na terenie województwa. Modelowa szkoła referencyjna powinna wprowadzać innowacyjne rozwiązania organizacyjne i metodyczne związane z	Powiązane rodzaje działań: Wsparcie ze środków EFRR w obszarze edukacji koncentrować się będzie na rozwoju infrastruktury edukacyjnej. Obejmować będzie zarówno dostosowanie infrastruktury placówek edukacyjnych dla osób ze szczególnymi potrzebami pod kątem umożliwienia im nauki w placówkach ogólnodostępnych obejmujących wychowanie przedszkolne i kształcenie ogólne, jak również zwiększenie ich atrakcyjności w celu stworzenia przyjaznych warunków dla rozwoju dzieci i uczniów. W szkołach istnieją nadal podstawowe bariery architektoniczne, które ograniczają do nich dostęp. Nawet jeżeli zmiany są widoczne na zewnątrz budynków (podjazdy), to wewnątrz wciąż znajdują się schody, brakuje wind, toalet dla osób z niepełnosprawnością, dostosowanych sal dydaktycznych itp. Interwencja programu powinna zatem się skupiać na zapewnieniu	Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb przez Departament EFS, opis został doprecyzowany w obszarze infrastruktury dostosowanej do potrzeb edukacji włączającej oraz uzupełniony: - o wsparcie mające na celu zwiększenie atrakcyjności i stworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju dzieci i uczniów, - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury przedszkolnej, - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury szkolnej, - stworzenie lub przekształcenie placówek w modelowe szkoły.	Uwaga uwzględniona częściowo Z uwagi na ograniczoną alokację w obszarze infrastruktury edukacyjnej (jest to jeden z obszarów nieobjętych limitem koncentracji), nie zakłada się tworzenia nowej lub modernizacji istniejącej infrastruktury przedszkolnej w tym celu szczegółowym. Zakładamy, że działania takie będą możliwe do sfinansowania w ramach cross-finansingu w EFS+

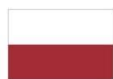
			<p>kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów, prowadzić eksperymenty i wdrażać innowacje pedagogiczne oraz wspierać doskonalenie nauczycieli, m.in. poprzez prowadzenie lekcji otwartych oraz organizowanie wymiany doświadczeń. Ww. działania będą miały charakter uzupełniający w stosunku do interwencji prowadzonej w Celu 4 (f) współfinansowanych ze środków EFS+.</p>	<p>odpowiedniej infrastruktury szkolnej zmierzającej do wykorzystania potencjału rozwojowego dziecka o szczególnych potrzebach w zakresie poruszania się, jak również specjalnych potrzeb edukacyjnych. Obszarem wymagającym interwencji w zakresie poprawy równego dostępu do wysokiej jakości edukacji jest także stworzenie przyjaznych uczniom warunków rozwojowych w szkołach poprzez tworzenie lub modernizację istniejącej infrastruktury szkolnej, w tym uzupełnienie przyszkolnej infrastruktury sportowej. Możliwym jest również wsparcie w zakresie stworzenia lub przekształcenia od podstaw placówek w modelowe szkoły, których funkcjonowanie powinno być mocno powiązane ze wsparciem w ramach EFS+. Biorąc pod uwagę fakt, iż województwo warmińsko-mazurskie wciąż odnotowuje jeden z najniższych w kraju wskaźnik uczestnictwa dzieci w edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich interwencja w edukację przedszkolną skupi się na poprawie jej dostępności poprzez tworzenie nowej lub modernizację istniejącej infrastruktury przedszkolnej</p>		
--	--	--	--	---	--	--

				<p>pod kątem tworzenia nowych miejsc w istniejących lub nowo utworzonych placówkach na obszarach deficytowych.</p> <p>Wszystkie zaproponowane powyżej działania są spójne, komplementarne i będą mieć uzupełniający charakter w stosunku do interwencji w ramach EFS+. Są niezbędne aby wsparcie w ramach EFS+ było skuteczne, aby placówki zostały wzmocnione a edukacja w województwie stała się nowoczesna i zgodna z oczekiwaniami i wyzwaniem przyszłego rynku pracy.</p>		
251.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.1 str. 61	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i/lub infrastruktury sportowej, - tworzenie szkół referencyjnych, 	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych dostosowanej do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym m.in. z niepełnosprawnościami; - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury przedszkolnej pod kątem tworzenia nowych miejsc w istniejących lub nowo utworzonych placówkach; - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury szkolnej, w tym tworzenie/przekształcenie od podstaw modelowej szkoły; - uzupełnienie przyszłolnej infrastruktury sportowej. 	Zakres wsparcia został dostosowany do zaktualizowanej części „powiązane rodzaje działań”.	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Z uwagi na ograniczoną alokację w obszarze infrastruktury edukacyjnej (jest to jeden z obszarów nieobjętych limitem koncentracji), nie zakłada się tworzenia nowej lub modernizacji istniejącej infrastruktury przedszkolnej w tym celu szczegółowym. Zakładamy, że działania takie będą możliwe do sfinansowania w ramach cross-financingu w EFS+</p>
252.	Opieczyński	2.5.1	Główne grupy docelowe:	Grupy docelowe:	Grupy docelowe zostały doprecyzowane w	Uwaga uwzględniona

	Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	str. 61	- dzieci biorące udział w edukacji przedszkolnej, - uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, - nauczyciele,	- ośrodki wychowania przedszkolnego oraz szkoły/placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne i specjalne, - dzieci w wieku przedszkolnym, - uczniowie szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i specjalne, - nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i specjalne, - rodzice/opiekunowie prawni.	przypadku dzieci, uczniów i nauczycieli oraz uzupełnione o dwie nowe grupy dot. podmiotów oraz rodziców/opiekunów prawnych.	
253.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.1 Powiązane rodzaje działań; str. 61.	(...) Modelowa szkoła referencyjna powinna wprowadzać innowacyjne rozwiązania organizacyjne i metodyczne związane z kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów, prowadzić eksperymenty i wdrażać innowacje pedagogiczne oraz wspierać doskonalenie nauczycieli, m.in. poprzez prowadzenie lekcji otwartych oraz organizowanie wymiany doświadczeń. Ww. działania będą miały charakter uzupełniający w stosunku do interwencji prowadzonej w Celu 4 (f) współfinansowanych ze środków EFS+. (...)	(...) Modelowa szkoła referencyjna powinna wprowadzać innowacyjne rozwiązania organizacyjne i metodyczne związane z kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów, prowadzić eksperymenty i wdrażać innowacje pedagogiczne oraz wspierać doskonalenie nauczycieli, m.in. poprzez prowadzenie lekcji otwartych oraz organizowanie wymiany doświadczeń. Interwencja przewiduje również budowę/rozbudowę/przebudowę/adaptację oraz wyposażenie w sprzęt wysoko wyspecjalizowanych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego w kluczowych dla	Istnieje potrzeba zarezerwowania środków z EFRR przeznaczonych na budowę/rozbudowę/ przebudowę lub adaptację oraz wyposażenie nowoczesnych branżowych centrów kształcenia - 60 mln zł (4 centra po około 15 mln zł). Zaplanowanie ww. środków finansowych wywoła efekt synergii dla projektów rozwojowych z EFS. Idea tworzenia takich centrów i rola im przypisana to także budowanie partnerstwa branżowych organizacji przedsiębiorców oraz szkół i JST we współpracy z uczelniami oraz ośrodkami badawczo-rozwojowymi. Analiza danych (pochodzących z barometru zawodów, Systemu Informacji Oświatowej (m.in. potencjał szkół- ilość uczniów na poszczególnych kierunkach kształcenia), dane z GUS określające potencjał firm w poszczególnych powiatach,	Uwaga uwzględniona

				rozwoju gospodarki regionalnej branżach/zawodach. Ww. działania będą miały charakter uzupełniający w stosunku do interwencji prowadzonej w Celu 4 (f) współfinansowanych ze środków EFS+. (...)	dotychczasowe środki zakontraktowane na inwestycje w szkolnictwo zawodowe – potencjał projektowy beneficjentów oraz inteligentne specjalizacje zdefiniowane w strategii województwa) wskazała jednoznacznie na silny potencjał do utworzenia kolejnych CKZiU w silnych branżach województwa warmińsko-mazurskiego.	
254.	Opieczynski Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.1.; Główne grupy docelowe; str. 61.	Główne grupy docelowe: - dzieci biorące udział w edukacji przedszkolnej, - uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, - nauczyciele, - instruktorzy praktycznej nauki zawodu, - psychologowie, - pedagodzy szkolni, - studenci.	Główne grupy docelowe: - dzieci biorące udział w edukacji przedszkolnej, - uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, - nauczyciele, - instruktorzy praktycznej nauki zawodu, - psychologowie, - pedagodzy szkolni, - studenci, - przedszkola, szkoły/placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne, zawodowe i specjalne, szkoły wyższe.	Działania przewidziane w ramach działań wskazują na wsparcie szkół/placówek systemu oświaty, które dodano do grupy docelowej.	Uwaga uwzględniona Wsparcie przedszkoli ograniczone do dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnością (z wyłączeniem tworzenia miejsc w tym celu szczegółowym).
255.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.5.1./str. 61	Zakres wsparcia: - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i/lub infrastruktury sportowej,	Zakres wsparcia: - tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, infrastruktury zakwaterowania dla szkół (internatów, burs) i/lub infrastruktury sportowej,	W związku z wciąż niedostatecznym poziomem wewnętrznej dostępności transportowej w województwie konieczne jest umożliwienie młodzieży spoza miast korzystania z oferty szkolnictwa średniego lub wyższego poprzez ułatwienie dostępu do zakwaterowania przy szkole. Liczba burs/internatów i warunki w nich panujące są niewystarczające, aby stanowić realną alternatywę dla dojazdów z rodzinnych miejscowości, szczególnie do szkół średnich, w tym zawodowych. Poprawa tego rodzaju bazy noclegowej w miastach (w tym w MOF Olsztyna –	Uwaga nieuwzględniona Alokacja dedykowana infrastrukturze edukacji, po uwzględnieniu koncentracji tematycznych jest stosunkowo niewysoka, a tym samym niewystarczająca do zaspokojenia wszystkich potrzeb. Mając na uwadze niezbędne jest podjęcie strategicznych decyzji odnośnie finansowania najpilniejszych potrzeb inwestycyjnych w obszarze edukacji.

					dlatego uwzględniono te działania w aktualizowanej Strategii MOF) jest konieczna, aby poprawić dostęp do edukacji w regionie, ale także umożliwić młodym ludziom zmianę środowiska w sytuacjach, gdy ich własne nie sprzyja rozwojowi i edukacji. Realizacja inwestycji w bursy/internaty daje zatem efekt synergiczny, wzmacniając nie tylko dostęp do edukacji ale także potencjał aktywności społecznej i zawodowej w regionie.	
256.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.5.1	- tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i/lub infrastruktury sportowej, - tworzenie szkół referencyjnych, - tworzenie nowej oraz modernizacja istniejącej infrastruktury w zakresie kierunków wskazanych jako kluczowe z punktu widzenia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego.	- tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i/lub infrastruktury sportowej, - tworzenie szkół referencyjnych oraz infrastruktury edukacyjnej wspierającej alternatywne metody nauczania, uczenie przed doświadczanie, edukację przyrodniczą - tworzenie nowej oraz modernizacja istniejącej infrastruktury w zakresie kierunków wskazanych jako kluczowe z punktu widzenia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego.	W kontekście rozwoju kompetencji kluczowych uczniów należy rozwijać w regionie infrastrukturę edukacyjną wspomagającą proces nauczania w szkołach, gdzie uczniowie z wykorzystaniem metod aktywnych, poprzez doświadczanie mogą nabywać nową wiedzę, umiejętności i postawy	Uwaga uwzględniona częściowo Fragment dot. tworzenia szkół referencyjnych zostanie zmieniony (por. uwaga 253). Zmieniony zapis nie wyklucza zaproponowanych form edukacji.
257.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w	2.5 Fundusze dla edukacji i kompetencji mieszkańców Warmii i Mazur/ str. 61	- tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i/lub	- tworzenie nowej lub modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i/lub infrastruktury sportowej	Wiele placówek edukacyjnych w województwie warmińsko-mazurskim jest w złym stanie technicznym i sanitarnym, nie zapewniającym uczniom w pełni bezpiecznego pobytu. Niezbędne jest zwiększenie środków finansowych na uzupełnienie wyposażenia szkół, remonty	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zasadą pomocniczości, środki UE nie powinny zastępować interwencji krajowej/ regionalnej jeśli jest ona możliwa do realizacji w obrębie państwa

	Elblągu		infrastruktury sportowej	proponuje się poniżej dodać zapis w brzmieniu: - modernizacja istniejącej infrastruktury placówek edukacyjnych na potrzeby dostosowania do wymogów zgodności z obowiązującymi przepisami w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych i ppoż	oraz modernizacje.	członkowskiego.
258.	Przybyła Margareta Czepczyński Family Foundation CFF Międzychód	2.5. FUNDUSZE DLA EDUKACJI I KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.5.2. Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalne go i nieformalnego , w celu wspierania	Powiązane rodzaje działań: Uczniowie wymagają zwiększonego zainteresowania i troski kadry pedagogicznej, tak aby już na wczesnym etapie edukacyjnym można było wychwycić ewentualne deficyty rozwojowe, a w kolejnym etapie odpowiednio reagować poprzez zorganizowanie zajęć o charakterze kompensacyjnym i wyrównującym szanse dzieci, jak również zapewnić im pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Niezwykle ważne jest przy tym wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym z niepełnosprawnościami) oraz uczniów z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Niezbędnym elementem każdego przedsięwzięcia musi stać się edukacja włączająca rozumiana jako usuwanie wszelkich przeszkód i barier utrudniających wspólne	Uczniowie wymagają zwiększonego zainteresowania i troski kadry pedagogicznej, tak aby już na wczesnym etapie edukacyjnym można było wychwycić ewentualne deficyty rozwojowe, a w kolejnym etapie odpowiednio reagować poprzez zorganizowanie zajęć o charakterze kompensacyjnym i wyrównującym szanse dzieci, jak również zapewnić im pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Niezwykle ważne jest przy tym wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym z niepełnosprawnościami) oraz uczniów z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Niezbędnym elementem każdego przedsięwzięcia musi stać się edukacja włączająca rozumiana jako usuwanie wszelkich przeszkód i barier utrudniających wspólne	Coraz więcej dzieci z niepełnosprawnościami oraz zdiagnozowanymi dysfunkcjami i chorobami uczy się w tradycyjnych szkołach. To wymaga nie tylko dostosowania oferty edukacyjnej i umiejętności oraz wiedzy nauczycieli do ich potrzeb. Istnieje ogromna potrzeba kreowania odpowiednich postaw wśród dzieci w pełni sprawnych, co w przyszłości przełoży się na postawy obywatelskie oraz umiejętność funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie. Kluczowa jest walka ze stereotypami oraz uczenie dzieci, że pomimo różnych niepełnosprawności wszyscy jesteśmy tacy sami. Edukacja włączająca to nie tylko wzrost wiedzy i świadomości uczniów, ale także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci z niepełnosprawnościami przez ich rówieśników.	Uwaga uwzględniona częściowo Opis interwencji zostanie preredagowany pod kątem uwzględnionych uwag w toku konsultacji społecznych (por. uwaga 253).

		nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego	uczenie się wszystkich dzieci – zarówno zdrowych, jak i tych z niepełnosprawnościami. Pandemia Covid-19 pokazała bariery z jakimi borykają się uczniowie. Nauka zdalna ma negatywny wpływ na problemy ze zdrowiem psychicznym zarówno nauczycieli jak i uczniów. U uczniów głównym czynnikiem wpływającym na stan psychiczny dzieci był brak kontaktu z rówieśnikami. Długotrwała izolacja pogłębiła również wcześniejsze problemy. Opisywane jest również zjawisko tzw. znikania uczniów. W związku z powyższym rośnie znaczenie poradni psychologiczno-pedagogicznych w procesie edukacji. Należy wspomóc szkoły i nauczycieli oraz rozszerzyć wsparcie poradni.	kontekście istotne jest także eliminowanie barier mentalnych i walka ze stereotypami dotyczącymi dzieci z niepełnosprawnościami, co poprawi jakość i komfort ich edukacji a także przyczyni się do budowania postaw obywatelskich wśród uczniów i rozwijania umiejętności funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie. Działanie to wymaga zarówno szkoleń i pomocy naukowych dla kadry pedagogicznej jak i materiałów dydaktycznych dostosowanych do potrzeb i rozwoju dzieci. Pandemia Covid-19 pokazała bariery z jakimi borykają się uczniowie. Nauka zdalna ma negatywny wpływ na problemy ze zdrowiem psychicznym zarówno nauczycieli jak i uczniów. U uczniów głównym czynnikiem wpływającym na stan psychiczny dzieci był brak kontaktu z rówieśnikami. Długotrwała izolacja pogłębiła również wcześniejsze problemy. Opisywane jest również zjawisko tzw. znikania uczniów. W związku z powyższym rośnie znaczenie poradni psychologiczno-pedagogicznych w procesie edukacji. Należy wspomóc szkoły i nauczycieli oraz rozszerzyć wsparcie poradni.		
--	--	---	--	--	--	--

259.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.5.1./str. 62	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) W odniesieniu do projektów z zakresu infrastruktury edukacji włączającej i sportowej preferencyjnie traktowane będą projekty realizowane na obszarze OSI Obszary Marginalizacji, OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze.	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) W odniesieniu do projektów z zakresu infrastruktury edukacji włączającej i sportowej preferencyjnie traktowane będą projekty realizowane na obszarze OSI Obszary Marginalizacji, OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz OSI MOF Olsztyna.	W Programie zapisano preferencje w zakresie infrastruktury edukacji włączającej i sportowej dla OSI obszary marginalizacji i OSI miasta tracące funkcje. Z kolei alternatywnym źródłem wsparcia dla infrastruktury sportowej są programy ministerstwa ds. sportu. Tam środki otrzymują gminy o najniższym współczynniku g – dochód liczony na 1 mieszkańca. W takim układzie preferencji Miasto Olsztyn praktycznie nie ma dostępu do żadnego z tych źródeł finansowania. Stąd propozycja wskazania OSI MOF Olsztyna jako dodatkowego obszaru preferencji.	Uwaga nieuwzględniona Preferencje dotyczą projektów realizowanych na obszarze OSI o najniższym dostępie do wysokiej jakości usług publicznych. Obszar MOF Olsztyna charakteryzuje się zdecydowanie lepszym dostępem do ww. stąd brak jest przesłanek za przyznaniem preferencji.
260.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko- Mazurskiego w Olsztynie	2.5.2 str. 63-64	Powiązane rodzaje działań: Uczniowie wymagają zwiększonego zainteresowania i troski kadry pedagogicznej, tak aby już na wczesnym etapie edukacyjnym można było wychwycić ewentualne deficyty rozwojowe, a w kolejnym etapie odpowiednio reagować poprzez zorganizowanie zajęć o charakterze kompensacyjnym i wyrównującym szanse dzieci, jak również zapewnić im pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Niezwykle ważne jest przy tym wsparcie uczniów ze specjalnymi	Powiązane rodzaje działań: Dzieci i młodzież wymagają szczególnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, zwłaszcza w okresie pandemii COVID-19. Wyniki badań ¹ pokazują sukcesywne pogarszanie się kondycji psychicznej uczniów i nauczycieli w kolejnych fazach pandemii. Wśród młodzieży nastąpił wzrost odsetka osób z poczuciem osamotnienia (z poziomu 21% przed pandemią do 28% w czasie pandemii) oraz odczuwalnego stresu szkolnego (dziewczęta - przed pandemią 44% w czasie pandemii 57% , chłopcy – przed pandemią 31%,	Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb przez Departament EFS, opis został doprecyzowany tak aby nacisk wsparcia PPP został położony na sytuację dzieci, uczniów, w tym uczniów ze SPE, nauczycieli, rodziców/opiekunów prawnych potrzebujących pomocy psychologicznej na skutek pandemii COVID-19. Ponadto dodane zostały dane i źródła uzasadniające potrzebę wsparcia.	Uwaga częściowo uwzględniona Opis zostanie zaktualizowany o niezbędne informacje, niemniej część propozycji jest zbyt szczegółowa na tym etapie prac nad Programem.

¹ Instytut Profilaktyki Zintegrowanej, Warszawa, 2021r., „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”,

			<p>potrzebami edukacyjnymi (w tym z niepełnosprawnościami) oraz uczniów z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Niezbędnym elementem każdego przedsięwzięcia musi stać się edukacja włączająca rozumiana jako usuwanie wszelkich przeszkód i barier utrudniających wspólne uczenie się wszystkich dzieci – zarówno zdrowych, jak i tych z niepełnosprawnościami. Pandemia Covid-19 pokazała bariery z jakimi borykają się uczniowie. Nauka zdalna ma negatywny wpływ na problemy ze zdrowiem psychicznym zarówno nauczycieli jak i uczniów. U uczniów głównym czynnikiem wpływającym na stan psychiczny dzieci był brak kontaktu z rówieśnikami. Długotrwała izolacja pogłębiła również wcześniejsze problemy. Opisywane jest również zjawisko tzw. znikania uczniów. W związku z powyższym rośnie znaczenie poradni psychologiczno-pedagogicznych w procesie edukacji. Należy wspomóc</p>	<p>w czasie pandemii - 39%)². Pandemia COVID-19 w sposób szczególny dotknęła dzieci i młodzież ze SPE3 oraz ich rodziców/opiekunów prawnych, których trudna już i tak sytuacja została spotęgowana ograniczeniem dostępu do terapii, rehabilitacji. Dzieci i młodzież doświadczają w okresie pandemii trudnych przeżyć, z którymi wielu z nich nie potrafi sobie samodzielnie poradzić. Tę grupę najsilniej mogą dotknąć konsekwencje psychiczne, emocjonalne i rozwojowe. Najważniejszym czynnikiem chroniącym zdrowie psychiczne uczniów w czasie pandemii jest jakość i dostępność sieci wsparcia. Niemniej jednak wyniki badań⁴ wskazują, że system wsparcia opieki psychologiczno-pedagogicznej jest niewystarczający. Efektem problemów uczniów jest również trudna sytuacja ich rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie zawsze byli w stanie zapewnić odpowiednie wsparcie swoim dzieciom. Spowodowało to, że dzieci i młodzież nie mieli dostępu do</p>		
--	--	--	--	---	--	--

² Instytut Profilaktyki Zintegrowanej, Warszawa, 2021r., „Jak wspierać uczniów po roku epidemii?

Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”,

³ Specjalne potrzeby edukacyjne.

⁴ Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa, 2021r., „Wsparcie emocjonalne uczniów, nauczycieli i rodziców w pandemii COVID-19 w gminie Margonin”,

			<p>szkoły i nauczycieli oraz rozszerzyć wsparcie poradni.</p>	<p>właściwej opieki, przez co rodzice/opiekunowie prawni zostali pozostawieni sami sobie z dziećmi wymagającymi specjalistycznej opieki. W związku z tym należy wspomóc rodziców/opiekunów prawnych, również rodziców/opiekunów dzieci ze SPE, w zakresie umiejętnego reagowania na pojawiające się problemy oraz wspierania edukacji i rozwoju swoich dzieci.</p> <p>Okres pandemii miał również negatywny wpływ na kondycję psychiczną nauczycieli, przez co ich rola wychowawcza została ograniczona i utrudniona. Wśród 53% nauczycieli nastąpił wzrost odczuwania silniejszego stresu z powodu pełnienia obowiązków zawodowych niż przed pandemią. W czasie edukacji zdalnej nauczyciel często nie był w stanie na bieżąco reagować na problemy uczniów, a zwłaszcza identyfikować tych, którzy mają niepokojące objawy. Powrót do szkoły po czasie pandemii oraz uruchomienie nauczania on-line wymaga skierowania wsparcia w pierwszej kolejności do nauczycieli oraz wyposażenia ich w odpowiednie</p>		
--	--	--	---	--	--	--

⁵ Dane zebrane w ramach badań związanych z realizacją programu profilaktyki zintegrowanej „Nawigacja w kryzysie” w listopadzie/grudniu 2020 – przebadano N=556 nauczycieli klas 6 z województw: dolnośląskiego, lubelskiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego.

				kompetencje do wspierania psychicznego dzieci i młodzieży. Biorąc pod uwagę powyższe, uczniowie, nauczyciele i rodzice/opiekunowie prawni potrzebują kompleksowego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. W tym celu konieczne jest wprowadzenie rozwiązań systemowych wykorzystujących potencjał poradni psychologiczno-pedagogicznych w województwie warmińsko-mazurskim przy trwałej współpracy ze szkołami, dzięki czemu udzielone wsparcie będzie trwałe i skuteczne.		
261.	Opieczynski Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.2 str. 64	Zakres wsparcia: - Wsparcie poradni psychologiczno-pedagogicznych w procesie wspomagania uczniów	Zakres wsparcia: - wsparcie poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie zwiększenia dostępności i oferty dla uczniów, w tym uczniów ze SPE, nauczycieli oraz rodziców/opiekunów prawnych potrzebujących pomocy psychologicznej na skutek pandemii COVID-19;	Zakres wsparcia został dostosowany do zaktualizowanej części „powiązane rodzaje działań”.	Uwaga uwzględniona
262.	Opieczynski Michał Departament Europejskiego Funduszu	2.5.2 str. 64	Główne grupy docelowe: - Kadra poradni psychologiczno-pedagogiczne - Nauczyciele i kadra wspierająca i organizująca proces nauczania w szkołach/	Grupy docelowe: - poradnie psychologiczno-pedagogiczne, - kadra poradni psychologiczno-pedagogicznych, - rodzice/opiekunowie prawni,	Grupy docelowe zostały doprecyzowane w przypadku uczniów, nauczycieli, rodziców/opiekunów oraz uzupełnione o Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne.	Uwaga uwzględniona

	Spółecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie		placówkach systemu oświaty - Uczniowie szkół/ placówek oświatowych, - Rodzice i opiekunowie dzieci i młodzieży szkół/ placówek systemu oświaty,	- dzieci i młodzież z ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i specjalne, - nauczyciele ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i specjalne.		
263.	Opieczynski Michał Departament Europejskiego Funduszu Spółecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.2.; Powiązane rodzaje działań; Str. 64	(...) Wyzwania leżą również po stronie szkolnictwa branżowego. Rosnące znaczenie zajęć praktycznych w procesie edukacyjnym wymaga zdecydowanie większego wsparcia w obszarach: uczeń – nauczyciel - otoczenie społeczno-gospodarcze. W tym celu należy wypracować model współpracy z organami prowadzącymi szkoły i placówki kształcenia zawodowego i branżowego opartego na idei partnerstwa oraz przyjąć mechanizmy służące włączeniu w ten proces pracodawców. Zapewni to spójne planowanie działań sprzyjających zarówno racjonalizacji sieci ww. szkół i placówek, jak i dopasowaniu ich oferty kształcenia do zdefiniowanych kluczowych branż w regionie. Ponadto wzmocnienia wymaga proces identyfikacji zapotrzebowania na kwalifikacje, umiejętności i	Proponuje się usunięcie zapisu.	Wskazany zakres wsparcia przewidziany jest w Krajowym Programie Odbudowy	Uwaga uwzględniona

			kompetencje niezbędne na rynku pracy.			
264.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.2.; Zakres wsparcia; Str. 64	(...) Wspieranie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju i propagowania pozytywnego wizerunku szkolnictwa branżowego.	Proponuje się usunięcie zapisu.	j.w.	Uwaga uwzględniona
265.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.2.; Główne grupy docelowe; Str. 64	Główne grupy docelowe: (...) – Organy prowadzące szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe i branżowe	Główne grupy docelowe: (...) Proponuje się usunięcie zapisu.	j.w.	Uwaga uwzględniona
266.	Kossakowska Violetta Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy	Strona 64	Zakres wsparcia: – Wsparcie poradni psychologiczno-pedagogicznych w procesie wspomaganie uczniów – Wspieranie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju i	Zakres wsparcia: – Wsparcie poradni psychologiczno-pedagogicznych w procesie wspomaganie uczniów, - wsparcie placówek wychowania pozaszkolnego	-	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia dla rozszerzenia katalogu o placówki wychowania pozaszkolnego.

	Pisz		propagowania pozytywnego wizerunku szkolnictwa branżowego.	działającą na rzecz dzieci i młodzieży. – Wspieranie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju i propagowania pozytywnego wizerunku szkolnictwa branżowego.		
267.	Kosakowska Violetta Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy Pisz	Strona 64	Główne grupy docelowe: – Kadra poradni psychologiczno-pedagogicznych – Nauczyciele i kadra wspierająca i organizująca proces nauczania w szkołach/ placówkach systemu oświaty – Uczniowie szkół/ placówek oświatowych, – Rodzice i opiekunowie dzieci i młodzieży szkół/ placówek systemu oświaty, – Organy prowadzące szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe i branżowe	Główne grupy docelowe: – Kadra poradni psychologiczno-pedagogicznych, – Kadra placówek wychowania pozaszkolnego działającą na rzecz dzieci i młodzieży. – Nauczyciele i kadra wspierająca i organizująca proces nauczania w szkołach/ placówkach systemu oświaty – Uczniowie szkół/ placówek oświatowych, – Rodzice i opiekunowie dzieci i młodzieży szkół/ placówek systemu oświaty, – Organy prowadzące szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe i branżowe	-	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia dla rozszerzenia katalogu o kadre placówek wychowania pozaszkolnego.
268.	Przybyła Margareta Czeczynski Family Foundation CFF Międzychód	2.5. FUNDUSZE DLA EDUKACJI I KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW W WARMII I MAZUR 2.5.3. Wspieranie równego	Powiązane rodzaje działań: Interwencja skierowana zostanie na dalszą poprawę dostępności edukacji przedszkolnej w województwie na terenach najbardziej deficytowych. Równie istotne jest wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, w tym wyrównywania szans dzieci, zwłaszcza z	Powiązane rodzaje działań: Interwencja skierowana zostanie na dalszą poprawę dostępności edukacji przedszkolnej w województwie na terenach najbardziej deficytowych. Równie istotne jest wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, w tym wyrównywania szans dzieci, zwłaszcza z niepełnosprawnościami	Coraz więcej dzieci z niepełnosprawnościami oraz zdiagnozowanymi dysfunkcjami i chorobami uczy się w tradycyjnych szkołach. To wymaga nie tylko dostosowania oferty edukacyjnej i umiejętności oraz wiedzy nauczycieli do ich potrzeb. Istnieje ogromna potrzeba kreowania odpowiednich postaw wśród dzieci w pełni sprawnych, co w przyszłości przełoży się na postawy obywatelskie oraz umiejętność funkcjonowania w	Uwaga uwzględniona

		<p>dostęp do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>niepełnosprawnościami i różnymi trudnościami w szczególności z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Ważne jest przy tym wychwytywanie na wczesnym etapie edukacyjnym ewentualnych deficytów rozwojowych i reagowanie odpowiednimi zajęciami o charakterze kompensacyjnym i wyrównującym szanse dzieci w wieku przedszkolnym, co przyczyni się do wczesnego wspomagania ich rozwoju. Aby było to możliwe, niezbędne jest odpowiednie przygotowanie kadry pedagogicznej oraz adaptacja pomieszczeń i wyposażenie placówek, a także zapewnienie dodatkowych usług przedszkolnych (dojazdy, wyżywienie, asystent) zapewniających dostępność.</p>	<p>i różnymi trudnościami w szczególności z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Ważne jest przy tym wychwytywanie na wczesnym etapie edukacyjnym ewentualnych deficytów rozwojowych i reagowanie odpowiednimi zajęciami o charakterze kompensacyjnym i wyrównującym szanse dzieci w wieku przedszkolnym, co przyczyni się do wczesnego wspomagania ich rozwoju. Aby było to możliwe, niezbędne jest odpowiednie przygotowanie kadry pedagogicznej oraz adaptacja pomieszczeń i wyposażenie placówek, a także zapewnienie dodatkowych usług przedszkolnych (dojazdy, wyżywienie, asystent) zapewniających dostępność. W tym kontekście istotne jest także eliminowanie barier mentalnych i walka ze stereotypami dotyczącymi dzieci z niepełnosprawnościami, co poprawi jakość i komfort ich edukacji a także przyczyni się do budowania postaw obywatelskich wśród uczniów i rozwijania umiejętności funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie.</p>	<p>zróżnicowanym społeczeństwie. Kluczowa jest walka ze stereotypami oraz uczenie dzieci, że pomimo różnych niepełnosprawności wszyscy jesteśmy tacy sami. Edukacja włączająca to nie tylko wzrost wiedzy i świadomości uczniów, ale także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci z niepełnosprawnościami przez ich rówieśników.</p>	
269.	Przybyła Margareta Czepczyński	2.5. FUNDUSZE DLA EDUKACJI	Trzecim aspektem jest kształtowanie od najmłodszych lat kompetencji	Trzecim aspektem jest kształtowanie od najmłodszych lat kompetencji kluczowych,	Badania oraz doświadczenia naszej Fundacji pokazują, że rozpoczęcie edukacji finansowej przez najmłodsze dzieci	Uwaga uwzględniona

<p>Family Foundation CFF Międzycród</p>	<p>I KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR</p> <p>2.5.3. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej</p>	<p>kluczowych, umiejętności i postaw stanowiących fundament do wszystkich następnym etapów edukacji oraz pracy zawodowej..</p> <p>Wsparcie obejmie również poszerzenie oferty wychowania przedszkolnego o zróżnicowane formy zajęć dodatkowych wspierających rozwój przy jednoczesnym wsparciu kadry pedagogicznej oraz wyposażeniu placówek w nowoczesny. Dostęp do wysokiej jakości zajęć w przedszkolu wymaga aktywnego zaangażowania rodziców. Pozwoli to wyrównywać szanse edukacyjne dzieci, szczególnie tych wywodzących się z rodzin o niższym potencjale do samodzielnego przygotowania dzieci do szkoły.</p> <p>Obok wsparcia bezpośredniego placówek oraz dzieci, niezbędne są działania o charakterze informacyjno-promocyjnym ukierunkowane na podnoszenie świadomości nt. znaczenia edukacji przedszkolnej w rozwoju dziecka.</p> <p>W ramach celu szczegółowego wspierane będzie także kształcenie ogólne na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym</p>	<p>umiejętności i postaw stanowiących fundament do wszystkich następnym etapów edukacji oraz pracy zawodowej.</p> <p>W tym kontekście ważne jest rozpoczęcie edukacji finansowej już od najmłodszych lat.</p> <p>Wsparcie obejmie również poszerzenie oferty wychowania przedszkolnego o zróżnicowane formy zajęć dodatkowych wspierających rozwój przy jednoczesnym wsparciu kadry pedagogicznej oraz wyposażeniu placówek w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne oraz innowacyjne programy edukacyjne. Dostęp do wysokiej jakości zajęć w przedszkolu wymaga aktywnego zaangażowania rodziców. Pozwoli to wyrównywać szanse edukacyjne dzieci, szczególnie tych wywodzących się z rodzin o niższym potencjale do samodzielnego przygotowania dzieci do szkoły.</p> <p>Obok wsparcia bezpośredniego placówek oraz dzieci, niezbędne są działania o charakterze informacyjno-promocyjnym ukierunkowane na podnoszenie świadomości nt. znaczenia edukacji przedszkolnej w rozwoju dziecka.</p> <p>W ramach celu szczegółowego wspierane będzie także kształcenie ogólne na poziomie</p>	<p>pozwała na skuteczne rozwinięcie umiejętności kluczowych potrzebnych w życiu dorosłym oraz na rynku pracy.</p> <p>Edukacja finansowa wspiera także walkę z wykluczeniem finansowym oraz wzmacnia konkurencyjność regionów w wymiarze długoterminowym. Badania prowadzone przez Narodowy Bank Polski wskazują na niską wiedzę o finansach i przedsiębiorczości Polaków. Równocześnie zdecydowana większość respondentów wskazuje, że wiedza ta powinna być przekazywana przez szkoły.</p>	
---	--	---	---	---	--

		dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	ogólnokształcącym. Budowa kompetencji, umiejętności i postaw rozpoczyna się już na pierwszych etapach nauki – w szkołach kształcenia ogólnego stanowiących podstawę do kolejnych etapów edukacyjnych i zawodowych.	podstawowym i ponadpodstawowym ogólnokształcącym. Budowa kompetencji, umiejętności i postaw rozpoczyna się już na pierwszych etapach nauki – w szkołach kształcenia ogólnego stanowiących podstawę do kolejnych etapów edukacyjnych i zawodowych. Dlatego tak istotne jest wprowadzanie innowacyjnych programów edukacyjnych już na etapie nauki wczesnoszkolnej np. w zakresie edukacji finansowej.		
270.	Makuchowska Miroslawa Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	2.5. FUNDUSZE DLA EDUKACJI I KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR s. 66	2.5.3. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego i pozbawionego dyskryminacji ze względu na jakiegokolwiek przesłanki kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, w tym z uwagi na orientację seksualną lub tożsamość płciową, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, a także ułatwanie dostępności wsparcia psychologicznego dla	Powołując się na szczegółowy cel zawarty w Artykule 4(h) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. Ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który zakłada wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej uważamy, iż należy wskazać młodzież LGBT+ jako osoby, którym wsparcie w procesie kształcenia i edukacji jest wysoce potrzebne i niezbędne do prawidłowego rozwoju. Zajęcia antydyskryminacyjne mają znaczący wpływ i przełożenie na kształtowanie prawidłowych postaw młodych ludzi.	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.

				grup szczególnie narażonych na dyskryminację i przemoc, w tym ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową.		
271.	Opieczynski Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.3 str. 66-67	Powiązane rodzaje działań: Interwencja skierowana zostanie na dalszą poprawę dostępności edukacji przedszkolnej w województwie na terenach najbardziej deficytowych. Równie istotne jest wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, w tym wyrównywania szans dzieci, zwłaszcza z niepełnosprawnościami i różnymi trudnościami w szczególności z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Ważne jest przy tym wychwytywanie na wczesnym etapie edukacyjnym ewentualnych deficytów rozwojowych i reagowanie odpowiednimi zajęciami o charakterze kompensacyjnym i wyrównującym szanse dzieci w wieku przedszkolnym, co przyczyni się do wczesnego wspomagania ich rozwoju. Aby było to możliwe, niezbędne jest odpowiednie przygotowanie kadry	Powiązane rodzaje działań: Do osiągnięcia przez społeczeństwo wysokiej jakości życia niezbędne są kompetencje oraz umiejętności, których uczymy się już na pierwszych etapach nauki, co stanowi podstawę do wszystkich kolejnych etapów edukacyjnych i zawodowych. Aby było to możliwe istnieje silna potrzeba dobrze funkcjonującego systemu kształcenia ogólnego. W dalszym ciągu należy wzmacniać potencjał placówek systemu oświaty jako wspólnoty kadry pedagogicznej, dzieci, uczniów oraz rodziców/opiekunów prawnych poprzez kierowanie do wszystkich grup bezpośredniego wsparcia. Mimo wzrostu odsetka dzieci objętych edukacją przedszkolną, jaki nastąpił w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2014-2019 (z 69,7% w 2014 r. do 81,1% w 2020 r.; 88,5% średnia w 2019 r. dla Polski ⁶), udział dzieci w edukacji przedszkolnej w	Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb przez Departament EFS, opis został doprecyzowany w obszarze edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego. Ponadto dodane zostały dane i źródła uzasadniające potrzebę wsparcia. Został także wyodrębniony obszar edukacji włączającej jako niezbędny element zarówno edukacji przedszkolnej jak i edukacji ogólnej. Zaplanowano wsparcie stworzenia na terenie województwa szkół modelowych, wdrażających innowacyjne rozwiązania organizacyjne i metodyczne związane z kształtowaniem kompetencji kluczowych. Dodano wsparcie nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, specjalne i zawodowe w obszarach istotnych z punktu widzenia edukacji przyszłości oraz nowoczesnych trendów i wyzwań jakie stoją przed rozwojem edukacji w województwie warmińsko-mazurskim.	Uwaga uwzględniona częściowo Opis zostanie zaktualizowany o niezbędne informacje, niemniej część propozycji jest zbyt szczegółowa na tym etapie prac nad Programem.

⁶ Dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

			<p>pedagogicznej oraz adaptacja pomieszczeń i wyposażenie placówek, a także zapewnienie dodatkowych usług przedszkolnych (dojazdy, wyżywienie, asystent) zapewniających dostępność. Trzecim aspektem jest kształtowanie od najmłodszych lat kompetencji kluczowych, umiejętności i postaw stanowiących fundament do wszystkich następnym etapów edukacji oraz pracy zawodowej. Wsparcie obejmuje również poszerzanie oferty wychowania przedszkolnego o zróżnicowane formy zajęć dodatkowych wspierających rozwój przy jednoczesnym wsparciu kadry pedagogicznej oraz wyposażeniu placówek w nowoczesny sprzęt. Dostęp do wysokiej jakości zajęć w przedszkolu wymaga aktywnego zaangażowania rodziców. Pozwoli to wyrównywać szanse edukacyjne dzieci, szczególnie tych wywodzących się z rodzin o niższym potencjale do samodzielnego przygotowania dzieci do szkoły. Obok wsparcia</p>	<p>województwie warmińsko-mazurskim jest w dalszym ciągu najniższy w kraju, zwłaszcza na obszarach wiejskich (49%). Przeprowadzone przez IZ7 badanie ankietowe dotyczące upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie warmińsko-mazurskim⁸ potwierdziło potrzebę poprawy dostępności edukacji przedszkolnej dla dzieci, które do tej pory nie zostały nią objęte: 54 gminy zadeklarowały, że posiadają miejsca niewykorzystane, 14 gmin wykazało, że ma niewystarczającą liczbę miejsc wychowania przedszkolnego w stosunku do liczby dzieci. Zatem w dalszym ciągu potrzebne jest tworzenie nowych miejsc, jak i dofinansowanie miejsc niewykorzystanych. Ze względu na niski stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie niezbędne są działania o charakterze informacyjno-promocyjnym, zmierzające do zwiększenia świadomości rodziców/opiekunów prawnych nt. roli wychowania przedszkolnego w rozwoju dziecka⁹.</p>		
--	--	--	---	--	--	--

⁷ Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

⁸ Badanie zostało przeprowadzone w kwietniu 2021 r. i było skierowane do wszystkich 116 gmin z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Odpowiedziało na nie 83% wszystkich gmin (97 gmin spośród 116 gmin).

⁹ Jednymi z najczęstszych powodów niewykorzystania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego, wskazanymi w ankiecie przeprowadzonej przez IZ, są: brak zgłoszeń rodziców (26 gmin) oraz niska świadomość rodziców nt. roli edukacji przedszkolnej (17 gmin).

			<p>bezpośredniego placówek oraz dzieci, niezbędne są działania o charakterze informacyjno-promocyjnym ukierunkowane na podnoszenie świadomości nt. znaczenia edukacji przedszkolnej w rozwoju dziecka.</p> <p>W ramach celu szczegółowego wspierane będzie także kształcenie ogólne na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym ogólnokształcącym. Budowa kompetencji, umiejętności i postaw rozpoczyna się już na pierwszych etapach nauki – w szkołach kształcenia ogólnego stanowiących podstawę do kolejnych etapów edukacyjnych i zawodowych. W dalszym ciągu należy wzmacniać potencjał szkół jako wspólnoty kadry pedagogicznej, uczniów oraz rodziców poprzez kierowanie do nich bezpośredniego wsparcia. Szkoły zostaną wsparte w rozwoju kompetencji kluczowych, umiejętności i postaw uczniów. Dodatkowo pandemia COVID-19 odsłoniła braki w kompetencjach cyfrowych nauczycieli i uczniów. Spadają również</p>	<p>Równie istotne jest wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, oferującej usługi prowadzące do wyrównywania szans dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów, jak i kształtowania od najmłodszych lat kompetencji kluczowych oraz umiejętności podstawowych, przekrojowych i w zakresie preorientacji zawodowej dzieci, przy aktywnym zaangażowaniu rodziców/opiekunów prawnych. Jakość edukacji przedszkolnej będzie również podnoszona poprzez kształcenie całej kadry zatrudnionej w placówkach, a także poprzez adaptację pomieszczeń i wyposażenie w nowoczesny sprzęt¹⁰.</p> <p>W ramach kształcenia ogólnego na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym ogólnokształcącym należy wspierać szkoły w rozwoju kompetencji kluczowych oraz umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych. Jest to odpowiedź na potrzeby młodych ludzi, na wyzwania współczesnego świata (m.in. cyfryzacja, pandemia oraz nauczanie zdalne), ale również na słabe wyniki nauczania potwierdzone wynikami matur oraz egzaminu ósmoklasisty,</p>		
--	--	--	---	--	--	--

¹⁰ Zaplanowane wsparcie wynika z potrzeb ośrodków wychowania przedszkolnego zdiagnozowanych w ankiecie przeprowadzonej przez IZ.

			<p>kompetencje społeczne – kontakt z drugim człowiekiem, umiejętność pracy zespołowej. Równolegle z rozwojem kadry należy wspierać młodych ludzi w nabywaniu umiejętności społecznych i wzmacniać ich kompetencje kluczowe. Wzmocnić należy relacje między nauczycielami i uczniami oraz rodzicami. Ważną rolę w rozwoju młodego człowieka odgrywają jego pasje i zainteresowania – pozwalają kształtować umiejętności i odkrywać talenty, przyczyniają się do doskonalenia osobowości i intelektu. Planuje się wsparcie tworzenia szkół referencyjnych (komplementarnie do interwencji w ramach CP4 (ii) wprowadzających innowacyjne rozwiązania organizacyjne i metodyczne związane z kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów. W odpowiedzi na potrzeby współczesnego świata coraz prężniej rozwija się gałąź edukacji alternatywnej, wypełniającej założenia podstawy</p>	<p>które w 2020 r. plasują województwo warmińsko-mazurskie kolejny raz na jednym z ostatnich miejsc (zdawalność matur¹¹ dla kraju 74%, w-m 69%, zdawalność egzaminu ósmoklasisty 12z matematyki (kraj 46%, w-m 41,73%), języka angielskiego (kraj 54%, w-m 50%) oraz języka niemieckiego (kraj 46%, w-m 42,24%). W ramach działań mających na celu zwiększenie szans edukacyjnych uczniów przewiduje się wspieranie tworzenia warunków uczenia się, adekwatnych do potrzeb rynku pracy i zmian zachodzących w gospodarce. Planuje się działania w zakresie zwiększenia kompetencji i umiejętności uczniów zgodnie z ich zdiagnozowanymi potrzebami edukacyjno-rozwojowymi, w ramach których realizowane będą m.in. zajęcia rozwijające oraz wyrównujące stwierdzone deficyty, pomoc stypendialna, inicjatywy edukacyjne. Celem stworzenia warunków uczenia się istotne jest również wzmocnienie potencjału kadry zatrudnionej w szkołach poprzez realizację wsparcia</p>		
--	--	--	--	---	--	--

¹¹ Dane z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej <https://cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-w-nowej-formule/wyniki/>

¹² Dane z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej <https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/wyniki/>

			<p>programowej przy pełnej swobodzie w sposobie realizowania jej postanowień. W stosunku do szkolnictwa tradycyjnego edukacja alternatywna charakteryzuje się m.in. otwarciem na otaczającą rzeczywistość, nastawieniem na rzeczy postępowe i twórcze, które zachęcą uczniów do samodzielnej działalności poznawczej.</p>	<p>odpowiadającego na ich zindywidualizowane potrzeby oraz doposażenie bazy dydaktycznej w nowoczesny sprzęt i niezbędne pomoce do realizacji poszczególnych form wsparcia. Ważne jest także aktywne wsparcie rodziców/opiekunów prawnych, w tym rozwijanie współpracy na linii szkoła-nauczyciele-rodzice/opiekunowie prawni. Interwencja w ramach kształcenia ogólnego będzie miała także na celu wsparcie powszechnego doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz orientacji zawodowej ułatwiających przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, jak również kształtowania postaw ciągłego uczenia się i elastycznego spojrzenia na wykonywany w przyszłości zawód, wraz z gotowością jego zmiany w razie potrzeb na przestrzeni życia zawodowego. Ponadto, dynamiczny przyrost liczby dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami wskazuje na konieczność zaplanowania wsparcia, które zapewni dostępność edukacji wszystkim dzieciom i uczniom. Stale rośnie liczba zdiagnozowanych dzieci ze SPE w wyniku rozwoju narzędzi diagnostycznych,</p>		
--	--	--	---	---	--	--

				<p>prorowadzonych badań naukowych, wzrostu świadomości tematu SPE w społeczeństwie oraz postępu cywilizacyjnego. 70% uczniów z orzeczeniem uczy się w szkołach ogólnodostępnych, a średnia liczba uczniów ze SPE w 25-osobowej klasie wynosi 8 uczniów¹³. Według Stanu Zdrowia Ludności Polski w 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba osób z niepełnosprawnościami w wieku 0-14 lat wynosiła 10 300¹⁴.</p> <p>Planuje się także stworzenie na terenie województwa szkół modelowych, wdrażających innowacyjne rozwiązania organizacyjne i metodyczne związane z kształtowaniem kompetencji kluczowych i umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych uczniów. Jednym z takich rozwiązań jest coraz prężniej rozwijająca się gałąź edukacji alternatywnej, np. szkoła Montessori, szkoła waldorfska czy szkoła daltońska, będąca odpowiedzią na potrzeby współczesnego świata, która znalazła również uznanie wśród</p>		
--	--	--	--	---	--	--

¹³ Dane z VIII Kongresu Edukacja i Rozwój: Prawo i zarządzanie w oświacie, prezentacja J. Elmanowska, K. Sirak „Potrzeby edukacyjne – specjalne, zróżnicowane, może indywidualne? Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w roku 2021/2022”.

¹⁴ Dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

				<p>kadry pedagogicznej naszego województwa. Przeprowadzone przez IZ badanie ankietowe dotyczące alternatywnych metod nauczania¹⁵ potwierdziło, że 60 szkół podstawowych już wdraża elementy alternatywnych metod nauczania, a 87 szkół jest zainteresowanych wdrażaniem jednej z nich.</p> <p>Jednym z kluczowych czynników poprawy jakości edukacji oraz efektów nauczania w województwie warmińsko-mazurskim jest doskonalenie zawodowe nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, specjalne i zawodowe. Ma to szczególne znaczenie w obecnych czasach, gdy tempo rozwoju wiedzy, zmian społecznych i technologicznych sprawia, że istnieje potrzeba reagowania także na zmiany w edukacji. Tym samym kompleksowe wsparcie nauczycieli będzie dotyczyć obszarów ważnych z punktu widzenia edukacji przyszłości oraz nowoczesnych trendów i wyzwań jakie stoją przed rozwojem edukacji w województwie warmińsko-mazurskim. Wsparcie zostanie</p>		
--	--	--	--	---	--	--

¹⁵ Badanie ankietowe przeprowadzone w czerwcu 2021 r. wśród 137 szkół podstawowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

				<p>skoncentrowane m.in. na doskonaleniu nauczycieli wspierającym przechodzenie od modelu opartego na przekazywaniu i przyswajaniu wiedzy do podejścia skoncentrowanego na aktywnym dochodzeniu do wiedzy i rozwijaniu umiejętności przez uczniów, samodzielnie i w grupach, przy moderującym wsparciu nauczyciela. Potrzebne jest doskonalenie nauczycieli poprzez uczenie się od innych nauczycieli, następnie testowanie nowych metod na lekcjach i regularną wymianę doświadczeń pomiędzy nauczycielami z danej i z różnych szkół, towarzyszącą dalszemu ulepszaniu metod pracy na lekcjach, w tym wykorzystanie edukacji outdoorowej w praktyce. Biorąc pod uwagę dostępne zasoby kulturalne, historyczne oraz walory przyrodnicze województwa warmińsko-mazurskiego ważne jest także nabywanie świadomości i wiedzy nauczycieli w tym zakresie i przekazywanie jej podczas zajęć z dziećmi i uczniami.</p> <p>Zaproponowane powyżej działania są spójne, komplementarne i będą mieć uzupełniający charakter w</p>		
--	--	--	--	--	--	--

				stosunku do interwencji w ramach EFRR. Są niezbędne aby wsparcie w ramach EFS+ było skuteczne, aby placówki zostały wzmocnione a edukacja w województwie stała się nowoczesna i zgodna z oczekiwaniami i wyzwaniem przyszłego rynku pracy.		
272.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.3 Powiązane rodzaje działań; Str. 67	(...) Wsparcie obejmie również dostosowanie kształcenia zawodowego i branżowego na potrzeby gospodarki poprzez realizację programów współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wzmocnienia wymaga współpraca z pracodawcami, którzy będą angażowani m. in. w proces identyfikacji zapotrzebowania na kwalifikacje, umiejętności oraz kompetencje niezbędne na rynku pracy, kształcenia i egzaminowania, organizacji staży uczniowskich, realizacji kursów zawodowych czy tworzenia klas patronackich. Programy będą oferowały zrównoważony zestaw umiejętności zawodowych oraz kompetencji kluczowych, które stanowią mocną podstawę odporności, uczenia się przez całe życie, zdolności do zatrudnienia i rozwoju osobistego. Interwencja	(...) Wsparcie obejmie również dostosowanie kształcenia zawodowego i branżowego na potrzeby gospodarki poprzez realizację programów współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wzmocnienia wymaga współpraca z pracodawcami, którzy będą angażowani m. in. w proces identyfikacji zapotrzebowania na kwalifikacje, umiejętności oraz kompetencje niezbędne na rynku pracy, kształcenia i egzaminowania, organizacji staży uczniowskich, realizacji kursów zawodowych czy tworzenia klas patronackich. Realizowane w ramach programów współpracy formy wsparcia będą oferowały zrównoważony zestaw umiejętności zawodowych oraz kompetencji kluczowych uczniów/słuchaczy, które stanowią mocną podstawę odporności, uczenia się przez	1. Dostosowanie nazewnictwa do Ustawy o systemie oświaty i nomenklatury projektu WLWK. 2. Doprecyzowanie zapisów.	Uwaga uwzględniona częściowo Nie wskazano, który zapis jest w opinii Dep. EFS niezgodny z Ustawą o systemie oświaty i WLWK – nie wskazano. Uwzględniono Pkt 2 i 3

			<p>zapewni nauczycielom oraz kadrze wspierającej i organizującej proces nauczania możliwość nabywania, aktualizowania posiadanej wiedzy oraz doskonalenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji, m. in.: poprzez studia podyplomowe, staże w przedsiębiorstwach, jak też inne formy doskonalenia zawodowego. Zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości edukacji zawodowej, z ukierunkowaniem na jej praktyczny wymiar będzie bezpośrednio korespondować ze zmieniającymi się wymogami rynku pracy. Dynamiczny rozwój gospodarki, w tym postępujący w niej proces transformacji cyfrowej, a także nieodwracalne skutki pandemii COVID-19, która wymusiła wprowadzenie nauczania zdalnego, pokazują, że szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe i branżowe stają wobec wyzwania sprostania potrzebom zmian, w tym zapotrzebowania na pracowników o nowych, wyższych niż do tej pory kompetencjach cyfrowych. (...)</p>	<p>całe życie, zdolności do zatrudnienia i rozwoju osobistego. Interwencja zapewni nauczycielom oraz kadrze wspierającej i organizującej proces nauczania możliwość nabywania, aktualizowania posiadanej wiedzy oraz doskonalenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji, m. in.: poprzez studia podyplomowe, staże w przedsiębiorstwach, jak też inne formy doskonalenia zawodowego. Zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości edukacji zawodowej, z ukierunkowaniem na jej praktyczny wymiar będzie bezpośrednio korespondować ze zmieniającymi się wymogami rynku pracy. Rozwijająca się gospodarka oraz szersze zastosowanie nowych technologii implikuje konieczność zapewnienia nowoczesnej oferty szkolnictwa zawodowego, która dzięki ścisłej współpracy z kluczowymi pracodawcami stanie się wysokiej jakości konkurencyjną ofertą kształcenia zawodowego w regionie. Istotne jest zatem wzmocnienie potencjału szkół/placówek prowadzących kształcenie zawodowe poprzez doposażenie/wyposażenie ich bazy dydaktycznej, w tym wsparcie infrastruktury i</p>		
--	--	--	--	---	--	--

				<p>narzędzi wspierających cyfryzację w obszarze kształcenia zawodowego, co pozwoli na stworzenie uczniom/słuchom tych szkół/placówek rzeczywistych warunków środowiska pracy, w tym korzystnie wpłynie na adaptację do zmian technologicznych zachodzących na rynku pracy.</p> <p>Dynamiczny rozwój gospodarki, w tym postępujący w niej proces transformacji cyfrowej, a także nieodwracalne skutki pandemii COVID-19, która wymusiła wprowadzenie nauczania zdalnego, pokazują, że szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe i branżowe stają wobec wyzwania sprostania potrzebom zmian, w tym zapotrzebowania na pracowników o nowych, wyższych niż do tej pory kompetencjach cyfrowych. (...)</p>	<p>3. Opis nie zawiera bardzo istotnego wsparcia w zakresie wyposażenia/wyposażenia bazy dydaktycznej szkół zawodowych w sprzęt i narzędzia niezbędne do prowadzenia zajęć, w tym wsparcie infrastruktury i narzędzi wspierających cyfryzację w obszarze kształcenia zawodowego, co przełoży się na wzmocnienie potencjału tych szkół, m.in. unowocześnienie oferty kształcenia zawodowego, dostosowanie jej do potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy, tworzenie nowych zawodów.</p>	
273.	Elżbieta Mieczkowska a Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu	2.5.3/s.67 (8 wers)	„Ważną rolę w rozwoju młodego człowieka odgrywają jego pasje i zainteresowania - pozwalają kształtować umiejętności i odkrywać talenty, przyczyniają się do doskonalenia osobowości i intelektu”	„Ważną rolę w rozwoju młodego człowieka odgrywają jego pasje i zainteresowania - pozwalają kształtować umiejętności i odkrywać talenty, przyczyniają się nie tylko do doskonalenia osobowości i intelektu ale również rozwoju kompetencji kluczowych. Wzmocnić należy kadrę i infrastrukturę placówek systemu oświaty, w	Rozwój kompetencji kluczowych musi odbywać się również w środowisku pozaszkolnym, biblioteki pedagogiczne wspomagające szkoły i nauczycieli mogą zgodnie z par.1, ust.5, pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz. U. 2013 r., poz.369) mogą organizować i prowadzić działalność edukacyjną i kulturalną. Dzięki kadrze nauczycielskiej wspierają w formie edukacji poza klasą szkolną realizację	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Zmodyfikowany zostanie fragment: "Wzmocnić należy kadrę i infrastrukturę placówek systemu oświaty, w szczególności tym również bibliotek pedagogicznych celem rozszerzenia oferty zajęć edukacyjnych dedykowanych dzieciom i młodzieży służących rozwojowi ich zainteresowań i</p>

				szczegółności bibliotek pedagogicznych celem rozszerzenia oferty zajęć edukacyjnych dedykowanych dzieciom i młodzieży służących rozwojowi ich zainteresowań i kompetencji kluczowych ”	podstawy programowej, w tym kompetencji kluczowych, a tym samym rozwijają pasje i zainteresowania uczniów . Mogą swoimi zasobami informacyjnymi wspierać również rodziców.	kompetencji kluczowych”.
274.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.3 str. 67-68	Zakres wsparcia: - tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej na terenach deficytowych - zwiększenie dostępności i atrakcyjności placówek przedszkolnych - promowanie korzyści edukacji przedszkolnej, w szczególności na terenach deficytowych; - wsparcie wszechstronnego rozwoju dzieci przygotowującego do kolejnych etapów edukacyjnych; - wsparcie kadry szkół/placówek oświatowych wynikające z indywidualnych potrzeb placówki, w tym wzmacnianie relacji rodzina-nauczyciel oraz promowanie pozytywnego wizerunku nauczyciela; - kompleksowe programy rozwojowe szkół/placówek oświatowych mające na celu zwiększenie jakości i efektywności nauczania oraz dostosowania jego zakresu do potrzeb regionalnego rynku pracy;	Zakres wsparcia: - tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego; - dofinansowanie udziału dzieci w edukacji przedszkolnej; - wsparcie wszechstronnego rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym przygotowującego do kolejnych etapów edukacyjnych (realizacja zajęć deficytowych i rozwijających); - wsparcie uczniów, w tym m.in. kształtowanie kompetencji kluczowych i umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych, wynikające z ich potrzeb; - powszechne doradztwo edukacyjno-zawodowe wśród uczniów; - wspomaganie procesu dydaktycznego w ośrodkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach i placówkach prowadzących kształcenie ogólne i specjalne poprzez wsparcie nauczycieli, kadry zarządzającej, wspierającej i organizującej proces nauczania oraz dostosowanie i wyposażenie w niezbędny	Zakres wsparcia został dostosowany do zaktualizowanej części „powiązane rodzaje działań”.	Uwaga uwzględniona częściowo Zapis zostanie przerezegowany, niemniej jednak szczegółowy zakres wsparcia zostanie określony w szczegółowym opisie priorytetu.

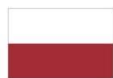
			<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie szkół w realizacji atrakcyjnych zajęć oraz prowadzenie zajęć dla uczniów poza edukacją formalną służących rozwojowi pasji i zainteresowań; - Wsparcie tworzenia szkół referencyjnych 	<p>sprzęt, narzędzia i pomoce dydaktyczne, jak również aktywne wsparcie rodziców/opiekunów prawnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków dla realizacji edukacji włączającej; - stworzenie szkół modelowych, wdrażających innowacyjne rozwiązania organizacyjne i metodyczne; - kompleksowe wsparcie nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, specjalne i zawodowe w obszarach istotnych z punktu widzenia edukacji przyszłości oraz nowoczesnych trendów i wyzwań jakie stoją przed rozwojem edukacji w regionie. 		
275.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.3 Główne grupy docelowe;; Str. 68	<p>Główne grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dzieci w wieku przedszkolnym, – Uczniowie szkół/ placówek oświatowych (uczęszczające do szkół ogólnych, branżowych i specjalnych) – Nauczyciele i kadra wspierająca i organizująca proces nauczania w przedszkolach (w tym innych formach wychowania przedszkolnego), szkołach i placówkach oświatowych. – Rodzice i opiekunowie dzieci i uczniów, – Przedszkola, szkoły/ placówki systemu oświaty 	<p>Główne grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dzieci w wieku przedszkolnym, – Uczniowie szkół/ placówek oświatowych (uczęszczające do szkół ogólnych, zawodowych branżowych i specjalnych) – Nauczyciele i kadra wspierająca i organizująca proces nauczania w przedszkolach (w tym innych formach wychowania przedszkolnego), szkołach i placówkach oświatowych. – Rodzice i opiekunowie dzieci i uczniów, – Przedszkola, szkoły/ placówki systemu oświaty prowadzące 	<p>1. Dostosowanie nazewnictwa do Ustawy o systemie oświaty i nomenklatury projektu WLWK.</p> <p>2. Dodano: „Otoczenie społeczno gospodarcze”, które jest również grupą docelową w ramach Programów</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Nie wskazano, który zapis jest w opinii Dep. EFS niezgodny z Ustawą o systemie oświaty i WLWK– nie wskazano. Uwzględniono Pkt 2</p>

			prowadzące kształcenie ogólne, branżowe i specjalne.	kształcenie ogólne, zawodowe branżowe i specjalne, - Otoczenie społeczno – gospodarcze.	współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z otoczeniem społeczno-gospodarczym.	
276.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.3 str. 68	Główne grupy docelowe: - Dzieci w wieku przedszkolnym, - Uczniowie szkół/ placówek oświatowych (uczęszczające do szkół ogólnych, branżowych i specjalnych) - Nauczyciele i kadra wspierająca i organizująca proces nauczania w przedszkolach (w tym innych formach wychowania przedszkolnego), szkołach i placówkach oświatowych. - Rodzice i opiekunowie dzieci i uczniów, - Przedszkola, szkoły/ placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne, branżowe i specjalne.	Grupy docelowe: - ośrodki wychowania przedszkolnego oraz szkoły/placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne i specjalne, - dzieci w wieku przedszkolnym, - uczniowie szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i specjalne, - nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania ośrodków wychowania przedszkolnego oraz szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne, specjalne i zawodowe, - doradcy zawodowi/osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego, - rodzice/opiekunowie prawni.	Grupy docelowe zostały doprecyzowane w przypadku placówek, uczniów, nauczycieli, rodziców/opiekunów oraz uzupełnione o doradców zawodowych.	Uwaga uwzględniona
277.	Elżbieta Mieczkowska Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu	2.5.3/s.68 („- „ nr 5 od góry)	„- Wsparcie szkół w realizacji atrakcyjnych zajęć oraz prowadzenie zajęć dla uczniów poza edukacją formalną służących rozwojowi pasji i zainteresowań”	„- Wsparcie szkół i placówek w realizacji atrakcyjnych zajęć oraz prowadzenie zajęć dla uczniów poza edukacją formalną służących rozwojowi pasji i zainteresowań”	Wsparcie winno objąć też placówki systemu oświaty takie jak biblioteki pedagogiczne. Placówki systemu oświaty bowiem też mogą prowadzić zajęcia edukacyjne i kulturalne. Placówki systemu oświaty to wg art.4, ust.1, pkt 14 ustawy Prawo oświatowe to jednostki organizacyjne wymienione w art.2 pkt 3-8 i 10 (tj. biblioteki pedagogiczne)	Uwaga uwzględniona
278.	Elżbieta Mieczkowska	2.5.3/s.68 (Główne grupy	„- Przedszkola, szkoły/placówki systemu	„- Przedszkola, szkoły/placówki systemu oświaty, w tym	w Głównej grupie docelowej nie należy zawężyć katalogu placówek, tylko do tych	Uwaga uwzględniona

	a Warmińsko- Mazurska Biblioteka Pedagogiczn a im. Karola Wojtyły w Elblągu	docelowe „ – „ nr 5)	oświaty prowadzące kształcenie ogólne, branżowe i specjalne.”	prowadzące kształcenie ogólne, branżowe i specjalne.”	które prowadzą kształcenie ogólne, branżowe i specjalne. Słowo „w tym” daje otwarty katalog. Zwłaszcza, że na s. 69 w Tabeli 2. Wskaźniki. Wskaźniki produktu jest: „Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem” a w Tabela 3 Wskaźniki rezultatu jest: „Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących doposażenie/wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych.	
279.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.5.3./str. 69	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Cały obszar województwa warmińsko-mazurskiego	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Cały obszar województwa warmińsko mazurskiego. Możliwość premiowania przedsięwzięć z zakresu wsparcia dostępu do edukacji na obszarze MOF Olsztyna wskazanych w Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania	W projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania jedną z wiązek projektów do realizacji na terenie MOF Olsztyna z alokacji ZIT jest Edukacyjny MOF. Dla realizacji priorytetowych przedsięwzięć z tego obszaru niezbędne są preferencje dla działań MOF Olsztyna w tym obszarze.	Uwaga nieuwzględniona Ewentualne preferencje określone zostaną na etapie przygotowania szczegółowego opisu priorytetów lub kryteriów wyboru projektów. Obecnie brak przesłanek dla premiowanie konkretnie tego OSI. Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>
280.	Opieczyński Michał Departamen t Europejskieg o Funduszu Społecznego Urząd Marszałkows ki	1. „Edukacja” str. 7 2. 2.5.4 str. 70	1. „W województwie warmińsko-mazurskim obserwuje się systematyczny spadek odsetka osób w wieku 25-64 lata uczestniczących w kształceniu ustawicznym i jest to tendencja przeciwna do krajowej. Stąd kontynuowane będzie dotychczasowe wsparcie tej formy		- W uzasadnieniu dotyczącym edukacji (str. 7) zbyt ogólnie odniesiono się do kształcenia ustawicznego. Wskazano tylko dane dotyczące osób w wieku 25-64 lata, a wsparcie w programie może być skierowane do osób dorosłych od 18 r. ż. bez górnej granicy wiekowej. - Uzasadnienie zbyt bardzo koncentruje się na kompetencjach cyfrowych, które mocno będą wspierane w ramach FERS.	Uwaga ma charakter komentarza, brak propozycji zapisu

	Województwo Warmińsko-Mazurskie w Olsztynie		<p>podnoszenia kompetencji z uwzględnieniem aktualnych potrzeb grup docelowych”.</p> <p>2. „Pandemia COVID-19 przyspieszając transformację cyfrową, ukazała przede wszystkim braki w zakresie kompetencji cyfrowych, uwypukliła także fakt, że umiejętności szybko się dezaktualizują. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w życiu codziennym i pracy wymaga pilnego podniesienia umiejętności cyfrowych. Rozwijanie kultury uczenia się przez całe życie i zwiększania umiejętności przekrojowych jest warunkiem rozwoju zarówno konkurencyjnej gospodarki jak i spójnego społeczeństwa. Niezbędne jest wsparcie w szczególności kształcenia ustawicznego osób o niewystarczających lub przestarzałych umiejętnościach, w tym starszych, o niskich kwalifikacjach oraz z niepełnosprawnościami. Rzetelna diagnoza jest warunkiem dobrego planowania rozwoju umiejętności dlatego niezbędne jest upowszechnienie istniejących oraz opracowanie i wdrożenie</p>		<p>-Brakuje uzasadnienia dotyczącego potrzeby tworzenia lokalnych ośrodków edukacyjnych i wsparcia osób wykonujących zawody niemedyczne oraz kadry ochrony zdrowia.</p> <p>- Warto oprzeć się na danych statystycznych np. Bilans Kapitału Ludzkiego, „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”, badanie PIAAC.</p>	
--	---	--	---	--	---	--

			nowych rozwiązań w zakresie diagnozowania kompetencji i predyspozycji osób w każdym wieku.”			
281.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.4 str. 71	„Zakres wsparcia: - kompleksowe wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji osób dorosłych poprzez realizację doradztwa kariery i dofinansowania kursów/szkoleń realizowanych przez Bazę Usług Rozwojowych (BUR);”	Zakres wsparcia: - kompleksowe wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji osób dorosłych poprzez realizację doradztwa kariery, dofinansowanie kursów/szkoleń oraz potwierdzanie umiejętności zdobytych poza edukacją formalną realizowanych przez Bazę Usług Rozwojowych (BUR);	Rozszerzenie wsparcia o możliwość potwierdzenia umiejętności zdobytych poza edukacją formalną poprzez BUR jest odpowiedzią na potrzeby osób dorosłych. Jest to dobra promocja edukacji pozaformalnej.	Uwaga uwzględniona
282.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.4 str. 71	„Zakres wsparcia: ... - dofinansowanie działalności lokalnych ośrodków edukacyjnych”	Zakres wsparcia: ... - lokalne inicjatywy edukacyjne w zakresie podnoszenia kompetencji osób dorosłych;	Należy zmienić na lokalne inicjatywy edukacyjne w zakresie podnoszenia kompetencji osób dorosłych, gdyż to działanie będzie polegało głównie na tworzeniu, a następnie finansowaniu działalności lokalnych ośrodków edukacyjnych. Inicjatywy edukacyjne będą skierowane do całej społeczności więc w zakresie wsparcia nie powinno się wskazywać „osób starszych i niepełnosprawnych”.	Uwaga uwzględniona częściowo Zakres wsparcia zostanie zmodyfikowany na „lokalne inicjatywy edukacyjne w zakresie podnoszenia kompetencji osób dorosłych” Wskazując na „osoby starsze i niepełnosprawne” chcielibyśmy podkreślić ich preferencyjny charakter.
283.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego	2.5.4 str. 71	„Zakres wsparcia: ... - wsparcie kadr systemu ochrony zdrowia w zakresie kształcenia podyplomowego i	Zakres wsparcia: ... - wsparcie kadr systemu ochrony zdrowia oraz osób wykonujących zawody	Możliwość rozszerzenia wsparcia na osoby wykonujące zawody niemedyczne w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia wynika z linii demarkacyjnej. Potrzeba zaś	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie „kadry systemu ochrony zdrowia” oznacza również osoby wykonujące zawody

	o Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie		doskonalenia zawodowego w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia.”	niemedyczne w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w zakresie kształcenia podyplomowego i doskonalenia zawodowego.	m. in. z badania potrzeb potencjalnych wnioskodawców oraz z prac grupy ds. edukacji.	niemedyczne/okółomedyczne.
284.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego o Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.4 str. 71	„Zakres wsparcia: ... - wdrażanie kwalifikacji rynkowych”.	Należy usunąć ten zakres wsparcia.	Zgodnie z linią demarkacyjną, działania dotyczące wdrażania kwalifikacji rynkowych będą wdrażane w ramach FERS.	Uwaga uwzględniona
285.	Andrukiewicz Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.5.4. Wspieranie uczenia się przez całe życie (...) Str. 71	Główne grupy docelowe: Osoby dorosłe, które z własnej inicjatywy chcą podnosić lub zmienić swoje kompetencje i kwalifikacje. Preferencyjnie będą traktowane projekty uwzględniające wsparcie osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach oraz osób z niepełnosprawnościami.	Główne grupy docelowe: - Osoby dorosłe, które z własnej inicjatywy chcą podnosić lub zmienić swoje kompetencje i kwalifikacje. - Podmioty lecznicze, które chcą systemowo podnosić posiadane i pozyskiwać nowe kompetencje i kwalifikacje zatrudnionych w nich kadr systemu ochrony zdrowia. Preferencyjnie będą traktowane projekty uwzględniające wsparcie osób starszych, osób o	W Projekcie brakuje możliwości zorganizowania przez podmioty lecznicze systemów podnoszenia posiadanych i pozyskiwania nowych kwalifikacji zatrudnionych w nich kadr systemu ochrony zdrowia. Dzięki zastosowaniu podejścia systemowego uzyskane efekty będą bardziej komplementarne i długotrwałe, gdyż większość wskazanych kadr jest zatrudnionych właśnie w tych podmiotach a nie świadczy usług zdrowotnych jednoosobowo. Warto wskazać, iż na str. 10 Projektu zapisano iż „Inwestycje w kształcenie kadr	Uwaga uwzględniona

				niskich kwalifikacjach oraz osób z niepełnosprawnościami.	medycznych i okołomedycznych są istotnym wyzwaniem dla województwa warmińsko-mazurskiego”.	
286.	Główczyńska Agata Ministerstwo Zdrowia Warszawa	2.5. FUNDUSZE DLA EDUKACJI I KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR Str. 71	Zakres wsparcia: - wsparcie kadr systemu ochrony zdrowia w zakresie kształcenia podyplomowego i doskonalenia zawodowego w obszarach istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia.	Sugerujemy usunięcie tego zapisu	Zapis jest niezgodny z proponowaną linią demarkacyjną, zgodnie z którą wsparcie kadr medycznych zarezerwowane jest dla poziomu centralnego. W przypadku uzyskania zgody na działania w zakresie wsparcia kadr medycznych, konieczne jest doprecyzowanie, jakie wsparcie dla kadr jest planowane. Pozostawienie ogólnych zapisów może wpłynąć na powielanie się wsparcia.	Uwaga nieuwzględniona Województwo warmińsko-mazurskie znajduje się w szczególnie niekorzystnym położeniu jeśli chodzi o deficyt kadry ochrony zdrowia. W tej sytuacji konieczne będzie zastosowanie nadzwyczajnych środków, zależy nam również na dopuszczeniu wsparcia z poziomu programu regionalnego.
287.	Elżbieta Mieczkowska Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu	2.5.4 /s.71	„-szkolenia/ kursy z zakresu rozwijania kompetencji podstawowych, zwłaszcza cyfrowych dla osób wykluczonych cyfrowo (szkolenia poza BUR, umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways);”	„-szkolenia/ kursy z zakresu rozwijania kompetencji kluczowych, zwłaszcza cyfrowych dla osób wykluczonych cyfrowo (szkolenia poza BUR, umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways);”	Nie rozumiem zapisu. Chodzi o katalog 8 kompetencji kluczowych, w których są kompetencje cyfrowe. Dalej dostrzegam niekonsekwencje na s. 72 Tabela 2: Wskaźniki produktu jest mowa o umiejętnościach podstawowych. Z powodu braku słownika pojęć dot. całego dokumentu FEWiM być może zapis jest dobry. Kieruję się w ocenie gł. Ustawą Prawo oświatowe itp.	Uwaga uwzględniona Zapis zostanie zredagowany: „-szkolenia/ kursy z zakresu rozwijania kompetencji kluczowych, zwłaszcza umiejętności cyfrowych dla osób wykluczonych cyfrowo (szkolenia poza BUR, umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways);” Kierunek wsparcia wynika z projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (s.58).
288.	Elżbieta Mieczkowska Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu	2.5.4 /s.71	„- dofinansowanie działalności lokalnych ośrodków edukacyjnych”	„- dofinansowanie działalności lokalnych ???”	Czy chodzi o LOWE? Ustawa Prawo oświatowe art.4, ust.1, pkt 14 nie zna terminu „lokalne ośrodki edukacyjne” stąd moje uwagi	Uwaga ma charakter pytania Zgodnie z uwagą nr 282, zakres wsparcia zostanie zmodyfikowany na „lokalne inicjatywy edukacyjne w zakresie podnoszenia kompetencji osób dorosłych

289.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.5.4 str. 72	„Wskaźniki rezultatu ... 2. Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu	Należy usunąć ten wskaźnik.	Wskaźnik nie powinien zostać przypisany do 2.5.4. Zgodnie z WLWK wskaźnik przypisany jest do Celu szczegółowego (a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej oraz celu szczegółowego (d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.	Uwaga uwzględniona. Wskaźnik zostanie usunięty z Celu Polityki 4 (g)
290.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.5.4	– dofinansowanie działalności lokalnych ośrodków edukacyjnych;	- tworzenie i rozwój lokalnych ośrodków edukacyjnych	Takie określenie lepiej pasuje do innych zapisów tego typu w programie. Celem jest tworzenie ośrodków w tych gminach gdzie ich brakuje oraz rozwój oferty i oddziaływania już istniejących	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z odpowiedzią udzieloną na uwagi nr 282 oraz 288, zakres wsparcia zostanie zmodyfikowany na „lokalne inicjatywy edukacyjne w zakresie podnoszenia kompetencji osób dorosłych”.
291.	Kowszyński Paweł Warmińsko-Mazurska Wojewódzka Komenda Ochotniczych	2.6.1./73	Interwencja ukierunkowana będzie na aktywizację zawodową realizowaną przez powiatowe urzędy pracy z wykorzystaniem usług rynku pracy i aktywnych instrumentów przewidzianych	Interwencja ukierunkowana będzie na aktywizację zawodową realizowaną przez powiatowe urzędy pracy i Ochotnicze Hufce Pracy z wykorzystaniem usług rynku pracy i aktywnych	OHP specjalizują się we wsparciu osób młodych na rynku pracy o mniejszych szansach, w tym nieaktywnych zawodowo. OHP były realizatorem Gwarancji dla młodzieży w poprzedniej perspektywie finansowej z poziomu krajowego. W obecnej perspektywie zadanie to	Uwaga uwzględniona częściowo. Proponowany zapis zostanie dodany, niemniej jednak możliwość realizacji projektów przez OHP będzie uwarunkowana ostateczną alokacją na ten cel

	h Hufców Pracy w Olsztynie		w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	instrumentów przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	realizowane jest z poziomu regionów. dlatego też wnioskujemy o włączenie OHP jako realizatora w trybie niekonkurencyjnym, jako doświadczonej instytucji w realizacji zadania w odniesieniu do osób młodych.	szczegółowy i dostępnością środków z Funduszu Pracy.
292.	Makuchowska Mirosława Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	2.6. FUNDUSZE DLA RYNKU PRACY WARMII I MAZUR s. 73	2.6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	2.6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych i grup w niekorzystnej sytuacji, w tym z uwagi na orientację seksualną lub tożsamość płciową, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w tym z uwagi na orientację seksualną lub tożsamość płciową, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej	Osoby LGBT+ są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Szczególna sytuacja osób LGBT+ uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.
293.	Łosko Dorota Centrum Doradztwa Europejskiego i Finansowego Lendo Łosko Spółka Jawna Olsztyn	2.6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności	Interwencja ukierunkowana będzie na aktywizację zawodową realizowaną przez powiatowe urzędy pracy z wykorzystaniem usług rynku pracy i aktywnych instrumentów przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wsparcie samozatrudnienia w formie bezzwrotnej zostanie	Interwencja ukierunkowana będzie na aktywizację zawodową realizowaną przez powiatowe urzędy pracy z wykorzystaniem usług rynku pracy i aktywnych instrumentów przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz operatorów środków wybranych w trybie konkurencyjnym działających w oparciu o	Skierowanie dofinansowania na działalność gospodarczą tylko do urzędów pracy pozbawia potencjalnych odbiorców z możliwości korzystania ze wsparcia dodatkowego finansowego (pomostowego), które mogłyby uzyskiwać w przypadku gdy środkami gospodarowaliby operatorzy (ustawa o promocji zatrudnienia nie dopuszcza takiej możliwości). Dodatkowe uzasadnienie zawarto w	Uwaga nieuwzględniona Rozumiemy potrzebę, niemniej jednak zgodnie z Linią demarkacyjną EFS+ (z września br.) nie ma możliwości realizacji na poziomie regionalnym bezpośredniego wsparcia dotacyjnego na samozatrudnienie w innej formie (czyli tak jak to miało miejsce np. w przypadku Działania 10.3 RPO WiM 2014-

		<p>osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodziży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej Strona 73-74</p>	<p>ograniczone wyłącznie do osób pozostających bez pracy, zarejestrowanych w urzędzie pracy. Drugi komponent obejmować będzie wsparcie aktywizacyjne mające na celu polepszenie sytuacji zawodowej, w szczególności osób zatrudnionych w ramach umów krótkoterminowych czy umów cywilno-prawnych, osób o niskim wynagrodzeniu oraz osób odchodzących z rolnictwa ... Zakres wsparcia: – kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy celem zwiększenia ich szans na zatrudnienie realizowana przez powiatowe urzędy pracy, – kompleksowa aktywizacja zawodowa osób zatrudnionych celem poprawy ich sytuacji zawodowej na rynku pracy, m.in. poprzez wsparcie doradcze, szkoleniowe, stażowe, pośrednictwo pracy odchodzących z rolnictwa.</p>	<p>wytyczne instytucji organizującej konkurs. Wsparcie samozatrudnienia w formie bezzwrotnej zostanie skierowane do osób pozostających bez pracy, zarejestrowanych w urzędzie pracy jak i osób nie zarejestrowanych w urzędzie pracy, ale pozostających bez pracy (tj. emeryci, renciści, osoby przebywające na urloпах wychowawczych, osoby przebywające na zasiłkach, niepełnosprawni, którzy nie są zarejestrowani w urzędzie pracy.) Drugi komponent obejmować będzie wsparcie aktywizacyjne mające na celu polepszenie sytuacji zawodowej, w szczególności osób zatrudnionych w ramach umów krótkoterminowych czy umów cywilno-prawnych, osób o niskim wynagrodzeniu oraz osób odchodzących z rolnictwa ... Zakres wsparcia: – kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy celem zwiększenia ich szans na zatrudnienie realizowana przez powiatowe urzędy pracy i operatorów wsparcia – kompleksowa aktywizacja zawodowa osób zatrudnionych celem poprawy ich sytuacji</p>	<p>załączniku nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur Uzasadnienie: Założenia dotyczące działania 2.6.1 wykluczają z otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej osoby i ewentualnego wsparcia pomostowego finansowego (nie ujętego w założeniach do tego działania) nie zarejestrowane w urzędzie pracy a pozostające bez pracy, uzyskujące środki np. z renty, emerytury. W tej kategorii najczęściej kwalifikują się osoby niepełnosprawne. Kolejną grupą eliminowaną z możliwości dofinansowania są kobiety przebywające na urloпах wychowawczych, które związane są teoretycznie umową o pracę z pracodawcą, ale nie otrzymują żadnych środków. Skierowanie dofinansowania na działalność gospodarczą tylko do urzędów pracy pozbawia potencjalnych odbiorców z możliwości korzystania ze wsparcia dodatkowego finansowego (pomostowego), które mogliby uzyskać w przypadku gdy środkami gospodarowaliby operatorzy (ustawa o promocji zatrudnienia nie dopuszcza takiej możliwości). Takie rozwiązanie praktykowane było w poprzedniej perspektywie i cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony uczestników projektu oraz co najważniejsze dawało realną pomoc w szczególnie trudnym początkowym czasie uruchamiania firmy.</p>	<p>2020) – niż tylko w ramach projektów powiatowych urzędów pracy finansowanych ze środków Funduszu Pracy. Oznacza to, że jednorazowe środki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej udzielane będą wyłącznie osobom bezrobotnym zarejestrowanym w urzędzie pracy (zgodnie z ustawą regulującą kwestie związane z aktywną polityką rynku pracy). Warto dodać, że szeroki zakres zwrotnego wsparcia dla samozatrudnienia przewidziany został w krajowym programie FERS. Natomiast w kontekście osób biernych zawodowo należy zauważyć, że osoby te nie mogą być wspierane przez publiczne służby zatrudnienia na gruncie aktualnej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dlatego też będą wspierane w ramach obszaru włączenie społeczne (Priorytet 7 FEWIM).</p>
--	--	--	---	--	--	--

				zawodowej na rynku pracy, m.in. poprzez wsparcie doradcze, szkoleniowe, stażowe, pośrednictwo pracy, dotacje bezzwrotne na założenie działalności gospodarczej odchodzących z rolnictwa.		
294.	Szreder Przemysław Instytut Badań Edukacyjnych - Regionalne Centrum ds. ZSK i LLL Olsztyn	str. 74 pierwszy akapit	Kluczowe jest aby wszystkie podejmowane działania odpowiadały zidentyfikowanym potrzebom uczestników projektów, były dopasowane do ich indywidualnych predyspozycji (z uwzględnieniem ich dotychczasowych doświadczeń, kwalifikacji, umiejętności itd.) oraz bazowały na rzeczywistym zapotrzebowaniu na określone kwalifikacje i/lub umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy.	Kluczowe jest aby wszystkie podejmowane działania odpowiadały zidentyfikowanym potrzebom uczestników projektów, były dopasowane do ich indywidualnych predyspozycji (z uwzględnieniem ich dotychczasowych doświadczeń, kwalifikacji, umiejętności itd.) oraz bazowały na rzeczywistym zapotrzebowaniu na określone kwalifikacje i/lub kompetencje na regionalnym i lokalnym rynku pracy.	j.w. Należy rozróżnić kwalifikacje i kompetencje zgodnie z: - treścią Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji Dz. U. 2016 poz. 64 - ZALECENIE RADY z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (2017/C 189/03) (Dz.U.UE C z dnia 15 czerwca 2017 r.) „kwalifikacja – zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący;”. Zaś kompetencje Kompetencje oznaczają udowodnioną zdolność stosowania - w pracy lub nauce oraz w rozwoju zawodowym i osobistym - wiedzy, umiejętności i zdolności osobistych, społecznych lub	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.

					metodologicznych. Kompetencja to wyodrębniony zestaw efektów uczenia się/ kształcenia. Opis kompetencji zawiera jasno określone warunki, które powinien spełniać uczestnik projektu ubiegający się o nabycie kompetencji, tj. wyczerpującą informację o efektach uczenia się dla danej kompetencji oraz kryteria i metody ich weryfikacji.	
295.	Kowszyński Paweł Warmińsko-Mazurska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Olsztynie	2.6.1./74	– osoby bezrobotne i poszukujące pracy, w szczególności znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy, m.in. osoby młode, osoby starsze, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, kobiety (projekty PUP)	– osoby bezrobotne i poszukujące pracy, w szczególności znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy, m.in. osoby młode, osoby starsze, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, kobiety (projekty PUP, projekty OHP)	j.w.	Uwaga uwzględniona częściowo. Proponowany zapis zostanie dodany, niemniej jednak możliwość realizacji projektów przez OHP będzie uwarunkowana ostateczną alokacją na ten cel szczegółowy i dostępnością środków z Funduszu Pracy.
296.	Kowszyński Paweł Warmińsko-Mazurska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Olsztynie	2.6.2./76	Działania obejmować będą m.in. wysokiej jakości szkolenia dla pracowników instytucji rynku pracy w zakresie narzędzi aktywizacji osób o specjalnych potrzebach w zatrudnialności (tj. osób długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami, cudzoziemców, osób pracujących na podstawie niestandardowych form zatrudnienia, osób starszych).	Działania obejmować będą m.in. wysokiej jakości szkolenia dla pracowników instytucji rynku pracy w zakresie narzędzi aktywizacji osób o specjalnych potrzebach w zatrudnialności (tj. osób długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami, cudzoziemców, osób pracujących na podstawie niestandardowych form zatrudnienia, osób starszych, osób młodych nieaktywnych zawodowo).	OHP jako instytucja rynku pracy zajmująca się wsparciem osób młodych na rynku pracy o mniejszych szansach, w tym nieaktywnych i specjalnych potrzebach w zatrudnialności widzi potrzebę wysokiej jakości szkolenia dla pracowników rozwoju zawodowego OHP. Ujęcie tej grupy umożliwi rozwój kompetencji i kwalifikacji pracowników OHP.	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany.
297.	Szreder Przemysław Instytut Badań	Str. 76 nazwa interwencji	2.6.2. Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na	2.6.2. Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na	j.w. tym bardziej, że dokument na stronie 76 wyraźnie wskazuje, że „Kluczowy w tym aspekcie będzie rozwój kompetencji i	Uwaga nieuwzględniona. Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu

	Edukacyjnych - Regionalne Centrum ds. ZSK i LLL Olsztyn		umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku prac	umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania kompetencji i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku prac	kwalifikacji pracowników instytucji rynku pracy wynikających z regionalnych/ lokalnych potrzeb”.	Społecznego Plus zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.
298.	Szreder Przemysław Instytut Badań Edukacyjnych - Regionalne Centrum ds. ZSK i LLL Olsztyn	Str. 79	Kolejnym komponentem planowanej interwencji, uwzględniającym przemiany zachodzące na rynku pracy lub sytuacje kryzysowe, będzie wsparcie outplacementowe skierowane do osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy.	Kolejnym komponentem planowanej interwencji, uwzględniającym przemiany zachodzące na rynku pracy lub sytuacje kryzysowe, będzie wsparcie skierowane do osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy (outplacement).	Tautologia – powtarzanie Określ o tym samym znaczeniu. Do używania języka polskiego w realizacji zadań publicznych obliguje USTAWA z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim art.1 pkt 2	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.
299.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.6.3 str.79	Powiązane rodzaje działań: Interwencja ukierunkowana będzie na dostosowanie do zmian pracodawców, mikro, małych i średnich przedsiębiorców oraz ich pracowników. Główne grupy docelowe: – pracodawcy, mikro, mali i średni przedsiębiorcy oraz ich pracownicy, – osoby zwolnione/ zagrożone zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy	Powiązane rodzaje działań: Interwencja ukierunkowana będzie na dostosowanie do zmian pracodawców, przedsiębiorców oraz ich pracowników. Główne grupy docelowe: – pracodawcy, - przedsiębiorcy oraz ich pracownicy, – osoby zwolnione/ zagrożone zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy	Proponuje się zmianę grupy docelowej, określającej ogólnie przedsiębiorców. Doprecyzowanie wsparcia dla poszczególnych odbiorców nastąpi na etapie uszczegółowienia RPO (w zakresie usług rozwojowych wsparcie kierowane do MMŚP, natomiast w zakresie pozostałych typów wsparcie kierowane również do pracodawców i dużych firm)	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.
300.	Opieczyński Michał	2.6.3 str.79	- dostosowanie środowiska pracy do potrzeb różnych grup	- dostosowanie środowiska pracy do potrzeb różnych grup	Proponuje się usunięcie na poziomie RPO szczegółowych zapisów dot. typów	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.

	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie		pracowników, szczególnie osób starszych, w tym przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu oraz wzmacnianie odporności psychicznej pracodawców i pracowników,	pracowników,	projektów. (zgodnie z linią demarkacyjną)	
301.	Opieczyński Michał Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	2.6.3 str.79	– wsparcie pracodawców z sektora prywatnego we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem pracy zdalnej	– wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem pracy zdalnej	Proponuje się, zgodnie z linią demarkacyjną, usunięcie zapisu dot. pracodawców „z sektora prywatnego”	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.
302.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.6.3	Zakres wsparcia: – dostosowanie środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników, szczególnie osób starszych, w tym przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu oraz wzmacnianie odporności psychicznej pracodawców i pracowników, – wsparcie pracodawców z	Zakres wsparcia: – dostosowanie środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników, szczególnie osób starszych, w tym przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, przekwalifikowanie zawodowe oraz wzmacnianie odporności psychicznej pracodawców i pracowników	W przypadku niektórych pracowników warto przewidzieć możliwość przekwalifikowania zawodowego, które pozwoli utrzymać miejsce pracy i będzie wpisywało się w działania rozwojowe przedsiębiorstwa	Propozycja uwzględniona częściowo. W wyniku uwzględnienia uwagi nr 300 niniejszy typ operacji otrzyma ogólne brzmienie, tj. „dostosowanie środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników”. Niemniej jednak, uwaga zostanie rozpatrzona na dalszym etapie tworzenia

			sektora prywatnego we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem pracy zdalnej,			dokumentów wdrożeniowym FEWIM.
303.	Główczyńska Agata Ministerstwo Zdrowia Warszawa	2.6. FUNDUSZE DLA RYNKU PRACY WARMII I MAZUR Str. 79-80	2.6.3. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	-	W ramach tego priorytetu mogą być realizowane również działania w zakresie eliminowania czynników zagrażających zdrowiu w miejscu pracy oraz profilaktyki w miejscu pracy. Sugerujemy rozważenie realizacji również takich działań.	Uwaga uwzględniona. Możliwość finansowania profilaktyki w miejscu pracy zostanie rozważona na dalszym etapie prac, z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń wdrażania tego typu projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 oraz alokacji dostępnej w Priorytecie 8 FEWIM.
304.	Szreder Przemysław Instytut Badań Edukacyjnych - Regionalne Centrum ds. ZSK i LLL Olsztyn	Str. 82 2 akapit od góry	(z uwzględnieniem ich dotychczasowych doświadczeń, kwalifikacji, umiejętności itd.)	(z uwzględnieniem ich dotychczasowych doświadczeń, kwalifikacji, umiejętności itp.)	„i tym podobne” – wskazuje, że w domyśle odnosimy się także do wiedzy i kompetencji	Uwaga uwzględniona. zapis zostanie przeformułowany.
305.	Solarz-Taciak Sonia, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie	sekcja 2.6.4. strona 82	„Wsparcie obejmować będzie działania z zakresu aktywizacji zawodowej, w tym np. szkolenia i kursy zawodowe, mające na celu poprawę dostępu grup docelowych do rynku pracy.”	„Wsparcie obejmować będzie działania z zakresu aktywizacji zawodowej, w tym np. szkolenia i kursy zawodowe, mające na celu poprawę dostępu grup docelowych do rynku pracy oraz w zakresie zapewnienia miejsc pobytu na czas ww. działań”.	Obywatele państwa trzecich, w tym migranci, powinni mieć zapewniony pobyt na czas zdobywania nowych kwalifikacji i umiejętności.	Uwaga nieuwzględniona. Zapewnienie miejsc pobytu odbiorcom wsparcia nie jest bezpośrednim celem interwencji w ramach 2.6.4. w obszarze rynku pracy - tylko aktywizacja zawodowa (jako instrument aktywnej polityki rynku pracy). Stąd, nie planuje się tego typu

						<p>działań.</p> <p>Celem interwencji jest podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych, co pozwoli na wejście lub pozostanie na regionalnym rynku pracy obywateli państw trzecich, w tym migrantów, którzy przebywają w regionie w celach zarobkowych. Zakładamy, że osoby wchodzące w skład grupy docelowej posiadają prawo legalnego pobytu na terytorium RP, jak również posiadają zezwolenie na pracę (wydane przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego lub właściwy terytorialnie PUP).</p>
306.	Solarz-Taciak Sonia, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie	Sekcja 2.7.1.		propozycja dodania do „zakresu wsparcia” - rozwój infrastruktury, w tym wyposażenia, celem możliwości świadczenia usług opiekuńczych, bytowych, różnych form zajęć terapeutycznych (np. hortiterapia, apiterapia itp.)	Uwzględnienie różnych form terapii zajęciowej, mającej bezpośredni wpływ na rozwój, a tym samym na zdrowie podopiecznych.	Uwaga uwzględniona częściowo. W naszej ocenie, propozycja mieści się w zakresie wsparcia dot. inwestycji w „rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji”. Szczegółowy zakres wsparcia, w tym rodzaje kosztów kwalifikowalnych zostaną określone w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.
307.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR	Wsparcie obejmie upowszechnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych poprzez inwestycje w infrastrukturę niezbędną do ich realizacji (bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby	Rekomendujemy uzupełnienie zapisu o usługi mieszkaniowe. Proponowane brzmienie zapisu: Wsparcie obejmie upowszechnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych „i mieszkaniowych”	W cs 2.7.1 wprost wskazano zintegrowane działania obejmujące zarówno usługi mieszkaniowe jak i społeczne jako instrumenty wsparcia społeczności marginalizowanych, gosp. domowych o niskich dochodach etc. Kompleksowe działania, skupiające się przede wszystkim na potrzebach osoby i jej otoczenia, a nie	Uwaga nieuwzględniona. W naszej ocenie, zgodnie z definicją „usług społecznych”, określoną w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, usługi mieszkaniowe są składową

		2.7.1 Wspieranie Włączenia społeczno - gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne Powiązane rodzaje działań/str.84	dotknięte/zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny).	poprzez inwestycje w infrastrukturę niezbędną do ich realizacji (bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby dotknięte/zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny).	wyłącznie na jednym rodzaju działań, są zgodne z rekomendacjami MFIPR. Ponadto elastyczny katalog zintegrowanych usług społeczno - mieszkaniowych jest zgodny z zasadą deinstytucjonalizacji.	tego typu usług. Nie widzimy zatem zasadności dla zmiany zapisów w tym zakresie. Zgodnie z rekomendacjami MFIPR pn. „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych” (z dn. 21 lipca 2021 r.) działania przewidziane do realizacji w ramach CS 4 (iii) EFRR powinny zostać skierowane na wspieranie ogólnie rozumianej infrastruktury społecznej. Stąd, zapisy w ramach FEWIM pozostają na wyższym poziomie ogólności, w szczególności ze względu na elastyczność prowadzonej interwencji. Oczywiście w katalogu działań zakłada się inwestycje w mieszkania chronione/wspomagane, m.in. dla młodzieży opuszczającej rodzinę zastępczą czy różnego rodzaju placówki oraz dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, czyli na potrzeby realizacji usług środowiskowych i dziennych oraz wsparcia ukierunkowanego na potrzeby dzieci z rodzin przeżywających trudności wychowawcze i dysfunkcyjnych, a także dzieci pozbawionych opieki rodzicielskich.
308.	Makuchowska Mirostawa Kampania Przeciw	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI	2.7.1. Wspieranie Włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o	2.7.1. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, w tym grup szczególnie narażonych na	Należy zapewnić wsparcie psychologicznego dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, borykających się również z poczuciem wykluczenia z powodu	Uwaga nieuwzględniona. Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus zostały przyjęte

	Homofobii Warszawa	MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR s. 84	niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość płciowa, płeć czy niepełnosprawność; gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne	nieheteronormatywnej orientacji seksualnej czy tożsamości płciowej, ze względu na większe ryzyko potencjalnej dyskryminacji czy wykluczenia. Konieczne w tym wypadku jest wdrożenie szkoleń Antydyskryminacyjnych dla osób poszukujących pracy (np. zakłady aktywności zawodowej) oraz dbałość o brak dyskryminacji wśród pracowników specjalistycznych placówek społecznych, itp., również na tle orientacji seksualnej i tożsamości płciowej oraz podejmowanie działań i tworzenie miejsc mających na celu zintegrowanie osób wykluczonych i dyskryminowanych ze względu na ww. czynniki. W ramach rozwoju infrastruktury społecznej, ważne jest także np. stworzenie hosteli/domów interwencyjnych dla osób LGBT+ (znajdujących się w kryzysie), uwzględniających możliwość ich edukacji, stanowiącej wstęp do rozwoju zawodowego.	Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.
309.	Drzażdżewsk i Mirosław Dariusz Starosta Giżycki Giżycko	Str. 84-85 2.7.1. Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego o społeczności marginalizowa nych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w	– rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji,	– rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji w tym m. inn. budowa, rozbudowa i zakup nowych pomieszczeń na ten cel.	Samorządy gminne a w szczególności powiatowe nie posiadają wystarczającej infrastruktury aby móc realizować usługi opiekuńcze, specjalistyczną terapię rodzinną czy też przystąpić do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w tym tworzenia małych domów dla dzieci do 14 wychowanków czy nawet Rodzinnych Domów Dziecka. Bywa często tak, jak w przypadku naszego powiatu, że w ogóle nie posiadamy żadnych budynków. Dlatego tak istotne jest połączenie realizacji działań aby osiągnąć trwałe efekty z których będzie korzystać społeczność.	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.

		tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne				
310.	Nadolny Jan Zbigniew Starosta Bartoszycki Bartoszyce	2.7.1. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego o społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne. Strona 84-85	- rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji,	- rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji, w tym m.in. budowa, rozbudowa, adaptacja i zakup pomieszczeń na ten cel.	Samorządy powiatowe bardzo często nie posiadają wystarczającej infrastruktury aby móc realizować specjalistyczną terapię rodzinną czy też deinstytucjonalizację pieczy zastępczej. Powiat Bartoszycki nie posiada żadnych budynków ani lokali, w których można byłoby realizować działania na rzecz grup społeczności lokalnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Dlatego tak istotne jest połączenie realizacji działań aby osiągnąć trwałe efekty z których będzie korzystać społeczność.	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.

311.	Adamajtis Brygida Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszyca h	2.7.1. Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczeg o społeczności marginalizowa nych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowany m działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne Strona 84-85	– rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji,	– rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji w tym m. in. budowa, rozbudowa, adaptacja i zakup pomieszczeń na ten cel.	Samorządy powiatowe bardzo często nie posiadają wystarczającej infrastruktury aby móc realizować środowiskowe formy wsparcia czy też deinstytucjonalizację pieczy zastępczej. Powiat Bartoszycki nie posiada żadnych budynków ani lokali, w których można byłoby realizować działania na rzecz włączania społecznego grup społeczności marginalizowanych. Dlatego tak istotne jest połączenie realizacji działań aby osiągnąć trwałe efekty z których będzie korzystać społeczność.	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.
312.	Paturej Arkadiusz Konwent Dyrektorów PCPR Województ wa Warmińsko- Mazurskiego Olsztyn	2.7.1. Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczeg o społeczności marginalizowa nych, gospodarstw domowych o niskich dochodach	– rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji,	– rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji w tym m. in. budowa, rozbudowa i zakup nowych pomieszczeń na ten cel.	Brak infrastruktury powiatowej (zasobów lokalowych) w celu realizacji deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, w tym tworzenia małych domów dla dzieci do 14 wychowanków czy nawet Rodzinnych Domów Dziecka. Powiaty realizujące zadania pieczy zastępczej nie dysponują komunalnym zasobem mieszkaniowym, dotychczas na miejsca pieczy zastępczej adaptowano budynki szkół, internatów itp. które nie dają możliwości zapewnienia	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.

		<p>oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne</p> <p>Strona 84-85</p>			<p>rodziny form opieki nad dzieckiem, ani stworzenia domowych warunków bytowania. Ponadto często przeszkodą dla rodzin potencjalnie spełniających wymogi pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka jest brak odpowiedniego zasobu mieszkaniowego.</p> <p>Dlatego tak istotna jest możliwość zakupu lub budowy nowych budynków (lokali mieszkalnych) z odpowiednią infrastrukturą wokół budynku, z przeznaczeniem na ten cel.</p>	
313.	<p>Kochanowski Michał Starosta Kętrzyński Ketrzyn</p>	<p>2.7.1. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe</p>	<p>- rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji,</p>	<p>- rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji, w tym m.in. budowa, rozbudowa i zakup nowych pomieszczeń na ten cel.</p>	<p>Brak infrastruktury powiatowej (zasobów lokalowych) w celu realizacji deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, w tym tworzenia małych domów dla dzieci do 14 wychowanków, czy nawet Rodziny Domów Dziecka. Powiaty realizujące zadania pieczy zastępczej nie dysponują komunalnym zasobem mieszkaniowym, dotychczas na miejsca pieczy zastępczej adoptowano budynki szkół, internatów, itp., które nie dają możliwości zapewnienia rodzinnych form opieki nad dzieckiem, ani stworzenia domowych warunków bytowania. Ponadto często przeszkodą dla rodzin potencjalnie spełniających wymogi pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka jest brak odpowiedniego zasobu mieszkaniowego. Dlatego tak istotna jest możliwość zakupu lub budowy nowych budynków (lokali mieszkalnych) z odpowiednią infrastrukturą wokół budynku, z przeznaczeniem na ten cel.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.</p>

		i usługi społeczne. Str. 84-85				
314.	Solarz-Taciak Sonia, Warmińsko- Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie	Sekcja 2.7.1. Strona 85	Działania obejmować mogą rozwój infrastruktury miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, także w postaci ośrodków wsparcia (m.in. środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, kluby seniora, kluby samopomocy, centra aktywności lokalnej) oraz m.in. mieszkańców chronionych i wspomaganych (treningowych i wspieranych).	Działania obejmować mogą rozwój infrastruktury miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, także w postaci ośrodków wsparcia (m.in. środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, gospodarstwa opiekuńcze, kluby seniora, kluby samopomocy, centra aktywności lokalnej) oraz m.in. mieszkańców chronionych i wspomaganych (treningowych i wspieranych).	Gospodarstwa opiekuńcze to istotny kierunek w rozwoju usług opiekuńczych na obszarach wiejskich polegający na łączeniu działalności rolniczej z opieką nad osobami potrzebującymi wsparcia w oparciu o infrastrukturę gospodarstwa rolnego oraz prowadzoną przez nie działalność rolniczą.	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany.
315.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko- Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.7.1 Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego o społeczności marginalizowa- nych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowany m działaniom	„Zakres wsparcia: – rozwój form mieszkalnictwa na rzecz włączenia społecznego (m.in. mieszkalnictwa o charakterze wspomaganych i chronionych)”	-	Taki sam zakres wsparcia przewidziano w ramach EFS+, Sekcja 2.7.4, str.94 „wsparcie tworzenia i/lub funkcjonowania mieszkalnictwa o charakterze wspomaganych i chronionych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe, dostosowanego do potrzeb osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami)”. Należy zdecydować, z którego Funduszu będą finansowane zadania we wskazanym zakresie, a nie powielanie ich w ramach projektów miękkich. Tworzenie i modernizacja infrastruktury finansowana jest z EFRR, a w związku z tym należy zabezpieczyć środki finansowe w adekwatnej wysokości do zakresu zadań po usunięciu ich z EFS+.	Uwaga ma charakter komentarza. Wymaga wyjaśnienia, że podobny opis w dwóch różnych celach szczegółowych nie oznacza możliwości realizowania tych samych działań, ponieważ będą one finansowane z różnych funduszy – w ramach EFRR planuje się katalog wydatków inwestycyjnych, natomiast w ramach EFS+ działania „miękkie”.

		obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne, str.85				
316.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.7.1 Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego o społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki	Działania obejmować mogą rozwój infrastruktury miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, także w postaci ośrodków wsparcia (m.in. środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, kluby seniora, kluby samopomocy, centra aktywności lokalnej) oraz m.in. mieszkań chronionych i wspomaganych (treningowych i wspieranych).	Postulujemy rozszerzenie rodzajów działań o rozwój (1) mieszkalnictwa społecznego oraz (2) mieszkań adaptowalnych Proponowane brzmienie zapisu: Działania obejmować mogą rozwój infrastruktury miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, także w postaci ośrodków wsparcia (m.in. środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, kluby seniora, kluby samopomocy, centra aktywności lokalnej) oraz mieszkań „społecznych rozumianych jako: (i) mieszkalnictwo wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkalnictwo chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu), jak również rozwój mieszkań	Proponujemy stosowanie pojęcia mieszkalnictwa społecznego wraz ze wskazaniem otwartego katalogu rozwiązań mieszczących się w tym pojęciu. Zważywszy na powstające różnorodne formy wsparcia mieszkaniowego, niespełniające definicji mieszkań wspomaganych i chronionych, warto uwzględnić te działania w FEWiM21-27.. Elastyczny katalog rozwiązań mieszkaniowych oraz zintegrowanych usług społeczno-mieszkaniowych jest zgodny z rekomendacjami MFiPR16. Ponadto, proponujemy uzupełnienie wyliczenia o nowe rozwiązanie z obszaru mieszkalnictwa i wsparcia społecznego – społecznych agencji najmu (SAN) oraz szerszej formuły – najmu społecznego. Rozwiązania te zostały uwzględnione w KPPUiWS17. SAN umożliwiają świadczenie zintegrowanego wsparcia obejmującego wsparcie mieszkaniowe oraz usługi społeczne. SAN zostały wprowadzone do polskiego porządku prawnego w lipcu 2021 roku (ustawa o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego ¹⁸). Włączenie SAN do wskazanego powyżej	Uwaga nieuwzględniona Mieszkania adaptowalne mieszczą się w planowanym zakresie wsparcia (w programie podano tylko przykładowe formy). Jednakże, realizacja SAN w ujęciu modelowym wskazanym w uzasadnieniu jest kwestią dobrowolną. W związku z powyższym brak jest możliwości dofinansowania tej formy działalności z uwagi na brak realizacji usług społecznych.

¹⁶ Włączenie społeczne w Programach Regionalnych, Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, 21 lipca 2021, Punkt 3 Włączenie społeczne w Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego, str.4-6

¹⁷ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, w Priorytecie 2 „Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu” w działaniu 2.2 „Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej”. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20210000843/O/M20210843.pdf>

¹⁸ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210001243/O/D20211243.pdf>

		zintegrowany m działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne Powiązane rodzaje działań/str.85		adaptowalnych”	celu jest w pełni uzasadnione ponieważ: (i) SAN jest rozwiązaniem odpowiadającym na potrzeby osób ubogich, niezamożnych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, które mają trudności z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych oraz potrzebują wsparcia w innych obszarach oraz (ii) jest instrumentem zdeinstytucjonalizowanego świadczenia usług społecznych dla grup o szczególnych potrzebach ¹⁹ Ponadto warto wymienić mieszkania adaptowalne dzięki którym osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (np. seniorzy, osoby chore) mogą w większym stopniu we własnym zakresie zaspokajać te potrzeby będąc bardziej niezależnymi. ²⁰	
317.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI	Zakres wsparcia: - rozwój form mieszkalnictwa na rzecz włączenia społecznego (m.in. mieszkalnictwa o charakterze	Proponujemy zastosowanie pojęcia mieszkalnictwa społecznego jako szerszego niż pojęcia mieszkalnictwa wspomaganego i chronionego.	Uzasadnienie tożsame z uzasadnieniem w punkcie powyżej.	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub

¹⁹ SAN może oferować zintegrowane wsparcie w obszarze mieszkaniowym, zatrudnienia oraz usług społecznych. Rozwiązanie to umożliwi skuteczną poprawę jakości życia osób korzystających z oferty SAN w różnych obszarach – zarówno mieszkaniowym, jak i społecznym oraz zatrudnienia (Por. R. Szarfenberg, Podsumowanie pilotażowego wdrożenia modelu Społecznej Agencji Najmu, online https://habitat.pl/files/san/Habitat_Poland_wnioski_koncowe_pilotaz_SAN-Warszawa_02.2020.pdf). SAN działa na podstawie umowy z gminą (może być prowadzony przez organizację pozarządową lub spółkę komunalną) jako pośrednik pomiędzy właścicielami mieszkań dzierżawiącymi mieszkania na rzecz SAN, a najemcami mieszkań wskazanymi przez gminę. Najemcy muszą spełniać kryteria określone w uchwale rady gminy.

Warto zwrócić uwagę, że SAN jest rozwiązaniem elastycznym i szerokim, które może być dedykowane różnym grupom odbiorców – zarówno osobom doświadczającym bezdomności, jak i seniorom, usamodzielniającym się młodym dorosłym, cudzoziemcom, samotnym rodzicom czy innym grupom wymagającym wsparcia w postaci mieszkania i dodatkowych usług. Gmina będzie determinowała w uchwale rady gminy do kogo będzie skierowana oferta SAN. Dodatkowo, na zasadach ogólnych, SAN będzie mógł świadczyć dodatkowe usługi na rzecz najemców. Umożliwi to gminom (często) w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi wielowymiarowe wspieranie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Po drugie, SAN zostały uwzględnione w „Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030” (KPPUiWS) w działaniu 2.2 „Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej”. Potwierdza to przydatność i celowość wykorzystania SAN dla deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Zatem uwzględnienie SAN w FEO2021-2027 w celu (4k) będzie w pełni uzasadnione, szczególnie w kontekście planowanego wsparcia deinstytucjonalizacji w tym zakresie. Narzędzie to wpisuje się w cel związany z zwiększaniem równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej. Postulujemy więc włączenie SAN do katalogu możliwych działań w ramach Priorytetu 2.7.

²⁰ Dzięki temu zakres dodatkowego wsparcia może być mniejszy (mniej godzin, rzadziej), a w niektórych przypadkach takie wsparcie może nie być potrzebne. Dla przykładu, odpowiednie dostosowanie łazienki czy kuchni może umożliwiać samodzielne zadbanie o higienę czy przygotowanie posiłków. Dzięki dostosowaniu mieszkania (w tym również zakupowi środków trwałych) osoby te mogą pozostać w swoim środowisku, w swoim mieszkaniu, a jednocześnie nie ma potrzeby ponoszenia wydatków na usługi dla tych osób lub skala wydatków jest niższa. Takie działania są bardziej efektywne finansowo. W takich wypadkach również inwestycje w mieszkaniach prywatnych będą uzasadnione (warto zastosować odpowiednie środki zapewniające trwałość).

	Poland Warszawa	MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.7.1 Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczeg o społeczności marginalizowa nych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowany m działaniami obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne Powiązane rodzaje działań/str.85	wspomagany i chronionym).	Proponujemy zapis w brzmieniu: Zakres wsparcia: - rozwój form mieszkalnictwa „społecznego rozumianego jako: (i) mieszkalnictwo wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkalnictwo chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu)”, na rzecz włączenia społecznego.		dokumentacji konkursowej.
318.	Koplińska Katarzyna Regionalny Ośrodek	Sekcja 2.7.1 Str. 85 – zakres wsparcia	rozwój form mieszkalnictwa na rzecz włączenia społecznego (m.in. mieszkalnictwa o charakterze	rozwój form mieszkalnictwa na rzecz włączenia społecznego (m.in. mieszkalnictwa o charakterze	Biorąc pod uwagę planowane w ramach celu k) działania skierowane do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami zasadnym jest rozszerzenie katalogu	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany.

	Polityki Społecznej Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie		wspomaganych i chronionych)	wspomaganych i chronionych, mieszkania wytnieniowe)	mieszkań możliwych do sfinansowania ze środków EFS+ o mieszkania wytnieniowe.	
319.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.7.1./str. 86	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI).	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI MOF Olsztyna).	W projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania jedną z wiązek projektów do realizacji na terenie MOF Olsztyna z alokacji ZIT jest Społeczny MOF. Dla realizacji priorytetowych przedsięwzięć z tego obszaru niezbędne są preferencje dla działań MOF Olsztyna w tym obszarze.	Uwaga uwzględniona częściowo. Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>
320.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW W WARMII I MAZUR 2.7.1 Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego o społeczności marginalizowanych, gospodarstw	-	Proponujemy dodać nowy wskaźnik produktu w brzmieniu: „Pojemność nowych lub zmodernizowanych mieszkań społecznych (przez mieszkania społeczne należy rozumieć: (i) mieszkania wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkania chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu.”	Proponujemy dodanie wskaźnika produktu mierzącego i weryfikującego przyrost liczby mieszkań z usługami (mieszkań społecznych). Dla zapewnienia wdrażania działań na rzecz przejścia do wsparcia zdeinstytucjonalizowanego i świadczenia usług w społeczności lokalnej konieczne jest monitorowanie przyrostu liczby nowych i zmodernizowanych mieszkań społecznych. Proponowane wskaźniki są więc potrzebne i uzasadnione w świetle 2.7	Uwaga uwzględniona. Wskaźnik „Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki społecznej (innych niż mieszkania)” zostanie zastąpiony wskaźnikiem „Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych”. Podczas tworzenia dokumentów programowych perspektywy finansowej UE 2021-2027 nie zaleca się tworzenia wskaźników specyficznych, które byłyby adekwatne tylko i wyłącznie dla jednego programu operacyjnego, lecz rekomenduje

		domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne Wskaźniki Tabela 2: Wskaźniki produktu/ str.86				<p>się zastosowanie wskaźników ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych na lata 2021-2027.</p> <p>Wskaźnik „Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych” pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 ustanawiające EFS+.</p> <p>Zgodnie z jego definicją wskaźnik będzie mierzył maksymalną liczbę osób, które mogą być zakwaterowane w nowo wybudowanych lub zmodernizowanych lokalach socjalnych, przy czym lokale socjalne odnoszą się do lokali zapewnianych przez agencje rządowe lub organizacje non-profit osobom o niskich dochodach lub o szczególnych potrzebach. W myśl definicji KE wskaźnik ten obejmować będzie zatem także różne formy mieszkalnictwa społecznego.</p>
321.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.7.1	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych	Rekomendujemy zmianę nazwy wskaźnika . Proponujemy zapis w brzemieniu: Roczna liczba użytkowników nowych lub „zmodernizowanych mieszkań społecznych”	Lokale socjalne z zasobów mieszkaniowych gminy są istotnym narzędziem polityki mieszkaniowej, ale nie służą realizacji celów polityki społecznej (co do zasady nie świadczy się w takich mieszkaniach usług społecznych). Natomiast mieszkalnictwo społeczne, a w szczególności społeczne agencje najmu (nowe rozwiązanie w polskim	Uwaga nieuwzględniona Wskaźnik pochodzi z listy wspólnych wskaźników produktu i rezultatu określonych przez Komisję Europejską w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 ustanawiające EFS+. Jego wartość będzie

		<p>Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego o społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne</p> <p>Wskaźniki Tabela 3: Wskaźniki rezultatu/ str.86</p>			<p>systemie prawnym) mogą być wykorzystane w taki sposób – modelowo społeczna agencja najmu (SAN) powinna świadczyć zintegrowane wsparcie obejmujące wsparcie mieszkaniowe oraz dodatkowe usługi społeczne, a ustawowe SAN mogą świadczyć usługi na rzecz najemców na zasadach ogólnych.</p>	<p>monitorowana we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Dlatego nie ma możliwości zmiany nazwy wskaźnika.</p> <p>Zgodnie z definicją Komisji Europejskiej niniejszy wskaźnik odnosi się do lokali socjalnych rozumianych jako lokali zapewnianych przez agencje rządowe lub organizacje non-profit osobom o niskich dochodach lub o szczególnych potrzebach. W myśl definicji KE wskaźnik ten obejmować będzie zatem także różne formy mieszkalnictwa społecznego.</p>
322.	Głuszak Bartłomiej Rada Działalności Pożytku Publicznego WW-M	2.7.1	<p>– rozwój infrastruktury integracji społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej,</p> <p>– rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług</p>	- rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, rozbudowa, adaptacja).....	- istotne jest aby rozwój infrastruktury obejmował wszystkie wskazane formy, gdyż w niektórych gminach brakuje budynków do adaptacji i niezbędne jest wybudowanie nowych obiektów. Jeżeli zapis jest zbyt szczegółowy to należy go umieścić dopiero w szczegółowym opisie	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.</p>

	Olsztyn		opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji, – rozwój form mieszkalnictwa na rzecz włączenia społecznego (m.in. mieszkalnictwa o charakterze wspomaganym i chronionym).		priorytetu. Ponadto planowana alokacja na to działanie powinna wynosić min. 25 mln euro, ze względu, bez tego skuteczność procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych będzie bardzo ograniczona do wybranych kilkunastu miejscowości w regionie.		
323.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.7.1	– rozwój infrastruktury integracji społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej, – rozwój infrastruktury usług społecznych, w tym miejsc świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, i deinstytucjonalizacji, – rozwój form mieszkalnictwa na rzecz włączenia społecznego (m.in. mieszkalnictwa o charakterze wspomaganym i chronionym).	- rozwój infrastruktury (budowa, przebudowa, rozbudowa, adaptacja).....	- istotne jest aby rozwój infrastruktury obejmował wszystkie wskazane formy, gdyż w niektórych gminach brakuje budynków do adaptacji i niezbędne jest wybudowanie nowych obiektów. Jeżeli zapis jest zbyt szczegółowy to należy go umieścić dopiero w szczegółowym opisie priorytetu. Ponadto planowana alokacja na to działanie powinna wynosić min. 25 mln euro, ze względu, bez tego skuteczność procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych będzie bardzo ograniczona do wybranych kilkunastu miejscowości w regionie.	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych zostanie określony w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.	
324.	Szemplińska Maria Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa	2.7.2.	Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do	Główne grupy docelowe: – osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, – osoby bierne zawodowo, – rodziny i społeczności lokalne zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, – otoczenie ww. grup docelowych, – podmioty ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstwa społeczne i organizacje pozarządowe.	Proponuje się dodanie grupy docelowej: - mieszkańcy terenów na których w przeszłości funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne	Wydaje się iż spora część obszarów i ich mieszkańcy po dawnych PGR-ach nadal borykają się z problemami natury społecznej i gospodarczej. Wskazane byłoby zaadresowanie adekwatnej interwencji dla mieszkańców tych obszarów. Zgodnie z publikacją Monitoring obszarów wiejskich. Etap III http://www.irwirpan.waw.pl/dir_upload/site/files/Lukasz/MROW_III_Raport_2018.pdf „Część regionu koncentracji dawnych PGR-ów to obszar o relatywnie silnym rolnictwie wielkoobszarowym, ale jednocześnie nasilonych problemach	Uwaga nieuwzględniona Analogicznie jak wszyscy mieszkańcy województwa, również mieszkańcy terenów na których w przeszłości funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne nie są wykluczeni z możliwości pozyskiwania wsparcia w ramach CP4 (o ile spełnione są warunki określone dla grupy i zakresu wsparcia danego CS).

		zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji Str.87			społecznych. Co prawda upływ czasu wpłynął na to, że obecnie trudno mówić o bezrobociu dawnych pracowników sektora państwowego w rolnictwie, ale ze względu na proces dziedziczenia wzorców kulturowych, również młodzież z tych terenów albo migruje albo kontynuuje wzór życia z dnia na dzień, szukania pomocy z zewnątrz i nie bierania odpowiedzialności za własną przyszłość. Do wyjątków należą osoby wykazujące przedsiębiorczość i umiejące „brać sprawy w swoje ręce”	
325.	Makuchowska Mirostawa Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR s. 87	2.7.2. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	2.7.2. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, w tym z uwagi na orientację seksualną lub tożsamość płciową	Osoby LGBT+, jak wskazano w uzasadnieniu do pozostałych punktów, są jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację. Szczególna sytuacja osób LGBT uzasadnia uwzględnianie tej grupy osób wprost w poszczególnych działaniach. Zwiększy to szanse na zaadresowanie potrzeb tej grupy w ramach finansowanych projektów. Wskazanie wprost na osoby LGBT+, może spowodować wzrost napływu wniosków, które będą zawierać rozwiązania skierowane do tej grupy lub uwzględniające jej szczególne potrzeby.	Uwaga nieuwzględniona. Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.
326.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 88, Powiązane rodzaje działań:	Wszystkie działania wspierające tę sferę realizowane będą w oparciu o Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do roku 2023. Ekonomia Solidarności Społecznej	Wszystkie działania wspierające tę sferę realizowane będą w oparciu o aktualną wersję Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej jest na etapie aktualizacji i będzie stanowił załącznik do Umowy Partnerstwa. Należy zatem uwzględnić odwołanie do zaktualizowanej wersji KPRES.	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.
327.	Bugalska Anna, Kozak	s. 88, Główne grupy	Brak zapisów	Dodać do katalogu głównych grup docelowych:	Wykluczenie komunikacyjne to jeden z przyczyn wykluczenia społecznej zwłaszcza	Uwaga uwzględniona częściowo.

	Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	docelowe		- Osoby zagrożone wykluczeniem komunikacyjnym	na terenach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego. Dodanie tej grypy docelowej ma na celu ułatwienie mieszkańcom z obszarów wykluczonych komunikacyjnie udział w realizowanych projektach i jest zgodne z linią demarkacyjną.	Grupa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zostanie poszerzona o osoby zagrożone wykluczeniem komunikacyjnym (zgodnie z rekomendacjami MFiPR pn. „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych” z dn. 21 lipca 2021 r.).
328.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 88, 2. Ekonomia społeczna, w szczególności:	Brak zapisów	W ramach zakresu wsparcia dodać: - wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w przedsiębiorstwach społecznych oraz wsparcie finansowe na działania reintegracyjne w przedsiębiorstwach społecznych	Proponowana zmiana jest zgodna z rekomendacjami MFiPR oraz linią demarkacyjną, a także odpowiada na kluczowe potrzeby przedsiębiorstw społecznych, w tym brak środków na reintegrację pracowników.	Uwaga uwzględniona , zapis zostanie dodany zgodnie z propozycją.
329.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 88, Grupy docelowe	Brak zapisów	W ramach grup docelowych należy dodać: - społeczność romska	Zgodnie z rekomendacjami MFiPR jeśli cel J (wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie) nie jest realizowany, grupę tę należy uwzględnić w celu H.	Uwaga uwzględniona częściowo Analogicznie jak wszyscy mieszkańcy województwa, również społeczność Romska nie jest wykluczona z możliwości pozyskiwania wsparcia w ramach CP4 (o ile spełnione są warunki określone dla grupy i zakresu wsparcia danego CS).
330.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.7.2./str. 89	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI MOF	W projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania jedną z wiązek projektów do realizacji na terenie MOF Olsztyna z alokacji ZIT jest Społeczny MOF. Dla realizacji priorytetowych przedsięwzięć z tego obszaru niezbędne są preferencje dla działań MOF Olsztyna w tym obszarze.	Uwaga uwzględniona częściowo. Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów

			docelowe (w tym OSI).	Olsztyna).		FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>
331.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.7.2	kompleksowe wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej realizowane przez akredytowane regionalne OWES, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenia i utrzymania miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych poprzez bezzwrotne wsparcie finansowe, ▪ usług na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie (działania animacyjne, inkubacyjne i biznesowe), ▪ usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych służące ich profesjonalizacji (np. za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych) oraz popularyzacji rozwiązań wspierających lokalnie rozwój ekonomii społecznej, w tym jako realizatora usług społecznych, szczególnie istotnych z punktu widzenia potrzeb mieszkańców regionu.	kompleksowe wsparcie rozwoju sektora ekonomii społecznej realizowane przez akredytowane regionalne OWES, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenia i utrzymania miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych poprzez bezzwrotne wsparcie finansowe, ▪ usług na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie (działania animacyjne, inkubacyjne, biznesowe oraz inne usługi wpływające na rozwój ekonomii społecznej przewidziane w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej, Wojewódzkim Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025 oraz standardach Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej ▪ usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych służące ich profesjonalizacji (np. za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych) oraz popularyzacji rozwiązań wspierających lokalnie rozwój ekonomii społecznej, w tym jako realizatora usług społecznych, szczególnie istotnych z punktu widzenia potrzeb mieszkańców regionu.		Uwaga uwzględniona, zapis zostanie dodany zgodnie z propozycją.
332.	Dobkowski	2.7.2.	kompleksowe wsparcie	kompleksowe wsparcie rozwoju	Propozycja wyniku z konieczności	Uwaga uwzględniona,

	Mateusz Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP Olsztyn		rozwoju sektora ekonomii społecznej realizowane przez akredytowane regionalne OWES, w zakresie: tworzenia i utrzymania miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych poprzez bezzwrotne wsparcie finansowe, usług na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie (działania animacyjne, inkubacyjne i biznesowe), usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych służące ich profesjonalizacji (np. za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych) oraz popularyzacji rozwiązań wspierających lokalnie rozwój ekonomii społecznej, w tym jako realizatora usług społecznych, szczególnie istotnych z punktu widzenia potrzeb mieszkańców regionu.	sektora ekonomii społecznej realizowane przez akredytowane regionalne OWES, w zakresie: tworzenia i utrzymania miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych poprzez bezzwrotne wsparcie finansowe, usług na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie (działania animacyjne, inkubacyjne, biznesowe oraz inne usługi wpływające na rozwój ekonomii społecznej przewidziane w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025 oraz standardów funkcjonowania OWES; usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych służące ich profesjonalizacji (np. za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych) oraz popularyzacji rozwiązań wspierających lokalnie rozwój ekonomii społecznej, w tym jako realizatora usług społecznych, szczególnie istotnych z punktu widzenia potrzeb mieszkańców regionu.	uwzględnienia zapisów dokumentów strategicznych dotyczących całego sektora ekonomii społecznej, które szczegółowo określają przedmiotowe strategie. Pozwoli to akredytowanemu Ośrodkowi Wsparcia Ekonomii Społecznej na realizację celów i osiągnięcie wskaźników ściśle określonych między innymi dla OWES na kolejne lata.	zapis zostanie dodany zgodnie z propozycją.
333.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski	s. 90, Wskaźniki Liczba miejsc pracy	Brak zapisów	Uzupełnić wartość docelową wskaźnika dot. liczby miejsc pracy. Zapewnić zgodność wartości docelowej wskaźnika z	KPRES będzie stanowił załącznik do Umowy Partnerstwa i zaproponowane w nim wskaźniki dla regionów odnośnie miejsc pracy w przedsiębiorstwach	Uwaga uwzględniona częściowo. Wartości docelowe wskaźników zostaną uzupełnione w dalszym

	Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych		KPRES. W wyliczeniu wskaźnika należy uwzględnić indeksację wynagrodzeń mających bezpośredni wpływ na wysokość stawek jednostkowych obejmujących dotację na utworzenie miejsca pracy i wsparcie pomostowe.	społecznych powinny znaleźć odzwierciedlenie w FEWiM.	etapie prac nad FEWiM.
334.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 91, 2.7.3. Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów	Główne grupy docelowe: – obywatele państw trzecich, w tym migranci.	Główne grupy docelowe: – obywatele państw trzecich, w tym migranci – rodziny obywateli państw trzecich, w tym migrantów oraz ich otoczenie (m.in. pracodawcy, urzędnicy, nauczyciele, pracownicy służby zdrowia)	W ramach grupy docelowej należy uwzględnić także rodziny obywateli państw trzecich oraz ich otoczenie. Zmiana jest zgodna z rekomendacjami MFIPR i dotyczy kompleksowego wsparcia systemu rodzinnego obywateli państw trzecich oraz innych osób wspierających.	Uwaga uwzględniona częściowo, zapis zostanie przeformułowany (ale bez wskazywania przykładowego „otoczenia”, gdyż stanowi to uszczegółowienie operacyjne). Propozycja koresponduje z zapisem w części „Powiązane rodzaje działań”, tj. „Interwencja ukierunkowana będzie na integrację społeczną obywateli państw trzecich, w tym migrantów, przebywających w regionie w celach zarobkowych oraz ich rodzin i otoczenia.”, co w naszej ocenie uzasadnia możliwość uspołnienienia zapisów projektu FEWiM.
335.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 91, 2.7.3. Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów, Zakres wsparcia	- integracja społeczna obywateli państw trzecich, w tym migrantów.	Rozszerzyć zakres typu działań : - integracja społeczna, edukacyjna, zdrowotna i kulturalna obywateli państw trzecich, w tym migrantów oraz ich ochrona na rynku pracy	Tak rozszerzony zakres działań daje możliwość szerszego, bardziej kompleksowego oddziaływania i wsparcia obywateli państw trzecich.	Uwaga uwzględniona częściowo, zapis zostanie przeformułowany, jednakże pozostając na wyższym poziomie ogólności. W 2.7.3. FEWiM w części „Powiązane rodzaje działań” zawarto rozwinięcie jak należy interpretować zakładany zakres wsparcia, tj. „W pierwszej kolejności wykorzystywane będą pakiety instrumentów włączenia i

						<p>aktywizacji społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i zdrowotnej oraz inne usługi towarzyszące”. Uszczegółowienie zapisów nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych FEWIM.</p> <p>W naszej ocenie, zapisy projektu FEWIM pozostają w zgodzie z propozycją i korespondują z rekomendacjami MFiPR pn. „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych” z dn. 21 lipca 2021 r.</p> <p>Należy przy tym dodać, że celem zapewnienia komplementarności interwencji zaprojektowano w obszarze Priorytetu 6 FEWIM również wsparcie adresowane do obywateli państw trzecich, w tym migrantów, pod kątem aktywizacji zawodowej (podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych, co pozwoli na wejście lub pozostanie tych osób na regionalnym rynku pracy).</p>
336.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW W WARMII I MAZUR 2.7.3. Wspieranie integracji społeczno-	Główne grupy docelowe: – obywatele państw trzecich, w tym migranci.	Rekomendujemy doprecyzowanie pojęcia obywatele państw trzecich zgodnie z przepisami prawa. Proponujemy następujący zapis: Główne grupy docelowe: „- obywatele państw trzecich i ich rodziny, - bezpaństwowcy, - osoby o nieokreślonym obywatelstwie, - osoby objęte ochroną	Proponowane rozszerzenie katalogu osób w grupie docelowej umożliwi objęcie wsparciem wszystkich uprawnionych osób oraz uwzględni wszystkie prawne możliwości pobytu obywateli państw trzecich w Polsce.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Ze względu na zbyt szczegółowy charakter uwaga zostanie rozpatrzona na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych FEWIM.</p>

		gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów Powiązane rodzaje działań/ str.91		międzynarodową, w tym uchodźcy, - osoby objęte ochroną krajową (pobyt ze względów humanitarnych lub pobyt tolerowany), - osoby z kartą pobytu czasowego, stałego, rezydenta długoterminowego UE, - organizacje pozarządowe działające na rzecz obywateli państw trzecich”.		
337.	Szreder Przemysław Instytut Badań Edukacyjnych - Regionalne Centrum ds. ZSK i LLL Olsztyn	Str. 92 Tabela 3: Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Rozszerzyć tabele np. o wskaźniki” - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu (osoby) - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (osoby) - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu (osoby)	Pozostawienie samego wskaźnika „EECR03 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” jest bardzo ryzykowne ze względu na obwarowania prawne w zakresie uzyskiwania kwalifikacji z języka polskiego przez cudzoziemców. Podstawowymi aktami prawnymi, na których opiera się obecny system jest ustawa o języku oraz dwa rozporządzenia regulujące funkcjonowanie Państwowej Komisji do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego (zob. poniżej) oraz zasady organizacji egzaminów (zob. poniżej). Przywołane akty prawne przewidują przeprowadzanie egzaminów na 6 poziomach zaawansowania językowego: A1 – C2 w grupie dostosowanej do potrzeb dorosłych oraz A1 – B2 w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży. Rozporządzenie o egzaminach określa również zasady wydawania certyfikatów (rozumianych jako kwalifikacji) bez zdawania egzaminu, o które wnioskować mogą absolwenci polskich szkół ponadgimnazjalnych, średnich oraz wyższych.	Uwaga uwzględniona częściowo. Wskaźnik „Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu” zostanie zastąpiony wskaźnikiem „Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu”. W dokumencie programowym FEWIM 2021-2027 uwzględnione zostały wskaźniki w największym stopniu odzwierciedlające zakres wsparcia przewidziany w danym celu szczegółowym. Pozostałe proponowane do dodania wskaźniki nie odnoszą się wprost do form wsparcia przewidzianych w priorytecie „Fundusze dla włączenia społecznego i integracji mieszkańców Warmii i Mazur”, lecz dotyczą aktywizacji zawodowej obywateli państw trzecich, którą przewidziano w priorytecie „Fundusze dla rynku

					<p>- Ustawa o języku polskim z 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o języku polskim</p> <p>- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 11 grudnia 2015 r. w sprawie Państwowej Komisji do Spraw Poświadczania Znajomości Języka polskiego jako Obcego</p> <p>- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 26 lutego 2016 r. w sprawie egzaminów z języka polskiego</p>	<p>pracy Warmii i Mazur”. Ponieważ na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych 2021-2027 zostały przypisane do celu szczegółowego (i) będą monitorowane w ramach realizowanych projektów i zostaną wskazane w uszczegółowieniu lub dokumentacji konkursowej.</p>
338.	Solarz-Taciak Sonia, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie	Sekcja 2.7.4. Strona 93	Podejmowane działania powinny także uwzględniać zróżnicowanie terytorialne województwa warmińsko-mazurskiego, w szczególności w zakresie koncentracji problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz stanu usług i potrzeb społecznych w tym obszarze.	Podejmowane działania powinny także uwzględniać zróżnicowanie terytorialne województwa warmińsko-mazurskiego, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie koncentracji problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz stanu usług i potrzeb społecznych w tym obszarze.	Obszary wiejskie są szczególnie dotknięte zjawiskiem wykluczenia oraz problemem ubóstwa.	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>W naszej ocenie, zapisy projektu FEWIM pozostają w zgodzie z propozycją, gdyż w 2.7.4. FEWIM w części „Wskazanie konkretnych terytoriów objętych wsparciem, z uwzględnieniem planowanego wykorzystania narzędzi terytorialnych” zawarto zapis, że interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI). Natomiast uszczegółowienie nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych FEWIM.</p>
339.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni	s. 93, Powiązane rodzaje działań:	Istotnym elementem w zakresie koordynacji usług na poziomie lokalnym będzie miało tworzenie centrów usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane lokalne	Istotnym elementem w zakresie koordynacji usług na poziomie lokalnym będzie miało tworzenie centrów usług społecznych oraz wspieranie już istniejących, odpowiadających na zdiagnozowane lokalne	Należy zapewnić wsparcie także już utworzonym i działającym CUS-om. Wsparcie dla istniejących CUS-ów warto powiązać z rozszerzeniem przez nie oferty usług społecznych. Na wątek wsparcie istniejących CUS poprzez umożliwienie im realizacji i koordynacji usług zwraca uwagę	<p>Uwaga uwzględniona,</p> <p>zapis zostanie przeformułowany.</p>

	Socjalnych Warszawa		potrzeby mieszkańców regionu, oraz rozwój dostarczanych przez nie usług.	potrzeby mieszkańców regionu, oraz rozwój dostarczanych przez nie usług.	Rada ds. społecznych w ramach Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP.	
340.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 93, Powiązane rodzaje działań:	Ramy strategiczne planowanych przedsięwzięć w obszarze wsparcia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych określać będzie na poziomie rządowym Strategia rozwoju usług społecznych – etap pierwszy okres programowania 2021-2040, natomiast podejmowane w regionie działania opierać się będą na priorytetowych kierunkach rozwoju określonych w dokumentach strategicznych regionu.	Ramy strategiczne planowanych przedsięwzięć w obszarze wsparcia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych określać będzie na poziomie rządowym Strategia rozwoju usług społecznych. Polityka publiczna na lata 2021-2035, natomiast podejmowane w regionie działania opierać się będą na priorytetowych kierunkach rozwoju określonych w dokumentach strategicznych regionu.	Należy zaktualizować tytuł dokumentu.	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.
341.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 93, Powiązane rodzaje działań:	Brak zapisów	Po zdaniu: Ramy strategiczne planowanych przedsięwzięć w obszarze wsparcia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych określać będzie na poziomie rządowym Strategia rozwoju usług społecznych. Polityka publiczna na lata 2021-2035, natomiast podejmowane w regionie działania opierać się będą na priorytetowych kierunkach rozwoju określonych w dokumentach strategicznych regionu. Należy dodać: Szczegóły interwencji w zakresie rozwoju usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji w ramach	Proponowana zmiana wynika wprost z rekomendacji MFiPR oraz przywoływanej w FEWiM Strategii rozwoju usług społecznych. Polityka publiczna na lata 2021-2035. W obu dokumentach jest mowa o potrzebie przygotowania Regionalnego Planu Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, za który odpowiada ROPS.	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie dodany zgodnie z propozycją.

				celu 2.7.4. oraz 2.7.5. będą określone w Regionalnym Planie Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, za który odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.		
342.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.7.4 Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym	Interwencja ukierunkowana będzie na integrację i zdeinstytucjonalizowane usługi społeczne oraz pakiet usług adresowanych do osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zwłaszcza z powodu wieku, niepełnosprawności czy długotrwałej choroby.	Postulujemy dodanie usług mieszkaniowych do katalogu interwencji oraz wymienienie wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością. Proponujemy zapis w brzmieniu: Interwencja ukierunkowana będzie na integrację i zdeinstytucjonalizowane usługi społeczne „i mieszkaniowe” oraz pakiet usług adresowanych do osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zwłaszcza potrzebujących wsparcia m.in. z powodu „bezdomności lub zagrożenia bezdomnością”, wieku, niepełnosprawności czy długotrwałej choroby.	Usługi mieszkaniowe i zintegrowane usługi społeczno-mieszkaniowe wynikają wprost z horyzontalnej zasady deinstytucjonalizacji oraz rekomendacji MFIPR. W rekomendacjach MFIPR wskazano, że usługi mieszkaniowe są niezbędnym instrumentem w przeciwdziałaniu różnym formom wykluczenia społecznego, marginalizacji i dyskryminacji osób i grup, szczególnie osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, seniorów, osób z niepełnosprawnościami. Ponadto postulujemy uwzględnienie osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością w grupie osób szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne. Jest to grupa wyjątkowo wymagająca dostępu do zintegrowanych usług społeczno-mieszkaniowych, jak również zdrowotnych.	Uwaga nieuwzględniona W projekcie FEWIM zakres wsparcia w ramach społecznych przewiduje możliwość „wsparcia tworzenia i/lub funkcjonowania mieszkalnictwa o charakterze wspomagającym i chronionym oraz innych rozwiązań łączących w sobie wsparcie społeczne i mieszkaniowe (...)” adresowanych do osób wykluczonych z dostępu do usług oraz ich rodzin i otoczenia. Należy także dodać, że zgodnie z definicją „usług społecznych”, zawartą w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, usługi mieszkaniowe są składową tego typu usług. W odniesieniu do osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością przypominamy, iż osoby te objęte zostaną wsparciem w ramach 2.7.5. FEWIM, czyli celu adresowanego do osób lub rodzin najbardziej potrzebujących wsparcia.

		wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej Powiązane rodzaje działań/ str. 93				
343.	Górska Agnieszka Olsztyńska Szkoła Wyższa Olsztyn	2.7.4. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; (...), strona 93	Istotnym elementem w zakresie koordynacji usług na poziomie lokalnym będzie miało tworzenie centrów usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane lokalne potrzeby mieszkańców regionu, oraz rozwój dostarczanych przez nie usług.	Istotnym elementem w zakresie koordynacji usług na poziomie lokalnym będzie miało tworzenie centrów usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane lokalne potrzeby mieszkańców regionu, oraz rozwój dostarczanych przez nie usług. Nieodzownym powinno być również tworzenie centrów rehabilitacji.	Konieczność zwiększenia ilości centrów rehabilitacyjnych motywowana dbałością o wsparcie rodzin wychowujących dzieci, wsparcie osób z niepełnosprawnością, uwzględniające potrzeby ludzi starszych	Uwaga niezasadna. Zgodnie z treścią projektu FE WiM 2021-2027, s. 100-101, preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w min. obszarze opieki rehabilitacyjnej. Zakładamy, że będą wpisywać się w następujące typy projektów: -rozwój i modernizacja zasobów

						<p>infrastruktury zdrowia, w szczególności w dziedzinach wynikających z potrzeb i sytuacji epidemiologicznej zidentyfikowanych na poziomie województwa (modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym zakup sprzętu i aparatury medyczne;</p> <p>- budowa, rozwój modernizacja zasobów infrastruktury (w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej zdrowia) pod kątem deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych i opieki długoterminowej, w tym środowiskowych form opieki, w szczególności osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, w celu poprawy ich dostępności i jakości.</p>
344.	Koplińska Katarzyna Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.7.4 Str. 93 – Powiązane rodzaje działań	Działania obejmować mogą m.in.organizację nowych i rozwijanie już istniejących placówek wsparcia dziennego (typu dzienne domy pobytu, kluby seniora, rodzinne i lokalne domy pobytu/pomocy, centra usług społecznych, mieszkania chronione i wspomagane),.....	Działania obejmować mogą m.in.organizację nowych i rozwijanie już istniejących form wsparcia dziennego (typu dzienne domy pobytu, kluby seniora, rodzinne i lokalne domy pobytu/pomocy, centra usług społecznych, mieszkania chronione i wspomagane),.....	Proponuje się zastąpienie wyrażenia „placówek wsparcia dziennego” na „form wsparcia dziennego”. Powyższe wynika z faktu, że wskazane dalej przykłady, tj.: (typu dzienne domy pobytu, kluby seniora, rodzinne i lokalne domy pobytu/pomocy, centra usług społecznych, mieszkania chronione i wspomagane), nie stanowią placówek wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej. Według ww. ustawy placówkami wsparcia dziennego są jednostki organizacyjne wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.

345.	Główczyńska Agata Ministerstwo Zdrowia Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR Str. 93-94	2.7.4. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	-	W ramach tego priorytetu mogą być realizowane również działania w zakresie ochrony zdrowia, np. deinstytucjonalizacji opieki zdrowotnej, tymczasem opisany zakres nie wskazuje na działania podejmowane w ochronie zdrowia. Jest to bardzo ważny obszar, dlatego sugerujemy dodanie również takich działań.	Uwaga nieuwzględniona. Działania związane z ochroną zdrowia zawiera Priorytet 8 FEWIM.
346.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 94, Grupy docelowe:	– osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnościami (adresatami usług są osoby dorosłe)	- osoby oraz ich bliscy i rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (tj. osoby starsze, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnościami, osoby przewlekłe i ciężko chore) (adresatami usług są osoby dorosłe) Alternatywnie można też rozważyć zapis mniej stygmatyzujący: Osoby wykluczone z dostępu do usług oraz ich rodziny i bliscy, szczególności osoby	Proponowana zmiana wynika z rekomendacji MFiPR. Propozycja alternatywna wynika z tego, że usługi nie są kierowane już tylko do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w takiej formule jaką pamiętamy jeszcze z PO KL czy stosowanej w obecnej perspektywie finansowej. Mamy obawy, że takie definiowanie (poprzez zagrożonych wykluczeniem) może wykluczyć ze wsparcia niektóre grupy potrzebujące. To też szczególnie ważne w kontekście CUS (które mają być kierowane do ogółu mieszkańców). Pamiętajmy, że np. usług opiekuńczych potrzebują nasi rodzice, dziadkowie, a my jako ich opiekunowie wsparcia w opiece nad nimi. Czy jesteśmy wykluczeni społecznie?	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany. Jednocześnie, w związku ze zmianą brzmienia głównych grup docelowych, dostosowane zostaną zapisy w opisie 2.7.4. FEWIM w części „Powiązane rodzaje działań”, które odnoszą się do brzmienia grup docelowych.

				potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (tj. osoby starsze, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnościami, osoby przewlekłe i ciężko chore)		
347.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 94, Grupy docelowe:	Brak zapisów	Dodać: - Osoby w kryzysie bezdomności i osoby zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym oraz ich otoczenie - Inne osoby narażone na umieszczenie w instytucjach całodobowych lub przebywające w instytucjach całodobowych - Rodziny sprawujące opiekę nad seniorami, osobami z niepełnosprawnościami i innymi osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (np. osobami chorującymi i w okresie zdrowienia, osobami po wypadkach itp.)	Proponowana zmiana ma na celu objęciem wsparciem osób, które nie zostały wprost wymienione w projekcie FEWiM i jest zgodna rekomendacjami MFiPR	Uwaga uwzględniona częściowo. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 346 (w efekcie uwzględnienia propozycji, w naszej ocenie, katalog głównych grup docelowych będzie miał teraz dużo bardziej elastyczny wymiar i zastosowanie). Uszczegółowienie nastąpi na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych FEWiM.
348.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 94, Zakres wsparcia:	– rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej w oparciu o zdeinstytucjonalizowane formy opieki, jak np. usługi asystenckie, opiekuńcze, specjalistyczne i inne usługi opiekuńcze, oraz innych form wsparcia środowiskowego w miejscu zamieszkania, – wsparcie opiekunów faktycznych osób potrzebujących wsparcia w	- upowszechnienie form wspólnego zamieszkiwania osób niespokrewnionych oraz zamieszkiwania dziennego lub całodobowego opiekunów w mieszkaniach osób wymagających wsparcia wraz z niezbędnymi usługami; rodzinne domy pomocy; - wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych o charakterze długoterminowym, polegające	Proponowana zmiana rozszerza możliwy zakres wsparcia dostosowując go do realnych potrzeb grup docelowych. Proponujemy rozszerzyć zakres możliwego wsparcia nawet, gdyby niektóre formy nie były realizowane. Zmiana jest zgodna z rekomendacjami MFiPR. W przypadku teleopieki zwracamy uwagę, że zgodnie z rekomendacjami MFiPR ta forma wsparcia powinna być świadczona jako element kompleksowego wsparcia	Uwaga uwzględniona częściowo. Propozycja zostanie rozważona na etapie tworzenia uszczegółowienia oraz dokumentacji konkursowej. Zapisy w ramach FEWiM pozostają na wyższym poziomie ogólności, w szczególności ze względu na elastyczność prowadzonej interwencji. Zasadniczo pozostają one w zgodzie z zaproponowanymi działaniami (tzn. nie wykluczają działań, o których mowa w

			<p>codziennym funkcjonowaniu, – wsparcie tworzenia i/lub funkcjonowania placówek świadczących usługi społeczne, w tym centrów usług społecznych, oraz rozwój dostarczanych przez nie usług, – poprawa dostępności usług i rozwój oferty wsparcia dziennego skierowanych do seniorów – finansowanie usług teleopieki, – wspieranie działań w zakresie wzmacniania więzi i integracji międzypokoleniowej, w tym promujących ideę wolontariatu, – upowszechnianie transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności (jako część projektów wspierających), – wsparcie tworzenia i/lub funkcjonowania mieszkania o charakterze wspomaganym i chronionym oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe, dostosowanego do potrzeb osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami),</p>	<p>na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in. form wsparcia dziennego, środowiskowego, wsparcia wytchnieniowego, mieszkania wspomaganego, oraz jako element działań przygotowanie, uzyskanie i zmianie kompetencji pracowników placówek w działaniach poza placówkami; - rozwój środowiskowych centrów zdrowia psychicznego i innych form środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych; - wsparcie procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych na podstawie indywidualnych planów usamodzielniania z wykorzystaniem mieszkania wspomaganego, usług opiekuńczych, asystentury osobistej, kręgów wsparcia i innych usług specjalistycznych; - wsparcie działań zapobiegających umieszczeniu osób wymagających wsparcia w placówkach całodobowych długoterminowych z wykorzystaniem mieszkania wspomaganego, usług opiekuńczych, asystentury osobistej i innych usług specjalistycznych; - finansowanie usług teleopieki</p>		<p>uwadze, w tym w rekomendacjach MFiPR), Niemniej, niektóre kwestie zostaną doprecyzowane już na tym etapie prac (m.in. poprzez uwzględnienie zapisów dot. wsparcia procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych lub wsparcia działań, które zapobiegać będą umieszczeniu osób wymagających wsparcia w placówkach całodobowych długoterminowych).</p>
--	--	--	--	--	--	--

			– inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług	jako elementu wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi opiekuńczej;		
349.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 94, Zakres wsparcia:	Brak zapisów	- szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz zapewnienie dostępu do superwizji.	Uzupełnienie zapisów o wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadr jest bardzo ważne. Dobrze przygotowane kadry dają gwarancję, że usługi będą świadczone na wysokim poziomie, ze spełnieniem standardów. Warto by to wybrzmiało jednoznacznie. Obecny zapis „inne działania wspierające proces DI” jest bardzo dobry, nie zamyka drogi do innych działań które będą potrzebne, ale szkolenia i superwizja dla kadr powinny być wyodrębnione	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie dodany zgodnie z propozycją. W opisie 2.7.4. FEWIM w części „Powiązane rodzaje działań” zawarto zdanie: „W celu dopełnienia oferty w zakresie usług społecznych możliwe będzie szkolenie kadry na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej”, co uzasadnia możliwość uspołnienia zapisów projektu FEWIM w tym zakresie.
350.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.7.4 Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; w tym usług, które wspierają	Zakres wsparcia: wsparcie Tworzenia i/lub funkcjonowania mieszkalnictwa o charakterze Wspomagany i chronionym oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe, dostosowanego do potrzeb osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami),	Proponujemy rozszerzenie zakresu wsparcia o usługi mieszkaniowe oraz zintegrowane usługi społeczno-mieszkaniowe, inne niż wyłącznie mieszkalnictwo o charakterze wspomagany i chronionym	Naszym zdaniem warto wymienić w tym akapicie możliwość rozwijania zintegrowanych usług opartych o rozwiązania mieszkaniowe, adresowanych do grup o szczególnych potrzebach np. osób samotnych, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, samotnych rodziców, które umożliwiają tworzenie samodzielnych mieszkań, opartych o zamieszkiwanie niespokrewnionych osób w podobnej sytuacji życiowej, zdrowotnej takich jak np. domy wielopokoleniowe czy kooperatywy mieszkaniowe. Tego typu inicjatywy sprzyjają deinstytucjonalizacji, wzmacniają usługi mieszkalnictwa społecznego dostosowanego do spersonalizowanych potrzeb ich mieszkańców, sprzyjają pracy środowiskowej, zogniskowaniu pomocy	Uwaga niezasadna. W ramach 2.7.4. FEWIM wsparcie kierowane będzie nie tylko na mieszkalnictwo o charakterze wspomagany i chronionym, ale również na inne rozwiązania łączące wsparcie społeczne i mieszkaniowe.

		<p>dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej</p> <p>Powiązane rodzaje</p>			<p>medycznej i asystenckiej jak również tworzeniu więzi społecznych w grupach defaworyzowanych. Proponowane rozwiązania są zgodne z Rekomendacjami MFiPR do Programów Regionalnych. Postulujemy dodanie wskaźnika produktu korespondujących z zakładanym rozwojem mieszkalnictwa społecznego. Dla zapewnienia wdrażania działań na rzecz przejścia do wsparcia zdeinstytucjonalizowanego i świadczenia usług w społeczności lokalnej konieczne jest mierzenie i weryfikowanie przyrostu liczby użytkowników mieszkań społecznych. Proponowany wskaźnik jest więc potrzebny i uzasadniony w świetle cs 2.7.4</p>	
--	--	--	--	--	---	--

		działań/ str. 94				
351.	Górska Agnieszka Olsztyńska Szkoła Wyższa Olsztyn	2.7.4. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; (...), strona 94	Zakres wsparcia: (...)	Zakres wsparcia: (...) – wsparcie tworzenia i/lub funkcjonowania placówek świadczących usługi społeczne, w tym centrów usług społecznych, oraz rozwój dostarczanych przez nie usług,(...), - wsparcie tworzenia centr rehabilitacyjnych	Konieczność zwiększenia ilości centrów rehabilitacyjnych motywowana dbałością o wsparcie rodzin wychowujących dzieci, wsparcie osób z niepełnosprawnością, uwzględniające potrzeby ludzi starszych	Uwaga niezasadna. Zgodnie z treścią projektu FE WiM 2021-2027, s. 100-101, preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w min. obszarze opieki rehabilitacyjnej. Zakładamy, że będą wpisywać się w następujące typy projektów: -rozwój i modernizacja zasobów infrastruktury zdrowia, w szczególności w dziedzinach wynikających z potrzeb i sytuacji zidentyfikowanych na poziomie województwa (modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym zakup sprzętu i aparatury medyczne; - budowa, rozwój modernizacja zasobów infrastruktury (w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej zdrowia) pod kątem deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych i opieki długoterminowej, w tym środowiskowych form opieki, w szczególności osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, w celu poprawy ich dostępności i jakości.
352.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.7.4./str. 95	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa	W projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania jedną z wiązek projektów do realizacji na terenie MOF Olsztyna z alokacji ZIT jest Społeczny MOF. Dla	Uwaga uwzględniona częściowo. Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT

			województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI).	warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI MOF Olsztyna).	realizacji priorytetowych przedsięwzięć z tego obszaru niezbędne są preferencje dla działań MOF Olsztyna w tym obszarze.	uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>
353.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.7.4	Główne grupy docelowe: – osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnościami (adresatami usług są osoby dorosłe)	Główne grupy docelowe: – osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby z niepełnosprawnościami (adresatami usług są osoby dorosłe), mieszkańcy obszarów rewitalizowanych, osoby korzystające z usług świadczonych oparciu w infrastrukturę społeczną powstałą w ramach RPO WiM 2014-2020 oraz FEWiM 2021-2027	Należy poszerzyć grupę odbiorców o wskazane grupy mieszkańców. Należy również wziąć pod uwagę fakt, że odbiorcami usług w ramach CUS mogą być wszyscy mieszkańcy, a nie tylko osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Wartość środków przeznaczonych na usługi społeczne powinna wynosić ok. 100 mln euro, ze względu na skalę potrzeb w regionie i wyzwania w zakresie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych	Uwaga uwzględniona częściowo. Odpowiedź została udzielona w odpowiedzi na uwagę nr 346 (w efekcie uwzględnienia propozycji, w naszej ocenie, katalog głównych grup docelowych będzie miał teraz dużo bardziej elastyczny wymiar i zastosowanie).
354.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW W WARMII I MAZUR 2.7.5. Wspieranie integracji społecznej osób	W obszarze pracy z rodziną działania obejmować mogą m.in. realizację usług w środowisku lokalnym dla rodzin wychowujących dzieci, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, usługi dla dzieci i młodzieży, przebywających w rodzinach, jak również w różnego rodzaju instytucjach całodobowych, wsparcie osób	Rekomendujemy zmianę zapisu dotyczącego form wsparcia dla rodzin. Proponowany zapis w brzmieniu: W obszarze pracy z rodziną działania obejmować mogą m.in. realizację usług w środowisku lokalnym dla rodzin wychowujących dzieci, w tym rodzin przeżywających trudności	Uzasadnienie tożsame z uzasadnieniem w punkcie nr 2 (Lp.2)	Uwaga nieuwzględniona. W 2.7.5. FEWIM zakres wsparcia w ramach integracji społecznej przewiduje działanie umożliwiające „wsparcie dla osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całodobowe, z uwzględnieniem sytuacji problemowej, w tym wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i

		zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci Powiązane działania/ str. 96	usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całodobowe, tworzenie rodzinnych form opieki zastępczej i wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych dla usamodzielnianej młodzieży.	opiekuńczo-wychowawcze, usługi dla dzieci i młodzieży, przebywających w rodzinach, jak również w różnego rodzaju instytucjach całodobowych, wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całodobowe, tworzenie rodzinnych form opieki zastępczej i wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań społecznych rozumianych jako (i) mieszkalnictwo wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkalnictwo chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu)” dla usamodzielnianej młodzieży.		wspomaganych dla osób usamodzielnianych”, które adresowane jest do osób lub rodzin najbardziej potrzebujących pomocy (...). Niemniej ze względu na zbyt szczegółowy charakter propozycji (m.in. kwestia kwalifikowalności wydatków, dostępność alokacji) uwaga zostanie rozpatrzona na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych FEWIM.
355.	Adamajtis Brygida Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach	2.7.5. Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	- inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług	- inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług, w tym promocja rodzicielstwa zastępczego	Proces deinstytucjonalizacji usług, w tym pieczy zastępczej wymaga pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także poprawy wizerunku rodzin zastępczych w społecznościach lokalnych. Niezbędne jest prowadzenie profesjonalnych działań promujących ten rodzaj usług społecznych, np. spoty reklamowe, ściany reklamowe, banery multimedialne, billboardy, ekrany, szyldy, tablice, stojaki, flagi. Jednostki realizujące zadania pieczy zastępczej nie posiadają odpowiednich środków technicznych oraz osób wyspecjalizowanych w prowadzeniu działań promocyjnych, dlatego niezbędne	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany. Zapis zostanie dodany zgodnie z propozycją ale poprzez doprecyzowanie zakresu wsparcia i typu działania dot. deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, uwzględniając kwestie związane z upowszechnianiem idei rodzicielstwa zastępczego. Niemniej z względu na zbyt szczegółowy charakter propozycji (m.in. kwestia kwalifikowalności

		Strona 96-97			jest wsparcie w tym zakresie.	wydatków) uwaga zostanie rozpatrzona na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych FEWIM.
356.	Kochanowski Michał Starosta Kętrzyński Ketrzyn	2.7.5. Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci. Str. 96-97	- inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług	- inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług, w tym promocja rodzicielstwa zastępczego.	W celu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej oraz pozyskiwania nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także poprawy wizerunku rodzin zastępczych w społecznościach lokalnych, ważne jest prowadzenie profesjonalnych działań promujących ten rodzaj usług społecznych. Jednostki realizujące zadania pieczy zastępczej nie posiadają odpowiednich środków technicznych oraz osób wyspecjalizowanych w prowadzeniu działań promocyjnych, np. spoty reklamowe, ściany reklamowe, banery multimedialne, billboardy, ekrany, szyldy, tablice, stojaki, flagi.	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany.
357.	Paturej Arkadiusz Konwent Dyrektorów PCPR Województwa Warmińsko- Mazurskiego Olsztyn	2.7.5. Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci Strona 96-97	- inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług	- inne działania wspierające proces deinstytucjonalizacji usług, w tym promocja rodzicielstwa zastępczego	W celu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej oraz pozyskiwania nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także poprawy wizerunku rodzin zastępczych w społecznościach lokalnych, ważne jest prowadzenie profesjonalnych działań promujących ten rodzaj usług społecznych. Jednostki realizujące zadania pieczy zastępczej nie posiadają odpowiednich środków technicznych oraz osób wyspecjalizowanych w prowadzeniu działań promocyjnych np. spoty reklamowe, ściany reklamowe, banery multimedialne, billboardy, ekrany, szyldy, tablice, stojaki, flagi.	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany.
358.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław	s. 97, Powiązane rodzaje	Ramy strategiczne planowanych przedsięwzięć w obszarze wsparcia procesu	Ramy strategiczne planowanych przedsięwzięć w obszarze wsparcia procesu	Należy zaktualizować tytuł dokumentu.	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.

	Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	działań:	deinstytucjonalizacji usług społecznych określać będzie na poziomie rządowym Strategia rozwoju usług społecznych – etap pierwszy okres programowania 2021-2040, natomiast podejmowane w regionie działania opierać się będą na priorytetowych kierunkach rozwoju określonych w dokumentach strategicznych regionu.	deinstytucjonalizacji usług społecznych określać będzie na poziomie rządowym Strategia rozwoju usług społecznych. Polityka publiczna na lata 2021-2035, natomiast podejmowane w regionie działania opierać się będą na priorytetowych kierunkach rozwoju określonych w dokumentach strategicznych regionu.		
359.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 97, Powiązane rodzaje działań:	Brak zapisów	Po zdaniu: Ramy strategiczne planowanych przedsięwzięć w obszarze wsparcia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych określać będzie na poziomie rządowym Strategia rozwoju usług społecznych. Polityka publiczna na lata 2021-2035, natomiast podejmowane w regionie działania opierać się będą na priorytetowych kierunkach rozwoju określonych w dokumentach strategicznych regionu. Należy dodać: Szczegóły interwencji w zakresie rozwoju usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji w ramach celu 2.7.4. oraz 2.7.5. będą określone w Regionalnym Planie Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, za który odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.	Proponowana zmiana wynika wprost z rekomendacji MFIPR oraz przywoływanej w FEWIM Strategii rozwoju usług społecznych. Polityka publiczna na lata 2021-2035. W obu dokumentach jest mowa o potrzebie przygotowania Regionalnego Planu Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, za który odpowiada ROPS.	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany.

360.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 97, Powiązane rodzaje działań:	(...) pakiet usług adresowanych do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym najbardziej potrzebujących pomocy, w szczególności dzieci i młodzieży	Proponujemy zapis: pakiet usług adresowanych do osób lub rodzin najbardziej potrzebujących pomocy, w szczególności dzieci i młodzieży	W przypadku usług społecznych proponujemy nie używać określenia „osób lub rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym” To jest bardzo stygmatyzujące, ale też wykluczające żadna rodzina adopcyjna czy zastępcza nie ma prawa mieścić się w tej kategorii. Więc z automatu wykluczamy te osoby ze wsparcia.	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.
361.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 97, Grupy docelowe	osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym najbardziej potrzebujące pomocy, w szczególności dzieci i młodzieży, rodziny z dziećmi, w tym doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, rodziny zastępcze, osoby potrzebujące interwencji kryzysowej, osoby zagrożone uzależnieniami, osoby w kryzysie bezdomności (adresatami są osoby najbardziej potrzebujące pomocy i dzieci),	Proponujemy zapis: osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym najbardziej potrzebujące pomocy, w szczególności dzieci i młodzieży, rodziny z dziećmi, w tym doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, rodziny zastępcze, osoby potrzebujące interwencji kryzysowej, osoby zagrożone uzależnieniami, osoby w kryzysie bezdomności (adresatami są osoby najbardziej potrzebujące pomocy i dzieci),	W przypadku usług społecznych proponujemy nie używać określenia „osób lub rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym” To jest bardzo stygmatyzujące, ale też wykluczające żadna rodzina adopcyjna czy zastępcza nie ma prawa mieścić się w tej kategorii. Więc z automatu wykluczamy te osoby ze wsparcia.	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany. Jednocześnie, w związku ze zmianą brzmienia głównych grup docelowych, dostosowane zostaną zapisy w opisie 2.7.5. FEWIM w części „Powiązane rodzaje działań”, które odnoszą się do brzmienia grup docelowych.
362.	Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa	2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.7.5. Wspieranie integracji społecznej osób	Zakres wsparcia: wsparcie dla osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całodobowe, z uwzględnieniem sytuacji problemowej, w tym wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych dla osób usamodzielnianych, – usługi dla osób w kryzysie	Rekomendujemy zmianę zapisu dotyczącego form wsparcia dla osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą. Proponowany zapis w brzmieniu: Zakres wsparcia: • wsparcie dla osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje	Uzasadnienie tożsame z uzasadnieniem w punkcie nr 2 (Lp.2) Wsparcie osób doświadczających bezdomności w ramach cs 2.7.5 ma być oparte na rozwiązaniach mieszkaniowych, które są skuteczniejsze w wychodzeniu z kryzysu bezdomności. Postulujemy zatem rozszerzenie planowanych działań również o inne formy wsparcia mieszkaniowego, takie jak mieszkania w najmie społecznym (w tym SAN). Dzięki temu możliwe będzie	Uwaga nieuwzględniona, W 2.7.5. FEWIM zakres wsparcia w ramach integracji społecznej przewiduje działanie umożliwiające „wsparcie dla osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całodobowe, z uwzględnieniem sytuacji problemowej, w tym wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i

		zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci Powiązane działania/ str. 97	bezdomności z uwzględnieniem lokalnej specyfiki zjawiska,	całodobowe, z uwzględnieniem sytuacji problemowej, w tym wsparcie tworzenia i funkcjonowania „mieszkań społecznych rozumianych jako (i) mieszkalnictwo wspomagane (treningowe i wspierane), (ii) mieszkalnictwo chronione, (iii) inne formy mieszkań z usługami oraz (iv) mieszkania w ramach najmu społecznego, w tym oferowane przez społeczne agencje najmu)” dla osób usamodzielnianych, – „zintegrowane usługi społeczno – mieszkaniowe świadczone w oparciu o mieszkania społeczne” dla osób w kryzysie bezdomności” i zagrożonych bezdomnością”, z uwzględnieniem lokalnej specyfiki zjawiska,	<p>prowadzenie działań adresowanych do różnych osób doświadczających bezdomności i stworzenie odpowiedniego systemu odpowiadającego na zróżnicowane potrzeby i sytuację tych osób.</p> <p>Zwracamy uwagę, że w KPPUiWS w działaniu 2.2 „Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej” wskazano m.in. następujące działania: „rozwój i wspieranie różnych form mieszkalnictwa jako narzędzi dedykowanych rozwiązywaniu kryzysu bezdomności”, „opracowanie i wdrożenie rozwiązań mieszkaniowych dla osób zagrożonych bezdomnością oraz wychodzących z kryzysu bezdomności, wymagających wsparcia” (m.in. poprzez „rozwój usług mieszkalnictwa powiązanych ze wsparciem dla osób zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych o szczególnych potrzebach, zwłaszcza spowodowanych stanem zdrowia lub wiekiem”) i jako osobny punkt „Rozwój programów przeciwdziałania bezdomności opartych na modelu „Najpierw mieszkanie” („Housing First”)”. W tym działaniu uwzględniono też najem społeczny oraz społeczne agencje najmu (SAN), co potwierdza przydatność i celowość wykorzystania SAN dla deinstytucjonalizacji usług społecznych adresowanych do osób doświadczających bezdomności.</p>	<p>wspomaganych dla osób usamodzielnianych”, które adresowane jest do osób lub rodzin najbardziej potrzebujących pomocy (...).</p> <p>Niemniej ze względu na zbyt szczegółowy charakter propozycji (m.in. kwestia kwalifikowalności wydatków, dostępność alokacji) uwaga zostanie rozpatrzona na etapie tworzenia dokumentów wdrożeniowych FEWIM.</p>
363.	Łochowska Joanna Fundacja	2.7. FUNDUSZE DLA	- osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym najbardziej	Proponujemy wykreślenie zapisu w nawiasie (adresatami są osoby najbardziej	Dyskusyjne wydaje się dzielenie wymienionych grup docelowych na mniej lub bardziej potrzebujące, ponadto nie	Uwaga uwzględniona, zapis zostanie przeformułowany.

	Habitat for Humanity Poland Warszawa	WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW W WARMII I MAZUR 2.7.5. Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci Główne grupy docelowe / str. 97	potrzebujące pomocy, w szczególności: - dzieci i młodzież, rodziny z dziećmi, w tym doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, rodziny zastępcze, osoby potrzebujące interwencji kryzysowej, osoby zagrożone uzależnieniami, osoby w kryzysie bezdomności (adresatami są osoby najbardziej potrzebujące pomocy i dzieci),	potrzebujące pomocy i dzieci).	wskazano kryteriów/ wskaźników/ skali do pomiaru stopnia wykluczenia, ubóstwa, która jednych kwalifikuje jako bardziej a innych jako mniej potrzebujących. Ponadto pojawia się wcześniej „w szczególności”, a zatem dalsze różnicowanie wymienionych grup nie jest uzasadnione	
364.	Koplińska Katarzyna Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 2.7.5/ dotyczy części „Zakres wsparcia”, str. 97	Usługi dla rodzin, dzieci i młodzieży, w tym: - wsparcie rodzin w niwelowaniu ich deficytów, w tym w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz wzmacnianie środowiskowych form wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, - wsparcie dla osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą i inne instytucje całodobowe, z uwzględnieniem sytuacji	Rekomendujemy dodanie do wskazanego katalogu następującej formy wsparcia: - wspieranie działań w zakresie wzmacniania więzi i integracji rodzin, w tym promujących idee wolontariatu	Zasadnym jest aby, poza podejmowaniem działań mających na celu niwelowanie problemów rodziny, podejmować równocześnie działania mające na celu wzmacnianie więzi i budowanie potencjału rodziny m.in. w zakresie trwałości i dobrej jakości relacji.	Uwaga uwzględniona, proponowany zapis zostanie dodany.

			<p>problemowej, w tym wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych dla osób usamodzielnianych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie rodzinnych form opieki zastępczej i usługi wsparcia dla rodzin zastępczych (oraz kandydatów), w tym szkolenia kadr, - usługi dla dzieci i młodzieży wymagającej wsparcia, przebywających w rodzinach, jak także w różnego rodzaju instytucjach całodobowych (np. w ośrodkach wychowawczych), 			
365.	<p>Łochowska Joanna Fundacja Habitat for Humanity Poland Warszawa</p>	<p>2.7. FUNDUSZE DLA WŁĄCZENIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR 2.7.5. Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci</p>	-	<p>Postulujemy dodanie nowego wskaźnika produktu: „Liczba osób bezdomnych lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w mieszkaniach społecznych w programie.”</p>	<p>Postulujemy dodanie wskaźników produktu i rezultatu korespondujących z rozwojem mieszkalnictwa społecznego (obejmującego różne typy mieszkań z usługami, tj. mieszkania wspomagane, mieszkania chronione oraz najem społeczny, w tym SAN). Dla zapewnienia wdrażania działań na rzecz przejścia do wsparcia zdeinstytucjonalizowanego i świadczenia usług w społeczności lokalnej konieczne jest mierzenie i weryfikowanie przyrostu liczby mieszkań z usługami (mieszkań społecznych) i liczby ich użytkowników. Proponowany wskaźnik jest więc potrzebny i uzasadniony w świetle cs 2.7.1</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Mając na uwadze doświadczenia z programowania na okres 2014-2020, w dokumencie programowym FEWIM 2021-2027 uwzględnione zostały jedynie wskaźniki w największym stopniu odzwierciedlające zakres wsparcia przewidziany w danym celu szczegółowym. Praktyką jest, że nie dla każdego typu projektu, w dokumencie programowym musi znajdować się mierzący go wskaźnik. Szerszy zestaw przedstawiony zostanie w uszczegółowieniu Programu. Instytucja organizująca konkurs, w dokumentacji konkursowej</p>

		Tabela 2: Wskaźniki produktu/ str. 98				zobowiąże beneficjentów do pomiaru wszystkich wskaźników znajdujących się na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych 2021-2027, adekwatnych dla tego celu szczegółowego.
366.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.7.5./str. 98	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI).	Wskazanie konkretnych terytoriów (...) Interwencja będzie udzielana na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego, przy czym w zależności od rodzaju wsparcia preferowane mogą być określone obszary docelowe (w tym OSI MOF Olsztyna).	W projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania jedną z wiązek projektów do realizacji na terenie MOF Olsztyna z alokacji ZIT jest Społeczny MOF. Dla realizacji priorytetowych przedsięwzięć z tego obszaru niezbędne są preferencje dla działań MOF Olsztyna w tym obszarze.	Uwaga uwzględniona częściowo. Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>
367.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.8.1. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej (...) Str. 100	Poziom planowanego dofinansowania dla Priorytetu 2.8 wynosi 18 mln euro.	Poziom planowanego dofinansowania dla Priorytetu 2.8 wynosi 100 mln euro.	Na terenie regionu funkcjonuje 39 szpitali, dysponujących 6,2 tys. łóżek (str. 10 Projektu). Kwota 18 mln euro to średnio 0,46 mln euro na jeden szpital na całą Perspektywę 2021-2027. Biorąc pod uwagę kwoty pozyskane w ramach RPO W-M 2014-2020 przez szpitale oraz ich zapotrzebowania inwestycyjne, kwota dofinansowania w ramach Priorytetu 2.8 powinna ulec zdecydowanemu podwyższeniu.	Uwaga uwzględniona częściowo. Limity kontraktacji określone w pakiecie legislacyjnym Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) regulującym wdrażanie Funduszy Strukturalnych w latach 2021-2027, narzucające przeznaczenie określonych części alokacji EFRR i EFS+ na konkretne cele polityki oraz tzw. markery klimatyczne, mocno ograniczają możliwości skonstruowania budżetu programu w sposób pozwalający zaspokoić potrzeby w innych obszarach. Mając na uwadze powyższe niezbędne będzie podjęcie trudnych wyborów strategicznych odnośnie sposobu zagospodarowania wolnej od limitów alokacji. Te decyzje zostaną podjęte przez Zarząd

						Województwa na dalszym etapie prac równoległe z decyzją o liście projektów strategicznych planowanych do realizacji w ramach poszczególnych CP oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych
368.	Główczyńska Agata Ministerstw o Zdrowia Warszawa	2.8. FUNDUSZE DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR, str. 100	Interwencja w zakresie ochrony zdrowia będzie zgodna z polityką publiczną określoną w dokumencie Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 wraz z załącznikami dotyczącymi deinstytucjonalizacji opieki długoterminowej opieki psychiatrycznej, a także z mapami potrzeb zdrowotnych, planami transformacji w obszarze zdrowia i opieki długoterminowej oraz planem działań w sektorze zdrowia dla województwa warmińsko-mazurskiego, zatwierdzonym przez Komitet Sterujący.	Interwencja w zakresie ochrony zdrowia będzie zgodna z polityką publiczną określoną w dokumencie Zdrowa przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 wraz z załącznikami dotyczącymi deinstytucjonalizacji opieki długoterminowej i opieki psychiatrycznej, a także z mapą potrzeb zdrowotnych, planami transformacji w obszarze zdrowia i opieki długoterminowej oraz planem działań w sektorze zdrowia dla województwa warmińsko-mazurskiego, zatwierdzonym przez Komitet Sterujący.	Wprowadzono zmiany redakcyjne	Uwaga niezasadna Interwencja będzie zgodna z ostatnią, tj. najbardziej aktualną wersją ww. dokumentów dla województwa warmińsko-mazurskiego.
369.	Lewandowski i Roman Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce	str. 100	Dodać punkt (po drugim punkcie)	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie infrastruktury opieki stacjonarnej (inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej); 	Z zaproponowanych zapisów bezpośrednio nie wynika, aby wsparciem mogły być objęte szpitale	Uwaga nieuwzględniona Dodanie zaproponowanego punktu jest zbędne, ponieważ powiela zakres wsparcia określony w punkcie „Rozwój i modernizacja zasobów infrastruktury zdrowia, w szczególności w dziedzinach wynikających z potrzeb i sytuacji epidemiologicznej

						zidentyfikowanych na poziomie województwa (modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej)
370.	Górska Agnieszka Olsztyńska Szkoła Wyższa Olsztyn	2.8.1. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, (...) strona 100	Zakres wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie infrastruktury podstawowej opieki zdrowotnej (inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej); • Wsparcie infrastruktury ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej). 	Zakres wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie infrastruktury podstawowej opieki zdrowotnej (inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej); • Wsparcie infrastruktury ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej). - wsparcie tworzenia infrastruktury o charakterze rehabilitacyjnym	Konieczność wsparcia tworzenia infrastruktury centrów rehabilitacyjnych motywowana dbałością o wsparcie rodzin wychowujących dzieci, wsparcie osób z niepełnosprawnością, uwzględniające potrzeby ludzi starszych	Uwaga niezasadna Zgodnie z treścią projektu FE WiM 2021-2027, s. 100-101, preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w min. obszarze opieki rehabilitacyjnej. Zakładamy, że będą wpisywać się w następujące typy projektów: - rozwój i modernizacja zasobów infrastruktury zdrowia, w szczególności w dziedzinach wynikających z potrzeb i sytuacji epidemiologicznej zidentyfikowanych na poziomie województwa (modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym zakup sprzętu i aparatury medyczne; - budowa, rozwój modernizacja zasobów infrastruktury (w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej zdrowia) pod kątem deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych i opieki długoterminowej, w tym środowiskowych form opieki, w szczególności osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, w celu poprawy ich dostępności i jakości.

371.	Głuszak Bartłomiej Rada Działalności Pożytku Publicznego WW-M Olsztyn	2.8. Fundusze dla zdrowia mieszkańców Warmii i Mazur, str. 100 i 101	<p>inwestycje w infrastrukturę (w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej zdrowia) pod kątem deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych, opieki długoterminowej, w tym środowiskowych form opieki, w szczególności osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, w celu poprawy ich dostępności i jakości;</p> <p>Dostosowanie podmiotów wykonujących działalność leczniczą i placówek opieki długoterminowej do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami w celu poprawy ich dostępności i jakości.</p>	<p>inwestycje w infrastrukturę (w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej zdrowia) pod kątem deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych, opieki paliatywnej oraz opieki długoterminowej, w tym środowiskowych form opieki, w szczególności osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, w celu poprawy ich dostępności i jakości;</p> <p>Dostosowanie podmiotów wykonujących działalność leczniczą, ośrodków opieki paliatywnej i placówek opieki długoterminowej do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami w celu poprawy ich dostępności i jakości.</p> <p>W dotychczasowym zapisie jest opieka paliatywna i onkologia, te dziedziny nie należą do opieki długoterminowej, należy stworzyć odrębny zapis, który będzie mówił tylko i wyłącznie o opiece paliatywnej i onkologii jako odrębnych obszarach leczenia w</p>	<p>Wskaźniki epidemiologiczne, demograficzne i zdrowotne wskazują, że opieka paliatywna i onkologia są bardzo istotnym elementem ochrony zdrowia w aspekcie opieki medycznej, psychospołecznej dla wzrastającej liczby pacjentów z przewlekłą, postępującą chorobą o niekorzystnym rokowaniu. Prognozowanie dla polskiej populacji zapotrzebowanie na opiekę paliatywną systematycznie wzrasta i znacznie wzrośnie do 2030 r., głównie z powodu wzrostu liczby zgonów z powodu nowotworów. Tak postawione wyzwania, wskazują na konieczność podjęcia natychmiastowych działań mających na celu poprawę organizacji prowadzenia opieki paliatywnej w Polsce oraz w woj. warmińsko-mazurskim. Społeczne i ekonomiczne korzyści dobrze prowadzonej opieki paliatywnej i hospicyjnej przekładają się na zdrowsze społeczeństwo, które uzyska wsparcie podczas trwania choroby bliskiej osoby, a po jej śmierci podejmie zdrowszą aktywność zawodową i społeczną, przy wsparciu istniejącego ośrodka.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zgodnie z treścią projektu FE WiM 2021-2027, s. 100-101, preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w min. obszarze onkologii (...), opieki paliatywnej. Zakładamy, że będą wpisywać się w następujący typ projektów: -rozwój i modernizacja zasobów infrastruktury zdrowia, w szczególności w dziedzinach wynikających z potrzeb i sytuacji epidemiologicznej zidentyfikowanych na poziomie województwa (modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym zakup sprzętu i aparatury medyczne.</p>
------	--	--	--	---	--	--

				medycynie.		
372.	Głównicyńska Agata Ministerstw o Zdrowia Warszawa	2.8. FUNDUSZE DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR, str. 101	Przewiduje się również możliwość realizacji następujących przedsięwzięć – jako element ww. projektów infrastrukturalnych: • Rozwój obszaru e-zdrowia (w tym telemedycyny i teleopieki); • Dostosowanie podmiotów wykonujących działalność lecniczną i placówek opieki długoterminowej do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami w celu poprawy ich dostępności i jakości.	-	Rozwój e-zdrowia jest szeroko opisany w części FUNDUSZE DLA GOSPODARKI WARMII I MAZUR na str. 28. Wskazywanie wsparcia e-zdrowia w rozdziale FUNDUSZE DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW WARMII I MAZUR nie jest do końca jasne i może dublować zakres wsparcia. Jeżeli chodzi o wdrożenie standardów dostępności zapisy programu nie wskazują, że wdrażane będą standardy dostępności w szpitalach i POZ, dla których powstał standard. Standard dla AOS zostanie opracowany i wdrożony dzięki wsparciu z poziomu centralnego.	Uwaga ma charakter komentarza Zakładamy, że obszar e-zdrowia w Pr. FUNDUSZE DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW WARMII I MAZUR będą stanowić jedynie element projektu konieczny aby osiągnąć możliwie najlepszy efekt – zapewnienie wysokiej jakości opieki zdrowotnej mieszkańcom woj. warmińsko-mazurskiego. Jeśli chodzi o wdrożenie standardów dostępności, Program zostanie uzupełniony o stosowne informacje.
373.	Głównicyńska Agata Ministerstw o Zdrowia Warszawa	2.8. FUNDUSZE DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓ W WARMII I MAZUR, str. 101	Preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w następujących obszarach: ➤ choroby układu krążenia ➤ onkologia ➤ choroby układu oddechowego ➤ choroby układu trawienno ➤ psychiatria, w tym psychiatria dzieci i młodzieży ➤ opieka nad matką i dzieckiem ➤ geriatrya ➤ opieka paliatywna ➤ opieka rehabilitacyjna ➤ a także anestezjologia i intensywna terapia, w tym dla	Preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w następujących obszarach: ➤ choroby układu krążenia ➤ onkologia ➤ choroby układu oddechowego ➤ choroby układu trawienno ➤ psychiatria, w tym psychiatria dzieci i młodzieży ➤ opieka nad matką i dzieckiem ➤ geriatrya ➤ opieka paliatywna i hospicyjna ➤ opieka rehabilitacyjna ➤ a także anestezjologia i intensywna terapia, w tym dla dzieci	Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi funkcjonuje termin opieka paliatywna i hospicyjna i takiego terminu należy używać	Uwaga uwzględniona

			dzieci			
374.	Główny Agata Ministerstwo Zdrowia Warszawa	2.8. FUNDUSZE DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW W WARMII I MAZUR, str. 101	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego - pacjenci	Główne grupy docelowe: - mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego - pacjenci - podmioty wykonujące działalność leczniczą	Sugerujemy dodanie również podmiotów wykonujących działalność leczniczą	Uwaga uwzględniona
375.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.8. Fundusze dla zdrowia mieszkańców Warmii i Mazur 2.8.1. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej str. 100-101	-	W FEWiM w zakresie CP 4 CS (v) zaprogramowano wsparcie m.in. na rozwój i modernizację zasobów infrastruktury zdrowia, w szczególności w dziedzinach wynikających z potrzeb i sytuacji epidemiologicznej zidentyfikowanych na poziomie województwa (modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej). Interwencję w tym zakresie skierowano do całego obszaru województwa warmińsko-mazurskiego. W związku z powyższym niezbędne jest doprecyzowanie tekstu FEWiM – zawarcie zastrzeżenia, że interwencja nie obejmuje usług sanatoryjnych i uzdrowiskowych planowanych do wsparcia w FEPW.	FEPW w CP 4 CS (v) planuje wspieranie przedsięwzięć mających na celu rozwój infrastruktury i wyposażenia podmiotów świadczących kompleksowe usługi sanatoryjne i uzdrowiskowe (zakładów lecznictwa uzdrowiskowego). Sugerowane uzupełnienie tekstu projektu programu zapewniłoby klarowność demarkacji wsparcia w CP 4 CS (v) pomiędzy FEPW i FEWiM.	Uwaga uwzględniona częściowo Stosowne zapisy w FEWiM zostaną wprowadzone po uzgodnieniu demarkacji pomiędzy programami.

376.	Komisja Wspólna Rządu I Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.8. Fundusze dla zdrowia mieszkańców Warmii i Mazur 2.8.1. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej str. 100-101	-	W związku z dość ogólnym opisem zakresu wsparcia w FEWiM oraz przeznaczeniem na sektor ochrony zdrowia znacznych środków w Krajowym Planie Odbudowy zasadne jest przedstawienie komplementarności wsparcia planowanego w programie FEWiM oraz KPO.	W związku z dość ogólnym opisem zakresu wsparcia w FEWiM oraz przeznaczeniem na sektor ochrony zdrowia znacznych środków w Krajowym Planie Odbudowy zasadne jest przedstawienie komplementarności wsparcia planowanego w programie FEWiM oraz KPO.	Uwaga uwzględniona częściowo Stosowne zapisy w FEWiM zostaną wprowadzone po zapoznaniu się z ostateczną wersją Krajowego Planu Odbudowy.
377.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.8 Fundusze dla zdrowia mieszkańców Warmii i Mazur	-	Brak typów przedsięwzięć dotyczących profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu	W dobie pandemii działania mające na celu zapobieganie chorobom, poprzez ich wczesne wykrycie i leczenie, są jednymi z najważniejszych obszarów aktywności w zakresie zdrowia publicznego. Prowadzenie działań profilaktycznych przynosi w krótszej i dłuższej perspektywie czasowej wymierne korzyści zdrowotne,	Uwaga ma charakter komentarza, nie zawiera propozycji zapisu.

					ekonomiczne i społeczne.	
378.	Ostrzycka Beata Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dywitach	2.8/2.8.1 str. 101	Preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w następujących obszarach: choroby układu krążenia Onkologia, Choroby układu oddechowego Choroby układu trawiennego Psychiatria, w tym psychiatria dzieci i młodzieży Opieka nad matką i dzieckiem Geriatrya Opieka paliatywna Opieka rehabilitacyjna A także anestezjologia i intensywna terapia w tym dla dzieci	W preferencjach winien być również uwzględniony obszar podstawowa opieka zdrowotna , ponieważ jest to główny filar opieki zdrowotnej, na którym opiera się cały system ochrony zdrowia.	Nie umieszczenie tego obszaru jako preferowany spowoduje uzyskanie niższej punktacji za złożony wniosek a ostatecznie może doprowadzić do odrzucenia tego wniosku.	Uwaga niezasadna Obszar podstawowej opieki zdrowotnej oraz ambulatoryjnej opieki specjalistycznej stanowić będzie oddzielny schemat wsparcia z dedykowaną alokacją.
379.	Kocbach Teresa Olsztyńskie Stowarzyszenie Hospicyjne „Palium” Olsztyn	2.8. Fundusz dla zdrowia mieszkańców Warmii i Mazur, str. 101	Preferencyjne będą traktowane projekty obejmujące działania w następujących obszarach: choroby układu krążenia...	W dotychczasowym zapisie jest opieka paliatywna i onkologia, te dziedziny nie należą do opieki długoterminowej, należy stworzyć odrębny zapis, który będzie mówił tylko i wyłącznie o opiece paliatywnej i onkologii jako odrębnych obszarach leczenia w medycynie.	Wskaźniki epidemiologiczne, demograficzne i zdrowotne wskazują, że opieka paliatywna i onkologia są bardzo istotnym elementem ochrony zdrowia w aspekcie opieki medycznej, psychospołecznej dla wzrastającej liczby pacjentów z przewlekłą, postępującą chorobą o niekorzystnym rokowaniu. Prognozowanie dla Polskiej populacji zapotrzebowanie na opiekę paliatywną systematycznie wzrasta i znacznie wzrośnie do 2030 r., głównie z powodu wzrostu liczby zgonów z powodu nowotworów. Tak postawione wyzwania, wskazują na konieczność podjęcia natychmiastowych działań mających na celu poprawę organizacji prowadzenia opieki paliatywnej w Polsce oraz w woj. Warmińsko-Mazurskim. Społeczne i ekonomiczne korzyści dobrze prowadzonej opieki paliatywnej i	Uwaga niezasadna Zgodnie z treścią projektu FE WiM 2021-2027, s. 100-101, preferencyjnie będą traktowane projekty obejmujące działania w min. obszarze onkologii (...), opieki paliatywnej. Zakładamy, że będą wpisywać się w następujący typ projektów: -rozwój i modernizacja zasobów infrastruktury zdrowia, w szczególności w dziedzinach wynikających z potrzeb i sytuacji epidemiologicznej zidentyfikowanych na poziomie województwa (modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym zakup sprzętu i aparatury medyczne.

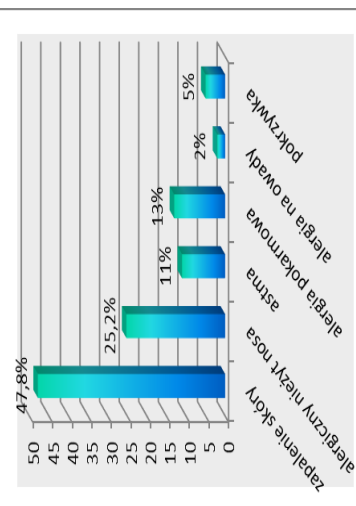

					hospicyjnej przekładają się na zdrowsze społeczeństwo, które uzyska wsparcie podczas trwania choroby bliskiej osoby, a po jej śmierci podejmuje zdrowszą aktywność zawodową i społeczną, polegającą na wsparciu istniejącego ośrodka oraz rozpowszechniania ich działalności.	
380.	Zadworny Daniel Gmina Dywity	2.8.1. Sekcja „Powiązane rodzaje działań”/ „Zakres wsparcia” Wsparcie infrastruktury podstawowej opieki zdrowotnej (inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej); / strona 101	Budowa będzie możliwa jedynie w uzasadnionych sytuacjach, tj. na obszarach o najbliższym dostępie do usług medycznych i opieki długoterminowej, tzw. „białe plamy”.	W ramach realizacji operacji będzie możliwa budowa nowej infrastruktury	Wnosimy o usunięcie zapisu dotyczącego ograniczenia nowych inwestycji w zakresie budowy. Ze względu na swoją funkcję, POZ powinna pełnić najważniejszą rolę w systemie ochrony zdrowia w Polsce. Zgodnie z deklaracją z Ałma-Aty z 1978 r. podkreślone jest znaczenie POZ jako najważniejszego segmentu systemu ochrony zdrowia i pierwszego szczebla procesu ciągłej opieki zdrowotnej. Nakierowanie działań na profilaktykę i zapobieganie chorobom, jak również koordynacja opieki nad pacjentem i towarzyszenie pacjentowi w poruszaniu się po systemie opieki zdrowotnej, współpraca wszystkich poziomów opieki zdrowotnej, zgodnie z OBWIESZCZENIEM MINISTRA ZDROWIA z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie mapy potrzeb zdrowotnych - nie jest realizowane na wysokim poziomie. Dodatkowe ograniczenia w dostępie do środków na nową infrastrukturę POZ pogłębi kryzys w dostępie do wysokiej jakości usług zdrowotnych.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027, s. 68, w obszarze ochrony zdrowia min. w podstawowej opiece zdrowotnej konieczne jest uwzględnienie wymiaru terytorialnego. Mając również na uwadze niewielką alokację środków finansowych w stosunku do potrzeb, wsparcie w zakresie tworzenia nowych podmiotów leczniczych tego typu powinno zostać ściśle ukierunkowane na obszary, gdzie występuje znaczny deficyt w zakresie dostępności ww.
381.	Lewandowski Roman Wojewódzki	str. 101	Dodać punkt (po trzeciej strzałce)	• Choroby alergiczne, w tym u dzieci	Alergia stanowi ogromny i narastający problem zdrowia publicznego w krajach uprzemysłowionych. W Europie choruje	Uwaga nieuwzględniona Brak wskazania wprost w Zał. 14

Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce

ponad 150 milionów osób, a jak wynika z wyliczeń Europejskiej Akademii Alergologii i Immunologii Klinicznej, za 15 lat co drugi Europejczyk będzie borykał się z alergią. Podobna sytuacja epidemiologiczna jest w Polsce, a choroby alergiczne są najczęstszymi chorobami przewlekłymi wieku rozwojowego.

do map potrzeb zdrowotnych chorób alergicznych, w tym również u dzieci może stanowić barierę w pozyskaniu wsparcia.

Ryc.

Epidemiologia chorób alergicznych w populacji dziecięcej w Polsce.

Dla naszego województwa odsetki te przekładają się na m.in. 62 tysiące dzieci z alergicznym nieżytem nosa, prawie 30 tysięcy astmatyków i ponad 120 tysięcy pacjentów z zapaleniami alergicznymi skóry w wieku rozwojowym. Przyjmując, że każde z tych dzieci wymaga co najmniej kilku specjalistycznych, alergologicznych

					<p>wizyt rocznie, uzyskujemy ogrom potrzeb zdrowotnych tych pacjentów, sięgający nawet miliona porad.</p> <p>Szacuje się, że duża część populacji jest niezdiagnozowana i w związku z tym niewłaściwie leczona. I tak dla astmy oskrzelowej odsetek ten może wynosić nawet 80%. Właściwa diagnostyka i skuteczne leczenie jest możliwe tylko w warunkach zapewnienia odpowiedniego sprzętu i doświadczonego, wykształconego personelu. Takimi miejscami są oddziały szpitalne alergologiczne oraz alergologiczne poradnie przyszpitalne, gdzie udziela się pomocy wielu tysiącom chorych rocznie.</p>	
382.	Lewandowski i Roman Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce	str. 101	opieka rehabilitacyjna	opieka rehabilitacyjna, w tym dla dzieci	<p>Wczesna interwencja rehabilitacyjna u dzieci zapobiega przyszłej niepełnosprawności i podnosi jakość życia zarówno w wieku dorastania jak i w wieku dorosłym. Obecnie ta forma rehabilitacji jest niedofinansowana pod względem infrastrukturalnym. Rehabilitacja stacjonarna za zwyczaj trwa kilka tygodni. W przypadku mniejszych dzieci pozytywny wpływ na rehabilitację ma przebywanie wraz z dzieckiem opiekuna. Ponieważ dziecko nie tęskni, ma większą motywację do ćwiczeń, a rodzic przebywając z dzieckiem uczy się rehabilitować dziecko samodzielnie, co sprawia, że rodzic może kontynuować rehabilitację samodzielnie w domu. Bowiern rehabilitacja jest procesem długotrwałym i brak kontynuacji w domu powoduje znaczne obniżenie jej skuteczności.</p>	Uwaga uwzględniona
383.	Grzymowicz Piotr Urząd	2.8.1./101	Wskazanie konkretnych terytoriów (...)	Wskazanie konkretnych terytoriów (...)	<p>W projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ <i>Nowe wyzwania</i> jedną z wiązek projektów</p>	Uwaga nieuwzględniona

	Miasta Olsztyna		Interwencja na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego.	Interwencja na obszarze całego województwa warmińsko-mazurskiego. Możliwość premiowania przedsięwzięć z zakresu wsparcia usług z zakresu zdrowia i pomocy społecznej na obszarze MOF Olsztyna wskazanych w Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania	do realizacji na terenie MOF Olsztyna z alokacji ZIT jest Społeczny MOF. Dla realizacji priorytetowych przedsięwzięć z tego obszaru niezbędne są preferencje dla działań MOF Olsztyna w tym obszarze.	Ewentualne preferencje określone zostaną na etapie przygotowania szczegółowego opisu priorytetów lub kryteriów wyboru projektów. Obecnie brak przesłanek dla premiowania konkretnie tego OSI Dla instrumentu ZIT zakłada się dedykowaną linię budżetową w FEWIM / działania dedykowane ZIT uzgodnione między stronami. Znajdzie to odzwierciedlenie w zmodyfikowanych zapisach odpowiednich Priorytetów FEWIM w sekcji <i>Wskazanie konkretnych terytoriów (...)</i>
384.	Pytliński Artur Stowarzyszenie Instytut Młodzieżowy Elbląg	2.9. FUNDUSZE DLA KULTURY I EKOTURYSTYKI I WARMII I MAZU	-	Określenie jako priorytetowego przeznaczenia środków na dotacje renowacji zabytków nieruchomych	Wiele zabytków w naszym województwie jest krytycznie zagrożona zniszczeniem. Istnieją świetne inicjatywy ratowania takich zabytków, jednak właścicielom często brakuje wsparcia finansowego. Problem potwierdza analiza SWOT w programie opieki nad zabytkami województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2019, gdzie zwrócono uwagę na "niezadawalający stan zachowania znacznej części obiektów zabytkowych, w szczególności zespołów dworsko-parkowych i folwarcznych, zabytków postindustrialnych, zabytków sakralnych i koszarowych".	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowy zakres wsparcia, w tym premiowanie określonych typów przedsięwzięć zostanie określony w Szczegółowym Opisie Priorytetu. Wymaga podkreślenia, że limity kontraktacji określone w pakiecie legislacyjnym Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) regulującym wdrażanie Funduszy Strukturalnych w latach 2021-2027, narzucające przeznaczenie określonych części alokacji EFRR i EFS+ na konkretne cele polityki oraz tzw. markery klimatyczne, mocno ograniczają możliwości skonstruowania budżetu programu w sposób pozwalający zaspokoić potrzeby w innych obszarach. Mając na uwadze powyższe niezbędne będzie podjęcie

						trudnych wyborów strategicznych odnośnie sposobu zagospodarowania wolnej od limitów alokacji. Te decyzje zostaną podjęte przez Zarząd Województwa na dalszym etapie prac równoległe z decyzją o liście projektów strategicznych planowanych do realizacji w ramach poszczególnych CP oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych.
385.	Bujko Anna Instytut Północny im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie	2.9. Fundusze dla kultury i ekoturystyki Warmii i Mazur	-	Istotne, aby na liście beneficjentów znalazły się – państwowe instytucje kultury.	Taki status posiada Instytut Północny im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie, który jest niezwykle ważnym podmiotem na mapie instytucji kultury Warmii i Mazur. Instytut Północny posiada bogatą bibliotekę, której początki sięgają 1945 r. Wówczas powstała w Olsztynie pierwsza świecka biblioteka naukowa. Jej zasób mógłby bez wątpienia być przedmiotem finansowanych w ramach programu przedsięwzięć (np. digitalizacja starych druków).	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z projektem linii demarkacyjnej wsparcie państwowych instytucji kultury jest planowane z poziomu krajowego.
386.	Halbersztadt Władysław B20 Spółka z ograniczoną Odpowiedzialnością Grudziądz	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu	Zakres wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej	Zakres wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności	Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Dodatkowe uzasadnienia zawarto w załączniku nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur	Uwaga nieuwzględniona. Proponowany zapis odnosi się do przedsięwzięć, które realizowane będą przez przedsiębiorców i oprócz wpływu na turystykę przede wszystkim realizują cele wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Dlatego działania takie planuje się realizować w ramach priorytet I Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur. Znajdzie to odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.

			<p>dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). <p>Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.</p>	<p>kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury 	<p>Turystyka i hotelarstwo są branżą, która najbardziej ucierpiała w wyniku kryzysu COVID-19, dlatego też należy ją w szczególności wesprzeć. Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Efektem pandemii jest zmiana podejścia części społeczeństwa do podróży, zmiana trendów i potrzeb. Z całą pewnością zyska na tym turystyka krajowa i regionalna. Kluczowe jest, by podmioty działające lub podejmujące działalność w branży miały możliwość skorzystania z zewnętrznych, bezzwrotnych źródeł finansowania w celu realizacji inwestycji, które to będą się przyczyniały do rozwoju gospodarczego i wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Szeroko rozumiana turystyka, wraz z sektorem spotkań i wydarzeń, przeżywa największy w historii kryzys. Nie ulega wątpliwości, że po pandemii konieczna będzie jej odbudowa, finansowana m.in. ze środków publicznych. Jeśli to w Polsce nie nastąpi, to dynamicznie rozwijający się od trzech dekad sektor utraci konkurencyjność w obliczu silnego wsparcia, jakie inne rządy europejskie uruchamiają na rzecz swoich przedsiębiorców. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb turystów i odbudować popyt na nasze</p>	
--	--	--	---	---	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> •Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). •Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą,	<p>oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu).</p> <ul style="list-style-type: none"> •Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, •Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, •Wsparcie komercyjnej infrastruktury turystycznej (roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie, infrastruktura ułatwiająca dostęp do obiektów: zagospodarowanie terenu wokół obiektu np. parkingi, zieleń, place zabaw) •wsparcie promocji oferty turystycznej	usługi.	
--	--	--	--	---	---------	--

387.	Lendo Elżbieta Willa Port Sp. z o.o. Olsztyn	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym , włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	Zakres wsparcia: • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne).	poza regionem Zakres wsparcia: • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie	Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Dodatkowe uzasadnienia zawarto w załączniku nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur Załącznik nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur Uzasadnienie : Turystyka i hotelarstwo są branżą, która najbardziej ucierpiała w wyniku kryzysu COVID-19, dlatego też należy ją w szczególności wesprzeć. Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Efektem pandemii jest zmiana podejścia części społeczeństwa do podróży, zmiana trendów i potrzeb. Z całą pewnością zyska na tym turystyka krajowa i regionalna. Kluczowe jest, by podmioty działające lub podejmujące działalność w branży miały możliwość skorzystania z	Uwaga nieuwzględniona. Proponowany zapis odnosi się do przedsięwzięć, które realizowane będą przez przedsiębiorców i oprócz wpływu na turystykę przede wszystkim realizują cele wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Dlatego działania takie planuje się realizować w ramach priorytet I Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur. Znajdzie to odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.
------	--	---	--	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów	<p>przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą,	<p>zewnętrznych, bezzwrotnych źródeł finansowania w celu realizacji inwestycji, które to będą się przyczyniały do rozwoju gospodarczego i wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Szeroko rozumiana turystyka, wraz z sektorem spotkań i wydarzeń, przeżywa największy w historii kryzys. Nie ulega wątpliwości, że po pandemii konieczna będzie jej odbudowa, finansowana m.in. ze środków publicznych. Jeśli to w Polsce nie nastąpi, to dynamicznie rozwijający się od trzech dekad sektor utraci konkurencyjność w obliczu silnego wsparcia, jakie inne rządy europejskie uruchamiają na rzecz swoich przedsiębiorców. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb turystów i odbudować popyt na nasze usługi.</p>	
--	--	---	--	--	--

			zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą,	<ul style="list-style-type: none"> •Wsparcie komercyjnej infrastruktury turystycznej (roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie, infrastruktura ułatwiająca dostęp do obiektów: zagospodarowanie terenu wokół obiektu np. parkingi, zieleni, place zabaw) • wsparcie promocji oferty turystycznej poza regionem 		
388.	Lendo Elżbieta Termy Warmińskie Spółka Z Ograniczoną Odpowiedzialnością Lidzbark Warmiński	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich 	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także 	<p>Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Dodatkowe uzasadnienia zawarto w załączniku nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur</p> <p>Załącznik nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur Uzasadnienie : Turystyka i hotelarstwo są branżą, która najbardziej ucierpiała w wyniku kryzysu COVID-19, dlatego też należy ją w szczególności wesprzeć. Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Proponowany zapis odnosi się do przedsięwzięć, które realizowane będą przez przedsiębiorców i oprócz wpływu na turystykę przede wszystkim realizują cele wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Dlatego działania takie planuje się realizować w ramach priorytet I Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur. Znajdzie to odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.</p>

			<p>ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym:	<p>poprzez proces digitalizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej	<p>Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Efektem pandemii jest zmiana podejścia części społeczeństwa do podróży, zmiana trendów i potrzeb. Z całą pewnością zyska na tym turystyka krajowa i regionalna. Kluczowe jest, by podmioty działające lub podejmujące działalność w branży miały możliwość skorzystania z zewnętrznych, bezzwrotnych źródeł finansowania w celu realizacji inwestycji, które to będą się przyczyniały do rozwoju gospodarczego i wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Szeroko rozumiana turystyka, wraz z sektorem spotkań i wydarzeń, przeżywa największy w historii kryzys. Nie ulega wątpliwości, że po pandemii konieczna będzie jej odbudowa, finansowana m.in. ze środków publicznych. Jeśli to w Polsce nie nastąpi, to dynamicznie rozwijający się od trzech dekad sektor utraci konkurencyjność w obliczu silnego wsparcia, jakie inne rządy europejskie uruchamiają na rzecz swoich przedsiębiorców. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb turystów i odbudować popyt na nasze usługi.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

			<p>oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, 	<p>architektury, rozwiązania cyfrowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, • Wsparcie komercyjnej infrastruktury turystycznej (roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie, infrastruktura ułatwiająca dostęp do obiektów: zagospodarowanie terenu wokół obiektu np. parkingi, zieleń, place zabaw) • wsparcie promocji oferty turystycznej poza regionem 		
389.	<p>Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie</p>	<p>Sekcja 2.9 Fundusze dla kultury i ekoturystyki Warmii i Mazur, str. 103</p>	<p>Ten priorytet dotyczy zatrudnienia ludzi młodych</p>	<p>Należy usunąć wybór (X).</p>	<p>Opis pkt.2.9 w żaden sposób nie odnosi się do zatrudniania młodych ludzi.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
390.	<p>Cieciuch Zbigniew</p>	<p>Sekcja 2.9.1 Wzmacnianie</p>	<p>„zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa</p>	<p>„zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa</p>	<p>Przy tak skonstruowanym zapisie o dotacje będą ubiegali się przedsiębiorcy</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Przedsięwzięcia, które realizowane</p>

	Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych, str. 103	kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą.”	kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele kulturalne.”	na odnowienie hoteli, siedzib firm i podmioty publiczne na szkoły.	będą przez przedsiębiorców i oprócz wpływu na turystykę przede wszystkim realizują cele wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Dlatego działania takie planuje się realizować w ramach priorytet I Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur. Natomiast zapis dotyczący celów edukacyjnych odnosi się do przedsięwzięć realizowanych przez instytucje kultury. Znajdzie to odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.
391.	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych str. 103	-	W trakcie konsultacji zakresu programu FE dla Polski Wschodniej uzgodniono, że na poziomie regionalnym wsparcie będzie przeznaczane m.in. na wsparcie bibliotek multimedialnych (tzw. mediotek) w miastach średnich tracących funkcje społeczno – gospodarcze. Wsparcie w ww. obszarze zostało uznane za zasadne, natomiast na wniosek samorządów województwa zostało wyłączone z zakresu programu FEPW. W związku z ustaleniami należy uzupełnić program regionalny w powyższym zakresie.	W związku z wyłączeniem wsparcia bibliotek multimedialnych (tzw. mediotek) w programie FEPW oraz mając na uwadze ustalenia w tym zakresie należy stosownie uzupełnić program regionalny.	Uwaga uwzględniona Zgadamy się potrzebą finansowania mediotek i widzimy dla nich przestrzeń w Programie. Niemniej jednak niezbędne będzie uzgodnienie zakresu wsparcia z Ministerstwem Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu ponieważ od tego zależy, w ramach którego Priorytetu zaplanowane zostanie dla nich wsparcie. Po uzgodnieniu stosowny zapis zostanie dodany w kolejnej wersji programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur.

392.	Komisja Wspólna Rządu I Samorządu Terytorialnego Warszawa	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych str. 104	-	W opisie interwencji FEWiM (turystyka) należy doprecyzować, iż wsparciem będą objęte szlaki wyłącznie o wymiarze regionalnym.	Propozycja ma na celu doprecyzowanie treści programu i dookreślenie demarkacji pomiędzy FEWiM a FEPW. W FEPW wsparcie będzie obejmowało szlaki mające charakter ponadregionalny, przebiegające przez min. 2 województwa.	Uwaga uwzględniona
393.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Ełk	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki (...) Zakres wsparcia, str. 104	Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą	Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych, terenów przy rzekach i jeziorach na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą	Województwo warmińsko-mazurskie jest bogate w cenne zasoby i walory przyrodnicze, spośród których na pierwszy plan wysuwają się wody powierzchniowe (jeziora, rzeki - najwyższy w kraju udział wód powierzchniowych). Z tego powodu należy podkreślić istotność ich zagospodarowania dla atrakcyjności turystycznej regionu.	Uwaga nieuwzględniona Tereny przy rzekach i jeziorach mieszczą się w pojęciu terenów zielonych na cele turystyczne i rekreacyjne.
394.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa	Sekcja 2.9.1 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych, str. 104	„Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.”	-	Niejasny typ projektu, zbyt ogólny, niewskazujący co to będą za zadania. Należy uszczegółowić.	Uwaga uwzględniona Zapis zostanie doprecyzowany

	Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie					
395.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.9.1 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych, str. 104	„Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe.”	„Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe.”	Propozycja usunięcia zapisu „ułatwienia dostępu”. Pojęcie „ułatwienia dostępu” określa właściwie każde zadanie.	Uwaga uwzględniona częściowo. Ułatwienia dostępu dotyczą infrastruktury dla osób niepełnosprawnych, możliwych do budowy w terenie, np. płaskie ścieżki pozwalające na poruszanie się na wózku inwalidzkim, podjazdy, rampy, poręcze, kładki w nierównym terenie dostosowane do poruszania się na wózku, itp. Proponuje się modyfikację zapisu w celu doszczegółowienia.
396.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.9.1 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych, str. 104	„zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne.”	-	Należy doprecyzować, czy chodzi o tereny „zielone” czy „zieleni”. Należy mieć na uwadze, że tereny zielone są to np. lasy, łąki, pola, a tereny zieleni, to np. parki miejskie itp.	Uwaga uwzględniona. Zapis zostanie doprecyzowany
397.	Budzik Sylwia Fundacja Zamek	2.9.1, str. 105	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Ze względu na brak generowania bezpośredniego	Wnosimy o dopuszczenie wsparcia przedsięwzięć, które będą generować dochód.	W zakresie tej interwencji wsparciu mają podlegać m.in. projekty kulturalne, rozwój produktów turystycznych, czy też modernizacja i zachowanie obiektów	Uwaga nieuwzględniona Przedsięwzięcia w priorytecie 9 mają dotyczyć wyłącznie publicznej

	Szymbark Łława		dochodu przez zaplanowane przedsięwzięcia, wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane wyłącznie w formie dotacji.		zabytkowych. Tego typu projekty, wbrew założeniom uwzględnionym w zapisie, mogą wiązać się z uzyskiwaniem dochodów z realizacji tych projektów. Wykluczenie projektów potencjalnie dochodowych z możliwości wsparcia jest niezasadne i oraz sprzeczne z przyjętym celem wzmocnienia roli turystyki i kultury w rozwoju gospodarczym województwa.	infrastruktury, więc nie będą generować bezpośredniego dochodu prywatnym przedsiębiorcom. Dla przedsiębiorców (również sektora turystycznego przewidziano wsparcie w ramach priorytetu 1.) Dlatego w priorytecie 9 nie planuje się wykorzystania instrumentów finansowych. Zapis dotyczący wykorzystania instrumentów finansowych w tym Priorytecie zostanie doprecyzowany
398.	Alchimowicz Magdalena Chris turystyka i rekreacja Magdalena Alchimowicz Piaseczno	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	Zakres wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów 	Zakres wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w 	Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Dodatkowe uzasadnienia - załącznik nr 1 do dokumentu: FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur: Turystyka i hotelarstwo są branżą, która najbardziej ucierpiała w wyniku kryzysu COVID-19, dlatego też należy ją w szczególności wesprzeć. Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe	Uwaga nieuwzględniona. Proponowany zapis odnosi się do przedsięwzięć, które realizowane będą przez przedsiębiorców i oprócz wpływu na turystykę przede wszystkim realizują cele wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Dlatego działania takie planuje się realizować w ramach priorytet I Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur. Znajdzie to odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.

			<p>bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz 	<p>tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: 	<p>i restauracyjne. Efektem pandemii jest zmiana podejścia części społeczeństwa do podróży, zmiana trendów i potrzeb. Z całą pewnością zyska na tym turystyka krajowa i regionalna. Kluczowe jest, by podmioty działające lub podejmujące działalność w branży miały możliwość skorzystania z zewnętrznych, bezzwrotnych źródeł finansowania w celu realizacji inwestycji, które to będą się przyczyniały do rozwoju gospodarczego i wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Szeroko rozumiana turystyka, wraz z sektorem spotkań i wydarzeń, przeżywa największy w historii kryzys. Nie ulega wątpliwości, że po pandemii konieczna będzie jej odbudowa, finansowana m.in. ze środków publicznych. Jeśli to w Polsce nie nastąpi, to dynamicznie rozwijający się od trzech dekad sektor utraci konkurencyjność w obliczu silnego wsparcia, jakie inne rządy europejskie uruchamiają na rzecz swoich przedsiębiorców. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb turystów i odbudować popyt na nasze usługi.</p>	
--	--	--	--	---	---	--

			<p>rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, 	<p>oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, • Wsparcie komercyjnej infrastruktury turystycznej (roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie, infrastruktura ułatwiająca dostęp do obiektów: zagospodarowanie terenu wokół obiektu np. parkingi, zieleń, place zabaw) • wsparcie promocji oferty turystycznej poza regionem 		
399.	<p>Czeszejko-Sochacki Mariusz Całoroczny Ośrodek Wypoczynkowy- Szkoleniowy Zalesie s.c. Małgorzata Czeszejko-Sochacka Mariusz Czeszejko-Sochacki</p>	<p>2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych</p>	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności 	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą. • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. 	<p>Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne.</p> <p>Dodatkowe uzasadnienie - załącznik nr 1 do dokumentu FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur:</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Proponowany zapis odnosi się do przedsięwzięć, które realizowane będą przez przedsiębiorców i oprócz wpływu na turystykę przede wszystkim realizują cele wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Dlatego działania takie planuje się realizować w ramach priorytet I Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur. Znajdzie to odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.</p>

	Barczewo		<p>kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych,	<p>szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. • Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako	<p>Turystyka i hotelarstwo są branżą, która najbardziej ucierpiała w wyniku kryzysu COVID-19, dlatego też należy ją w szczególności wesprzeć. Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Efektem pandemii jest zmiana podejścia części społeczeństwa do podróży, zmiana trendów i potrzeb. Z całą pewnością zyska na tym turystyka krajowa i regionalna. Kluczowe jest, by podmioty działające lub podejmujące działalność w branży miały możliwość skorzystania z zewnętrznych, bezzwrotnych źródeł finansowania w celu realizacji inwestycji, które to będą się przyczyniały do rozwoju gospodarczego i wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu. Szeroko rozumiana turystyka, wraz z sektorem spotkań i wydarzeń, przeżywa największy w historii kryzys. Nie ulega wątpliwości, że po pandemii konieczna będzie jej odbudowa, finansowana m.in. ze środków publicznych. Jeśli to w Polsce nie nastąpi, to dynamicznie rozwijający się od trzech dekad sektor utraci konkurencyjność w obliczu silnego wsparcia, jakie inne rządy europejskie uruchamiają na rzecz swoich przedsiębiorców. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb</p>	
--	----------	--	--	---	--	--

			<p>w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, 	<p>element projektu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, • Wsparcie komercyjnej infrastruktury turystycznej (roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie, infrastruktura ułatwiająca dostęp do obiektów: zagospodarowanie terenu wokół obiektu np. parkingi, zieleń, place zabaw) • wsparcie promocji oferty turystycznej poza regionem 	<p>turystów i odbudować popyt na nasze usługi.</p>	
400.	Stadnicka Dorota VID I S.C. Dorota Stadnicka	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważon	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego 	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego 	<p>Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Proponowany zapis odnosi się do przedsięwzięć, które realizowane</p>

	Piotr Stadnicki Łąwa	ej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu	<p>(m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie	<p>(m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). • Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty	<p>wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne.</p> <p>Dodatkowe uzasadnienia zawarto w załączniku nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur</p> <p>Turystyka i hotelarstwo są branżą, która najbardziej ucierpiała w wyniku kryzysu COVID-19, dlatego też należy ją w szczególności wesprzeć.</p> <p>Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia.</p> <p>Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Efektem pandemii jest zmiana podejścia części społeczeństwa do podróży, zmiana trendów i potrzeb. Z całą pewnością zyska na tym turystyka krajowa i regionalna. Kluczowe jest, by podmioty działające lub podejmujące działalność w branży miały możliwość skorzystania z zewnętrznych, bezzwrotnych źródeł finansowania w celu realizacji inwestycji, które to będą się przyczyniały do rozwoju gospodarczego i wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Szeroko rozumiana turystyka, wraz z sektorem spotkań i wydarzeń, przeżywa największy w historii kryzys. Nie ulega</p>	<p>będą przez przedsiębiorców i oprócz wpływu na turystykę przede wszystkim realizują cele wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców. Dlatego działania takie planuje się realizować w ramach priorytet I Fundusze dla gospodarki Warmii i Mazur. Znajdzie to odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.</p>
--	-------------------------	--	---	--	--	--

			<p>przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). •Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, 	<p>dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). •Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe, •Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną 	<p>wątpliwości, że po pandemii konieczna będzie jej odbudowa, finansowana m.in. ze środków publicznych. Jeśli to w Polsce nie nastąpi, to dynamicznie rozwijający się od trzech dekad sektor utraci konkurencyjność w obliczu silnego wsparcia, jakie inne rządy europejskie uruchamiają na rzecz swoich przedsiębiorców. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb turystów i odbudować popyt na nasze usługi.</p>	
--	--	--	---	--	--	--

			kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą,	infrastrukturą, •Wsparcie komercyjnej infrastruktury turystycznej (roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie, infrastruktura ułatwiająca dostęp do obiektów: zagospodarowanie terenu wokół obiektu np. parkingi, zieleń, place zabaw) •wsparcie promocji oferty turystycznej poza regionem		
401.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.9.1	Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe.	Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, tworzenie i rozwój miejscowości i wiosek tematycznych, zagród edukacyjnych, hortiterapii, gospodarstwa permakulturowych itp.	W regionie funkcjonuje kilka wiosek tematycznych np. Wioska Garncarska, Aniołowo, które są przykładami produktów turystycznych. Warto wspierać tworzenie i rozwój takich miejsc, gdyż wpisują się w trend rozwoju turystyki emocji	Uwaga niezasadna. W naszej opinii proponowany zapis mieści się w zakresie zaplanowanej interwencji.
402.	Pytliński Artur Stowarzyszenie Instytut Młodzieżowy Elbląg	2.10.FUNDUSZE DLA REWITALIZACJI OBSZARÓW MIEJSKICH WARMII I MAZUR	-	Zakres wsparcia warto uszczegółowić o możliwość renaturalizacji miejsc zabetonowanych i zazieleniania przestrzeni publicznej.	Betonowanie przestrzeni publicznej stało się w ostatnim czasie elementem ożywionej debaty publicznej. Obecnie obserwujemy trendy odwracania tego zjawiska –np. poprzez tzw. rozpyłowywanie, czyli zdejmowania płytek chodnikowych z niepotrzebnych miejsc.	Uwaga uwzględniona częściowo Proponowane działanie będzie mogło być realizowane w ramach istniejących zapisów FEWIM, odnoszących się do wspierania powierzchni biologicznie czynnych oraz zapobiegania tworzeniu uszczelnionych powierzchni Szczegółowy zakres wsparcia, w tym zakres wydatków kwalifikowanych

						zostanie określony w Szczegółowym Opisie Priorytetu
403.	Pytliński Artur Stowarzyszenie Instytut Młodzieżowy Elbląg	2.10.FUNDUSZE DLA REWITALIZACJI OBSZARÓW MIEJSKICH WARMII I MAZUR	-	Warto zaznaczyć unikanie styropianozę – tj. niszczenia struktury starych budynków poprzez skuwanie z elewacji gzymsów i innych detali. Postulujemy dodanie zdania o istotności stosowania w projektach rewitalizacyjnych na obszarach historycznych rozwiązań nawiązujących do lokalnej tradycji i historii.	Jeśli chodzi o styropianozę i dbanie o używanie rozwiązań nawiązujących do lokalnej tradycji i historii to wynika to z wyzwania przeciwdziałaniu degradacji historycznych obszarów, które często tracą swój wyjątkowy klimat poprzez nieprzemysłane inwestycje.	Uwaga uwzględniona, Dodany zostanie fragment odnoszący się do potrzeby uwzględniania regionalnej tożsamości (tj. historii, tradycji) w projektach rewitalizacyjnych
404.	Grabowski Ryszard Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Gracja Olsztyn	2.10.FUNDUSZE DLA REWITALIZACJI OBSZARÓW MIEJSKICH WARMII I MAZUR	Wsparcie udzielane będzie wyłącznie w formie dotacji. Dotychczasowe doświadczenia w prowadzeniu procesu rewitalizacji pokazują, że znaczna część projektów służących wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych polega na modernizacji lub adaptacji obiektów zabytkowych (wymagających większych nakładów finansowych), obiektów użyteczności publicznej oraz zdegradowanych przestrzeni publicznych. Ponadto, obligatoryjne wymogi w zakresie realizacji komplementarnych komponentów społecznych powodują, że projekty rewitalizacyjne są co do	Wsparcie udzielane będzie wyłącznie w formie dotacji. Dotychczasowe doświadczenia w prowadzeniu procesu rewitalizacji pokazują, że znaczna część projektów służących wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych polega na modernizacji lub adaptacji obiektów zabytkowych (wymagających większych nakładów finansowych), obiektów użyteczności publicznej, obiektów należących do przedsiębiorców oraz zdegradowanych przestrzeni publicznych. Ponadto, obligatoryjne wymogi w zakresie realizacji komplementarnych komponentów społecznych powodują, że projekty rewitalizacyjne są co do zasady	Wsparcie udzielane w ramach rewitalizacji powinno być skierowane także do przedsiębiorców, którzy dysponują nieruchomościami zdegradowanymi i chcą przeznaczyć je na cele społeczne, edukacyjne, turystyczne itp. Dodatkowe uzasadnienie zawarto w załączniku nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur Załącznik nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur Uzasadnienie : Działania rewitalizacyjne rozumiane są jako działania prowadzące do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego.	Uwaga nieuwzględniona. Działania w zakresie rewitalizacji kierowane są wyłącznie do podmiotów publicznych, ponieważ przedsięwzięcia przedsiębiorców, z uwagi na swój biznesowy charakter mają przestrzeń w ramach Priorytetu I (w obszarach związanych m.in. z podniesieniem konkurencyjności firm). Powyższe znajdzie również odzwierciedlenie w szczegółowym opisie priorytetu w katalogu beneficjentów.

			<p>zasady przedsięwzięciami deficytowymi. Wobec tego nie są w stanie wygenerować dochodów pozwalających na spłatę zobowiązań wynikających z zastosowania IF. Tym bardziej, że interwencja w zakresie rewitalizacji w ramach FEWiM 2021-2027 prowadzona będzie przez beneficjentów (tj. m.in. JST, 109</p> <p>organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, wspólnoty oraz spółdzielnie mieszkaniowe) realizujących tego typu projekty w celach niekomercyjnych.</p>	<p>przedsięwzięciami deficytowymi. Wobec tego nie są w stanie wygenerować dochodów pozwalających na spłatę zobowiązań wynikających z zastosowania IF. Interwencja w zakresie rewitalizacji w ramach FEWiM 2021-2027 prowadzona będzie przez beneficjentów (tj. m.in. JST, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, wspólnoty oraz spółdzielnie mieszkaniowe i przedsiębiorstwa) realizujących tego typu projekty w celach niekomercyjnych.</p>	<p>Mając powyższe na uwadze wsparcie udzielane w ramach rewitalizacji powinno być skierowane także do przedsiębiorców, którzy dysponują nieruchomościami zdegradowanymi i chcą przeznaczyć je na cele społeczne, edukacyjne, turystyczne itp.</p> <p>Reasumując, Przedsiębiorstwa również powinny mieć możliwość rewitalizacji obszarów zdegradowanych polegających na m.in. robotach budowlanych w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.</p> <p>Koszty zrewitalizowania obiektu zdegradowanego są wysokie i bez wsparcia finansowego nawet przedsiębiorcy nie są w stanie tych obiektów zrewitalizować, a to powoduje, że niszczą jeszcze bardziej i nie są wykorzystywane.</p>	
405.	Makuchowska Mirosława Kampania Przeciw Homofobii Warszawa	2.10. FUNDUSZE DLA REWITALIZAC JI OBSZARÓW MIEJSKICH WARMII I MAZUR s. 106	2.10.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	2.10.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, w tym uwzględnienie potrzeb osób szczególnie narażonych na wykluczenie i dyskryminację, zwłaszcza ze względu na takie cechy jak orientacja psychoseksualna, tożsamość	Według statystyk, w ciągu ostatniego roku co czwarta badana osoba LGBT+ czuła się gorzej traktowana podczas wizyty w kawiarni, restauracji, czy klubie. Zjawiskiem powszechnym w miastach są również zachowania przemocowe wobec osób LGBT+. Przyczynia się to do powstawania barier w ich partycypacji w wydarzeniach z zakresu kultury i rozrywki. Stoi to w sprzeczności z celem jakim jest inkluzywny i zintegrowany rozwój społeczny. Wobec powyższego, należy uwzględnić szczególne potrzeby marginalizowanych osób w planowaniu przedsięwzięć w adresowanym obszarze. W szczególności poprzez edukację	Uwaga nieuwzględniona Nazwy celów szczegółowych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zostały przyjęte Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. i nie ma możliwości zmiany ich brzmienia.

				płciowa, płęć czy niepełnosprawność	antydiskryminacyjną, tworzenie miejsc przyjaznych osobom LGBT+ oraz podejmowanie działań w celu zwiększenia ich widoczności w sferze kultury, rozrywki, turystyki, etc. Ponadto uwzględnienie potrzeb osób z grup marginalizowanych powinno stanowić kryterium obecne przy planowaniu wszelkich działań w tym zakresie.	
406.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.10.1/str.	-	Uwaga ogólna, bez propozycji zmiany zapisów – do uwzględnienia na etapie prac nad Szczegółowym opisem priorytetu.	Obszar rewitalizacji musi zostać wyznaczony na podstawie ustawy o rewitalizacji, która zakłada wylistowanie w GPR wszystkich projektów gminnych z jednoczesnym wpisaniem ich do WPF. Tym samym im większy to będzie obszar, tym większymi środkami będzie musiała dysponować gmina. Jednocześnie szeroki zakres działań dopuszczonych do dofinansowania, a tym samym katalog beneficjentów, będzie powodował parcie potencjalnych beneficjentów w kierunku jak najszerszego obszaru.	Uwaga o charakterze komentarza Ewentualne doszczegółowienie zakresu działań oraz katalogu beneficjentów zostanie przeprowadzone na etapie Szczegółowego Opisu Priorytetu
407.	Andrukiewicz z Tomasz Gmina Miasto Elk	2.10.1. Wspieranie zintegrowane go i sprzyjającego włączeniu (...) Zakres wsparcia, str. 107	– remont, przebudowa, adaptacja istniejących budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych, rekreacyjnych lub mieszkaniowych (w tym przypadku również w celu utrzymania dotychczasowej funkcji mieszkaniowej), wraz z niezbędnym wyposażeniem;	Dodanie na końcu zapisu: „oraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z danym obiektem”	Umożliwienie realizacji niewielkich inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenu przy budynku poddawanemu remontowi/adaptacji np. zieleń, mała infrastruktura (jako element projektu). Dzięki takiemu podejściu zostanie uzyskana większa kompleksowość projektu rewitalizacyjnego (poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji w odniesieniu do budynku i ściśle powiązanej z nim przestrzeni).	Uwaga niezasadna Wskazane działanie będzie możliwe do realizacji w ramach drugiego zaproponowanego w projekcie FEWIM typu projektu, tj. zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych (...)
408.	Smerża Ewa Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Sielanka”	Priorytet 2.10.1. Fundusze dla rewitalizacji obszarów	• zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych	• zagospodarowanie i rozwój przestrzeni podwórek, osiedli mieszkaniowych, przestrzeni publicznej,	Uszczegółowienie zapisu naszym zdaniem pozwoli spółdzielniom i zarządom innym zasobów (wspólnoty, TBS) w przypadku ujęcia zasobów w gminnym programie do rewitalizacji, w szerokim zakresie	Uwaga niezasadna Wskazane działanie będzie możliwe do realizacji w ramach zaproponowanego w projekcie FEWIM typu projektu, tj.

	Elbląg	miejskich Warmii i Mazur (strona 107 Programu FEWIM)			korzystać z dotacji ze środków unijnych w nowej perspektywie na lata 2021-2027.	zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych (w tym (...) podwórek). Ewentualne doprecyzowanie będzie możliwe na etapie Szczegółowego Opisu Priorytetu
409.	Smerża Ewa Elbląska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Sielanka” Elbląg	Priorytet 2.10.1. Fundusze dla rewitalizacji obszarów miejskich Warmii i Mazur (strona 107 Programu FEWIM)	<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego (np. monitoring miejski, oświetlenie uliczne);	<ul style="list-style-type: none"> • monitoring i oświetlenie osiedli mieszkaniowych, podwórek, monitoring miejski	Uszczegółowienie zapisu naszym zdaniem pozwoli spółdzielniom i zarządom innym ujęcia zasobów w gminnym programie do rewitalizacji, w szerokim zakresie korzystać z dotacji ze środków unijnych w nowej perspektywie na lata 2021-2027.	Uwaga niezasadna Zaproponowane działanie będzie możliwe do realizacji w ramach zaproponowanego w projekcie FEWIM elementu uzupełniającego główne typy projekt, tj. inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego (...). Ewentualne doprecyzowanie będzie możliwe na etapie Szczegółowego Opisu Priorytetu
410.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.10.1 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównowoczonej turystyki i bezpieczeństwa	-	-	Poza wskazaniem działań odnoszących się do wspierania efektywności energetycznej, warto odwołać się także do elementów CP2 dotyczących adaptacji do zmian klimatu, w tym do 2.2.3 zakres wsparcia: likwidacja miejskich wysp ciepła, 2.2.5 zakres wsparcia: rekultywacja i remediacja obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą, 2.2.6 zakres wsparcia: zazielenianie przestrzeni miejskich oraz inwentaryzacja zieleni w miastach.	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy w przedmiotowym zakresie zostaną rozszerzone po zapoznaniu się z ostateczną wersją Umowy Partnerstwa oraz Krajowego Planu Odbudowy (m.in. w zakresie wspierania terenów zieleni w miastach)

		obszarach miejskich				
411.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.10.1 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, str. 107	„Stąd też realizowane będą projekty z zakresu fizycznej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, uzupełnione innymi adekwatnymi działaniami – w szczególności o charakterze społecznym, realizowanymi przede wszystkim w ramach CP4, m.in. poprzez cel szczegółowy (h) Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, a także cel szczegółowy (k) Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej (...), których zakres tematyczny będzie stanowił kontynuację najczęściej	-	Czy zapis ten ma wskazywać, że projekty o charakterze społecznym mają być realizowane wyłącznie z EFS+ w ramach FEWiM ze szczególnym naciskiem na CP4 cel szczegółowy (h) i (k)? W okresie programowania 2014-2020 w pierwszym okresie obowiązywała taka zasada, która została następnie zastąpiona bardziej elastycznym podejściem, dopuszczającym realizację projektów rozwiązujących problemy społeczne z innych źródeł, w tym ze środków własnych. Z uwagi na to, że wdrażanie działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie na podstawie GPR opracowanych na podstawie ustawy o rewitalizacji i zgodnie z duchem tejże powinno być procesem szytym na miarę dla konkretnego samorządu oraz obszaru rewitalizacji, postulujemy zapewnienie elastycznego podejścia do źródeł finansowania projektów. Zaznaczyć należy, że GPR powinien zawierać rozdział odnoszący się do określenia komplementarności wewnątrz GPR, w tym także pod kątem źródeł finansowania.	Uwaga uwzględniona Przedmiotowy zapis odnosi się do potencjalnych obszarów uzyskania wsparcia projektów społecznych finansowanych z EFS+ w ramach FEWiM. Doprecyzowane zostanie, że nie będzie to jedyne źródło finansowania realizacji projektów „miękkich” w procesie rewitalizacji

			wykorzystywanych w regionie metod wsparcia procesu rewitalizacji w ramach projektów społecznych w perspektywie UE 2014-2020.”			
412.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 2.10.1 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, str. 107	„– remont, przebudowa, adaptacja istniejących budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych, rekreacyjnych lub mieszkaniowych (w tym przypadku również w celu utrzymania dotychczasowej funkcji mieszkaniowej), wraz z niezbędnym wyposażeniem; – zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych (w tym istniejących terenów zielonych oraz podwórek stanowiących własność/ współwłasność beneficjentów wsparcia) wraz z małą architekturą, w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji.”	– remont, przebudowa, adaptacja istniejących budynków dla celów społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych, rekreacyjnych lub mieszkaniowych, wraz z niezbędnym wyposażeniem; – zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych (w tym istniejących terenów zielonych oraz podwórek stanowiących własność/współwłasność beneficjentów wsparcia) wraz z małą architekturą.	Zapisy dotyczące zmiany celów są przeniesieniem zasad funkcjonujących w dwóch perspektywach. Wymagały od wnioskodawców, ale też jest, tworzących LPR/GPR wskazania wyłącznie projektów, gdzie następowała zmiana funkcji, a niekoniecznie takowe są uwzględniane w GPR. Właściwym wydaje się, że tematem przewodnim powinna być nie zmiana lub przywrócenie funkcji, ale powiązanie danego projektu z celami wskazanymi w GPR, ponieważ park lub przestrzeń publiczna posiadała i posiadać będzie walor społeczny - funkcję mniej lub bardziej społeczną lub rekreacyjną. Realizacja projektu nie wpłynie zawsze na jej przywrócenie, a wpływ powinna na jej jakość, potencjał, wpływ na występowanie zjawisk kryzysowych.	Uwaga uwzględniona Zapisy planowanego zakresu wsparcia zostaną odpowiednio zmodyfikowane
413.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.10.1./str. 107		Uwaga ogólna, bez propozycji zmiany zapisów – do uwzględnienia na etapie prac nad Szczegółowym opisem priorytetu.	Przygotowując zapisy Szczegółowego opisu priorytetu należy uwzględnić możliwość rozliczania projektów metodą ryczałtową bądź metodą kosztów pośrednich. Praktyka wskazuje, że działanie takie jak np. zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych w rodzaju podwórek ma sens jedynie, gdy	Uwaga ma charakter komentarza Ewentualne doszczegółowienie w tym zakresie zostanie przeprowadzone na etapie Szczegółowego Opisu Priorytetu

					jest realizowane wspólnie z mieszkańcami, którzy wykonują część robót metodą gospodarczą. Metoda rozliczania kosztów powinna więc umożliwiać uwzględnianie takiej metody prowadzenia prac.	
414.	Grzymowicz Piotr Urząd Miasta Olsztyna	2.10.1/str. 109, tabela 2. Wskaźniki produktu	Ponadto, biorąc pod uwagę potrzebę adaptacji do zmian klimatu, należy także zapewnić zachowanie istniejących terenów zielonych i drzew podczas realizacji projektów rewitalizacyjnych (...).	Ponadto, biorąc pod uwagę potrzebę adaptacji do zmian klimatu, należy także zapewnić zachowanie lub powiększenie powierzchni istniejących terenów zielonych i drzew podczas realizacji projektów rewitalizacyjnych, lub też utworzenie takich terenów w przypadku, gdy na obszarze rewitalizacji ich nie ma (...).	Należy dodać zapis dotyczący nie tylko zachowywania obszarów zieleni, ale także ich powiększania i tworzenia, aby zapobiec sytuacjom, gdy na rewitalizowanym terenie brakuje takich terenów i w ramach rewitalizacji powtarza się taki sposób zagospodarowania przestrzeni.	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną odpowiednio zmodyfikowane po zapoznaniu się z ostateczną wersją Umowy Partnerstwa oraz Krajowego Planu Odbudowy (w zakresie wspierania terenów zieleni w miastach)
415.	Bielawski Maciej Stowarzyszenie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania inicjatyw Pozarządowych Elbląg	2.10.1	remont, przebudowa, adaptacja istniejących budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych, rekreacyjnych lub mieszkaniowych (w tym przypadku również w celu utrzymania dotychczasowej funkcji mieszkaniowej), wraz z niezbędnym wyposażeniem;	remont, przebudowa, adaptacja istniejących budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych, rekreacyjnych, turystycznych lub mieszkaniowych (w tym przypadku również w celu utrzymania dotychczasowej funkcji mieszkaniowej), wraz z niezbędnym wyposażeniem;	Wskazując funkcje remontowanych budynków należy dodać funkcję turystyczną w kontekście spójności z obszarem 2.9.1, w tym tworzeniem i rozwojem produktów turystycznych	Uwaga nieuwzględniona Funkcje turystyczne nie są przedmiotem wsparcia procesu rewitalizacji w ramach priorytetu 10
416.	Nowak Janusz Wiceprezydent Miasta Elbląg Urząd Miejski w Elblągu	2.10. Fundusze dla rewitalizacji obszarów miejskich Warmii i Mazur/ str. 109	-	Proponuje się dodać wskaźnik produktu: Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Zaproponowany wskaźnik jest adekwatny do zakresu wsparcia	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze doświadczenia z programowania na okres 2014-2020, w dokumencie programowym FEWIM 2021-2027 uwzględnione zostały jedynie wskaźniki w

						największym stopniu odzwierciedlające zakres wsparcia przewidziany w danym celu szczegółowym. Praktyką jest, że nie dla każdego typu projektu, w dokumencie programowym musi znajdować się mierzący go wskaźnik. Szerszy zestaw przedstawiony zostanie w uszczegółowieniu Programu. Instytucja organizująca konkurs, w dokumentacji konkursowej zobowiąże beneficjentów do pomiaru wszystkich wskaźników znajdujących się na Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych 2021-2027, adekwatnych dla tego celu szczegółowego.
417.	Szczepkowski i Zdzisław Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie	2.11 POMOC TECHNICZNA EFRR/ str. 111 2.12 POMOC TECHNICZNA EFS+ / str. 114	Finansowanie działań zapewniających sprawny system realizacji FEWiM 2021-2027, programowania po 2027 r. oraz zamykania pomocy w ramach RPO WiM 2014-2020, RPO WiM 2007-2013, a także komponentu regionalnego PO KL	Finansowanie działań zapewniających sprawny system realizacji FEWiM 2021-2027, programowania po 2027 r. oraz zamykania pomocy w ramach RPO WiM 2014-2020, RPO WiM 2007-2013, PO WER, a także komponentu regionalnego PO KL	Z informacji uzyskanych przez WUP odnośnie działań zaplanowanych przez IZ PO WER na lata 2021-2027 wynika, iż program PO WER nie będzie kontynuowany w przyszłej perspektywie finansowej. Nie będzie również żadnego innego programu centralnego, który będzie wdrażany przez WUP-y. W związku z powyższym proponuję umożliwienie finansowania działań zamykających PO WER w ramach FEWiM 2021-2027.	Uwaga nieuwzględniona W programie FE WiM 2021-2027 nie planuje się finansowania kosztów zamknięcia programu PO WER. Proponujemy zwrócenie się o zapewnienie środków na ten cel do IZ FERS lub IZ PT FE.
418.	Zadworny Daniel Gmina Dywity	3.2 Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansow	Priorytet 8, Wkład Unii 18 000 000	Priorytet 8, Wkład Unii 36 000 000 (pomniejszenie P.6 o : -10 mln euro i P.9 o : - 4 mln euro i pomniejszenie P.10 o : - 4 mln euro)	Obecny poziom oraz sposób finansowania podstawowej opieki zdrowotnej nie pozwala na optymalne wykorzystanie jej potencjału. Przeznaczone na ten priorytet środki w wysokości jedynie 1,38 % środków EFRR uniemożliwia osiągnięcie zakładanego celu realizacji priorytetu, oraz	Uwaga uwzględniona częściowo Limity kontraktacji określone w pakiecie legislacyjnym Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) regulującym wdrażanie Funduszy Strukturalnych w latach 2021-

		anie krajowe Priorytet 8, Wkład Unii 18 000 000/ strona117			realizacji zadań w ramach zakresu wsparcia infrastruktury podstawowej opieki zdrowotnej (inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej); W tych warunkach trudno oczekiwać zmian na lepsze, mierzonych poprawą dostępności do lekarza, poszerzeniem zakresu wykonywanych świadczeń, satysfakcją pacjenta i ograniczeniem wykorzystania kosztownych konsultacji i procedur specjalistycznych	2027, narzucające przeznaczenie określonych części alokacji EFRR i EFS+ na konkretne cele polityki oraz tzw. markery klimatyczne, mocno ograniczają możliwości skonstruowania budżetu programu w sposób pozwalający zaspokoić potrzeby w innych obszarach. Mając na uwadze powyższe niezbędne będzie podjęcie trudnych wyborów strategicznych odnośnie sposobu zagospodarowania wolnej od limitów alokacji. Te decyzje zostaną podjęte przez Zarząd Województwa na dalszym etapie prac równoległe z decyzją o liście projektów strategicznych planowanych do realizacji w ramach poszczególnych CP oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych
419.	Cieciuch Zbigniew Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Sekcja 3.2. Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe, Tabela 11, str. 117	-	-	Trudno będzie zrealizować wszystkie typy projektów zawarte w opisie przy tak małej alokacji przeznaczonej na ten cel tematyczny.	Uwaga ma charakter komentarza i nie zawiera propozycji zmian do FEWIM. Limity kontraktacji określone w pakiecie legislacyjnym Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) regulującym wdrażanie Funduszy Strukturalnych w latach 2021-2027, narzucające przeznaczenie określonych części alokacji EFRR i EFS+ na konkretne cele polityki oraz tzw. markery klimatyczne, mocno ograniczają możliwości skonstruowania budżetu programu w sposób pozwalający zaspokoić potrzeby w innych obszarach.

						Mając na uwadze powyższe niezbędne będzie podjęcie trudnych wyborów strategicznych odnośnie sposobu zagospodarowania wolnej od limitów alokacji. Te decyzje zostaną podjęte przez Zarząd Województwa na dalszym etapie prac równoległe z decyzją o liście projektów strategicznych planowanych do realizacji w ramach poszczególnych CP oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych
420.	Koplińska Katarzyna Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Plan finansowy Sekcja 3.2. Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe Tabela 11. Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe Str. 117	CP 4 Priorytet 7 Wkład UE 128 643 248 euro	CP 4 Priorytet 7 Wkład UE Ok. 153 000 000 euro	Proponowana alokacja jest dużo mniejsza od tej w okresie 2014-2020, w stosunku do liczby celów szczegółowych zaplanowanych do wdrażania w FEWiM. W nowym PO zaplanowano w obszarze włączenia społecznego 5 Działań, czyli o dwa więcej niż w okresie 14-20. Ponadto pojawiają się tu nowe tematy takie jak m.in. wsparcie obywateli państw trzecich, w tym migrantów czy kompleksowe podejście do usług społecznych(w tym DI) skierowanych do różnych grup odbiorców, które wymagały będą sporych nakładów finansowych. Ponadto ROPS złożył fiszki 3 trzech projektów strategicznych, które po ewentualnym pozytywnym rozpatrzeniu znacznie uszczuplą alokację przewidzianą na włączenie społeczne. Zasadnym wydaje się zatem zwiększenie ogólnej alokacji na Priorytet 7 o co najmniej 24,5 mln euro [proporcjonalnie po 5 mln euro na cel h) w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej, cel i), k) oraz l). Ponadto zgodnie z limitem środków	Uwaga uwzględniona częściowo Limity kontraktacji określone w pakiecie legislacyjnym Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) regulującym wdrażanie Funduszy Strukturalnych w latach 2021-2027, narzucające przeznaczenie określonych części alokacji EFRR i EFS+ na konkretne cele polityki oraz tzw. markery klimatyczne, mocno ograniczają możliwości skonstruowania budżetu programu w sposób pozwalający zaspokoić potrzeby w innych obszarach. Mając na uwadze powyższe niezbędne będzie podjęcie trudnych wyborów strategicznych odnośnie sposobu zagospodarowania wolnej od limitów alokacji. Te decyzje zostaną podjęte przez Zarząd Województwa na dalszym etapie prac równoległe z decyzją o liście projektów strategicznych

					na ES (20%) określonym w KPRES ok. 4,5 mln na cel h) w zakresie ekonomii społecznej].	planowanych do realizacji w ramach poszczególnych CP oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych
421.	Bugalska Anna, Kozak Przemysław Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych Warszawa	s. 117, łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe	Brak zapisów	Należy zaplanować odpowiednią alokację środków na rozwój ES posiłkując się informacjami ROPS pełniącego w regionie funkcję koordynatora rozwoju ekonomii społecznej w imieniu samorządu województwa.	Zaplanować alokację na rozwój ES adekwatną do wskaźnika liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych z KPRES uwzględniając podział środków przyjęty w Umowie Partnerstwa 60% - wsparcie tworzenia miejsc pracy, 40% - pozostała działalność OWES, a także wskaźniki indeksacji mające bezpośredni wpływ na wysokość stawek jednostkowych w najbliższych latach.	Uwaga uwzględniona częściowo Limity kontraktacji określone w pakiecie legislacyjnym Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) regulującym wdrażanie Funduszy Strukturalnych w latach 2021-2027, narzucające przeznaczenie określonych części alokacji EFRR i EFS+ na konkretne cele polityki oraz tzw. markery klimatyczne, mocno ograniczają możliwości skonstruowania budżetu programu w sposób pozwalający zaspokoić potrzeby w innych obszarach. Mając na uwadze powyższe niezbędne będzie podjęcie trudnych wyborów strategicznych odnośnie sposobu zagospodarowania wolnej od limitów alokacji. Te decyzje zostaną podjęte przez Zarząd Województwa na dalszym etapie prac równoległe z decyzją o liście projektów strategicznych planowanych do realizacji w ramach poszczególnych CP oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych
422.	Makuchowska Mirosława Kampania Przeciw Homofobii	4. Warunki Podstawowe s. 120	Tabela 1. Warunki podstawowe (do uzupełnienia na dalszym etapie prac)	Przez wzgląd na niedokonanie samooceny stworzenia skutecznych mechanizmów służących zapewnieniu zgodności z Kartą praw podstawowych Unii	-	Uwaga niezasadna - dotyczy woj. pomorskiego

	Warszawa			<p>Europejskiej, wskazujemy warunki brzegowe, które powinny zostać spełnione, aby uznać, iż województwo pomorskie dopełniło swoich obowiązków wynikających z RWP:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Wskazanie, które przepisy Karty praw podstawowych mają zastosowanie do obszarów wsparcia wskazanych w programie. b) Ustanowienie kwestii dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową osobnym punktem każdej dokonywanej oceny. c) Osobne badanie przestrzegania zasady równego traktowania osób LGBT+ w ramach rozpatrywania wniosków o dofinansowanie. d) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania kryteriów i procedur wyboru operacji finansowych przy pomocy funduszy europejskich. e) Uwzględnienie w wytycznych i instrukcjach dla beneficjentów, informacji o konieczności spełnienia horyzontalnego warunku podstawowego przestrzegania Karty praw podstawowych, w tym niedyskryminacji osób LGBT+.		
--	----------	--	--	---	--	--

				<p>f) Zaangażowanie podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w proces przygotowywania wytycznych i instrukcji dla beneficjentów.</p> <p>g) Zagwarantowanie rozpatrywania skarg na naruszenia Karty praw podstawowych przez bezstronne i niezależne organy.</p> <p>h) Opracowanie szkolenia nt. horyzontalnego warunku podstawowego w zakresie Karty praw podstawowych i jego obligatoryjne przeprowadzenie wśród wszystkich pracowników instytucji zarządzających i instytucji pośredniczących zaangażowanych w opracowywanie i wdrażanie programów finansowanych z funduszy europejskich, w tym osobne uwzględnienie w nim przesłanki orientacji seksualnej i tożsamości płciowej.</p>		
423.	Giska Adam Kościół Zielonoświątkowa Przystań w Olsztynie	Str. 123	Brak wpisu	Należy dopisać potencjalnego beneficjenta: kościoły i związki wyznaniowe	Kościoły skutecznie partycypują w ujętych obszarach	<p>Uwaga uwzględniona częściowo</p> <p>Mając na uwadze, że konstrukcja programu nie zawiera przestrzeni do wskazania beneficjentów poszczególnych działań, lista potencjalnych beneficjentów podana w rozdziale „komunikacja i eksponowanie” nie jest katalogiem zamkniętym i zawiera przykładowe grupy odbiorców</p>

						działań promocyjnych. ten fakt zostanie uwypuklony poprzez dodanie określenia „m.in.” przed ww. listą.
--	--	--	--	--	--	--

<p align="center">Opinie i propozycje do projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur POZOSTAWIONE BEZ ROZPATRZENIA ZE WZGLĘDÓW FORMALNYCH</p>						
L.p.	Nazwa instytucji / Imię nazwisko	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga (sekcja/strona)	Dotychczasowy zapis	Proponowany zapis	Zwięzłe uzasadnienie uwagi (maks. 500 znaków)	Rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem
1.	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych Główne grupy docelowe Str. 39	Uwzględnienie w głównej grupie docelowej przedsiębiorców, bez określenia wielkości przedsiębiorstw, jest na tyle szerokie, że nie mamy uwag do tej propozycji.	Rozumiejąc, że doprecyzowanie tej grupy docelowej nastąpi w dokumencie szczegółowym dla programu FEWiM, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące określenia beneficjenta i związanej z tym kwalifikowalności typów projektów w kontekście linii demarkacyjnej z programem FEniKS. Wnioskujemy o określenie potencjalnych beneficjentów oraz kwalifikujących się do wsparcia typów projektów,	Struktura przedsiębiorstw ciepłowniczych pod względem wielkości technicznych, jak i własności, jest bardzo różnorodna. W przeważającej większości przedsiębiorstwa działające na rynku ciepła komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną”, są przedsiębiorstwami „dużymi”. Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER. Warunek dużego przedsiębiorstwa jest często	Bez rozpatrzenia. Brak podpisu na formularzu

				<p>zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021)</p>	<p>spełniony poprzez udziały gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce.</p> <p>Zwracamy uwagę, że gdyby kryterium wielkości zostało zastosowane w stosunku do przedsiębiorstw komunalnych i przedsiębiorstw energetycznych, to wykluczone byłyby również przedsiębiorstwa o niedużej lub średniej mocy zainstalowanej, będące własnością gminy.</p>	
2.	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	<p>2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</p> <p>Powiązane rodzaje działań</p> <p>Str. 39</p>	<p>Przyjmujemy z zadowoleniem uwzględnienie w zakresie wsparcia inwestycji w systemy ciepłownicze i chłodnicze (sieci) wraz z magazynami ciepła.</p>	<p>Nie mamy uwag do takiego określenia typu projektów, jednak rozumiejąc, że doprecyzowanie nastąpi w dokumencie szczegółowym dla programu FEWiM, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące wsparcia dla nieefektywnych systemów ciepłowniczych.</p> <p>Wnioskujemy, aby w uszczegółowieniu FEWiM zaplanować wsparcie, również dla projektów sieci</p>	<p>Ograniczanie wsparcia tylko do systemów efektywnych nie ma już uzasadnienia w warunkach projektowanych nowych przepisów o pomocy publicznej.</p> <p>W projekcie rozporządzenia zmieniającego GBER (wejście w życie na początku 2022 r.), gdzie zgodnie z art. 46 ust. 1a: <i>"Pomoc przyznaje się wyłącznie na budowę lub modernizację systemów ciepłowniczych i chłodniczych, które są lub staną się efektywne energetycznie."</i></p>	<p>Bez rozpatrzenia. Brak podpisu na formularzu</p>

				ciepłowniczych, realizowanych w systemach nieefektywnych, a które jest zgodne z przepisami o pomocy publicznej, (pod określonymi w GBER warunkami).	<i>Jeżeli w wyniku prac objętych pomocą system nie stanie się jeszcze efektywny energetycznie, dalsze modernizacje wymagane do osiągnięcia standardu efektywności energetycznej, muszą rozpocząć się w ciągu trzech lat od rozpoczęcia prac objętych pomocą."</i>	
3.	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych Główne grupy docelowe Str. 39		Proponujemy w uszczegółowieniu FEWiM - dla wąskiego typu projektów, polegających na wymianie węzłów cieplnych w termomodernizowanych budynkach - poszerzyć listę beneficjentów o przedsiębiorstwa ciepłownicze, bez względu na ich wielkość i formę własności.	Nasza propozycja wynika z faktu, że w niektórych przypadkach wspólnoty lub spółdzielnie mieszkaniowe nie chcą być właścicielami węzłów cieplnych. W takich sytuacjach, brak przedsiębiorstw ciepłowniczych na liście beneficjentów, uniemożliwia pozyskanie przez te przedsiębiorstwa dofinansowania na wymianę węzłów.	Bez rozpatrzenia. Brak podpisu na formularzu
4.	Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Uwzględnienie w głównej grupie docelowej przedsiębiorców, bez określenia wielkości przedsiębiorstw, jest na tyle szerokie, że nie mamy uwag do tej propozycji.	Rozumiejac, że doprecyzowanie tej grupy docelowej nastąpi w dokumencie szczegółowym dla programu FEWiM, chcielibyśmy zwrócić uwagę na późniejsze zapisy szczegółowe dotyczące określenie beneficjenta i	Struktura przedsiębiorstw ciepłowniczych pod względem wielkości technicznych, jak i własności, jest bardzo różnorodna. W przeważającej większości przedsiębiorstwa działające na rynku ciepła	Bez rozpatrzenia. Brak podpisu na formularzu

		<p>Główne grupy docelowe</p> <p>Str. 42</p>		<p>związanej z tym kwalifikowalności typów projektów w kontekście linii demarkacyjnej z programem FEnIKS.</p> <p>Wnioskujemy o określenie potencjalnych beneficjentów oraz kwalifikujących się do wsparcia typów projektów, zgodnie z podziałem interwencji pomiędzy poziomem regionalnym a krajowym według dokumentu „Linia demarkacyjna - podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych 2021-2027” (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 4.02.2021)</p>	<p>komunalnego, bez względu na ich wielkość „techniczną”, są przedsiębiorstwami „dużymi”.</p> <p>Wynika to z definicji wielkości przedsiębiorstwa wg rozporządzenia GBER.</p> <p>Warunek dużego przedsiębiorstwa jest często spełniony poprzez udziały gmin, które są właścicielami większości podmiotów ciepłowniczych w Polsce.</p> <p>Zwracamy uwagę, że gdyby kryterium wielkości zostało zastosowane w stosunku do przedsiębiorstw komunalnych i przedsiębiorstw energetycznych, to wykluczone byłyby również przedsiębiorstwa o niedużej lub średniej mocy zainstalowanej, będące własnością gminy.</p>	
5.	Bodnar Ewa Alicja PUH ŻURAW Ewa Alicja Bodnar Ołownik	2.2.1. Wsparcie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Planowane wykorzystanie	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Przedsięwzięcia z zakresu poprawy efektywności energetycznej charakteryzują się różnorodnością zarówno w zakresie prac koniecznych do wykonania jak i w wysokości	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

		instrumentów finansowych	przedsiębiorstwach.		nakładów inwestycyjnych jakie trzeba przeznaczyć na przeprowadzenie termomodernizacji. Budynek stary, często podlegający pod zalecenia konserwatora, będzie wymagał o wiele większych nakładów niż budynki nieco nowszej generacji. Konieczność takiego wydatku, który miałby być poniesiony bez wsparcia bezzwrotnego, sprawia, że przedsiębiorcy będą odkładać konieczność poprawy efektywności energetycznej budynku. Należy pamiętać, że przedsięwzięcia tego typu niosą korzyści zarówno dla samego przedsiębiorcy ale również w ogromnym stopniu wpływają na działania sprzyjające poprawie środowiska naturalnego, co w dzisiejszych czasach powinno być priorytetem, natomiast bez wsparcia samorządów przedsiębiorcy nie będą chcieli realizować tego rodzaju projektów.	
6.	Bodnar Ewa Alicja PUH ŻURAW Ewa Alicja Bodnar Ołownik	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy	Podobnie jak w przypadku przedsięwzięć dotyczących poprawy efektywności energetycznej tak samo w	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

		określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	przypadku projektów związanych z OZE, nie stosowane jest zastosowanie jednakowych zasad do każdego rodzaju przedsięwzięcia. Rynek OZE jest obecnie bardzo rozbudowany, każde przedsięwzięcie charakteryzuje się innymi nakładami inwestycyjnymi oraz różnorodną stopą zwrotu. Dla dużych farm fotowoltaicznych rentowność jest wysoka i wsparcie samorządów w postaci dotacji bezzwrotnej nie jest tak konieczne jak w przypadku mikroinstalacji fotowoltaicznych, gdzie konieczny jest zakup dodatkowych komponentów w postaci magazynów energii, które często podwajają wydatki związane z realizacją inwestycji. Bez dotacji bezzwrotnej przedsiębiorcy nie będą zainteresowani, aby realizować przedsięwzięcia związane z zieloną energią.	
7.	Kowalski Leszek Stowarzyszenie Naj Taxi Olsztyn	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu	Wsparcie w formie pożyczki nie jest atrakcyjne dla Beneficjentów, ponieważ stopa zwrotu jest długotrwała.	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

		cieplarnianych. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach		
8.	Kowalski Leszek Stowarzyszenie Naj Taxi Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Energia odnawialna wymaga bardzo szerokiego wsparcia i dostosowania wsparcia do różnych projektów. Zapotrzebowanie rynkowe przy projektach z udziałem energii odnawialnej wymaga zastosowania urządzeń magazynujących energię, które znacząco zwiększają koszty inwestycji. Jedynym rozwiązaniem tej sytuacji jest wsparcie bezzwrotne.	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie
9.	Oczkowski Marcin Sala Weselna PAWIE OCZKO Marcin Oczkowski Nowe Miasto Lubawskie	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Budynki zużywają około 40% całkowitego strumienia energii końcowej. Ograniczenie tego strumienia energii mogłoby przełożyć się nie tylko na korzyści ekonomiczne, środowiskowe, ale również na zmniejszenie zależności UE od importu paliw. Nasze województwo	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

					<p>mogłoby odnieść duże korzyści realizując program termomodernizacji budynków. Koszty termomodernizacji są bardzo wysokie. Ciągły wzrost cen materiałów i usług budowlanych nie wygląda optymistycznie. Bez wsparcia w formie dotacji bezzwrotnej takie przedsięwzięcia nie będą realizowane przez przedsiębiorców.</p>	
10.	<p>Oczkowski Marcin Sala Weselna PAWIE OCZKO Marcin Oczkowski Nowe Miasto Lubawskie</p>	<p>2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.</p>	<p>Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.</p>	<p>Polska znajduje się w fazie transformacji energetycznej. Do roku 2025 drastycznej zmianie ulegą struktura źródeł energii elektrycznej wytwarzanej w naszym kraju. Spalanie węgla kamiennego i brunatnego będą coraz śmielej zastępować odnawialne źródła energii. Poprzez wprowadzenie nowych przepisów – Prawo energetyczne, przedsiębiorcy będą zmuszeni zastosować urządzenia magazynujące energię. Takie magazyny są dużym kosztem co powoduje rezygnację z chęci realizowania projektów OZE bez bezzwrotnego wsparcia dotacyjnego.</p>	<p>Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie</p>

11.	Gilewska Małgorzata TRANSPORT OSOBOWY TAXI SOD Olsztyn	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Przedsiębiorcy aby zwiększyć swoją konkurencyjność realizują swoje cele biznesowe i szukają działań wspierających efektywność energetyczną. Efektywne wykorzystanie energii ma na celu zmniejszenie ilości potrzebnej do dostarczania produktów i usług. Możliwe to będzie przy zapewnieniu atrakcyjnego wsparcia w formie dotacji bezzwrotnych.	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie
12.	Gilewska Małgorzata TRANSPORT OSOBOWY TAXI SOD Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element dochodowy.	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Coraz więcej przedsiębiorstw zdaje sobie sprawę z konieczności ograniczania negatywnego wpływu na środowisko i podejmuje działania służące zmniejszeniu emisji CO2. Zastosowanie energii odnawialnej przez przedsiębiorców jest warunkiem ich dalszej działalności, ale tylko przy jednoczesnym, bezzwrotnym wsparciu tych projektów.	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

13.	Majewski Andrzej ANNA Sp. z o.o. Olsztyn	2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych	Zastosowanie instrumentów finansowych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy efektywności w przedsiębiorstwach.	Zastosowanie instrumentów finansowych zwrotnych i mieszanych planuje się dla przedsięwzięć z zakresu poprawy energetycznej w przedsiębiorstwach	Przedsięwzięcia z zakresu efektywności energetycznej mają różną stopę zwrotu. Im starszy budynek, tym wymaga większych nakładów inwestycyjnych, których stopa zwrotu przekraczać może nawet 20 lat. Pożyczki nie będą interesowały Wnioskodawców. Dla przedsiębiorstw, które osiągnęły określony wskaźnik oszczędności CO2 powinna być wypłacana premia do 50% wartości inwestycji.	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie
14.	Majewski Andrzej ANNA Sp. z o.o. Olsztyn	2.2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001. W tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.	Planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach realizowanych przez przedsiębiorców, ponieważ projekty w obszarze OZE charakteryzują się stosunkowo szybkim zwrotem z inwestycji oraz generują oszczędności a w przypadku przedsięwzięć o większej skali (np. farmy fotowoltaiczne) pojawia się element	Planowanie jest wykorzystanie instrumentów finansowych w projektach energetyki zawodowej (np. farmy fotowoltaiczne). Dla projektów prosumenckich bez komponentu magazynowania energii planuje wykorzystanie instrumentów mieszanych. Dla projektów prosumenckich z komponentem magazynowania energii planuje się wykorzystania dotacji bezzwrotnych, ze względu na długi okres zwrotu inwestycji.	Zakres wsparcia w zakresie energii odnawialnej jest bardzo szeroki i nie można wszystkich projektów traktować podobnie. Farmy fotowoltaiczne nie wymagają wsparcia bezzwrotnego gdyż osiągnęły wysoką rentowność. Rynek oczekuje obecnie stosowania urządzeń magazynujących, które często podwajają koszt inwestycji, dlatego w takim wypadku niezbędne jest zastosowanie instrumentów bezzwrotnych.	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

			dochodowy.			
15.	Szmitkowski Tomasz Firma Handlowo Usługowa „Bar- Becue” Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak jest informacji o strukturze wsparcia mieszanego. 2. Proponuje się strukturę w postaci umorzenia 40-60% pożyczki. 3. Firmy w początkowej fazie rozwoju wymagają wsparcia w postaci dotacji, gdyż mają trudności w pozyskiwaniu źródeł finansowania, zaistnienia na rynku. Część firm nie inwestuje, nie rozwija się gdyż boi się ponieść ryzyko niepowodzenia. Poprzez system dotacyjny należy stworzyć zachęcające warunki do zakładania i rozwoju przedsiębiorstw, wdrażania nowych, innowacyjnych pomysłów. 	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

			<p>zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośredniego przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie</p>	<p>wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		
--	--	--	--	---	--	--

			projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).			
16.	Szmitkowski Tomasz Firma Handlowo Usługowa „Bar-Becue” Olsztyn	Rozdział 2. Punkt 2.1 Podpunkt 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Wsparcie w ramach celu szczegółowego będzie udzielane w formie dotacji, instrumentów finansowych oraz instrumentów mieszanych. Projekty o niskim poziomie ryzyka oraz pewnym zwrocie z inwestycji w postaci zysku bądź oszczędności kosztów wspierane będą instrumentami finansowymi. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje w uzbrojenie terenów inwestycyjnych winny podlegać dotacjom w związku z tym, że nie są dochodowe. Są ukierunkowane na nadanie nowych funkcji gospodarczych terenów. 2. Brak definicji niskiego/wysokiego poziomu ryzyka, kto będzie decydował jakie ryzyko jest w projekcie. 3. Przedsiębiorcom należy udzielać wsparcia w postaci dotacji. Naszemu przemysłowi potrzebne są pieniądze na	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

			<p>instrumentami finansowymi. Instrumenty finansowe zastosowane zostaną m.in. przy dofinansowaniu inwestycji przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. W przypadku zabezpieczenia pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego (zachowanie miejsc pracy, utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia</p>	<p>utrzymanie płynności finansowej i ciągłości działania) zastosowanie IF lub dotacji uzależnione będzie od poziomu ryzyka i skali projektu, mając na uwadze, iż projekty te nie generują bezpośrednio przychodu ale przyczyniają się do ograniczenia ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst). Dotacje zostaną wykorzystane przy inwestycjach przedsiębiorców w tereny inwestycyjne i infrastrukturę biznesową oraz</p>	<p>inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb i odbudować popyt na usługi.</p>	
--	--	--	---	---	--	--

			<p>ewentualnych strat. Stosowanie wsparcia mieszanego zakłada się dla projektów o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in.: wpływających na wzrost liczby miejsc pracy wysokiej jakości, realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Wsparcie dotacyjne obejmie projekty o wyższym stopniu ryzyka, wymagające znaczących zmian w firmie lub obejmujące innowacje w skali co najmniej regionalnej. Dotacje wykorzystane zostaną również w obszarze umiędzynarodowienia firm zarówno na projekty przedsiębiorstw jak i innych podmiotów (np. jst).</p>	<p>wsparciu firm w początkowej fazie rozwoju. Na realizację projektów innowacyjnych na skalę co najmniej krajową będą udzielane dotacje.</p>		
17.	Szmitkowski Tomasz Firma Handlowo	2.9.1. Wzmacnianie roli kultury i	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> zachowanie i modernizacja	<p>Zakres wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa	Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę,	Bez rozpatrzenia. Wpływ po terminie

	<p>Usługowa „Bar-Becue” Olsztyn</p>	<p>zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu</p>	<p>obiektów dziedzictwa kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjnej gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów 	<p>kulturowego (m.in.: badania, digitalizacja, działania ratunkowe, udostępnianie), adaptacja obiektów zabytkowych na cele turystyczne, edukacyjne i gospodarcze wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. szkoły artystyczne, uczelnie artystyczne, teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea) wraz z niezbędną infrastrukturą. • konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji. • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, 	<p>przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne.</p> <p>Dodatkowe uzasadnienia zawarto w załączniku nr 1 do dokumentu : FORMULARZ KONSULTACYJNY Projektu Programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur</p> <p>Turystyka i hotelarstwo są branżą, która najbardziej ucierpiała w wyniku kryzysu COVID-19, dlatego też należy ją w szczególności wesprzeć. Niezbędne jest wsparcie inwestycji poprzez inwestycje w budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację infrastruktury, zakup wyposażenia. Wsparcie powinny otrzymać również podmioty z branży turystycznej świadczące usługi hotelarskie, noclegowe i restauracyjne. Efektem pandemii jest</p>	
--	---	---	---	--	--	--

			<p>bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ichochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania infrastrukturalne na rzecz zachowania i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego (w tym: gwara, tańce ludowe, tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne). <p>Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z</p>	<p>tradycje, wierzenia, zawody tradycyjne).</p> <ul style="list-style-type: none"> •Rozwój międzysektorowej współpracy w zakresie przemysłów kultury i kreatywnych: projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i instytucji z sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych. •Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). •Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków	<p>zmiana podejścia części społeczeństwa do podróży, zmiana trendów i potrzeb. Z całą pewnością zyska na tym turystyka krajowa i regionalna. Kluczowe jest, by podmioty działające lub podejmujące działalność w branży miały możliwość skorzystania z zewnętrznych, bezzwrotnych źródeł finansowania w celu realizacji inwestycji, które to będą się przyczyniały do rozwoju gospodarczego i wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu. Szeroko rozumiana turystyka, wraz z sektorem spotkań i wydarzeń, przeżywa największy w historii kryzys. Nie ulega wątpliwości, że po pandemii konieczna będzie jej odbudowa, finansowana m.in. ze środków publicznych. Jeśli to w Polsce nie nastąpi, to dynamicznie rozwijający się od trzech dekad sektor utraci konkurencyjność w obliczu silnego wsparcia, jakie inne rządy europejskie uruchamiają na rzecz swoich przedsiębiorców. Naszemu przemysłowi potrzebne są</p>	
--	--	--	---	--	---	--

			<p>przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element projektu). •Rozwój szlaków turystycznych i produktów turystycznych (odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) poprzez: tworzenie nowych oraz rozbudowę i modernizację istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej 	<p>turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w tym: oznakowanie, ułatwienia dostępu, obiekty małej architektury, rozwiązania cyfrowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> •Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą, •Wsparcie komercyjnej infrastruktury turystycznej (roboty budowlane, modernizacja, wyposażenie, infrastruktura ułatwiająca dostęp do obiektów: zagospodarowanie terenu wokół obiektu np. parkingi, zieleń, place zabaw) •wsparcie promocji oferty turystycznej poza regionem 	<p>pieniądze na inwestycje, które pozwolą rozszerzyć działalność, dostosować się do nowych potrzeb turystów i odbudować popyt na nasze usługi.</p>	
--	--	--	---	--	--	--

			<p>architektury, rozwiązania cyfrowe, • Wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej (m.in.: punkty informacji turystycznej, kamperowiska, zagospodarowanie terenów zielonych na cele turystyczne) wraz z niezbędną infrastrukturą,</p>			
--	--	--	--	--	--	--